

มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ศึกษารณีนางพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุชั่วร้าย พ.ศ.

นางสาวนันทน์ภัทร์ สนิธิพร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
สาขาวิชา นิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Law Measure against Sexual Media and Obscenity on Purpose
to Children and Juvenile Protection

Miss Nantnapat Sonthiporn

ศูนย์วิทยทรัพยากร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws Program in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic year 2009

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม
เพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน : ศึกษากรณีร่างพระราชบัญญัติ
ปราบปรามวัตถุยุ้ยุพฤติกรรมอันตราย พ.ศ.

โดย

นางสาวนันท์นภัสร์ สนธิพร

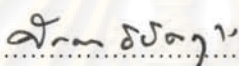
สาขาวิชา

นิติศาสตร์

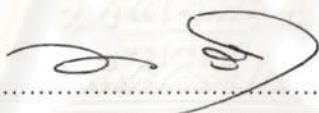
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

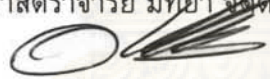
ศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศักดา ชนิตกุล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ มัทยา จินต์รัตน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(นายดล บุญนาค)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ดร. ชัชชม อรรถภิญญ์)

ศูนย์วิทยุโทรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นันท์นภัสร์ สนธิพร : มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม เพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน : ศึกษากรณีร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุวิญญูติกรรมอันตราย พ.ศ. (Law Measure against Sexual Media and Obscenity on Purpose to Children and Juvenile Protection) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญญเษาศ , 288 หน้า

ปัญหาการแพร่ของสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมนั้น มีผลต่อเด็กและเยาวชนโดยก่อให้เกิด พฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม รวมถึงการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนเพิ่มสูงขึ้น ทั้งความผิดเกี่ยวกับเพศและปัญหาการกระทำความผิดอื่นๆ เช่น ปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด

เนื่องจากโลกในยุคปัจจุบันเป็นโลกยุคการสื่อสารไร้พรมแดน ทำให้การติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่าง สะดวก ง่ายตายและรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการติดต่อสื่อสารโดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและ ระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งข้อมูลข่าวสารนั้นมีทั้งข้อมูลที่เหมาะสม เป็นประโยชน์และข้อมูลที่ไม่เหมาะสมต่อการ รับรู้รับทราบ และเนื่องจากเทคโนโลยีทางการสื่อสารที่เจริญก้าวหน้านี้เอง จึงอาจส่งผลกระทบต่อรับรู้และเข้าถึง ข้อมูลข่าวสารที่ไม่เหมาะสมนั้นอาจเกิดขึ้นได้ง่ายและสะดวกรวดเร็วเช่นเดียวกัน

เด็กและเยาวชนเป็นบุคคลที่อ่อนด้อยประสบการณ์และยังไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะใช้ วิจารณญาณในการเลือกรับข้อมูลหรือตัดสินใจได้อย่างเด็ดขาดว่าสื่อสารสนเทศและข้อมูลข่าวสารใดเป็น สิ่งที่มีความเหมาะสม เป็นประโยชน์ และมีความสร้างสรรค์ สมควรถือเอาเป็นเยี่ยงอย่างในการดำรงชีวิต เด็ก และเยาวชนจึงเป็นบุคคลที่สมควรได้รับการปกป้องดูแลเป็นพิเศษยิ่งกว่าบุคคลทั่วไป ซึ่งมีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะเลือกตัดสินใจได้ว่าสื่อลักษณะใดมีความเหมาะสม อีกทั้งมีความสามารถในการป้องกันตนเองจาก สื่อที่ไม่เหมาะสมและสามารถพิจารณาได้ว่าสื่อใดเป็นสื่อประเภทที่มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้และนำมา เป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิต

จากการศึกษากฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันของประเทศไทยพบว่ายังไม่มีกฎหมายควบคุมสื่อ เพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากข้อมูลที่ไม่เหมาะสมโดยตรง อย่างไรก็ตาม พบว่ามีกฎหมายที่เกี่ยวกับการ ควบคุมในเชิงเนื้อหาของสื่อประเภทต่างๆ แต่การควบคุมในเชิงเนื้อหาของมาตรการทางกฎหมายดังกล่าวยังไม่ ครอบคลุมถึงสื่อทุกประเภท ดังนั้น การมีกฎหมายเฉพาะขึ้นมาควบคุมเนื้อหาของสื่อเพื่อมิให้ ประกอบด้วยข้อมูลที่ไม่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน จึงเป็นสิ่งที่เหมาะสมและจำเป็นเป็นอย่างยิ่ง เพื่อที่จะช่วยในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนได้อย่าง มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....ลายมือชื่อนิสิต.....นันท์นภัสร์ สนธิพร.....
ปีการศึกษา.....2552.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

5085992034 : MAJOR LAWS

KEYWORDS : LAW MEASURES FOR THE CONTROL OF OBSCENCE / INAPPROPRIATE MEDIA / PROTECTION OF CHILDREN AND JUVENILE PERSONS

NANTNAPAT SONTHIPORN : LAW MEASURE AGAINST SEXUAL MEDIA AND OBSCENITY ON PURPOSE TO CHILDREN AND JUVENILE PROTECTION.

THESIS ADVISOR : PROF VIRAPHONG BOONYOBHAS , 288 pp.

Social problems are one of the key causes of problems pertaining to the spread of obscene and pornographic materials and by such media as well as inappropriate media. In particular, it has been found that at present such materials and media have had influences on inappropriate sexual behavior and the surge of sexual offences. As a consequence of the current era of borderless communications, the exchange of information can be achieved with greater convenience, ease and speed, especially communications via the internet and computer systems. This in turn has an undesired effect in terms of people's access to inappropriate information.

Children and Juvenile persons lack the sufficient experience and age to exercise proper judgment in screening information or making decisive determinations of the media materials and information that are appropriate, useful and creative enough to regard as a model for subsistence. Thus, such persons are those who are in need of special protection, ever more so than sui juris persons who possess the sufficient age to decide on the types of media that are suitable as knowledge and that should be taken as a model for subsistence. From the study, it has been found that Thailand is still lacking in law to control the media to protect children from direct inappropriate data. It has also been found that although there are laws relating to the control of the contents of various types of media but such legal measures on controls of contents do not incorporate all types of it, The print media, which is easily accessible and in the closest proximity to children and juvenile, is not subject to any content control. Thus, The enactment of a specific law aimed at the control of inappropriate contents in order to protect children and juvenile persons is therefore expedient and necessary so as to assist in the remedy of problems pertaining to inappropriate behavior and offences committed by children and juvenile persons with greater efficiency.

Field of study..... LAWS..... Student's signature..... นันทน์พัชร สอนทิพร
Academic year..... 2007..... Advisor's signature..... V Boonyobhas

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งของท่าน ศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส ผู้เป็นแรงบันดาลใจให้กับผู้เขียนในการศึกษาวิชากฎหมาย ประกอบกับความตั้งใจของผู้เขียนในการเรียนกฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพื่อประโยชน์ในการสร้างกลไกทางกฎหมายเพื่อประโยชน์แก่การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิของเด็กและเยาวชน ผู้ซึ่งยังเป็นผู้อ่อนด้อยประสบการณ์และสมควรได้รับการคุ้มครองโดยมาตรการทางกฎหมายยิ่งกว่าบุคคลทั่วไป

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์มัทยา จิตติรัตน์ และท่านอาจารย์ดล นูนนาค กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ให้ความกรุณาเป็นอย่างยิ่งต่อผู้เขียนในการให้คำชี้แนะที่เป็นประโยชน์ต่อการเขียนวิทยานิพนธ์ของผู้เขียนและได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าของท่านเพื่อมาเป็นกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ให้แก่ผู้เขียนเพื่อสร้างกลไกทางกฎหมายที่เป็นประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชนต่อไปในอนาคต

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบคุณทุกท่านในครอบครัว ทั้งคุณพ่อนิมิตร สนธิพร และคุณแม่ศรีประภา สนธิพร ที่ให้ความกรุณาและเป็นกำลังใจให้แก่ผู้เขียนในการเขียนวิทยานิพนธ์เล่มนี้ด้วยดีเสมอมา รวมถึงน้องสาวที่ตามไปเป็นกำลังใจให้แก่ผู้เขียนในทุกๆ ที่ ไม่ว่าจะเป็ใน ห้องสมุดหรือร้านกาแฟที่ผู้เขียนไปใช้ชีวิตส่วนใหญ่หลังเวลาเลิกงานช่วงหนึ่งอยู่ที่นั่น และที่ขาดเสียมิได้คือ ขอขอบคุณ คุณยอดฉัตร ตสาริกา ที่ให้ความเอื้อเฟื้อในการแปลบทคัดย่อฉบับภาษาอังกฤษให้แก่ผู้เขียน และคุณนงยุทธ ภูประดับกฤต ผู้เป็นมิตรทางวิชาการของผู้เขียน รวมทั้งเพื่อนๆ ทุกคนที่คอยอยู่เคียงข้างและเป็นกำลังใจให้แก่ผู้เขียนด้วยดีเสมอมา

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีคุณค่าหรือเป็นประโยชน์ต่อสังคมประการใดแล้ว ผู้เขียนขอยกความดีงามเหล่านั้นเพื่อให้เป็นประโยชน์ในการการคุ้มครองเด็กและเยาวชนทุกคนในสังคมไทย หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อผิดพลาดประการใดผู้เขียนขออ้อมรับความผิดพลาดนี้ไว้แต่เพียงผู้เดียว

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณ ความรัก และผู้ที่อยู่ใกล้ชิดผู้เขียนทุกๆ ท่านที่มอบความรักให้ซึ่งส่งผลทำให้ผู้เขียนมีแรงบันดาลใจในการทำทุกสิ่งให้ประสบความสำเร็จอย่างลุล่วงด้วยดีตลอดมา

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 สมมติฐานของการวิจัย.....	4
1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	5
1.4 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	5
1.5 วิธีการศึกษาวิจัย.....	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย.....	7
บทที่ 2 สื่อลามกและผลกระทบท่อเด็กและเด็กและเยาวชน.....	8
2.1 สื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน.....	8
2.1.1 การให้คำจำกัดความของคำว่า “สื่อ”.....	8
2.1.2 ประเภทของสื่อ.....	10
2.1.3 อิทธิพลของสื่อที่มีต่อผู้รับสื่อและอิทธิพลของสื่อต่อเด็กและเยาวชน.....	11
2.1.4 อิทธิพลของสื่อต่อการกระทำความผิดและการก่ออาชญากรรม.....	16
2.1.5 ความหมายของคำว่าสื่อลามก (Obscenity) สื่อที่มีลักษณะอนาจาร (Pornography) และภาพศิลป์ (Nudity).....	17
2.1.6 การวินิจฉัยว่าสื่อใดเป็นสื่อลามกตามกฎหมายต่างประเทศ.....	30

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
2.2 ผลของสื่อลามกต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน	34
2.2.1 ความหมายของเด็กและเยาวชน (Children and Juvenile).....	34
2.2.2 พฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กและเยาวชน จากการรับสื่อลามก.....	37
2.2.2.1 การให้คำจำกัดความความหมายของคำว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบน.....	37
2.2.2.2 แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเบี่ยงเบน.....	40
2.2.2.3 ประเภทของพฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม.....	44
2.2.2.4 ผลของพฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และการควบคุมพฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม....	45
2.2.3 พฤติกรรมเบี่ยงเบนและการกระทำความผิดของเด็ก.....	47
2.2.3.1 ความหมายของการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน.....	47
2.2.3.2 สาเหตุของการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน.....	48
2.2.3.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดของเด็ก.....	51
2.2.4 ลักษณะของพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กที่พบในปัจจุบัน.....	53
2.3 แนวความคิดและความเป็นมาในการควบคุมสื่อลามก และสาเหตุที่รัฐต้องเข้ามาคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นพิเศษ	58
2.3.1 ความเป็นมาเกี่ยวกับการควบคุมสื่อลามก.....	58
2.3.2 สภาพปัญหาและแนวความคิดในการควบคุมสื่อลามกของประเทศไทย.....	63
2.3.3 สภาพปัญหาและแนวความคิดในการควบคุมสื่อลามกของต่างประเทศ.....	69
2.3.4 สาเหตุที่รัฐต้องเข้ามาคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นพิเศษ.....	80

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

3.2.3	มาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมอื่น ๆ	106
3.2.3.1	มาตรการจัดประเภทของสื่อ (จัดเรตติ้ง)	106
3.2.3.2	การกำหนดมาตรการคุ้มครองผู้บริโภคจากการโฆษณา	111
3.2.4	ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุอันตราย พ.ศ.	114
3.3	กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม	
	และกฎหมายคุ้มครองเด็กของต่างประเทศ	125
3.3.1	การควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม	
	ตามประมวลกฎหมายอาญา	125
3.3.1.1	ประมวลกฎหมายอาญาสิงคโปร์ (Singapore Penal Code)	125
3.3.1.2	ประมวลกฎหมายอาญาอินเดีย (Indian Penal Code)	127
3.3.1.3	ประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน (German Penal Code)	129
3.3.1.4	ประมวลกฎหมายอาญาฟินแลนด์ (Finland Penal Code)	132
3.3.1.5	กฎหมายอาญาของมลรัฐออริโชน่า ประเทศสหรัฐอเมริกา	135
3.3.2	การควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม	
	ในกฎหมายคุ้มครองเด็ก	138
3.3.2.1	พระราชบัญญัติคุ้มครองเยาวชน ค.ศ. 1997	
	ของประเทศเกาหลีใต้ (The Youth Protection Act 1997)	138
3.3.2.2	พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ค.ศ. 1978 ของประเทศอังกฤษ	
	(The Protection of Children Act 1978)	140
3.3.2.3	พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กจากการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต	
	ค.ศ.1996 ของประเทศสหรัฐอเมริกา	
	(Child Online Protection Act 1996)	141
3.3.2.4	พระราชบัญญัติคุ้มครองการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ค.ศ. 2000	
	ของประเทศสหรัฐอเมริกา (Internet Protection Act 2000)	141

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

3.3.3 การควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมไว้กฎหมายต่างประเทศ...	143
3.3.3.1 การควบคุมสื่อสิ่งพิมพ์.....	143
3.3.3.1.1 พระราชบัญญัติควบคุมสิ่งพิมพ์ลามกของประเทศอังกฤษ (The Obscene Publications Act 1959).....	143
3.3.3.1.2 พระราชบัญญัติการแพร่กระจายของสิ่งพิมพ์ที่เป็นอันตราย ต่อเยาวชนของประเทศเยอรมัน (The Act on the Dissemination of Publications Morally Harmful to Youth).....	145
3.3.3.2 การควบคุมสื่ออินเทอร์เน็ต.....	145
3.3.3.2.1 ข้อบัญญัติการกั้นกรองในเชิงเนื้อหาของข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ต ค.ศ. 2001 ของประเทศเกาหลีใต้ (The Internet Content Filtering Ordinance 2001).....	145
3.3.3.2.2 ประมวลปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของประเทศ สิงคโปร์ (Internet Code of Practice 1997).....	146
3.3.3.2.3 พระราชบัญญัติการสื่อสารที่เหมาะสม ค.ศ. 1996 ของประเทศสหรัฐอเมริกา (Communication Decency Act 1996).....	147
3.3.3.3 การควบคุมสื่อวิทยุโทรทัศน์และกิจการกระจายเสียง.....	148
พระราชบัญญัติการบริการกระจายเสียง ค.ศ. 1992 ของประเทศ ออสเตรเลีย (The Broadcasting Services Act 1992).....	148
3.3.3.4 กฎหมายกลางเพื่อควบคุมและจัดประเภทของสื่อ.....	149
3.3.3.4.1 พระราชบัญญัติการแสดงผลที่ไม่เหมาะสม ค.ศ. 1981 ของประเทศอังกฤษ (The Indecent Display Act 1981).....	149
3.3.3.4.2 พระราชบัญญัติการจำแนกประเภทของสื่อ ภาพยนตร์ คอมพิวเตอร์และเกมส์ ค.ศ 1995 ของประเทศออสเตรเลีย (Classification Act 1995).....	150

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมของประเทศไทย.....	152
4.1. วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมของประเทศไทย.....	152
4.2. วิเคราะห์และเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองเด็กระหว่างประเทศไทยและต่างประเทศ.....	186
4.3 วิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุอันตราย พ.ศ. และการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมโดยมาตรการทางกฎหมายตามร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว.....	198
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	231
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก ตารางแสดงมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมของประเทศไทย.....	248
ภาคผนวก ข ตารางเปรียบเทียบการมีมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมในการคุ้มครองเด็กของต่างประเทศ.....	260
ภาคผนวก ค ตารางเปรียบเทียบการมีมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมในการคุ้มครองเด็กของต่างประเทศ.....	268
ภาคผนวก ง ตารางเปรียบเทียบการกำหนดบทนิยามในการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองเด็กของต่างประเทศ.....	269
ภาคผนวก จ ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุอันตราย.....	272
รายการอ้างอิง.....	286
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	289

สารบัญตาราง

ตารางที่	เรื่อง	หน้า
1	ตารางแสดงปริมาณการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน ในปี พ.ศ. 2549 จำแนกตามสาเหตุการกระทำผิด	49
2	ตารางแสดงปริมาณการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน ในปี พ.ศ. 2550 จำแนกตามสาเหตุการกระทำผิด	50
3	ตารางแสดงปริมาณการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน ในปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามสาเหตุการกระทำผิด	50
4	ตารางแสดงจำนวนเยาวชนที่กระทำผิดในปี พ.ศ. 2544 ถึงปี พ.ศ. 2548 จำแนกตามลักษณะการกระทำผิดและฐานความผิด	54
5	ตารางแสดงปริมาณการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน ในปี พ.ศ. 2549 จำแนกตามฐานความผิด	65
6	ตารางแสดงปริมาณการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน ในปี พ.ศ. 2550 จำแนกตามฐานความผิด	65
7	ตารางแสดงปริมาณการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน ในปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามฐานความผิด	66
8	ตารางแสดงประเภทสื่อลามกที่ใกล้ตัวเยาวชนจำแนกตามประเภทของสื่อ	67
9	ตารางแสดงประเภทสื่อลามกที่เยาวชนเคยดูจำแนกตามประเภทของสื่อ	67
10	ตารางแสดงประเภทสื่อลามกที่เยาวชนเคยซื้อจำแนกตามประเภทของสื่อ	67
11	ตารางแสดงทัศนคติของเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับวิธีการแก้ไขปัญหาสื่อลามก	68

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากโลกยุคปัจจุบันเป็นโลกในยุคการสื่อสารไร้พรมแดนซึ่งมีผลทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นไปได้ง่ายโดยผ่านทางสื่อสารสนเทศหลายประเภท ซึ่งสื่อดังกล่าวนี้ ได้แก่ สื่อวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ซึ่งผลจากการพัฒนาเทคโนโลยีทางการสื่อสารส่งผลให้การรับรู้ข้อมูลข่าวสารประเภทต่างๆ สามารถกระทำได้โดยสะดวกมากขึ้นภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว โดยที่สื่อสารสนเทศดังกล่าวนี้ ประกอบด้วยข้อมูลต่างๆ ที่มีความแตกต่างหลากหลายโดยอาจแบ่งแยกได้เป็นหลายประเภท เช่น

สื่อสารสนเทศซึ่งประกอบด้วยข้อมูลข่าวสารที่มีประโยชน์และเหมาะสมต่อการรับรู้รับทราบ ตัวอย่างเช่น เอกสารหรือบทความทางวิชาการ ซึ่งเป็นการเสนอข้อมูลข่าวสารประเภทที่มีประโยชน์แต่เพียงด้านเดียว

ข้อมูลข่าวสารที่มีทั้งประโยชน์และโทษในตัวของมันเอง ซึ่งผู้รับรู้รับทราบอาจต้องใช้วิจารณญาณในการรับรู้ข้อมูลดังกล่าว

ข้อมูลข่าวสารที่มีแต่จะก่อให้เกิดโทษแก่ผู้รับรู้รับทราบข้อมูลข่าวสารดังกล่าวนี้ ซึ่งอาจจะกล่าวโดยสรุปได้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทที่โดยตัวของมันเองไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ไม่ว่าในแง่ใดๆ ต่อผู้รับรู้รับทราบข้อมูลข่าวสารดังกล่าวนี้

สภาพสังคมในปัจจุบันนี้มีสื่อเป็นจำนวนมากที่ประกอบด้วยข้อมูลที่มีเนื้อหาไม่เหมาะสมและอาจส่งผลให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้รับรู้รับทราบข้อมูลข่าวสารดังกล่าวตามมา จากรายงานการศึกษาวิจัยและจากข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าในหลายกรณีเป็นผลโดยตรงหรือผลโดยอ้อมจากการรับรู้รับทราบหรือบริโภคสื่อประเภทที่ไม่มีความเหมาะสมดังกล่าวนี้ เช่น จากรายงานการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการกระทำ ความผิดทางเพศของผู้ต้องหาทางเพศชายในเรือนจำกลางนครปฐม¹ รายงานว่า สื่อลามกเป็น

¹ ยศเดช ศิลเดชะ ความสัมพันธ์ของสื่อลามกกับการกระทำความผิดทางเพศของผู้ต้องหาชายในเรือนจำกลางนครปฐม วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม ศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล , 2551

ปัจจัยหนึ่งที่กระตุ้นให้เกิดความรู้สึกต้องการทางเพศที่เพิ่มสูงขึ้นและเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนก่อให้เกิดแรงขับเคลื่อนในการที่จะกระทำความผิดดังกล่าว นอกจากนี้ จากรายงานการศึกษาวิจัยเรื่อง Pornography and Sexual Offences² โดยรายงานการวิจัยบ่งชี้ได้ว่าได้ศึกษาถึงการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดทางเพศจำนวน 227 ราย พบว่าสื่อลามกเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิด และผู้กระทำความผิดจำนวน 15 เปอร์เซ็นต์ใช้สื่อลามกเป็นแบบอย่างในการกระทำความผิดและใช้สื่อลามกเป็นตัวกระตุ้นอารมณ์ในขณะที่มีความสัมพันธ์กับเหยื่อ

เด็กและเยาวชนเป็นบุคคลที่อ่อนด้อยซึ่งประสบการณ์และยังไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะใช้วิจารณญาณในการเลือกรับข้อมูลหรือตัดสินใจได้อย่างเด็ดขาดว่าสื่อสารสนเทศใดเป็นสื่อที่มีความเหมาะสม เป็นประโยชน์ เป็นสื่อที่มีความสร้างสรรค์และสมควรถือเอาเป็นเยี่ยงอย่างในการดำรงชีวิต โดยจากรายงานการศึกษาวิจัยของ Becker and Stein³ ในเรื่อง Is Sexual Erotic associated with Sexual Deviance in Adolescent Male ในปี 1991 ได้รายงานมาว่า จากการศึกษากการกระทำความผิดของวัยรุ่นชาย จำนวน 160 คน พบว่าปัจจัยทางด้านสื่อลามกเป็นปัจจัยสำคัญที่กระตุ้นให้เกิดการกระทำความผิดดังกล่าวถึง 89 เปอร์เซ็นต์ โดยเด็กเหล่านี้ใช้สื่อลามกเป็นต้นแบบในการกระทำความผิด และใช้เป็นตัวกระตุ้นอารมณ์ในการกระทำความผิดของตนด้วย นอกจากนี้ จากการศึกษาข้อมูลข่าวสารและสถานการณ์ในประเทศไทยในปัจจุบันจะเห็นได้ว่า มีข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์เป็นจำนวนมากว่าเด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม พฤติกรรมเบี่ยงเบน และมีการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนเพิ่มสูงมากขึ้น โดยเป็นผลมาจากการบริโภคสื่อที่ไม่เหมาะสมดังกล่าว เช่น ข่าวเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่หกกระโดดตึกอาคารเรียนชั้นหกซึ่งเป็นห้องเรียนคอมพิวเตอร์เสียชีวิต⁴ ซึ่งเบื้องต้นนั้นสันนิษฐานว่าเป็นผลมาจากการติดเกม ข่าวนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่หกลงมือฆ่าคนขับแท็กซี่เพื่อชิงทรัพย์⁵ และเด็กคนดังกล่าวได้ให้การรับสารภาพว่าตนได้ลอกเลียนแบบพฤติกรรมดังกล่าวมาจากเกม นอกจากนี้จากสถิติการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนในปัจจุบันยังพบว่า สถานการณ์เด็กและเยาวชนกระทำความผิดทางอาญามีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศและการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งจากรายงานสถิติการกระทำความผิด

² Langevin et al. "Pornography and Sexual Offences" 1988

³ ยศเดช ศीलเดชะ ความสัมพันธ์ของสื่อลามกกับการกระทำความผิดทางเพศของผู้ต้องหาชายในเรือนจำกลางนครปฐม , อ่างแก้ว

⁴ ข่าวจากหนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 22 พฤษภาคม 2552

⁵ ข่าวจากหนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 5 สิงหาคม 2552

ทางเพศของเด็กและเยาวชนจากข้อมูลของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนพบว่าเด็กและเยาวชนมีการกระทำที่เกี่ยวกับเพศเพิ่มมากขึ้นและสถิติอายุของเด็กผู้กระทำความผิดมีอายุน้อยลง อีกทั้งสื่อลามกและที่ไม่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ยังก่อให้เกิดปัญหาทางเพศและปัญหาอื่นๆ ตามมาอีกหลายประการ เช่น ปัญหาความหมกมุ่นในเรื่องทางเพศ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การตั้งครรภีในวัยเรียนหรือการสะสมคู่นอน ค่านิยมของวัยรุ่นในการมีความสัมพันธ์ในเชิงชู้สาวเป็นจำนวนพร้อมกันครั้งละหลายๆ คนหรือตามที่รู้จักกันในลักษณะที่เรียกว่า “การมีกิ๊ก” ปัญหาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ พฤติกรรมกามนิยมนิยมความรุนแรง และปัญหาอื่นๆ อีกหลายประการ ซึ่งจากการรายงานของ Bailey⁶ ในปี 1993 ที่ศึกษาในคดีเกี่ยวกับการฆาตกรรม จำนวน 20 ราย และการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน จำนวน 200 ราย พบว่าปัจจัยทางด้านสื่อคือ การดูวิดีโอที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดที่ร้ายแรงและการดูวิดีโอที่เกี่ยวกับสื่อลามก เป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการกระทำความผิดดังกล่าว โดยที่เด็กและเยาวชนได้ลอกเลียนพฤติกรรมในสื่อเช่นว่านั้น อีกทั้งจากรายงานการศึกษาวิจัยทั้งในและต่างประเทศ พบว่า ปัจจัยที่ กระตุ้น ยั่ว ยุ และก่อให้เกิดพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมดังกล่าวของเด็กและเยาวชนประการหนึ่ง ได้แก่ สื่อลามกและสื่อที่แสดงออกถึงพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม โดยเมื่อเด็กและเยาวชนได้รับรู้สิ่งต่างๆ ผ่านสื่อประเภทดังกล่าวนี้อาจก่อให้เกิดพฤติกรรมลอกเลียนแบบสื่อต่างๆ ของเด็กและเยาวชนได้ อีกทั้งในทางการแพทย์ก็ได้ให้การยอมรับว่า เด็กยังมีพัฒนาการทางสมองและจิตใจที่ด้อยกว่าผู้ใหญ่ ประกอบกับเด็กและเยาวชนเป็นบุคคลที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งจะเป็นอนาคตและเป็นความหวังของประเทศชาติต่อไปในภายภาคหน้า ดังนั้น เด็กและเยาวชนจึงเป็นบุคคลที่สมควรจะได้รับความคุ้มครองจากสื่อที่ไม่เหมาะสมและไม่สร้างสรรค์ดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อปกป้องเด็กและเยาวชนจากพฤติกรรมลอกเลียนแบบรวมถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมซึ่งเป็นผลโดยตรงและผลโดยอ้อมจากการบริโภคสื่อสารสนเทศประเภทดังกล่าว เพื่อให้เด็กเยาวชนสามารถเติบโตอย่างมีสวัสดิภาพและเป็นผู้ใหญ่ที่จะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไปในอนาคต

การศึกษาถึงสาเหตุของปัญหาดังกล่าวมีข้อสันนิษฐานเบื้องต้นประการหนึ่งว่า พฤติกรรมดังกล่าวนี้อาจมีสาเหตุมาจากลอกเลียนแบบและการได้รับข้อมูลจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่มีความเหมาะสมโดยขาดวิจารณญาณในการเลือกรับ ดังนั้น เพื่อเป็นการตระหนักถึงพิษภัยของสื่อ

⁶ ยศเดช ศीलเดชะ ความสัมพันธ์ของสื่อลามกกับการกระทำความผิดทางเพศของผู้ต้องหาชายในเรือนจำกลางนครปฐม, อ่างแล้ว หน้า 24

ดังกล่าวที่อาจมอมเมาเด็กและเยาวชนได้ จึงเห็นว่า ควรมีมาตรการทางกฎหมายเพื่อเข้ามาคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการบริโภคสื่อที่มีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม หรือมีลักษณะที่อาจกระตุ้นยั่วยุ หรือมีส่วนก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม โดยรัฐควรบัญญัติกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ และสามารถบังคับใช้ได้จริง เพื่อให้สามารถคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลและสามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างแท้จริงโดยจะต้องไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิในการรับข้อมูลข่าวสารของผู้ใหญ่หรือบุคคลที่มีวุฒิภาวะมากเพียงพอที่จะมีวิจารณญาณในการตัดสินใจเลือกรับข้อมูลข่าวสารได้แล้ว

จากการที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมในปัจจุบันนั้น พบว่า กฎหมายหลักที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันของไทยเกี่ยวกับการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมนั้น ได้แก่ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 ซึ่งมีอัตราโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินหกพันบาทนั้น มีอัตราโทษที่ค่อนข้างต่ำ อีกทั้งยังไม่มีความเหมาะสมกับสภาพของสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป และไม่อาจบังคับได้กับการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมในทุกๆ กรณี นอกจากนี้ กฎหมายเฉพาะที่ใช้ในการควบคุมสื่อแต่ละประเภท ยังไม่อาจบังคับให้เกิดประสิทธิภาพ รวมถึงมีอัตราโทษที่ต่ำมาก จึงไม่สามารถทำให้ผู้ประกอบการหรือผู้ผลิตสื่อประเภทดังกล่าวเกิดความหวาดกลัวการต้องถูกริบโทษตามกฎหมาย อีกทั้งยังไม่มีมาตรการในการคุ้มครองเด็กเป็นพิเศษยิ่งกว่าบุคคลทั่วไป ดังนั้น ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะแสวงหามาตรการทางกฎหมายที่มีความชัดเจน เหมาะสม และสามารถบังคับใช้ได้จริง เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการควบคุมสื่อดังกล่าวโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนอันเป็นบุคคลซึ่งจะเป็นอนาคตที่สำคัญของชาติต่อไป โดยวิทยานิพนธ์เล่มนี้มุ่งรวบรวม เปรียบเทียบและศึกษามาตรการทางกฎหมายของประเทศต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมหรือร่างกฎหมายเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมของประเทศไทยต่อไปในอนาคต

1.2 สมมติฐานของการวิจัย

สื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมมีผลต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดการกระทำผิดทางเพศและก่อให้เกิดอาชญากรรมในรูปแบบต่างๆ การมีมาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม รวมถึงการจำกัดการเข้าถึงสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม โดยมาตรการตามร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุยั่วยุพฤติกรรม

อันตราย พ.ศ. เป็นส่วนหนึ่งที่จะนำมาใช้แก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม พฤติกรรม เบี่ยงเบน การการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับเพศ รวมถึงการก่ออาชญากรรมของเด็กและเยาวชนให้มีจำนวนลดน้อยลง และมีผลให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีสวัสดิภาพในการดำรงชีวิตมากยิ่งขึ้น อีกทั้งสามารถส่งผลให้เด็กและเยาวชนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีและมีพัฒนาการที่เหมาะสม

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาปัญหาและทฤษฎีทางกฎหมาย การแพทย์ จิตวิทยา อาชญาวิทยา เกี่ยวกับสาเหตุการกระทำ ความผิดของเด็กและเยาวชน
2. ศึกษา วิเคราะห์ บทบัญญัติกฎหมายของประเทศไทยที่ใช้บังคับอยู่ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม
3. ศึกษา วิเคราะห์ บทบัญญัติกฎหมายของต่างประเทศ รวมถึงมาตรการอื่นๆ ที่ใช้ในการควบคุม ป้องกัน รวมถึงปราบปรามสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมของต่างประเทศ
4. ศึกษา วิเคราะห์กฎหมายของต่างประเทศโดยเปรียบเทียบกับกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันของไทยเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในประเทศไทยในปัจจุบันให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพสังคม และสามารถแก้ไข ปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนและลดปัญหาการกระทำ ความผิดทางอาญาของเด็กและเยาวชนของประเทศไทยได้ต่อไป

1.4 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

1. ศึกษาถึงสาเหตุของพฤติกรรมเบี่ยงเบนและสาเหตุการกระทำ ความผิดของเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งความผิดเกี่ยวกับเพศ ความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม รวมถึงการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับเพศและการกระทำ ความผิดอื่นๆ ที่เกิดจากการได้รับข้อมูลที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก

2. ศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม รวมถึงมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการได้รับรู้ข้อมูลที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน

3. ศึกษาเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายที่มีโทษทางอาญา รวมถึงมาตรการอื่นๆ ของต่างประเทศเพื่อทราบถึงแนวทางการจำกัดขอบเขตของสื่อว่าสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมซึ่งอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมนั้นควรมีลักษณะประการใดและควรจำกัดขอบเขตเพียงไร รวมถึงวิธีการในการจำกัดนั้นควรรู้ใช้วิธีการควบคุมอย่างไร และมีมาตรการในการบังคับอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายของประเทศไทยต่อไป

4. ศึกษาวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุชั่วร้ายพฤติกรรมอันตราย พ.ศ. และแนวทางการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนและการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนโดยมาตรการทางกฎหมายตามร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว

1.5 วิธีการศึกษาวิจัย

การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาวิเคราะห์ในเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีทางกฎหมาย การแพทย์ จิตวิทยา อาชญาวิทยา เกี่ยวกับสาเหตุการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน

2. ศึกษา วิเคราะห์กฎหมายของประเทศไทยที่ใช้บังคับอยู่ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมรวมถึงร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุชั่วร้ายพฤติกรรมอันตราย พ.ศ. ที่กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เสนอ

3. ศึกษา วิเคราะห์ บทบัญญัติกฎหมายของต่างประเทศรวมถึงมาตรการอื่นๆ ที่ใช้ในการควบคุม ป้องกัน รวมถึงปราบปรามสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมของต่างประเทศ

4. ศึกษา วิเคราะห์กฎหมายของต่างประเทศโดยเปรียบเทียบกับกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันของไทยเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในประเทศไทยปัจจุบันให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพสังคม และสามารถแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนและลดปัญหาการกระทำความผิดทางอาญาของเด็กและเยาวชนได้ต่อไป

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย

1. ได้ทราบถึงสาเหตุของพฤติกรรมเบี่ยงเบน การกระทำทางเพศที่ไม่เหมาะสม และการกระทำความผิดทางเพศของเด็ก รวมถึงทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดของเด็ก
2. ได้ทราบถึงสถานการณ์ปัญหาสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมของไทยและต่างประเทศ รวมถึงผลกระทบจากการบริโภคสื่อประเภทดังกล่าวที่มีผลต่อปัญหาสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลต่อการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ
3. ได้ทราบถึงมาตรการทางกฎหมายและมาตรการอื่นๆ ที่ใช้ในการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมของไทย รวมถึงได้ทราบถึงปัญหาและความบกพร่องของกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ รวมถึงสาเหตุที่ทำให้กฎหมายไม่สามารถใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือไม่เพียงพอที่จะใช้บังคับแก่กรณีดังกล่าว
4. ได้ศึกษามาตรการทางกฎหมายที่อาจมีส่วนเข้ามามีบทบาทในการแก้ไขปัญหากับสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองเด็กในร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุยุ่วยุพฤติกรรมอันตราย พ.ศ. และนำมาวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ของไทยให้เหมาะสมและสามารถใช้บังคับเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป
5. ได้ทราบถึงมาตรการทางกฎหมายและมาตรการอื่นๆ ที่ใช้ในการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมของต่างประเทศ และนำมาวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ของไทยให้เหมาะสมและสามารถใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

แนวความคิดในการคุ้มครองเด็กจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม

ตามที่ได้กล่าวไปแล้วในบทที่ 1 ว่า สื่อสารสนเทศในปัจจุบันนั้นประกอบด้วย ข้อมูลที่มีความหลากหลาย กล่าวคือ มีทั้งข้อมูลที่เป็นประโยชน์และข้อมูลที่เป็นโทษและไม่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน และโดยที่เด็กและเยาวชนนั้นเป็นบุคคลผู้อ่อนด้อย ประสบการณ์และยังไม่มีวุฒิภาวะในการพิจารณาอย่างเพียงพอว่าตนสมควรจะเลือกรับว่าสื่อประเภทใดเป็นสื่อที่เป็นประโยชน์ มีคุณค่าและมีความเหมาะสมในการที่ตนจะนำมาเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิต ดังนั้น เด็กและเยาวชนจึงเป็นบุคคลที่สมควรได้รับการปกป้องคุ้มครอง ข้อมูลบางประเภทจากสื่อที่มีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของเด็ก โดยในเบื้องต้นจะกล่าวถึงสื่อที่ไม่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน โดยจำแนกออกเป็นสองประเภทคือ สื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน

2.1 สื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน

สื่อที่ไม่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนนั้นอาจจำแนกได้เป็นสองประเภท กล่าวคือ สื่อที่มีลักษณะเป็นสื่อลามกหรือสื่ออื่นๆ ที่มีลักษณะชี้ชวนให้เห็นถึงเรื่องทางเพศ และสื่อที่ไม่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนในกรณีอื่นๆ เช่น สื่อที่แสดงให้เห็นถึงการใช้ยาเสพติด สื่อที่แสดงให้เห็นถึงการใช้กำลังและการใช้ความรุนแรง เป็นต้น โดยขอกกล่าวถึงสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน ดังต่อไปนี้

2.1.1 การให้คำจำกัดความของสื่อ (Media)

คำว่า “การสื่อสาร” นั้น ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Communication” ซึ่งมีรากฐานมาจากภาษาโรมันว่า “COMMUNIS” ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า “COMMONNESS” คือ การร่วมกันหรือคล้ายคลึงกัน ดังนั้น ถ้าแปลตามรากฐานของคำศัพท์เดิมแล้ว จะหมายความถึงการเน้นวัตถุประสงค์ของการสื่อสารว่า หมายถึง กิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมความร่วมมือกันหรือความคล้ายคลึงกันให้เกิดขึ้นระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทอด เพื่อแลกเปลี่ยน ข่าวสาร

(Information) ความคิด (Idea) และทัศนคติ (Attitudes) ระหว่างกัน เป็นการสร้างความเข้าใจระหว่างกันเพื่อความเข้าใจซึ่งกันและกัน (Mutual Understanding)

โดยพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า “สื่อ” (Media) และคำอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องไว้ ดังต่อไปนี้

สื่อ หมายถึง ติดต่อให้ถึงกัน เช่น สื่อความหมาย ชักนำให้รู้จักกัน

สื่อมวลชน หมายถึง สื่อกลางที่นำข่าวสารและเนื้อหาสาระทุกประเภทไปสู่มวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ นักข่าว นักหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

สื่อสาร หมายถึง นำถ้อยคำ ข้อความ หรือหนังสือ ของฝ่ายหนึ่งส่งให้อีกฝ่ายหนึ่งโดยมีสื่อนำไป

สื่อสารมวลชน หมายถึง การติดต่อสื่อสารสู่มหาชนโดยผ่านสื่อกลางต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์

นอกจากนี้ ใน Cambridge Dictionary ¹ นั้นได้ให้ความหมายของ “การสื่อสาร” หรือ “Communication” ไว้ว่า หมายถึง การกระทำโดยการสื่อสารกับคน วิธีการส่งข้อมูลระหว่างบุคคลและสถานที่โดยวิธีการต่างๆ การติดต่อโดยเคลื่อนที่จากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง

อริสโตเติล (Aristotle) ได้ให้ความหมายของคำดังกล่าวไว้ว่า หมายถึง วิธีการชักจูงใจซึ่งมีอยู่ในทุกรูปแบบ

สำหรับคำว่า “**สื่อสารมวลชน**” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “**Mass Communication**” ซึ่งเป็นกระบวนการของการสื่อสารไปยังบุคคลเป็นจำนวนมากในเวลาเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน โดยอาศัย “**สื่อมวลชน**” เป็นตัวกลาง และโดยที่สื่อสารมวลชนเป็นกระบวนการสื่อสารไปยังสื่อมวลชนเป็นจำนวนมากจึงมีความซับซ้อนมากกว่าการสื่อสารประเภทอื่น

นอกจากนี้ มีการให้ความหมายของ “**สื่อมวลชน**” ² (Mass Media) ไว้ว่าเป็นตัวกลางในการนำข่าวสารไปยังกลุ่มเป้าหมายที่เป็นมวลชน โดยใช้วิธีการสื่อสารด้วยสื่อ

¹ “**Communication**” means the act of communicating with people.

“**Communications**” means the various methods of sending information between people and places, especially official systems such as post systems, radio, telephone, etc , the communications industry or ways of moving between one place and another.

² ศิริกาญจน์ ยิ้มประยัติ , “อิทธิพลของสื่อต่อวัยรุ่น” วารสารวิชาการคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ , ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (กุมภาพันธ์ /2548) : หน้า 87-93

(Mediated Communication) ซึ่งเมื่อพูดถึงสื่อมวลชนโดยทั่วไปจะหมายถึง หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ หรือสื่ออื่นๆ ที่มุ่งเน้นการส่งข่าวสารไปยังมวลชน

2.1.2 ประเภทของสื่อ

สุกัญญา บุรณเดชาชัย³ ได้แบ่งประเภทของสื่อไว้เป็นสองประเภทด้วยกัน คือ

(1) **สื่อมวลชนประเภทสิ่งพิมพ์ (Printed Media)** เป็นสื่อประเภทที่เกิดจากการพิมพ์ตัวหนังสือลงบนแผ่นกระดาษ ซึ่งได้แก่ หนังสือพิมพ์ (Newspaper) คือ กระดาษที่พิมพ์ข่าวความคิดเห็น บทความ และเรื่องราวต่างๆ ที่ให้ความรู้ รวมทั้งสิ่งพิมพ์เพื่อความบันเทิง และนิตยสาร (Magazine) คือ สิ่งพิมพ์ที่นำเอาเรื่องราวต่างๆ หลายเรื่องมารวมไว้ในเล่มเดียวกัน โดยนิตยสารจะมุ่งเน้นสาระและความบันเทิงแก่ผู้อ่านมากกว่าการเสนอข่าวสาร และเป็นการเน้นสาระเฉพาะเรื่อง เช่น เรื่องกีฬา แฟชั่น การเมือง บันเทิง การแสดง หรือ นวนิยาย เป็นต้น

(2) **สื่อมวลชนประเภทไฟฟ้า (Electronic Media)** เป็นสื่อที่ต้องใช้ไฟฟ้าในการทำงาน เช่น โทรทัศน์ วิทยุ ภาพยนตร์ เป็นต้น

นอกจากนี้ **ศิริกาญจน์ ยิ้มประยัติ**⁴ ได้แบ่งประเภทของสื่อมวลชนออกเป็น 6 ประเภท คือ

(1) **สื่อมวลชนประเภทสิ่งตีพิมพ์ (Printed Media)** ได้แก่ หนังสือพิมพ์ (Newspaper) วารสาร (Journal) นิตยสาร (Magazine) และสิ่งตีพิมพ์อื่นๆ เช่น โบปลิว โปสเตอร์

(2) **สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Media)** ได้แก่ วิทยุกระจายเสียง (Radio) วิทยุโทรทัศน์ (Television)

(3) **สื่อภาพยนตร์ (Film Motion or Picture)**

(4) **สื่อวีดิทัศน์ (Vedio)**

(5) **สื่อโทรคมนาคม (Telecommunication Media)** ได้แก่ โทรภาพ โทรพิมพ์

(6) **สื่ออินเทอร์เน็ต** มีการติดต่อสื่อสารผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์เป็นสำคัญ

³ สุกัญญา บุรณเดชาชัย, การสื่อสารมวลชน (ชลบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยบูรพา, 2546)

⁴ ศิริกาญจน์ ยิ้มประยัติ, “อิทธิพลของสื่อต่อวัยรุ่น” วารสารวิชาการคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์. อ่างแล้ว หน้า 87

2.1.3 อิทธิพลของสื่อที่มีต่อผู้รับสื่อและอิทธิพลของสื่อต่อเด็กและเยาวชน⁵

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่แพร่กระจายไปทุกหนทุกแห่งในสังคมที่จะเป็นไปได้และปัจจุบันสังคมเริ่มมีความเข้าใจในเทคโนโลยีสารสนเทศและโทรคมนาคมและผลกระทบของเทคโนโลยีเหล่านี้มีผลต่อความเป็นอยู่ในระดับหนึ่ง โดยที่ข้อมูลจากสื่อสารมวลชน สื่อโทรคมนาคมและสื่อคอมพิวเตอร์ล้วนมีศักยภาพและการที่ประชาชนสามารถเข้าถึงสื่อดังกล่าวได้นั้น สื่อสารมวลชนจึงมีอิทธิพลอย่างมากต่อชีวิตของเราในยุคปัจจุบัน โดยภาพรวมก็คือ การนำความเปลี่ยนแปลงจากสังคมยุคเก่าไปสู่สังคมที่ทันสมัย (Modern Society) สื่อมวลชนจึงมีบทบาทเป็นอย่างมากในการสร้างหรือเปลี่ยนแปลงทัศนคติและค่านิยมต่างๆ ของมวลชน นอกจากนี้ยังมีผลต่อพฤติกรรมของประชาชน ซึ่งมีผลทำให้ประชาชนลอกเลียนแบบพฤติกรรมที่ปรากฏในสื่อมวลชนได้ โดยสารจากสื่อมวลชนอาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน ทั้งด้านความคิด (Cognitive) อารมณ์ (Affective) และพฤติกรรม (Behavior) ดังต่อไปนี้

(1) ผลต่อความคิด (Cognitive)

เป็นผลที่เกิดขึ้นภายในตัวของบุคคล อันได้แก่ ทัศนคติ ความเชื่อ และค่านิยม ซึ่งจากการศึกษาพบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยผ่านสื่อมวลชนเป็นปัจจัยที่มีผลเปลี่ยนแปลงและโน้มน้าวให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ความเชื่อ และค่านิยมได้ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทัศนคตินี้เองที่จะส่งผลให้เกิด “พฤติกรรมลอกเลียนแบบ” (Identification) และ “ความต้องการที่อยากจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม” (Internalization) ของผู้รับสื่อดังกล่าว ซึ่งเป็นผลโดยตรงจากการบริโภคสื่อ นั้น

(2) ผลต่ออารมณ์ (Affective)

ได้มีการศึกษาว่าอิทธิพลจากสารของสื่อมวลชนที่มีต่อการตอบสนองทางความรู้สึกและอารมณ์ของผู้รับสื่อ นั้น มีดังนี้

1. ผลในเรื่องการไร้ความรู้สึก (Desensitization Effect) เกิดจากกรณีที่ผู้รับสารได้รับสารจากสื่อมวลชนที่มีความรุนแรงเป็นเวลานาน จนไม่มีความรู้สึกใดๆ อีกเมื่อเผชิญ

⁵ สุภัฏญา บุรณเดชาชัย, การสื่อสารมวลชน , อ่างแล้ว

ความรุนแรงในชีวิต เช่น การเสนอภาพการทารุณกรรม การฆาตกรรมและภาพสยดสยองต่างๆ จนผู้รับสื่อเกิดความรู้สึกชาชิน

2. ผลในเรื่องความกลัว ความวิตกกังวล เช่น การเสนอข่าวความรุนแรงและอาชญากรรมหรือการแพร่ระบาดของโรคร้ายอาจมีผลกระทบต่อผู้รับสื่ออันทำให้เกิดความรู้สึกวิตกกังวลได้

3. ผลในเรื่องความโกรธ ความมุ่งร้ายและการคาดหวัง (Anger Hostility and Frustration) โดยมีการวิจัยพบว่าถ้ามีการรับสื่อประเภทที่ประกอบด้วยอารมณ์โกรธ มุ่งร้ายมากขึ้นจะมีผลให้ความสามารถในการระงับอารมณ์ของบุคคลลดลงและส่งผลให้เกิดการทะเลาะกันในชีวิตจริงได้มากยิ่งขึ้น

(3) ผลต่อพฤติกรรม (Behavioral Effects)

งานวิจัยของ Stein และ Friedrich พบว่า ผู้ดูโทรทัศน์อาจเกิดการกระทำที่เป็น การเข้าร่วมทั้งพฤติกรรมที่เป็นสนับสนุนและพฤติกรรมที่เป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม เช่น เด็กที่ดูรายการสำหรับเด็ก จะเพิ่มระดับของการร่วมมือกัน ส่วนเด็กที่ดูรายการที่มีเนื้อหารุนแรงจะเพิ่มระดับของความก้าวร้าวมากขึ้น เป็นต้น

โดยอิทธิพลของสื่อประเภทต่างๆ ต่อเด็กและเยาวชน⁶ นั้น เกิดขึ้นโดยที่สื่อดังกล่าวมีอิทธิพลและมีบทบาทต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของมนุษย์มากมายเป็นเสมือนเส้นใยที่เชื่อมโยงผู้คนบนโลกใบนี้ให้มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน เนื่องจากการไหลของข้อมูลข่าวสารที่มาพร้อมกับเทคโนโลยี ซึ่งมีพัฒนาการไปอย่างรวดเร็ว จึงทำให้เกิดผลทั้งในด้านลบและด้านบวก มีผลกระทบต่อทั้งการดำเนินชีวิตของผู้คน วัฒนธรรมด้านต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป และการเอาอย่าง โดยลอกเลียนแบบมาจากสื่อมวลชนประเภทต่างๆ ซึ่งบางครั้งอาจยากต่อการควบคุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อวัยรุ่น ช่วงอายุ 11-14 ปี เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมาก ไม่แต่เฉพาะสภาพร่างกายเท่านั้น การเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้วัยรุ่นค่อนข้างตกใจ และปรับตัวได้ยาก ช่วงนี้ความคิดความอ่านยังขาดวุฒิภาวะ มีความกล้าเสี่ยง อยากรลอง เมื่อได้รับอิทธิพลจากสื่อ ทัศนคติ และพฤติกรรมของวัยรุ่นจะเปลี่ยนแปลง จะพยายามลอกเลียนแบบหรือทำตามอย่างโทรทัศน์ ดาราภาพยนตร์ ซึ่งสื่อนำเสนอ ครอบครวั และสังคมจึงต้องเข้าใจธรรมชาติ และวิถีชีวิตของวัยรุ่น

ช่วงความเป็นวัยรุ่น (Adolescent) ประมาณอายุ 12-25 ปี มีพัฒนาการที่มีลักษณะเด่นต่างๆ ทุกด้าน เช่น ทางกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา คำว่า “เด่น” หมายความว่า มี

⁶ ศิริกาญจน์ ยิ้มประยัติ, “อิทธิพลของสื่อต่อวัยรุ่น”, อ้างแล้ว หน้า 88-92

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมาก วัยรุ่นเป็นช่วงเปลี่ยนวัย เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อที่เปลี่ยนจากความ เป็นเด็ก สู่ความเป็นผู้ใหญ่ การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย มีความเจริญเติบโตรวดเร็ว โดยช่วงต้น ของวัยนี้ ร่างกายไม่ได้สัดส่วน วัยรุ่นจะอึดอัด เก้งก้าง รู้สึกอึดอัดง่าย เกี่ยวกับอวัยวะต่างๆ ของ ร่างกาย เป็นเหตุให้เกิดความสับสนทางอารมณ์ ผู้รู้บางท่านเรียกลักษณะอารมณ์ของเด็กวัยรุ่นว่า เป็นแบบพายุบูแคม (Storm and Stress) อารมณ์ที่เกิดกับวัยรุ่นนั้นมีทุกประเภท อาทิ รัก ชอบ โกรธ กลียด อิจฉา หงุดหงิด ฯลฯ ไม่ว่าจะอารมณ์ประเภทใดมักมีความรุนแรง การควบคุมอารมณ์ไม่ สู้ดี ทางด้านสังคม วัยรุ่นจึงให้ความสำคัญกับเพื่อนร่วมวัย จับกลุ่มกันได้นาน แน่นแฟ้น และ ผูกพันกับเพื่อนในกลุ่มมากขึ้น เพราะสามารถร่วมทุกข์ ร่วมสุข แก้ไขและเข้าใจปัญหาของกันและ กันได้ดีกว่าต่างวัย โดยวัยนี้จะมีเพื่อนต่างเพศเข้ามาร่วมสมทบด้วย ต้องการเป็นอิสระและต้องการ เลียนแบบคนอื่น ทางด้านความคิด ในระยะวัยรุ่นเด็กมีความเติบโตทางสมองถึงขีดเต็มที่ สามารถ คิดได้ในทุกๆแบบ หากได้รับการศึกษาอบรมมาดี ระยะเวลาจะเป็นระยะที่เด็กจะแสดงความ ปราบเปรื่องอย่างชัดเจน โดยสื่อมวลชนอาจเข้ามามีบทบาทและส่งผลกระทบต่อพฤติกรรม ทศนคติ และ ความเชื่อของเด็กและเยาวชนดังนี้

สื่อสิ่งพิมพ์ (Printed Media) เป็นสื่อที่ผลิตขึ้นจากกระบวนการทางการพิมพ์ทุก รูปแบบที่บรรจุเนื้อหาสาระทั้งด้านความรู้ ความบันเทิง โดยการจัดพิมพ์ลงบนกระดาษหรือวัสดุ อื่นๆ โดยสื่อสิ่งพิมพ์แต่ละประเภทยังมีอิทธิพลต่อเด็กและเยาวชน ดังต่อไปนี้

หนังสือพิมพ์ (Newspaper) เป็นสิ่งพิมพ์ที่มีเนื้อหาหนักไปทางการรายงานข่าว และเหตุการณ์สำหรับบุคคลทั่วไป และถือว่าเป็นสิ่งพิมพ์ที่ค่อนข้างมีบทบาทในสังคม เนื่องจากทุก คนสามารถซื้ออ่านได้ ถ้าหนังสือพิมพ์เสนอข่าวไปในทางด้านบวก เช่น ข่าวนักฟุตบอลต่อต้านยา เสพติด ก็อาจส่งผลที่ดีต่อสังคมเนื่องจากอาจส่งผลให้เด็กและเยาวชนที่อยากเอาเยี่ยงอย่างเกิด ความรู้สึกอยากประพฤติตนตามแบบอย่างที่ดี ในทางตรงข้าม หากหนังสือพิมพ์ปราศจากความ รับผิดชอบต่อสังคมหรือไร้จริยธรรมก็อาจมีการเสนอข่าวที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมในทางลบของเด็ก และเยาวชนได้ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนประพฤติตนตามที่ตนได้เห็นในการ เสนอข่าวในหนังสือพิมพ์ดังกล่าวมาได้

นิตยสารและวารสาร (Magazine and Journal) เป็นสิ่งพิมพ์ที่มีเนื้อหาหนักไป ทางการนำเสนอบทความ สารคดี ความรู้ ความบันเทิง โดยวารสารมักเป็นสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ และนิตยสารเป็นสิ่งพิมพ์ที่ออกมาสำหรับผู้อ่านเฉพาะวัยเฉพาะเรื่อง เช่น นิตยสารสำหรับเด็กและ วัยรุ่น โดยนิตยสารที่ดีจะสามารถสร้างทัศนคติที่ดีและเสริมสร้างระบบความคิดที่มีประสิทธิภาพ ส่วนนิตยสารเฉพาะกิจบางประเภท เช่น มีเนื้อหา ภาพ หรือ การบรรยายให้เห็นอย่างชัดเจน

เกี่ยวกับเรื่องทางเพศ อาจทำให้เด็กและเยาวชนที่ได้รับข้อมูลดังกล่าวมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมทางเพศก่อนวัยอันควรตามมาได้ เป็นต้น

หนังสือเล่ม (Books) แบ่งออกเป็นหลายประเภท เช่น หนังสือนิยาย หนังสือเรียน หนังสือเพลง หนังสือการ์ตูน สารคดีต่างๆ ซึ่งหากเด็กและเยาวชนได้รับข้อมูลที่เหมาะสมจากหนังสือที่มีประโยชน์ก็จะส่งผลให้เด็กและเยาวชนนั้นมีพฤติกรรมไปในทางสร้างสรรค์ ในทางตรงกันข้าม หากเด็กและเยาวชนได้รับข้อมูลจากสื่อที่ไม่เหมาะสม เช่น หนังสือลามก มากเกินไปก็จะส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนดังกล่าวโดยบางกรณีอาจร้ายแรงถึงขนาดเป็นมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมทางเพศหรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศได้ เป็นต้น

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Media) เป็นสื่อมวลชนที่อาศัยเทคโนโลยีด้านอิเล็กทรอนิกส์ โดยการรับรู้ผ่านทางตาและหู เช่น วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์ วีดิทัศน์ เป็นต้น โดยสื่อแต่ละประเภทมีบทบาทต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ดังต่อไปนี้

วิทยุกระจายเสียง เป็นสื่อที่มีบทบาทต่อคนในสังคมมากเนื่องจากสามารถเข้าถึงประชาชนได้ทุกซอกทุกมุมทั่วประเทศ โดยที่สื่อดังกล่าวมีอิทธิพลต่อเด็กและเยาวชนเป็นอย่างมากเช่นกัน เนื่องจากเด็กและเยาวชนมีแนวโน้มในการรับฟังเพลงผ่านวิทยุกระจายเสียงเป็นจำนวนมากมักจะโทรไปขอคำปรึกษาแนะนำปัญหาเรื่องต่างๆ จากผู้จัดรายการวิทยุ ซึ่งหากเด็กและเยาวชนได้รับข้อมูลที่เหมาะสมสำหรับเด็กแล้วก็จะส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีได้

วิทยุโทรทัศน์ เป็นสื่อที่มีบทบาทต่อคนในสังคมมากเนื่องจากเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมมากกว่าสื่อประเภทอื่นๆ เนื่องจากสามารถได้ยินเสียงและเห็นภาพไปด้วยในขณะเดียวกัน เป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อบุคคลทุกเพศทุกวัยเนื่องจากมีการเสนอข้อมูลข่าวสารหลากหลายประเภท ซึ่งสื่อประเภทรูปแบบนี้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนเป็นอย่างมาก เช่น เด็กและเยาวชนที่ได้รับชมภาพยนตร์โทรทัศน์ที่มีเนื้อหาสาระใช้กำลังความรุนแรง เช่น ยิงกันตลอดเรื่อง ก็มักจะมีพฤติกรรมก้าวร้าว นิยมใช้ความรุนแรง สำหรับเด็กและเยาวชนบางคนถึงร้ายแรงถึงขนาดมีการกระทำความผิดกฎหมายและมีพฤติกรรมคล้ายอาชญากรได้

สื่อโทรคมนาคม (Telecommunication Media) เป็นสื่อประเภทที่ทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่มเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เช่น โทรศัพท์ โทรเลข โทรสาร ดาวเทียม ซึ่งสื่อประเภทรูปแบบนี้ทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มเพื่อนของเด็กและเยาวชนเกิดขึ้นได้อย่างสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้การเลียนแบบพฤติกรรมระหว่างกลุ่มเพื่อนด้วยกันสะดวกและง่ายมากยิ่งขึ้น

เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) เป็นการสื่อสารของคนทั้งโลกอย่างรวดเร็วโดยอาศัยเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ โดยมีเครือข่ายที่ใหญ่ที่สุดคือ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) เป็นระบบคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมโยงคอมพิวเตอร์ทุกชนิดทั่วโลกเข้าด้วยกัน โดยเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนี้ก่อให้เกิดคุณประโยชน์นานัปการแก่เด็กและเยาวชน เช่น เป็นแหล่งรวบรวมความรู้และข้อมูลข่าวสารที่ใหญ่ที่สุด อย่างไรก็ตาม ในบรรดาข้อมูลเหล่านั้นก็มีข้อมูลจำนวนมากที่อาจก่อให้เกิดโทษต่อเด็กและเยาวชนได้เช่นเดียวกัน เช่น ข้อมูลบางประเภทที่ไม่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของเด็ก เช่น ข้อมูลที่มีลักษณะลามกอนาจาร ข้อมูลที่มีการใช้กำลังและแสดงออกถึงการใช้ความรุนแรง ซึ่งอาจก่อให้เกิดการเลียนแบบและส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนได้ เป็นต้น

ดังนั้น จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า สื่อประเภทต่างๆ นั้นสามารถส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนทั้งด้านบวกและด้านลบ เพราะสารที่มากับสื่อประเภทต่างๆ นั้นประกอบไปด้วยข้อมูลที่มีลักษณะเป็นดาบสองคม คือมีทั้งข้อมูลที่สร้างสรรค์และทำลาย อย่างไรก็ตาม สื่อประเภทต่างๆ โดยตัวของมันเองแล้วไม่ได้ดีหรือชั่ว แต่ขึ้นอยู่กับบุคคลที่ใช้สื่อดังกล่าวนั้นว่า มุ่งที่จะเสนอข้อมูลข่าวสารไปในลักษณะใด เด็กและเยาวชนเป็นบุคคลที่ยังไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอ และอาจถูกชักจูงโดยสื่อประเภทต่างๆ ได้โดยง่าย เนื่องจากเด็กและเยาวชนยังไม่มีความสามารถในการป้องกันตนเองจากสื่อที่มีข้อมูลที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก ดังนั้น การสร้างกลไกเพื่อควบคุมการเข้าถึงสื่อที่ไม่เหมาะสมและการกำหนดแนวนโยบายให้มีการเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์และจรรโลงสังคมผ่านสื่อ จึงอาจช่วยปกป้องเด็กและเยาวชนจากข้อมูลที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.1.4 อิทธิพลของสื่อต่อการกระทำความผิดและการก่ออาชญากรรม⁷

เมื่อกล่าวถึงความสัมพันธ์ของอิทธิพลของสื่อมวลชนต่อการก่อการกระทำ ความผิดของเด็กและการก่ออาชญากรรมแล้ว จะเห็นได้ว่า สื่อสารมวลชนสามารถแพร่กระจาย ข้อมูลต่างๆ เข้าไปมีส่วนส่งเสริมแนวความคิดและกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมอาชญากรได้ โดยจากการศึกษา เรื่อง สื่อลามกกับผู้กระทำความผิดทางเพศ ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการกระทำ ความผิดทางเพศกับสื่อลามก นั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้กระทำความผิดทางเพศที่ได้ใช้เป็นกลุ่ม ตัวอย่างในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ส่วนใหญ่จะเห็นสื่อลามกตั้งแต่เมื่อครั้งอายุน้อยหรือใน ระหว่างช่วงที่ยังเป็นวัยรุ่น โดยจะให้เห็นสื่อลามกอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง และได้เรียนรู้พฤติกรรม ทางเพศจากสื่อลามกไปใช้ในการร่วมเพศและพฤติกรรมทางเพศ โดยอิทธิพลของสื่อต่อการก่อ อาชญากรรมนั้น ประกอบไปด้วยสองขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1

การถ่ายทอดข้อมูลต่างๆ ไปยังบุคคลที่เป็นผู้นำแนวความคิดของกลุ่ม ซึ่งขั้นตอนนี้ หมายความว่า พฤติกรรมอาชญากรหรือแนวความคิดต่างๆ ที่เกี่ยวกับการกระทำที่ปรากฏในสื่อจะ ถูกถ่ายทอดโดยกระบวนการของสื่อแต่ละชนิดต่อผู้นำทางความคิดของกลุ่ม

ขั้นตอนที่ 2

การถ่ายทอดข้อมูลต่างๆ จากผู้นำทางแนวความคิดของกลุ่มไปยังกลุ่มปฐมภูมิ โดยขั้น ตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องจากขั้นตอนที่หนึ่ง โดยผู้นำทางแนวความคิดจะเป็นผู้มีบทบาทในการ ถ่ายทอดแนวความคิดหรือพฤติกรรมอาชญากร หรือแนวความคิดที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดที่ ปรากฏในสื่อดังกล่าวนั้นไปยังกลุ่มปฐมภูมิอีกทอดหนึ่ง

นอกจากนี้ยังมีผู้วิพากษ์วิจารณ์ถึงอิทธิพลของสื่อมวลชนต่อการเกิดอาชญากรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หนังสือพิมพ์ที่มีการเสนอข่าวประเภทอาชญากรรมไว้ว่า ผลร้ายของการที่ หนังสือพิมพ์เสนอข่าวอาชญากรรมนั้นจะมีผลกระทบต่อสังคมในสองทาง กล่าวคือ

ประการแรก ผลต่อเด็กและวัยรุ่นผู้ซึ่งยังมีจิตใจยังไม่มั่นคงและอาจถูกชักจูงได้ง่าย ส่งผล โดยตรงต่อการก่อให้เกิดพฤติกรรมเอาอย่างหรือพฤติกรรมลอกเลียนแบบ

ประการที่สอง ทำให้เกิดความรู้สึกว่าการกระทำดังกล่าวนั้นไม่มีความร้ายแรง และก่อให้เกิดความรู้สึกชินชาต่อกฎหมาย

⁷ ธนะชัย ผดุงธิตติ. "สื่อลามกกับผู้กระทำความผิดทางเพศ", วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต , คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2545.

2.1.5 ความหมายของคำว่าสื่อลามก (Obscenity) อนุจาร (Pornography) และภาพศิลปะ (Nudity)

จากการศึกษาถึงการให้คำจำกัดความของคำว่าสื่อ ลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม นั้นพบว่ามีปัญหาและมีความแตกต่างกันเป็นอย่างมากในแต่ละสภาพสังคม โดยที่สื่อที่มีลักษณะ เช่นเดียวกันอาจพิจารณาว่าเป็นสื่อลามกของสังคมหนึ่งแต่อาจไม่ถือว่าเป็นสื่อลามกในอีกสภาพ สังคมหนึ่ง ทั้งนี้ โดยแตกต่างกันไปตามสภาพสังคม วัฒนธรรมประเพณีและความเคร่งครัด เกี่ยวกับศีลธรรมของสังคมประกอบด้วย ดังนั้น การให้คำนิยามของสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม จึงค่อนข้างมีปัญหาในการจำแนกสื่อดังกล่าวว่าเป็นสื่อลามกหรือสื่อที่ไม่เหมาะสมหรือไม่ นอกจากนี้ ยังพบว่ามีความใกล้เคียงกันเป็นอย่างมากระหว่าง สื่อลามก (Obscenity) หรือสื่อที่มี ลักษณะอนุจาร (Pornography) และภาพศิลปะหรือที่เรียกกันว่า ภาพนู้ด (Nudity) ดังนั้น การศึกษาในเรื่องการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง จำแนกประเภทของสื่อดังกล่าวว่าจัดอยู่ในสื่อประเภทใด โดยการพิจารณาเพื่อจำแนกประเภท ระหว่างสื่อลามก สื่ออนุจารและภาพศิลปะนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เนื่องจากสื่อแต่ละประเภท ส่งผลต่อความรับผิดชอบที่แตกต่างกัน นอกจากนี้การพิจารณาเพื่อกำหนดขอบเขตของสื่อว่าสื่อที่มี ลักษณะประการใดเป็นสื่อที่ไม่เหมาะสมสำหรับบุคคลทั่วไปและเด็กและเยาวชนก็มีความสำคัญ เช่นเดียวกัน เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้สื่อแต่ละประเภทดังกล่าวมีความรับผิดชอบทางอาญา เกี่ยวกับสื่อแต่ละประเภทที่แตกต่างกัน โดยอาจแยกพิจารณาในแต่ละกรณีได้ ดังนี้

(1) สื่อลามก (Obscenity)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า “ลามก” ไว้ว่า หมายถึง หยาบช้ำ เลวทราม สกปรก อันเป็นที่น่ารังเกียจแก่ผู้อื่นในด้านความดีงาม โดยที่กฎหมายของประเทศไทยมิได้บัญญัตินิยามของคำว่า “ลามก” ไว้โดยตรงในกฎหมายอาญา แต่ได้เปิดโอกาสให้ศาลเข้ามาเป็นผู้มีดุลพินิจโดยองค์กรศาลจะเป็นผู้เข้ามาสืบบทบาทในการเป็นผู้ วินิจฉัยว่าสื่อใดมีลักษณะเป็นสื่อลามกหรือไม่ โดยนักกฎหมายได้มีความเห็นร่วมกันว่า การจะ พิจารณาว่าสื่อลามกหรือไม่นั้นจะต้องพิจารณาเป็นรายกรณีไป และโดยอาศัยมาตรฐานทั่วไปใน ระดับวิญญูชนด้วย โดยอาจมีข้อยกเว้นบางประการ เช่น ไม่รวมถึงสื่อที่ใช้เพื่องานศิลปะหรือเพื่อ ประโยชน์ทางการแพทย์ เป็นต้น

โดยแนวทางการวินิจฉัยว่าสื่อประเภทใดเป็นสื่อลามกของประเทศไทยนั้น มีแนวทางการวินิจฉัยตามนัยคำพิพากษาฎีกา กล่าวไว้โดยสรุปได้ว่า การพิจารณาว่าสิ่งใดเป็นสิ่งลามกหรือไม่นั้นจะต้องพิจารณาจากความรู้สึกของวิญญูชน ไม่ใช่ความรู้สึกของบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งสาระสำคัญของการเป็นสิ่งลามกนั้นจะต้องมีลักษณะที่ผู้พบเห็นมีความรู้สึกที่น่าเกลียด น่าอูจาด น่าบัดสี น่าอับอาย น้อมนำไปสู่ความต่ำ ความชั่ว หรือความใคร่ทางกามารมณ์ ซึ่งส่วนใหญ่จะแสดงออกในรูปของภาพเปลือยของมนุษย์ ภาพอวัยวะเพศทั้งหญิงและชาย หรือภาพการร่วมเพศของมนุษย์ โดยมีความรู้สึกเพื่อให้ผู้พบเห็นเกิดความใคร่ทางกามารมณ์ ไม่ว่าจะแสดงออกในรูปแบบของภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพ หรือสิ่งอื่นใดก็ตาม หากมีลักษณะและจุดประสงค์ตามที่กล่าวมานี้ล้วนเป็นสิ่งลามกทั้งสิ้น โดยจะต้องมีการพิจารณาถึงลักษณะและวัตถุประสงค์ในการนำเสนอสื่อดังกล่าวนั้นด้วย เช่น ถ้าเป็นไปเพื่อประโยชน์ทางศิลปะหรือทางการแพทย์แล้ว กรณีย่อมไม่ถือว่าเป็นสื่อลามก ทั้งนี้ เป็นไปตามแนวทางการวินิจฉัยของศาลฎีกา

โดยแนวทางการวินิจฉัยตามหลักในคำพิพากษาของศาลฎีกา ถือตามวิญญูชน ผู้มิใช่เครื่องต่อจารีตประเพณีโดยไม่ยินยอมเปลี่ยนแปลงไปตามสมัยของโลก ถ้าวิญญูชนมีความน่าอับอาย น่าอูจาด บัดสี น้อมนำไปสู่กามารมณ์ ถือว่าเป็นสื่อลามก เช่น

“รูปหญิงเปลือยกาย เห็นเด่นชัดเฉพาะถิ่น ส่วนโยนีถูกระบายให้ลบลึบเห็นเพียงฐานแสดงสุขภาพอนามัยของการอาบแดด สอนวิธีเขียนความงามสัดส่วนของร่างกาย ไม่น่าเกลียด อุดจาด บัดสีที่นำไปสู่ความใคร่ทางกามารมณ์ไม่เป็นลามกอนาจาร”⁸

“ภาพสตรีแสดงสัดส่วนความสมบูรณ์ของร่างกายที่ไม่มีสิ่งปกปิด ส่วนล่างพยายามปกปิดหรือทำเพียงเงา ๆ ลบลึบให้เป็นอวัยวะที่ราบเรียบแล้ว ไม่มีลักษณะที่น่าเกลียด น่าอูจาด บัดสี ไม่เป็นภาพลามก”⁹

ศาสตราจารย์สอาด นาวิเจริญ เห็นว่า “นอกจากจะใช้วิญญูชนวินิจฉัยแล้ว จะต้องดูลักษณะของหนังสือประกอบด้วย ถ้าเป็นภาพที่กำหนดในตำราแพทย์ ซึ่งแสดงภาพถึงสัดส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ผู้พบเห็นย่อมไม่นึกอูจาด อุดจาด กรณีย่อมไม่ถือว่าเป็นภาพลามก แต่ถ้านำภาพนั้นมาพิมพ์ในหนังสือประเภทยั่วกามารมณ์ ย่อมถือเป็นภาพลามก”¹⁰

⁸ คำพิพากษาฎีกาที่ 978/2492

⁹ คำพิพากษาฎีกาที่ 1223/2508

ศาสตราจารย์ ดร.คณิต ณ นคร ความเห็นว่า “สิ่งใดเป็นสิ่งอันลามกหรือไม่ นั้น เป็นเรื่องที่ยากจะวินิจฉัย เพราะเกี่ยวพันเรื่องศิลปะ การที่จะวินิจฉัยว่าสิ่งใดเป็นสิ่งลามกหรือไม่ นั้น จึงมิใช่การพิจารณาว่าสิ่งนั้นฝ่าฝืนความรู้สึกละตินทางศีลธรรมโดยทั่วไปของวิญญูชน แต่ต้องพิจารณาว่าผู้ที่พอมีความเข้าใจทางศิลปะรู้สึกเช่นนั้นหรือไม่ ซึ่งจะต้องพิจารณาเป็นราย ๆ ไป”¹¹

จะเห็นได้ว่า การพิจารณาว่าสิ่งใดเข้าลักษณะลามกหรือไม่ นั้นเป็นเรื่องยากที่จะวินิจฉัยได้ ซึ่งต้องใช้วิญญูชนที่มีความทันสมัยต่อเหตุการณ์ และมีมาตรฐานทางศีลธรรมระดับกลางของสังคมปัจจุบัน ถ้าวิญญูชนเห็นว่าเป็นสิ่งที่น่าอึดใจ บัดสี ต่ำทราวม และมีจุดมุ่งหมายทางกามารมณ์แต่เพียงอย่างเดียว สิ่งนั้นก็เข้าลักษณะเป็นสิ่งลามก แต่ถ้าเป็นงานที่เข้าลักษณะเป็นศิลปะที่ผู้เสนอได้สร้างสรรค์ผลงานอย่างงดงาม ประณีต โฉมหน้าไวให้ผู้พบเห็น สะเทือนอารมณ์ มิได้มีเจตนาช่วยกามารมณ์ งานดังกล่าวก็ไม่ถือว่าเป็นสิ่งลามก เช่น ในวรรณคดี มีการเปรียบเทียบลีลาการร่วมเพศเหมือนกับอาการบินของนกบางชนิด เพื่อให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการ ไม่ถือว่าเป็นสิ่งลามก หรือในหนังสือทางวิชาการ มีการกล่าวถึงวิธีการร่วมเพศและอันตรายจากการร่วมเพศ บางกรณีแม้จะมีภาพประกอบ แต่มุ่งหมายที่จะให้ความรู้แก่นักศึกษา หรือประชาชนทั่วไปในเรื่องเพศศึกษา ซึ่งมีลักษณะเป็นวิชาการ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจและนำไปใช้ในการครองเรือนอย่างถูกต้อง แม้จะอธิบายอย่างชัดแจ้งถึงวิธีการร่วมเพศก็ไม่ถือว่าเป็นสิ่งลามก¹²

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹⁰ สอาด นาวิเจริญ , บันทึกท้ายคำพิพากษาฎีกาที่ 978/2492

¹¹คณิต ณ นคร.“กฎหมายอาญาภาคความผิด”.พิมพ์ครั้งที่5. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2537.หน้า 211

¹² ณรงค์ ใจหาญ. “ความหมายของสิ่งลามกในกฎหมาย” หน้า 128-130

(2) ภาพที่มีลักษณะอนาจาร (Pornography) หรือภาพโป๊เปลือย (Nudity)¹³

คำว่า "โป๊" (Pornography) นี้เป็นคำที่มีความเข้าใจกันในปัจจุบัน โดยเมื่อพูดถึงถ้อยคำดังกล่าว ผู้คนส่วนใหญ่มีความเข้าใจกันว่า หมายถึง การนำเสนอเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นไปในลักษณะกามวิสัย (Erotic) ในสื่อประเภทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ สิ่งพิมพ์ ภาพถ่าย ภาพเขียน รูปปั้น ภาพยนตร์ หรืออื่นๆ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าสื่อที่มีลักษณะดังกล่าวนี้ เป็นผลงานต่างๆ ที่ทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ต้องการกระตุ้นให้เกิดความตื่นตัวหรือความเร่าร้อนทางเพศนั่นเอง (Cause Sexual Excitement)

โดยคำว่า "Pornography" นั้นมีที่มาจากศัพท์ภาษากรีก คือคำว่า Porni (Prostitute ซึ่งมีความหมายว่า โสเภณี) บวกกับคำว่า Graphein (to write ซึ่งมีความหมายว่า เขียน) รวมแล้วหมายถึง " การเขียนเกี่ยวกับเรื่องราวของโสเภณี" จะเห็นได้ว่าแรกเริ่มนั้น ศัพท์คำนี้ก็ได้ถูกนิยามขึ้นมาให้หมายถึงผลงานศิลปะหรือวรรณกรรมใดๆ ก็ตามที่ได้วาดหรือบรรยายถึงชีวิตของบรรดาโสเภณีมานับตั้งแต่ต้น โดยที่คำดังกล่าวมักถูกใช้โดยสลับสับเปลี่ยนกันระหว่างคำอีกสองคำ คือ Obscenity และ Erotica ซึ่งบ่อยครั้งจะใช้อย่างสลับสับเปลี่ยนกันและมีการโต้เถียงกันเกี่ยวกับการแบ่งแยกระหว่างสื่อทั้งสามประเภทในหมู่นักวิชาการ

โดยพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของคำว่า "อนาจาร" ไว้ว่า ความประพฤติชั่ว ความประพฤติน่าอัปยศ ความประพฤตินอกกรอบแบบ

ในทางบทบัญญัติกฎหมายนั้น คำว่าอนาจารปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 278 และมาตรา 279 แต่ประมวลกฎหมายอาญาก็มิได้กำหนดบทนิยามของคำดังกล่าวไว้ ดังนั้นการพิจารณาถึงการให้ความหมายของคำว่าอนาจารจึงต้องอาศัยแนวทางจากคำพิพากษาศาลฎีกาและความเห็นของนักกฎหมาย โดยแนวคำพิพากษาศาลฎีกาได้ให้ความหมายของคำว่า "อนาจาร" ไว้ว่า หมายถึงความประพฤตินอกแบบและในลักษณะที่ไม่สมควรทางเพศ เช่น การกอด การปล้ำ การสัมผัสหรือจับต้องอวัยวะเพศของหญิง การกระทำที่ฝ่าฝืนต่อศีลธรรมอันดี การกระทำอันควรขายหน้าต่อธารกำนัล เช่น การเปลือยกายต่อหน้าคนอื่น การโชว์ลามก โชว์เปลือย โดยไม่ได้หมายความว่าเฉพาะถึงในทางความใคร่หรือในทางประเวณีเท่านั้น แต่รวมถึงการทำให้อัปยศขายหน้าในทางเพศด้วย ซึ่งถ้าเป็นการกระทำต่อเนื้อตัวร่างกายของบุคคลโดยตรงแล้วถือว่าเป็นการกระทำในลักษณะอนาจารได้ โดยพิจารณาถึงลักษณะการกระทำที่ปรากฏว่า มีการกระทำที่ทำให้ผู้ถูกกระทำเกิดความรู้สึกอัปยศในทางเพศหรือไม่ โดยไม่พิจารณาถึงมูลเหตุจูงใจของ

¹³ มหาวิทยาลัยเที่ยงคืน Midnight University's Erotic Art , โป๊-เปลือย-ลามก-อนาจาร (Pornography-Obscenity) [ออนไลน์] ,14 เมษายน 2553 แหล่งที่มา <http://www.midnightuni.org>

ผู้กระทำ ซึ่งเป็นเจตนาพิเศษ แต่พิจารณาถึงลักษณะการกระทำที่แสดงโดยปรากฏออกมาภายนอกเท่านั้นทำให้ผู้ถูกกระทำเกิดความรู้สึกอับอายในทางเพศหรือไม่ โดยต้องพิจารณาถึงพฤติการณ์เป็นรายกรณีไป¹⁴

ประวัติศาสตร์ความเป็นมาเกี่ยวกับที่มีลักษณะอนาจารหรือภาพโป๊เปลือย¹⁵

หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับภาพโป๊เปลือยถูกค้นพบขึ้นมาครั้งแรกในวัฒนธรรมตะวันตก โดยถูกค้นพบได้ในเพลงที่มีเนื้อร้องที่แฝงด้วยถ้อยคำที่ลักษณะลามกอนาจาร (Salacious song) ซึ่งแสดงกันในหมู่ของชนชาวกรีกโบราณในงานเฉลิมฉลองเพื่อเป็นเกียรติแก่เทพ Dionysus ซึ่งเป็นเทพแห่งสุราเมรัย และความบันเทิง ส่วนหลักฐานที่ไม่อาจปฏิเสธได้ เกี่ยวกับภาพเขียนที่เป็นภาพโป๊เปลือยในวัฒนธรรมของชาวโรมัน ได้ถูกค้นพบในเมือง Pompeii ซึ่งผลงานดังกล่าวเป็นงานจิตรกรรมที่เกี่ยวข้องกับกามวิสัยหรืออีโรติกที่มีอายุอยู่ในราวคริสต์ศตวรรษที่ 1 ปกคลุมอยู่บนฝาผนังในอาคารต่างๆ เพื่อเป็นการสักการะบูชาต่อเทพ Bacchus ภาพที่ค้นพบส่วนใหญ่จะแสดงให้เห็นถึงงานปาร์ตี้อันสนุกสนานและมีการร่วมประเวณีกันอย่างสับสนปนเป หรือที่เรียกกันว่า Bacchanalian Orgies

ส่วนผลงานคลาสสิกเกี่ยวกับงานเขียนที่เป็นเรื่องโป๊และมีลักษณะเป็นงานเขียนอนาจารเป็นผลงานของกวี ชาวโรมันชื่อ Ovid ในเรื่อง Ars amatoria หรือ Art of Love ซึ่งหนังสือเล่มนี้เป็นเรื่องซึ่งเกี่ยวเนื่องกับศิลปะของการจูงใจให้มีการร่วมเพศ (Seduction) การล่อลอบเป็นขู้ (Intrigue) และการกระตุ้นปลุกปั่นให้เกิดความรู้สึกทางเพศ (Sensual Arousal) หลังจากนั้นระหว่างยุคกลางของชาวยุโรป ซึ่งศาสนาคริสต์ได้ขึ้นมามีอำนาจ เรื่องโป๊ดูเหมือนว่าได้ถูกทำให้แพร่สะพัดและขยายออกไปอย่างกว้างขวาง แต่เป็นไปในลักษณะที่ซื่อเสียมไม่ค่อยดี ส่วนมากแล้วจะพบได้ในการแสดงออกที่เป็นปริศนา(Riddles) เรื่องตลกไปกฮา เรื่องตลกหยาบคาย

¹⁴ จิตติ ติงศภักย์.กฎหมายอาญา ภาค2 ตอน 1. พิมพ์ครั้งที่ 6.กรุงเทพมหานคร :

กรุงสยามพรีนติ้งกรุ๊ป จำกัด, 2536 หน้า 1790-1792

¹⁵ มหาวิทยาลัยเที่ยงคืน Midnight University's Erotic Art ,โป๊-เปลือย-ลามก-อนาจาร (Pornography-Oscenity) [ออนไลน์] , 14 เมษายน 2553, เรื่องเดียวกัน

(Doggerel) หรือแม้กระทั่งบทประพันธ์ในลักษณะของการเสียดสีและเหน็บแนมต่างๆ (Satirical Verses) ยกเว้นกรณีพิเศษที่เด่นชัดอันหนึ่งก็คือ the Decameron of Giovanni Boccaccio บางส่วนของนิทานร้อยเรื่องของเขา นั้น เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกามโลกีย์ที่แหกคอกออกไปจาก ธรรมชาติ แต่ตามปกติแล้วโครงเรื่องหรือแนวเรื่องสำคัญหลักอันหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องโป๊เปลือยใน สมัยกลาง ซึ่งวัตถุประสงค์โดยแท้จริงแล้วต้องการให้บรรดาพระทั้งหลายและสมาชิกทางศาสนา พร้อมด้วยผู้รับใช้ต่างๆ ของศาสนาจักรได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องทางเพศ ในฐานะที่เป็นการแสดงของ มายาและการหลอกลวงต่างๆ ในตัวมนุษย์นั่นเอง ซึ่งการประดิษฐ์ผลงาน สิ่งพิมพ์ที่มีแนวเรื่อง ดังกล่าว ได้เกิดขึ้นมาเช่นกัน มันเป็นผลงานที่พิมพ์ขึ้นเกี่ยวกับเรื่องโป๊ที่เต็มไปด้วยแรงปรารถนา สิ่งเหล่านี้บ่อยครั้งมักจะบรรจุไปด้วยปัจจัยหรือองค์ประกอบต่างๆ เกี่ยวกับความขบขันและเรื่อง รักๆ ใคร่ๆ และได้รับการเขียนขึ้นเพื่อให้ความบันเทิง ในเวลาเดียวกันนั้นก็ต้องการกระตุ้นปลุกเร้า ทางเพศด้วย ส่วนมากของผลงานเหล่านี้ สามารถย้อนกลับไปได้ถึงงานเขียนคลาสสิก ซึ่งได้ทำ ขึ้นมารับใช้ในฐานะที่เป็นเครื่องมือเยียวยาเพื่อรักษาผู้คนที่ประสบปัญหาในเรื่องความรัก หน้าที่ สำคัญของมันก็คือ เป็นการฟื้นคืนความบันเทิงและมาทำหน้าที่คลายความเศร้าเสียใจของการ แต่งงานที่หลอกลวงและการนอกใจ หนังสือเรื่อง The Heptameron of Margaret of Angouleme ก็มีลักษณะในการทำงานเดียวกันกับเรื่อง the Decameron ซึ่งได้ใช้กลวิธีการนำเสนอโดยกลุ่มคน ที่มาเล่านิทานต่างๆ ให้ฟัง ในบางเรื่องของนิทานเหล่านี้เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องลามกอนาจาร

ต่อมาในยุโรปคริสตศตวรรษที่ 18 ปรากฏว่าผลงานวรรณกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับ เนื้อหาแนวเรื่องโป๊เปลือยในยุคสังคมนิยมใหม่ ซึ่งในช่วงแรกผลงานส่วนใหญ่ที่ได้รับการผลิต ขึ้นมา ต่างก็ขาดแคลนในเรื่องคุณค่าเชิงวรรณกรรม และถูกคิดขึ้นมาเพียงกระตุ้นปลุกเร้าความ ตื่นเต้นทางเพศเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ก็ได้ส่งผลทำให้เกิดธุรกิจเกี่ยวกับเรื่องนี้ตามมา ในช่วงนั้นได้ มีการค้าขายและการแลกเปลี่ยนใต้ดินเล็กๆ ในผลงานภาพโป๊เกิดขึ้น จนกระทั่งมันได้กลายเป็น พื้นฐานของการพิมพ์ที่แยกตัวออกไปต่างหาก จากธุรกิจหนังสือในประเทศอังกฤษ ยุคคลาสสิก ของช่วงนี้ได้มีการอ่านเรื่อง Fanny Hill หรือ Memoirs of a Woman of Pleasure ของ John Cleland ในช่วงประมาณเวลาใกล้เคียงกัน ศิลปะกราฟิกที่เกี่ยวกับภาพอีโรติกหรือภาพกามวิสัย เริ่มมีการผลิตกันขึ้นมา อย่างกว้างขวางในกรุงปารีส ซึ่งในท้ายที่สุด ก็ได้เผยแพร่ออกไปและเป็นที่ นิยมกันอย่างกว้างขวาง โดยเป็นที่รู้จักกันในนาม French Postcards ในขณะที่เรื่องราวและภาพ โป๊เปลือยเฟื่องฟูอยู่นั้น ในเวลาเดียวกัน ผลงานเหล่านี้ก็ได้รับการดูหมิ่นเกลียดชังด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยวิคตอเรียน เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะบางทีอาจจะเนื่องมาจากข้อห้ามต่างๆ ซึ่งมีอยู่ ทั่วไปในจารีตดังกล่าว ซึ่งได้ตั้งข้อรังเกียจเกี่ยวกับหัวข้อทางเพศ ซึ่งถือกันว่าเป็นสิ่งชั่วร้ายที่ไม่ควร

จะนำมาเปิดเผยในที่แจ้งกับผู้คนและสังคมในสมัยนั้น โดยในปี ค.ศ.1834 ซึ่งมีการสำรวจกันในกรุงลอนดอน ปรากฏว่ามีร้านค้าเกี่ยวกับเรื่องโป๊เปลือยเป็นจำนวนมาก โดยมีจำนวนถึง 57 ร้าน เฉพาะเพียงถนน Holywell Street เพียงสายเดียว โดยผลงานที่เด่นชัดชิ้นหนึ่งของสมัยวิกตอเรียน ที่เกี่ยวกับเรื่องโป๊-อนาจาร ก็คือหนังสือเล่มใหญ่และไม่ระบุชื่อคนเขียน อันเป็นอัตชีวประวัติของบุคคลนิรนาม เรื่อง My Secret Life โดยเนื้อหาของหนังสือเล่มดังกล่าว เป็นบันทึกเหตุการณ์ตามลำดับเวลาทางสังคมในช่วงหนึ่ง เกี่ยวกับสิ่งที่อยู่ข้างใต้ผิวหน้าของสังคม Puritanical หรือพวกที่เคร่งครัดในศาสนา และการบรรยายถึงรายละเอียดเกี่ยวกับชีวิตของสุภาพบุรุษชาวอังกฤษคนหนึ่ง ซึ่งได้ดำเนินชีวิตไปตามความพึงพอใจทางเพศ พัฒนาการต่อมาหลังจากสมัยวิกตอเรียนเกี่ยวกับเรื่องโป๊เปลือยในช่วงหลังได้มีการคิดประดิษฐ์ภาพเคลื่อนไหวขึ้นมา ได้เป็นการส่งเสริมสนับสนุนอย่างมากต่อการแพร่ขยายเกี่ยวกับเนื้อหาเรื่องราวต่างๆ ในด้านนี้ เรื่องโป๊ในคริสต์ศตวรรษที่ 20 เป็นสิ่งซึ่งไม่เคยมีแบบอย่างที่เป็นเช่นนี้มาก่อนเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ และผลงานเป็นจำนวนมากมาได้มีการผลิตขึ้น นับตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา ซึ่งงานเขียนหรืองานวรรณกรรมที่เกี่ยวกับเรื่องโป๊ มาถึงสมัยนี้ได้รับการแทนที่โดยภาพตัวแทนทางสายตาอย่างเปิดเผยเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เต็มไปด้วยเรื่องราวของกามตัณหา ซึ่งได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่า ขาดเสียซึ่งคุณค่าทางศิลปะหรือคุณค่าทางสังคมโดยประการทั้งปวง เรื่องหรือภาพ "โป๊" ถือเป็นเป้าอันหนึ่งที่ถูกโจมตีมานับตั้งแต่อดีต และได้ตกเป็นเป้าหมายที่จะต้องได้รับการลงโทษทางศีลธรรมและทางกฎหมาย ซึ่งมูลเหตุประการหนึ่ง เป็นความเชื่อที่แผ่มาจากนัยทางศาสนาคริสต์ซึ่งไม่เชื่อและไว้วางใจเกี่ยวกับเรือนร่างและร่างกายของมนุษย์ว่าเป็นสิ่งสกปรก หมักหมม ไม่บริสุทธิ์ว่าเป็นต้นตอหรือสาเหตุหลักที่จะน้อมนำไปสู่ความเสื่อมทรามและความชั่วร้ายของเด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ และอาจเป็นมูลเหตุที่นำไปสู่การก่ออาชญากรรมทางเพศได้ในบางครั้ง ผลงานชิ้นสำคัญต่างๆ ทางศิลปะที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว หรือแม้ว่ามีนัยที่สำคัญทางศาสนาก็ตาม ก็อาจถูกห้ามโดยรัฐหรืออำนาจศาลไม่ให้เผยแพร่ได้ ทั้งนี้ เพราะผลงานเหล่านี้ ถูกพิจารณาว่าเป็นเรื่องโป๊หรือลามกอนาจาร ภายใต้สมมุติฐานต่างๆ ที่จะนำไปสู่ความเสื่อมทรามของบุคคลในทางศีลธรรม

อย่างไรก็ตาม เมื่อมาถึงปัจจุบันสมมุติฐานต่างๆ เหล่านี้ กลับได้รับการท้าทายบนพื้นฐานทางกฎหมายและวิทยาศาสตร์ โดยในปัจจุบันนั้นสามารถพบเห็นการผลิตสื่อลามกและสื่อที่มีลักษณะอนาจารออกสู่สังคมเป็นจำนวนมาก แม้ว่าการผลิต การเผยแพร่ หรือการครอบครองเกี่ยวกับวัสดุที่เกี่ยวกับเรื่องโป๊เปลือย อาจถูกฟ้องร้องดำเนินคดีได้ในหลายประเทศ ภายใต้บทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวกับเรื่องลามกและอนาจารของประเทศต่างๆ ที่มีลักษณะแตกต่างกันออกไปตามสภาพสังคมและวัฒนธรรมก็ตาม

(3) ภาพศิลปะอีโรติกหรือภาพศิลปะลามกวิสัย¹⁶

Erotica Art สำหรับคำว่า Erotica เป็นชื่อเรียก ซึ่งใช้เรียกงานผลงานทางด้านศิลปะ งานเขียน หรือภาพถ่าย หรือการแสดงต่างๆ ที่ได้จำลองเรื่องทางเพศออกมาอย่างแจ่มแจ้ง แต่ในเวลาเดียวกันสิ่งดังกล่าวนั้นประกอบด้วยคุณค่ามากพอที่จะหนีรอดไปจากการตำหนิหรือประณามว่า เป็นภาพโป๊หรืออนาจารไปได้ สำหรับคำว่า Erotica นั้นมีที่มาจากคำว่า Eros อันเป็นชื่อเทพเจ้าของกรีกที่เกี่ยวข้องกับความต้องการหรือความปรารถนาในเรื่องความรักที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทางเพศ ซึ่งเทพองค์เดียวกันนี้ชาวโรมันทั้งหลายเรียกว่า Cupid ในส่วนของคำว่า Erotica จริงๆ แล้ว ได้รับการประดิษฐ์ขึ้นมาในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 ทั้งนี้ ศัพท์ดังกล่าวนี้ได้รับการคิดค้นขึ้นมาโดยบรรดาคนขายหนังสือและสิ่งพิมพ์ผู้ซึ่งต้องการที่ปรับให้งานวรรณกรรมที่สื่อไปในเรื่องทางเพศ เป็นสิ่งที่น่าเคารพและมีความชอบธรรมมากขึ้น เนื่องจากความลามกอนาจารของสิ่งดังกล่าว อาจจะถูกตำราวจับกุมนั่นเอง จวบจนกระทั่งในคริสต์ศตวรรษที่ 20 บรรดาศิลปินหลายคนได้สร้างงาน Erotica ของพวกเขาขึ้นมาอย่างประหม่าขวยเขิน แม้สิ่งดังกล่าวจะเป็นแนวคิดที่ได้ถูกนำมาใช้เพื่อจำแนกสิ่งที่มีคุณค่าซึ่งตกทอดมาของอดีต โดยถ้าผลงานดังกล่าวเป็นสิ่งประกอบด้วยคุณค่าเชิงศิลปะ คุณค่าในเชิงสังคมหรือประวัติศาสตร์แล้ว บรรดาสิ่งเหล่านั้นจะเป็นสิ่งที่เรียกกันว่าเป็นงาน Erotica แต่ถ้าปราศจากซึ่งคุณค่าดังกล่าวแล้ว ก็จะเป็นเพียงภาพโป๊หรือภาพลามกอนาจารโดยทั่วไปเท่านั้น ซึ่งการแยกแยะว่าสื่อประเภทใดเป็นภาพลามกหรือเป็นภาพศิลปะอีโรติกนั้นเป็นสิ่งที่สามารถบ่งบอกได้ยาก เนื่องจาก ความแตกต่างกันในด้านของรสนิยมซึ่งเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละสถานที่และเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและยุคสมัย โดยบรรดานวนิยายสมัยใหม่เป็นจำนวนมาก ตัวอย่างเช่น ULYSSES ของ James Joyce เรื่อง LADY CHATTERLEY'S LOVER ของ D.H. Lawrence และเรื่อง LOLITA ของ Vladimir Nabokov ถือกันว่าเป็นเรื่องโป๊เปลือยทั้งสิ้น เมื่อแรกที่นวนิยายเหล่านี้ปรากฏขึ้นมาแต่ต่อมาภายหลังกลับพบว่านวนิยายเหล่านี้ต่างก็เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าเชิงศิลปะและสังคม ซึ่งอยู่ในข่ายของงานศิลปะที่เรียกว่า "อีโรติก" มีอยู่หลายต่อหลายกรณีมากที่ความตั้งใจของศิลปินได้ถูกนำมาใช้ในฐานะที่เป็นบรรทัดฐานเบื้องต้น ถ้าหากว่าผลงานอันนั้นถูกตั้งใจเพื่อปลุกเร้าความสนใจหรือความพึงพอใจ ทางเพศอย่างเดียว โดยไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องอื่นเลย ผลงานนั้นก็ไม่มีคุณค่าอะไร และสมควรที่จะละทิ้งไปได้ ในฐานะที่เป็นเรื่องเหลวไหลหรือไร้สาระ แต่ถ้าหากว่าศิลปินมุ่งที่ต้องการจะสำรวจในเรื่องทางเพศ

¹⁶ มหาวิทยาลัยเที่ยงคืน Midnight university's Erotic Art , โป๊-เปลือย-ลามก-อนาจาร (Pornography-Oscenity) [ออนไลน์] , 14 เมษายน 2553 , เรื่องเดียวกัน

อย่างจริงจัง ซึ่งกรณีดังกล่าวอาจไปเกี่ยวพันกับเรื่องทางจิตวิทยาหรือสังคมวิทยา ที่อาจไม่จำเป็นต้องชัดเจนเหมือนงานทางวิชาการ ผลงานชิ้นดังกล่าวสมควรที่จะได้รับการเรียกขานว่า Erotica แต่อย่างไรก็ตาม สาระดังกล่าวนั้นค่อนข้างจะคลุมเครือ ในช่วงปี 1989-1990 มีงานนิทรรศการของ Robert Mapplethorpe ในประเด็นที่เกี่ยวกับ Homoerotic Photographs ซึ่งเป็นภาพถ่ายเกี่ยวกับโฮโมอีโรติก หรือเรื่องความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศเดียวกัน งานนิทรรศการครั้งนี้ได้ก่อให้เกิดการปะทุทางอารมณ์และความเกรี้ยวกราดของสาธารณชนมาก นอกจากนี้ยังได้นำไปสู่ความขัดแย้ง การทะเลาะเบาะแว้งเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว ที่ต่อเนื่องยาวนานต่อมาพอสมควร โดยจะขอกกล่าวถึงภาพอีโรติกโดยแยกออกเป็นภาพอีโรติกในวัฒนธรรมตะวันตกและภาพอีโรติกในวัฒนธรรมตะวันออก

ภาพอีโรติกในวัฒนธรรมตะวันออก เช่น ภาพสลักหินแบบเหมือนจริงที่มีคุณค่าอย่างสูงในรัฐ Orissa ในอินเดียตะวันออก งานเหล่านี้มีอายุย้อนกลับไปถึง อย่างน้อยก็คริสต์ศตวรรษที่ 1 โดยงานภาพสลักเหล่านี้ถูกทำให้สัมพันธ์กับลัทธิบูชาพระกฤษณะ (Krishna) ซึ่งยังได้ให้กำเนิดขนบประเพณีต่างๆ ของจิตรกรรมแบบอีโรติกด้วย รวมทั้งกวีนิพนธ์และการร่ายรำกามสูตร(KAMA-SUTRA) ซึ่งเป็นคัมภีร์สันสกฤตเกี่ยวกับเรื่องความรักได้รับการเขียนขึ้นมาในระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ 4-7 ได้กลายเป็นเรื่อง Erotic ของคนชายหนังสือเมื่อ Sir Richard Burton ได้แปลมันไปสู่ภาษาอังกฤษในปี ค.ศ.1883 สำหรับขนบประเพณีต่างๆ เกี่ยวกับอีโรติกของจีนและญี่ปุ่นก็มีความเก่าแก่มานานแล้วเช่นกัน แม้ว่าส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องทางโลกมากกว่าเป็นเรื่องทางศาสนาหรือความศักดิ์สิทธิ์ (secular rather than sacred) ในญี่ปุ่นสมัยเอโดะ ในราวคริสต์ศตวรรษที่ 17-19 เราจะได้พบเห็นความเจริญและความเฟื่องฟูอันหนึ่งของกวีนิพนธ์อีโรติก รวมทั้งนวนิยายทำนองเดียวกันนี้ และงานจิตรกรรมในเนื้อหาดังกล่าว สำหรับเรื่องที่แต่งขึ้นเกี่ยวกับอีโรติกของจีนและงานทางด้านทัศนศิลป์ นับย้อนกลับไปถึงคริสต์ศตวรรษที่ 16 และก่อนหน้านั้น นอกจากนี้ยังมีภาพอีโรติกเป็นจำนวนมากในกวีนิพนธ์ของศาสนาอิสลามในช่วงยุคกลาง และเมื่อพิจารณาในสายตาที่เป็นไปในด้านตรงข้ามเชิงผกผันจะพบว่า ในคริสต์ศตวรรษที่ 20 บรรดาผู้จำหน่ายจ่ายแจกเรื่อง Erotica ของตะวันออกไปสู่ตะวันตกได้บ่มเพาะความเป็น Puritanical ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเคร่งครัดในทางศาสนาอย่างบริสุทธิ์อย่างมีนัยสำคัญขึ้นมาด้วย

ภาพอีโรติกในวัฒนธรรมตะวันตก วัฒนธรรมกรีกโบราณ ได้มีสร้างงานปั้นที่เป็นภาพเปลือย (Nude) ขึ้นมาเป็นจำนวนมาก แม้ว่าในจำนวนนั้นเพียงเล็กน้อยจะเป็นภาพ

จำลองกิจกรรมทางเพศที่ตรงไปตรงมาก็ตาม อย่างไรก็ตาม งานจิตรกรรมอีโรติกบนแจกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนับจากศตวรรษที่ 5-4 ก่อนคริสตกาล ได้แสดงให้เห็นภาพเกี่ยวกับการกระทำทางเพศอย่างชัดเจนออกมา ทั้งภาพเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน (Homosexual) และการมีเพศสัมพันธ์ต่างเพศกัน (Heterosexual) มีเรื่องที่น่าพิศวงที่ประหลาดใจเกี่ยวกับงานศิลปะอีโรติกของกรีกข้างต้นซึ่งใครจะกล่าวก็คือ แม้แต่เมื่อไม่นานมานี้ ถ้วยโอโซซามและแจกันดังกล่าวแต่เดิมหรือตามปกติเป็นสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านสำหรับชนชาวกรีกมาในสมัยโบราณ แต่เมื่อข้ามผ่านมาสู่ยุคสมัยใหม่ ซึ่งได้รับการบ่มเพาะมาอย่างประหลาดผ่านความเชื่อทางศาสนาของตะวันตก ได้ก่อให้เกิดความอึดอัดใจแก่บรรดาภัณฑารักษ์สมัยใหม่ทั้งหลายเป็นจำนวนมาก ซึ่งเกรงว่าการนำเอาผลงานแจกันกรีกเหล่านี้ไปออกแสดงในนิทรรศการ บางทีมันอาจจะไปกระตุ้นอารมณ์ทางเพศของบรรดาผู้มาเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ทั้งหลาย อย่างไรก็ตาม ในสายตาของชนชาวกรีกโบราณ สิ่งเหล่านี้ดูเหมือนว่าจะเป็นตัวแทนหรือภาพแทน ที่ไม่มีอะไรเกินเลยมากไปกว่าฉากต่างๆ ในชีวิตประจำวันเท่านั้น ในทัศนากรรมทั้งหลายของชนชาวกรีก (Greek Comedies) อย่างเช่น เรื่อง Aristophanes' *Lysistrata* ได้ใช้ภาษาที่เกี่ยวกับเรื่องเพศอย่างตรงไปตรงมา ทั้งนี้ก็เพื่อวัตถุประสงค์ที่เป็นไปในทำนองเสียดสีและล้อเลียนนั่นเอง โดยที่วัฒนธรรมของชาวโรมันนั้นมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับศิลปะกรีก ทั้งนี้ เพราะโรมันได้รับอิทธิพลทางด้านศิลปะมาจากอารยธรรมที่ตนได้ชัยชนะมานั่นเอง และเป็นศิลปะของการเปิดเผย แต่ส่วนใหญ่ของศิลปะเหล่านี้ได้ถูกทำลายลงไปโดยกาลเวลา และโดยอำนาจต่างๆ ของคริสเตียนสมัยที่เรื่องอำนาจต่อมาอย่างไรอย่างหนึ่งในคริสต์ศตวรรษที่ 4 อย่างไรก็ตาม จากการที่เมือง Pompeii และ Herculaneum ได้ถูกฝังกลบโดยเถ้าถ่านของการระเบิดของภูเขาไฟ Vesuvius ใน ค.ศ. 79 กองเถ้าถ่านเหล่านั้นได้ทำหน้าที่เสมือนแคปซูลเวลาที่นำพาเอาศิลปะของพวกเขา ข้ามผ่านห้วงเวลาอย่างปลอดภัยโดยไม่บุบสลายจนถึงทุกวันนี้ และได้มาเปิดเผยให้เห็นถึงงานศิลปะของพวกเขาอีกครั้งในยุคของเรา ด้วยการขุดค้นทางโบราณคดีสมัยใหม่ ซึ่งเริ่มต้นขึ้นมาในคริสต์ศตวรรษที่ 18 แต่พวกเราส่วนใหญ่กลับรู้สึกตั้งข้อรังเกียจกับสิ่งที่ตนได้พบเห็น บรรดานักขุดค้นได้พบภาพจิตรกรรมฝาผนังที่โรงโม่เกณดีต่างๆ และห้องที่ใช้ในการประกอบพิธีสมรส ตามพยานหลักฐานที่พบ ทำให้มีการสันนิษฐานว่าภาพเหล่านี้ตั้งใจที่จะทำขึ้นเพื่อสนองตอบต่อแรงดลใจแก่ผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่เหล่านั้น นอกจากนี้ จากการขุดค้นยังได้พบศิลปะที่เกี่ยวกับองคชาติเป็นจำนวนมาก (Phallic Art) รวมทั้งเครื่องรางและตุ้มหูต่างๆ ที่จำลองเป็นรูปขององคชาติด้วย ซึ่งวัตถุพยานข้างต้นได้ก่อให้เกิดอาการตื่นตกใจในสิ่งที่พบเห็นซึ่งเกิดกับผู้สังเกตการณ์ทั้งหลาย ทั้งนี้เพราะการขาดความเข้าใจในมโนคติที่มีอยู่ในประวัติศาสตร์ที่ข้ามยุคมาหลายสมัยนั่นเอง

วัตถุประสงค์ดั้งเดิมของชนชาวโรมันนั้นพวกเขาได้กระทำสิ่งเหล่านี้ขึ้นมาเพื่อที่จะสร้างความมั่นใจในเรื่องความอุดมสมบูรณ์ สำหรับชนชาวโรมันก็เช่นเดียวกับชาวกรีก กล่าวคือ มีทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องการเปลือยกายว่าไม่ใช่เป็นเรื่องเรื่องของการกามโลกีย์แต่อย่างใด แต่มันคือวิถีชีวิตตามปกติของพวกเขาซึ่งไม่เกี่ยวกับเรื่องของการมักมากในกามคุณ

อารยธรรมของชาวโรมันยังได้ผลิตวรรณคดีจำนวนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของอีโรติกขึ้นมาด้วย ซึ่งได้เหลือรอดหลุดมาจากการตรวจสอบและการเซ็นเซอร์ของชาวคริสเตียน บทเพลงต่างๆ ของ Catullus และบทกวีต่างๆ ในศิลปะเกี่ยวกับความรักของ Ovid และบ่อยครั้งมันได้สะท้อนถ่ายเรื่องราวทางเพศอย่างแจ่มแจ้ง ในเรื่อง Satyricon ของ Petronius นักเสียดสีเยาะเย้ยชาวโรมัน Satyr เป็นเทพที่อยู่ในป่าในปรภณัมของกรีกโบราณมีลักษณะต่างๆ ของม้าหรือแพะที่หลงรักความสำคัญอย่าง Dionysian และบทกวีที่ลึ้นกะทัดรัดและมีความเฉียบแหลมต่างๆ ของ Martial รวมกระทั่งถึงงานประพันธ์ประเภทเสียดสีประชดประชันต่างๆ ของ Juvenal ได้แสดงให้เห็นถึงความประพุดิอันเกินเลยทางเพศของสังคมชาวโรมัน ซึ่งได้รับการพรรณนาออกมาอย่างยิ่งใหญ่และอย่างเปิดเผย แม้ว่านักอ่านสมัยใหม่จะพบว่าผลงานต่างๆ เหล่านั้นเป็นเรื่องของการกามโลกีย์ โดยไม่น่าจะมีอะไรมากเกินไปกว่านั้น แต่อันที่จริงแล้ว บรรดานักประพันธ์ที่กล่าวนามมานี้มุ่งหมายให้มันเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเมืองในยุคสมัยของตน สำหรับศาสนาคริสต์ เนื่องด้วยความไม่ไว้วางใจในเรือนร่างของมนุษย์ จึงไม่ได้สร้างงานศิลปะอีโรติกขึ้นมา และซ้ำร้ายไปกว่านั้นกลับเป็นผู้ทำลายภาพผลงานศิลปะอีโรติกเหล่านั้นที่เหลือมาถึงยุคสมัยของตนด้วย แต่อย่างไรก็ตาม ในช่วงที่จะสิ้นสุดของยุคกลาง บทกวีที่เรียกว่า Troubadour ซึ่งเป็นบทกวีที่มีลักษณะบรรยายความรู้สึกอันเร่าร้อนอันหนึ่งในเชิงการเกี้ยวพาราสี ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 13-14 ความรักทางโลกได้หวนกลับมาสู่วรรณคดีอีกครั้ง แต่ผลงานเหล่านั้นเป็นเพียงเรื่องกามโลกีย์ในรูปของความบังเอิญเท่านั้น หลังจากสมัยกลาง อารยธรรมตะวันตกได้ก้าวมาสู่ยุคของการฟื้นฟู หรือยุคเรอเนสซองส์ ยุคดังกล่าวถือเป็นการฟื้นคืนอดีตใหม่อีกครั้ง จากการได้หวนกลับไปเรียนรู้เรื่องราวโบราณในสมัยกรีกและโรมัน เรอเนสซองส์ยินยอมให้มีการเลียนแบบผลงานคลาสสิกของกรีกและโรมันขึ้น ซึ่งการกระทำดังกล่าวได้แพร่กระจายไปอย่างกว้างขวาง โดยบรรดาช่างหรือศิลปินในยุคนี้ได้มีการจำลองแบบผลงานต่างๆ ที่มีลักษณะคลาสสิก เช่น งานจิตรกรรมเกี่ยวกับภาพเปลือยของ Titian และ Rubens พร้อมกับผลงานประติมากรรมโดย Bernini และคนอื่นๆ อีกหลายคนที่ได้เข้ายึดกุมคุณภาพผลงานศิลปะในลักษณะของอีโรติกอย่างแจ่มชัด ในขณะเดียวกันก็ได้เกิดแรงบันดาลใจขึ้นมาเช่นกัน มีการหวนกลับไปสู่สำนักของศาสนาในเวลาต่อมา และได้ขยายผลไปสู่ความเคร่งครัดของขนบธรรมเนียมประเพณีและจารีต โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกิดขึ้นในยุควิคตอเรียน และ

สำนักดังกล่าวได้ส่งผลมาเป็นความฝังใจที่ยังหลงเหลือในยุคปัจจุบัน แม้กระทั่งคริสต์ศตวรรษที่ 20 ความตั้งใจทั้งหลายทางศิลปะชั้นสูง ยังคงรู้สึกว่าจะต้องปิดบังหรือซ่อนเร้นการมีอยู่ของงานศิลปะที่มีปัจจัยต่างๆ อันเกี่ยวเนื่องกับเรื่องเพศเอาไว้อย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้ ผลงานต่างๆ ที่เกี่ยวกับงานเขียนที่ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องราวทางโลกีย์ อย่างแจ่มแจ้ง จึงได้ถูกลดตำแหน่งความสำคัญลงมาอยู่ต่ำสุดและหิ้งหนังสือก็ถูกปิดไม่ยอมเปิดรับให้มีเนื้อที่สำหรับงานวรรณกรรมเหล่านี้ ผลงานอิโรติกได้ลดระดับลงไปเป็นเรื่องโป๊เปลือย ลามกและอนาจารได้ดิน

อย่างไรก็ตาม ในช่วงครึ่งหลังของคริสต์ศตวรรษที่ 20 ข้อจำกัดทั้งหลายที่มีอยู่อย่างต่อเนื่อกันมา ก็พังทลายลงอย่างค่อยเป็นค่อยไป อุตสาหกรรมเกี่ยวกับเรื่องราวมัธยมที่สัมพันธ์กับอิโรติกได้ผลิดอกออกผล และพัฒนาขึ้นในรูปแบบต่างๆ ทางศิลปะอย่างหลากหลาย เช่น Anais Nin Henry Miller และ Pauline Reage เขียนเรื่องราวในลักษณะที่เป็นแนวอิโรติกอย่างเข้มข้น Pablo Picasso ได้วาดภาพลายเส้น และเขียนภาพจิตรกรรมเกี่ยวกับภาพเปลือยต่างๆ ขณะที่ Georgia O' Keeffe ได้ให้ภาพที่แสดงเป็นนัยๆ เกี่ยวกับอิโรติกกับงานจิตรกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับดอกกลีบลีและรูปกะโหลกศีรษะที่มีลักษณะอ่อนนัยไปทางนั้น ผู้กำกับภาพยนตร์ Bernardo Bertolucci มีแนวโน้มมุ่งไปยังเรื่องโป๊เปลือยในงานภาพยนตร์ของเขาเรื่อง Last Tango in Paris Martha Graham ได้ดำเนินอาชีพอันยาวนานมาเป็นทศวรรษ เกี่ยวกับศิลปะของการรำรำเชิงสัญลักษณ์ในลักษณะที่เจือปนกับอารมณ์ความรู้สึกแบบอิโรติก และแม้แต่ผลงานทางด้านดนตรี Bolero ของ Maurice Ravel เป็นดนตรีฮิตและนิยมกันมากในเชิงอิโรติก และต้องแสดงความขอบคุณต่อภาพยนตร์เรื่อง "10" ในปี ค.ศ.1979 ของ Blake Edwards ที่นำเอาดนตรีนี้มาใช้กับสิ่งเหล่านี้ จะต้องได้รับการผนวกเพิ่มเติมอีกเป็นทิวแถวกับสิ่งที่ต่อเนื่องมามากมาย เกี่ยวกับผลงานต่างๆ ที่ไปสัมพันธ์กับเรื่องทางเพศ เช่น เรื่อง The Joy of Sex กับเรื่อง Gay ซึ่งเป็นรักร่วมเพศระหว่างเพศชายด้วยกันและการส่งเสริมเรื่องราวของบรรดาผู้นิยมเลสเบี้ยนซึ่งเป็นรักร่วมเพศระหว่างหญิงด้วยกัน และผลที่ติดตามมาก็คือ ความสนุกสนานได้เพิ่มทวีความรู้สึกมากยิ่งขึ้นพร้อมด้วยบรรดานิตยสารต่างๆ ที่จำหน่ายกันอย่างแพร่หลายในหมู่ประชาชน อย่างเช่น Playboy Playgirl Penthouse Honcho และอื่นๆ อีกมากมาย รวมถึงเคเบิลทีวีก็ได้มีส่วนในการนำเสนอเรื่องราวอิโรติกผ่านสื่อชนิดนี้ด้วย ในขณะที่เดียวกันความเกรงกลัวเกี่ยวโรคเอดส์ได้ทำให้เกิดการแบ่งบานขึ้นมาอันหนึ่งเช่นกัน นั่นคือ Sex Phone ซึ่งเป็นการสนทนาและการทำสุ่มเสี่ยงที่สื่อในทางอิโรติกผ่านทางคู่สาย โทรศัพท์และเครือข่ายคอมพิวเตอร์ต่างๆ บรรดานักสังเกตการณ์บางคนยังคงถือว่ามีสิ่งต่างๆ เหล่านี้ทั้งหมดเป็นเรื่องโป๊ (Pornography) ต่อไป โดยการโต้แย้งกันเกี่ยวกับเรื่องนี้ยังไม่จบลง แต่ได้แสดงออกโดยปรากฏการณ์ที่สาธารณชนโดยทั่วไป

ผลิตเพลินหรือสนุกสนานกับสื่อเหล่านี้ในฐานะที่เป็นเรื่องอิโรติกและไม่ได้ตั้งใจที่จะเลิกจากสิ่งดังกล่าว

ในปัจจุบัน “ศิลปะอิโรติก” มักจะใช้เรียก เกี่ยวกับเรื่องราวของความโรแมนติก ความหุ ความมีระดับในงามศิลปะที่พรรณนาหรือแสดงอย่างชัดเจนในเรื่องทางเพศ ซึ่งจะเน้นไปในทางสมัครใจ ยินยอม ความพึงพอใจทางเพศในบริบทที่แสดงถึงความสัมพันธ์ที่เต็มไปด้วยอารมณ์ทางบวกของทั้งสองฝ่าย รวมถึงการแสดงความรักระหว่างบุคคลที่เต็มไปด้วยความพึงพอใจ

กล่าวโดยสรุป การแบ่งแยกระหว่าง สื่อลามก สื่ออนาจารและศิลปะอิโรติกนั้น เป็นสิ่งที่ยากแก่การพิจารณาแบ่งแยก โดยการให้ความหมายของสื่อแต่ละประเภทนั้นเป็นสิ่งที่มีความแตกต่างกันไปในแต่ละยุคสมัยและแตกต่างกันไปตามภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ของแต่ละชนชาติ ซึ่งมีวัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างกัน โดยการให้ความหมายของคำว่า “สื่อลามก” อันจะเป็นสื่อประเภทที่ถูกควบคุมโดยกฎหมายของไทยนั้น มีการให้ความหมายไว้โดยการวางแนวทางจากการให้ความหมายโดยคำพิพากษาฎีกาได้วางแนวทางการพิจารณาไว้ว่า จะต้องมึลักษณะที่น่าเกลียด น่าอูจาด น่าบัดสี น้อมนำไปสู่ความต่ำ ความชั่ว หรือความใคร่ทางกามารมณ์ นอกจากนี้ จะต้องมีการพิจารณาถึงลักษณะและวัตถุประสงค์ในการนำเสนอสื่อดังกล่าวนั้นด้วย เช่น ถ้าเป็นไปเพื่อประโยชน์ทางศิลปะหรือทางการแพทย์แล้ว กรณีย่อมไม่ถือว่าเป็นสื่อลามก อย่างไรก็ตาม ยังมีสื่อที่มีลักษณะที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนในเรื่องทางเพศ โดยที่สื่อดังกล่าวยังไม่มีความร้ายแรงถึงขนาดจัดให้เป็นสื่อลามกได้ แต่มีลักษณะเป็นสื่อที่มีลักษณะ โป๊เปลือย อนาจาร หรือเป็นสื่อประเภทภาพศิลปะ โดยที่การให้ความหมายของคำว่า สื่อลามก อนาจาร โป๊ และภาพศิลป์ ตามที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้นนั้นมึลักษณะที่แตกต่างกันไปในแต่ละภูมิภาคและมีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละยุคสมัย อย่างไรก็ตาม สื่อที่มีลักษณะดังกล่าว ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยยังมิได้บัญญัติให้การผลิตและการทำให้แพร่หลายซึ่งสื่อดังกล่าว นั้นเป็นความผิดแต่อย่างใด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.1.6 การวินิจฉัยว่าสื่อประเภทใดเป็นสื่อลามกตามกฎหมายต่างประเทศ

โดยจากการที่ได้ศึกษาแนวทางการให้ความหมายของคำว่าสื่อลามกของต่างประเทศพบว่า มีทั้งกรณีที่ได้ให้ความหมายของถ้อยคำดังกล่าวไว้ และไม่ได้ให้ความหมายไว้ในบทนิยามโดยเป็นการเปิดโอกาสให้ศาลและผู้ใช้กฎหมายเข้ามามีบทบาทในการตีความให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป โดยจากการศึกษาแนวทางการวินิจฉัยว่าสิ่งใดเป็นสื่อลามกนั้นมีความแตกต่างกันไปในหลายแนวทาง ดังนี้

โดยในประเทศอังกฤษ เริ่มแรกมีการให้นิยามของคำว่าสื่อลามกโดยผู้พิพากษาในปี ค.ศ.1868 (R. v. Hicklin) ซึ่งเป็นคดีบรรทัดฐานที่ได้ให้จำกัดความของคำว่า “ลามก” โดยในคดีดังกล่าวนั้น มุ่งหมายถึงสิ่งที่จะนำมาพิจารณาประกอบด้วย คือ สิ่งเหล่านั้นจะต้องมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดความเสื่อมทรามทางศีลธรรมแก่ผู้บริโภคดีดังกล่าวตลอดถึงต้องก่อให้เกิดผลที่เป็นการผิดศีลธรรมที่ไม่เหมาะสมหรือเสื่อมทรามอีกด้วย¹⁷

ต่อมาพบว่ามีกรณีให้ความหมายในลักษณะที่ใกล้เคียงกันกับกรณีดังกล่าวในกฎหมายควบคุมสิ่งพิมพ์ลามก หรือ The Obscene Publications Act 1959¹⁸

โดยการที่จะเป็นสื่อลามกตามนัยของกฎหมายดังกล่าว นั้น จากการพิจารณาคดีตัวอย่างที่เกิดขึ้นในประเทศอังกฤษนั้น พบว่า จะต้องเป็นสิ่งที่ทั้งหมดทุกส่วนตามที่ได้กล่าวไว้ว่า

“as a whole, such as to tend to deprave and corrupt person”

ดังนั้น การพิจารณาว่าสิ่งใดเป็นสื่อลามกนั้น ย่อมไม่ครอบคลุมถึงสื่อประเภทนิตยสาร (Magazine) ด้วย เนื่องจากนิตยสารนั้นประกอบด้วยประกอบด้วยข้อมูลหลายส่วนประกอบกัน ถ้าไม่ใช่เป็นกรณีที่ทุกส่วนนั้นทำให้เกิดความเสื่อมทรามทางศีลธรรมและน้อมนำ

¹⁷ He said while consider whether it is obscenity or not the court must consider “ Whether the tendency of the matter charged as obscenity is to deprave and corrupt those whose mind are open to such immoral influences and into whose hands such publication might fall”

¹⁸ Section 1 The Obscene Publications Act 1959 provides that an article shall be deemed to be obscene if its effect or (where the article comprised to or more distinct items) the effect of any one of its items is, if taken as a whole, such as to tend to deprave and corrupt person who are likely having regard to all relevant circumstances to read , to see or hear the matter contained or embodied in it.

ให้เกิดความประพจน์ที่เสื่อมทรามทางศีลธรรมแล้วยอมไม่มีลักษณะเป็นสื่อลามก¹⁹ ซึ่งเหตุผลเบื้องหลังที่นิตยสารไม่เป็นสื่อลามกนั้นเป็นเพราะว่า นิตยสารประกอบด้วยหลายส่วนที่แยกต่างหากกันได้ หากบางส่วนเป็นส่วนที่ตีพิมพ์โดยสุจริตและบริสุทธิ์ใจแล้วยอมต้องได้รับความคุ้มครอง นอกจากนี้ แนวทางการวินิจฉัยเกี่ยวกับสื่อที่มีลักษณะ “ลามก” ของประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น โดยหลักแล้วสหรัฐอเมริกาให้การคุ้มครองเสรีภาพของบุคคลโดยบัญญัติรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ แม้ว่ารัฐธรรมนูญอเมริกันฉบับปัจจุบันจะมีได้บัญญัติรับรองถึงสิทธิความเป็นอยู่ส่วนตัว (Right to Privacy) ไว้อย่างชัดเจน แต่อย่างไรก็ตาม ใน The Bill Of Rights ได้รับรองในเรื่องสิทธิความเป็นอยู่ส่วนตัว (Right to Privacy) ไว้²⁰ ซึ่งสิทธิความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลและสิทธิในทรัพย์สินเป็นหลักกฎหมายคอมมอนลอว์ที่ได้รับการรับรองและคุ้มครองมาโดยตลอด ดังนั้น สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการครอบครองทรัพย์สินอันเป็นวัตถุหรือสิ่งลามกของบุคคลผู้บรรลุนิติภาวะแล้วในประเทศสหรัฐอเมริกาจึงได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ตาม ประเทศสหรัฐอเมริกามีการเล็งเห็นถึงความสำคัญถึงการแก้ไขปัญหาลามก โดยมีการบัญญัติควบคุมการทำการค้าและการทำให้แพร่หลายซึ่งสิ่งลามก โดยมีการควบคุมทั้งตามกฎหมายระดับมลรัฐและระดับสหรัฐ โดยแนวทางการพิจารณาว่าสิ่งใดเป็นสิ่งลามกในแต่ละมลรัฐนั้นมีความเคร่งครัดแตกต่างกันไปตามสภาพสังคม วัฒนธรรม ประเพณี ในแต่ละมลรัฐจึงบัญญัติกฎหมายการควบคุมการเผยแพร่สื่อลามกที่มีความเข้มงวดแตกต่างกันออกไป

โดยบรรทัดฐานการพิจารณาว่าสิ่งใดเป็นสิ่งลามกหรือไม่ นั้น ได้เกิดคดีบรรทัดฐานขึ้นคดีหนึ่งที่ได้วางแนวทางการพิจารณาว่าสิ่งใดเป็นสิ่งลามกหรือไม่ คือ คดี *Miller v. California* โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาเกี่ยวกับ สื่อลามก ไว้ ดังต่อไปนี้

(ก) การวินิจฉัยโดยใช้มาตรฐานของวิญญูชน ที่อยู่ในสังคมสมัยนั้นๆว่ามองงานดังกล่าวว่าก่อให้เกิดอันตรายหรือไม่ และ

(ข) เป็นงานที่พรรณนาหรือบรรยายถึงการกระทำทางเพศตามความหมายมลรัฐหรือไม่

(ค) เมื่อพิจารณาถึงลักษณะของงานชิ้นนั้นแล้วพบว่าปราศจากคุณค่าทางวรรณกรรม ศิลปกรรม การปกครองหรือวิทยาการอื่นใดหรือไม่

¹⁹ The decision in *R. v. Anderson* said that magazines should be taken item from item not read as a whole.

²⁰ Does the Constitution Protect the Right of Privacy?[Online],31/03/2553
<http://www.law.umkc.edu>

สาเหตุจากการยึดมาตรฐานของสังคมนี้เอง มีผลทำให้แนวทางการพิจารณาว่า สิ่งใดเป็นสิ่งลามกในแต่ละมลรัฐแตกต่างกันออกไป ในแต่ละมลรัฐจึงบัญญัติกฎหมายการควบคุม การเผยแพร่สื่อลามกที่มีความเข้มงวดแตกต่างกันออกไป โดยมีการควบคุมทั้งตามกฎหมายระดับ มลรัฐและสหรัฐ ดังนี้

(1) ระดับสหรัฐ (Federal Law)

โดยกฎหมายระดับสหรัฐได้บัญญัติห้ามและกำหนดโทษเกี่ยวกับการนำเข้า การขนส่งทางไปรษณีย์ รวมถึงการให้ถ้อยคำที่ไม่เหมาะสมหรือลามกผ่านทางโทรศัพท์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ นอกจากนี้ยังกำหนดให้การขายหรือการครอบครองไว้เพื่อขายซึ่ง สื่อลามกในสหรัฐเป็นความผิดอีกด้วย โดยกำหนดไว้ในแต่ละกรณี ดังต่อไปนี้

- (ก) การครอบครองเพื่อขายโดยเจตนาซึ่งสื่อลามกในอาณาเขตสหรัฐ²¹
- (ข) การนำเข้าหรือส่งออกซึ่งวัตถุอันลามก²²
- (ค) การขนส่งวัตถุอันลามกเพื่อการขายหรือจำหน่ายสิ่งลามก²³
- (ง) การมีส่วนร่วมในธุรกิจการขายหรือจำหน่ายสิ่งลามก²⁴
- (จ) การกระจายเสียงด้วยถ้อยคำอันลามก²⁵
- (ฉ) การเผยแพร่วัตถุอันลามกผ่านทางเคเบิลหรือรายการโทรทัศน์²⁶

(2) ระดับมลรัฐ (State Law)

โดยทั่วไปแล้วกฎหมายในแต่ละมลรัฐนั้นมีความแตกต่างและ หลากหลายแต่ก็มีลักษณะการกระทำที่จะเป็นความผิดที่เหมือนกันอยู่หลายลักษณะ เช่น การห้าม การขาย การยืม การให้ การพิมพ์ การทำให้เผยแพร่ซึ่งวัตถุหรือสิ่งลามก โดยในแต่ละมลรัฐก็มีการ ควบคุมที่มีลักษณะเข้มงวดแตกต่างกันออกไปตามสภาพของสังคม

นอกจากนี้ กฎหมายของประเทศสิงคโปร์มีการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ ไม่เหมาะสมไว้ในกฎหมายอาญาโดยมีการกำหนดนิยามของคำว่า “สื่อลามก” ไว้เป็นการเฉพาะ ซึ่งในกฎหมายโดยประมวลกฎหมายอาญาสิงคโปร์ ได้ให้นิยามของคำว่า “สื่อลามก” (Obscene)

²¹ Title 18 of the United States Code , Section 1460

²² Title 18 of the United States Code , Section 1462

²³ Title 18 of the United States Code , Section 1465

²⁴ Title 18 of the United States Code , Section 1466

²⁵ Title 18 of the United States Code , Section 1464

²⁶ Title 18 of the United States Code , Section 1468

ไว้ว่า หมายถึง สิ่งหรือวัตถุใดๆ ที่แสดงถึงหรือเกี่ยวพันถึงสิ่งที่มีแนวโน้มว่าจะนำมาซึ่งความเสื่อม
 ทราบทางศีลธรรมและทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่ตกต่ำลง ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของสื่อที่โดยการได้อ่าน
 ได้เห็นหรือได้ยินในรูปแบบของสื่อดังกล่าว ทั้งนี้ ตามที่ มาตรา 42 แห่งประมวลกฎหมายอาญา
 สิงคโปร์²⁷ ได้บัญญัติไว้ นอกจากนี้ มีการบัญญัตินิยามของคำว่า “ลามก” ไว้ในประมวลกฎหมาย
 อาญาอีกหลายประเทศ เช่น ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศอินเดียได้วางแนวทางของการ
 วินิจฉัยของว่าสิ่งใดเป็นสื่อลามก” (Obscene) ที่กำหนดให้การทำกรค้าซึ่งสื่อดังกล่าวเป็น
 ความผิดไว้ โดยประมวลกฎหมายอาญาอินเดียได้บัญญัติห้ามทำการค้า บรรดาหนังสือ รูปภาพ
 กระดาษ ภาพวาด ภาพเขียน รูปปั้น หรือวัตถุอื่นใดซึ่ง โดยทุกส่วนของสิ่งหรือวัตถุนั้นๆ มีแนวโน้ม
 ที่จะก่อให้เกิดความตกต่ำและก่อให้เกิดความเสื่อมทราทางศีลธรรมทั้งหมดโดยสิ้นเชิงต่อบุคคล
 ผู้ได้อ่าน ได้เห็น หรือได้ยินซึ่งวัตถุหรือสิ่งนั้นๆ ทั้งนี้ ตามที่ มาตรา 292 แห่งประมวลกฎหมาย
 อาญาอินเดีย²⁸ ได้บัญญัติไว้

²⁷ Section 42 Singapore Penal Code

“The word “obscene”, in relation to any thing or matter, denotes the tendency of the
 thing or matter to deprave and corrupt persons who are likely, having regard to all relevant
 circumstances, to read, see or hear the matter contained or embodied in it.””

²⁸ Section 292 Indian Penal code : Sale, etc., of obscene books, etc.

(1) For the purposes of subsection

(2), a book, pamphlet, paper, writing, drawing, painting, representation, figure or
 any other object, shall be deemed to be obscene if it is lascivious or appeals to the prurient interest
 or if its effect, or (where it comprises two or more distinct items) the effect of any one of its items, is, if
 taken as a whole, such as to tend to deprave and corrupt person, who are likely, having regard to all
 relevant circumstances, to read, see or hear the matter contained or embodied in it.

2.2 ผลของสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน

จากที่ได้กล่าวไปแล้วในเบื้องต้นว่า สื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมนั้นอาจส่งผลให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนและการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนได้ ดังนั้น เด็กและเยาวชนจึงเป็นบุคคลที่สมควรได้รับความคุ้มครองเป็นพิเศษจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม โดยขอกล่าวถึงการให้ความหมายของเด็กและเยาวชนและผลกระทบของสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ดังต่อไปนี้

2.2.1 ความหมายของเด็กและเยาวชน (Children and Juvenile)

การให้ความหมายของคำว่า “เด็กและเยาวชน” นั้น อาจให้ความหมายของคำดังกล่าวได้หลายนัย โดยในหัวข้อนี้ จะแยกการให้ความหมายของถ้อยคำดังกล่าวเป็นสองกรณี คือ การให้ความหมายของคำดังกล่าวตามพจนานุกรมและการให้ความหมายในแง่ของกฎหมาย

(1) ความหมายตามพจนานุกรม : พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

“เด็ก” หมายถึง คนที่มีอายุน้อย ผู้เยาว์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ซึ่งอายุไม่ครบสิบแปดปีบริบูรณ์และยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส บุคคลอายุเกินเจ็ดปีบริบูรณ์แต่ยังไม่เกินสิบสี่ปีบริบูรณ์ บุคคลที่มีอายุตั้งแต่สิบห้าปีลงมา บุคคลผู้มีอายุไม่เกินสิบแปดปีบริบูรณ์

“เยาวชน” หมายถึง บุคคลอายุเกินสิบสี่ปีบริบูรณ์แต่ยังไม่เกินสิบแปดปีบริบูรณ์

(2) ความหมายตามกฎหมาย

การให้ความหมายของคำว่า “เด็กและเยาวชน” นั้น ปรากฏอยู่ในบทบัญญัติกฎหมายอาญาและกฎหมายเฉพาะเพื่อคุ้มครองเด็ก โดยมีการบัญญัติถึงอายุของเด็กและเยาวชนที่แตกต่างกัน ดังนี้

1. ประมวลกฎหมายอาญา ได้มีการกำหนดเกณฑ์อายุของเด็กไว้แตกต่างกันในเรื่องของการรับโทษทางอาญาเป็นหลายกรณี ดังนี้

อายุไม่เกินสิบปี การกระทำของเด็กอายุไม่เกินสิบปี ถือว่าให้ถือว่ามีความผิดแต่ไม่ต้องรับโทษ²⁹

อายุไม่เกินสิบห้าปี การกระทำของเด็กอายุเกินเจ็ดปี แต่ไม่เกินสิบห้าปีให้ถือว่าเป็นการกระทำผิด แต่ไม่ต้องรับโทษ อย่างไรก็ตามศาลมีอำนาจดำเนินการตามที่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 74 บัญญัติไว้³⁰

²⁹ **มาตรา 73 ประมวลกฎหมายอาญา** บัญญัติว่า

“เด็กอายุไม่เกินสิบปีกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดเด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ”

³⁰ **มาตรา 74 ประมวลกฎหมายอาญา** ³⁰ บัญญัติว่า

“เด็กอายุกว่าสิบปีแต่ยังไม่เกินสิบห้าปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ แต่ให้ศาลมีอำนาจที่จะดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) ว่ากล่าวตักเตือนเด็กนั้นแล้วปล่อยตัวไป และถ้าศาลเห็นสมควรจะเรียกบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่มาตักเตือนด้วยก็ได้

(2) ถ้าศาลเห็นว่า บิดา มารดา หรือผู้ปกครองสามารถดูแลเด็กนั้นได้ ศาลจะมีคำสั่งให้มอบตัวเด็กนั้นให้แก่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองไป โดยวางข้อกำหนดให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองระวังเด็กนั้นไม่ให้ก่อเหตุร้ายตลอดเวลาที่ศาลกำหนดซึ่งต้องไม่เกินสามปีและกำหนดจำนวนเงินตามที่เห็นสมควรซึ่งบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจะต้องชำระต่อศาลไม่เกินครั้งละหนึ่งหมื่นบาท ในเมื่อเด็กนั้นก่อเหตุร้ายขึ้น

ถ้าเด็กนั้นอาศัยอยู่กับบุคคลอื่นนอกจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง และศาลเห็นว่าไม่สมควรจะเรียกบิดา มารดา หรือผู้ปกครองมาวางข้อกำหนดดังกล่าวข้างต้น ศาลจะเรียกตัวบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่มาสอบถามว่า จะยอมรับข้อกำหนดที่บัญญัติไว้สำหรับบิดา มารดา หรือผู้ปกครองดังกล่าวมาข้างต้นหรือไม่ก็ได้ ถ้าบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ยอมรับข้อกำหนดเช่นนั้น ก็ให้ศาลมีคำสั่งมอบตัวเด็กให้แก่บุคคลนั้นไป โดยวางข้อกำหนดดังกล่าว

(3) ในกรณีที่ศาลมอบตัวเด็กให้แก่บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ตาม (2) ศาลจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติเด็กนั้นเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา 56 ด้วยก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ศาลแต่งตั้งพนักงานคุมประพฤติหรือพนักงานอื่นใดเพื่อคุมความประพฤติเด็กนั้น

(4) ถ้าเด็กนั้นไม่มีบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง หรือมีแต่ศาลเห็นว่าไม่สามารถดูแลเด็กนั้นได้ หรือถ้าเด็กอาศัยอยู่กับบุคคลอื่นนอกจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง และบุคคลนั้นไม่ยอมรับข้อกำหนดดังกล่าวใน (2) ศาลจะมีคำสั่งให้มอบตัวเด็กนั้นให้อยู่กับบุคคลหรือองค์การที่ศาลเห็นสมควรเพื่อดูแลอบรม และสั่งสอนตามระยะเวลาที่ศาลกำหนดก็ได้ในเมื่อบุคคลหรือองค์การนั้นยินยอม ในกรณีเช่นว่านี้ให้บุคคลหรือองค์การนั้นมีอำนาจเช่นผู้ปกครองเฉพาะเพื่อดูแล อบรม และสั่งสอน รวมตลอดถึงการกำหนดที่อยู่และการจัดให้เด็กมีงานทำตามสมควร หรือให้ดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นก็ได้ หรือ

(5) ส่งตัวเด็กนั้นไปยังโรงเรียน หรือสถานฝึกและอบรม หรือสถานที่ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อฝึกและอบรมเด็ก ตลอดระยะเวลาที่ศาลกำหนด แต่อย่าให้เกินกว่าที่เด็กนั้นจะมีอายุครบสิบแปดปี”

2. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ไม่มีการกล่าวถึงคำว่า “เด็ก” ไว้โดยตรง แต่ได้บัญญัติไว้ในเรื่องความสามารถของบุคคลเกี่ยวกับ “การบรรลุนิติภาวะ” ไว้ในมาตรา 19 ความว่า บุคคลย่อมพ้นจากความเป็นผู้เยาว์และบรรลุนิติภาวะเมื่อมีอายุสิบปีบริบูรณ์

3. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534

ได้บัญญัตินิยามของคำว่า “เด็กและเยาวชน” ใน มาตรา 4 ความว่า “เด็ก” หมายถึง บุคคลที่มีอายุเกินกว่าเจ็ดปีแต่ไม่เกินสิบสี่ปีบริบูรณ์ “เยาวชน” หมายถึง บุคคลที่มีอายุเกินกว่าสิบสี่ปีบริบูรณ์แต่ไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์

4. พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546

ได้บัญญัตินิยามของคำว่า “เด็ก” ไว้ใน มาตรา 4 ความว่า “เด็ก ” หมายถึง บุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้บรรลุนิติภาวะโดยการสมรส

ซึ่งจะเห็นได้ว่า กฎหมายหลายฉบับของไทยได้ให้ความคุ้มครองโดยการกำหนดนิยามของอายุเด็กไว้แตกต่างกัน โดยพิจารณาถึงสาระของเรื่องที่มีประสงค์จะคุ้มครองเป็นสำคัญ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2.2 พฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กและเยาวชนจากการรับสื่อลามก

จากสถานการณ์ในสังคมปัจจุบันและจากรายงานการศึกษาวิจัย รวมถึงจากการสัมภาษณ์บุคคลทั่วไปในสังคม และจากการศึกษาถึงอิทธิพลของสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมต่อการกระทำผิดของตามที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น นั้นจะเห็นได้ว่า สื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมนั้นมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนและการกระทำผิดของบุคคลไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ โดยในส่วนี้ขออธิบายถึงการให้คำจำกัดความความหมายของคำว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบน แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเบี่ยงเบน ผลของพฤติกรรมเบี่ยงเบน และการควบคุมพฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมรวมถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กและเยาวชน ดังนี้

2.2.2.1 การให้คำจำกัดความของคำว่า “พฤติกรรมเบี่ยงเบน”

โดยทั่วไปแล้วมนุษย์เป็นสัตว์สังคม มีความจำเป็นจะต้องอยู่ร่วมกันในสังคมโดยการอยู่ร่วมกันนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยกฎระเบียบในการอยู่ร่วมกัน สังคมจึงต้องสร้างกฎเกณฑ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของศีลธรรม ปทัสสถานและกฎหมาย เพื่อใช้เป็นกฎเกณฑ์ในการอยู่อาศัยร่วมกัน หากบุคคลใดประพฤติผิดแปลกหรือแตกต่างไปจากสิ่งที่สังคมส่วนรวมได้วางบรรทัดฐานร่วมกันไว้เอาไว้แล้ว อาจเรียกได้ว่าเป็น “พฤติกรรมเบี่ยงเบน” ซึ่งพฤติกรรมเบี่ยงเบนนี้อาจไม่ถึงขนาดผิดกฎหมายที่จะได้รับการลงโทษโดยชัดแจ้ง แต่อาจเป็นเพียงการประพฤติผิดแผกหรือแตกต่างไปจากปทัสสถานของสังคม ที่บุคคลส่วนใหญ่ของสังคมเห็นว่าเป็นเรื่องที่ดีและมีคุณค่า โดยอาจกล่าวถึงความหมายของ พฤติกรรมเบี่ยงเบน ได้ดังต่อไปนี้

(1) ความหมายตามพจนานุกรม

จากการศึกษาไม่พบว่าพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติศัพท์ คำว่า “เบี่ยงเบน” ไว้โดยตรง โดยได้ให้ความหมาย แยกเป็นแต่ละคำ ดังนี้

เบี่ยง หมายถึง เลี้ยว เบน เอี้ยว

เบน หมายถึง เหวหรือทำให้เหวไปข้างใดข้างหนึ่ง

(2) ความหมายในทฤษฎีของนักวิชาการ

1. Bicsanz and Bicsanz³¹

³¹ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552 : ออนไลน์ <http://www.polsci.chula.ac.th/>

ให้ความหมายของคำว่า “พฤติกรรมเบี่ยงเบน” ไว้ว่า พฤติกรรมหรือความประพฤติที่ขัดแย้งกับบรรทัดฐานของกลุ่มหรือสังคมส่วนรวมซึ่งหากมีการฝ่าฝืนบรรทัดฐานดังกล่าวจะได้รับการลงโทษ ในทฤษฎีของ Bicsanz and Bicsanz นั้นเห็นว่า ลักษณะของพฤติกรรมเบี่ยงเบนมี ดังต่อไปนี้

1. ความประพฤติไม่เหมาะสม (Improper)
2. การเป็นปรปักษ์ต่อผู้อื่น (Antisocial Behavior)
3. ทำลายตนเอง (Self Destructive)
4. ละเมิดกฎศีลธรรม (Immoral)
5. ทำลายสังคม (Destructive to the Society)
6. ความผิดปกติของร่างกาย

2. ดร. เสริม ปุณณะหิตานนท์³²

ได้ให้ความหมายของคำว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบน ไว้ว่า

1. การไม่ปฏิบัติตามบรรทัดฐาน หรือกฎเกณฑ์ที่ต้องถือปฏิบัติ
2. ความประพฤติที่คนกลุ่มหนึ่งพิจารณาเห็นว่า น่าอาย บาดหูบาดตา ต้องจัดการผู้กระทำความผิดมาลงโทษ
3. ประพฤติกรรมการที่คนบางพวกในสังคมหนึ่งๆ เห็นว่าเป็นการกระทำที่ผิด นำรังเกียจ หรือบาดหูบาดตา และเป็นการกระตุ้นหรือเร้าหรือกระตุ้นถ้ามีคนมาพบเห็นเข้า ทำให้คนเหล่านั้นเกิดความรู้สึกไม่พอใจ โกรธ เกลียด หรือประณามหรือต้องลงโทษผู้กระทำ

3. ดร. จำนง อภิวัฒน์สิทธิ์ และคณะ³³

ได้แบ่งประเภทของพฤติกรรมเบี่ยงเบนไว้ ดังต่อไปนี้

1. การกระทำเบี่ยงเบน (Deviant Acts)
2. นิสัยเบี่ยงเบน (Deviant Habits)
3. จิตเบี่ยงเบน (Deviant Psychology)

³² เสริม ปุณณะหิตานนท์, การกระทำผิดในสังคม : สังคมวิทยาอาชญากรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบน , (กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523), หน้า 88-89

³³ จำนง อภิวัฒน์สิทธิ์, เฉลียว ฤกษ์จุพิมิล, ประพีร์ วิริยะสมบุรณ์, เสาวคนธ์ สุดสวาท, สุดา ภิรมย์แก้วและสุรพันธ์ เพชรภา, สังคมวิทยา, พิมพ์ครั้งที่ 8 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540)

4. วัฒนธรรมเบี่ยงเบน (Deviant Culture)

4. Clinard³⁴

ได้แบ่งประเภทของพฤติกรรมเบี่ยงเบนไว้ ดังต่อไปนี้

1. อาชญากรรมและการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน
2. พฤติกรรมรักร่วมเพศ
3. โสเภณีเด็กและโสเภณีผู้ชาย
4. การติดยาเสพติด
5. การติดสุราเรื้อรัง
6. ความผิดปกติทางจิต
7. การฆ่าตัวตาย
8. ความขัดแย้งในบทบาทของภาวะครอบครัว
9. ความขัดแย้งในบทบาทและฐานะวัยชรา
10. ความมีอคติของชนกลุ่มน้อย

กล่าวโดยสรุปได้ว่า “พฤติกรรมเบี่ยงเบน” หมายถึง พฤติกรรมที่มีความขัดแย้งหรือแตกต่างไปจากบรรทัดฐานของสังคมโดยกลุ่มคนส่วนใหญ่ในสังคมเห็นว่าผิด หรือแตกต่างจากคนทั่วไป และมีรูปแบบแตกต่างไปจากกลุ่มคนส่วนใหญ่ โดยสังคมมีความเห็นว่าการกระทำหรือพฤติกรรมเบี่ยงเบนนั้นสมควรได้รับการลงโทษ

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

³⁴ จำนง อภิวัฒน์สิทธิ์, เฉลียว ฤกษ์จุฬิมล, ประพีร์ วิริยะสมบุญ, เสาวคนธ์ สุดสวาท, สุดา ภิรมย์แก้วและสุรพันธ์ เพชรภาภา, สังคมวิทยา, อ่างแล้ว

2.2.2.2 แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเบี่ยงเบน³⁵

แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมนั้น มีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องอยู่ด้วยกันหลายทฤษฎี ซึ่งได้แก่

1. ทฤษฎีทางชีววิทยา

ได้มีผู้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางชีววิทยาว่ามีความสัมพันธ์กับการก่ออาชญากรรมหลายท่าน ผู้นำแนวความคิดทางชีววิทยามาอธิบาย ได้แก่

1. Cesare Lombroso ได้นำแนวความคิดทางชีววิทยามาอธิบายพฤติกรรมเบี่ยงเบนของอาชญากร โดยเสนอแนวความคิดว่า บุคคลที่มีลักษณะใกล้เคียงกับมนุษย์ดึกดำบรรพ์ เช่น มีกรามใหญ่ รูปร่างบึกบึน มีหนวดเคราบาง มีแนวโน้มจะเป็นพวกก่ออาชญากรรมสูงกว่าคนปกติทั่วไป

2. Willim H.Sheldon นักจิตวิทยาและนักชีววิทยาชาวอเมริกัน ได้ทำการศึกษาลักษณะทางกายภาพของเด็กชาย 200 คน ในศูนย์ฟื้นฟูบุคลิกภาพ (Rehabilitant Center) โดยเขาสรุปผลการศึกษาว่า พฤติกรรมของบุคคลมีความสัมพันธ์กับลักษณะทางกายภาพ โดยจำแนกลักษณะทางกายภาพของมนุษย์ออกเป็น 3 แบบ คือ

(1) Endomorphs หมายถึง คนที่มีลักษณะท้วมหรือเจ้าเนื้อ จะมีบุคลิกเป็นคนอารมณ์ดี ยิ้มง่าย ไม่เคร่งเครียดกับชีวิต ชอบการเข้าสังคม

(2) Ectomorphs หมายถึง คนที่มีลักษณะผอมสูง พวกนี้จะชอบเก็บตัว ไม่ชอบการสังคม ช่างคิดช่างฝัน เคร่งเครียดกับชีวิต

(3) Mesomorphs หมายถึง คนที่มีลักษณะเป็นนักกีฬา รูปร่างสูงใหญ่ มีกล้ามเนื้อมาก ชอบความรุนแรง ก้าวร้าว พวกนี้เป็นพวกที่มีอัตราการก่ออาชญากรรมสูง

2. ทฤษฎีทางจิตวิทยา นักจิตวิทยาวิเคราะห์วิเคราะห์ได้เสนอว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนมีผลมาจากกระบวนการพัฒนาทางจิตบกพร่อง กล่าวคือ เป็นบุคคลที่ไม่สามารถพัฒนาจิตสำนึกเรื่องมโนธรรมจริยธรรมที่ทำหน้าที่ควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ให้อยู่ในกรอบของศีลธรรมได้ ทำให้มีพฤติกรรมที่เป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการของตัวเอง โดยไม่สนใจว่าจะละเมิดบรรทัดฐานหรือไม่ หรืออาจเกิดจากบุคคลไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้

³⁵ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552 : ออนไลน์ <http://www.polsci.chula.ac.th/>

ทำให้บุคคลเกิดความคับข้องใจและมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนเกิดขึ้น โดยนักจิตวิทยาวิเคราะห์ที่สำคัญได้แก่

1. Sigmund Freud ได้เสนอแนวความคิดการก่ออาชญากรรมของอาชญากรทั้งหลายว่า พวกนี้เป็นพวกที่มีความรู้สึกผิดอยู่ในใจและต้องการให้ตนเองถูกจับไปลงโทษ ความรู้สึกผิดเช่นนี้เกิดจากเกิดจากการที่พวกเขาารู้สึกว่าความต้องการภายในของเขาเป็นสิ่งที่ผิดบาป การที่ถูกคุมขังจะทำให้พวกเขาสามารถช่วยให้ตนเองพ้นไปจากความต้องการภายในเหล่านั้น

2. Schuessler Cressey ได้ทำการศึกษาเพื่อหาบุคลิกภาพเฉพาะของบรรดาอาชญากร ได้สรุปผลการศึกษาว่าพวกอาชญากรเป็นพวกที่มีบุคลิกภาพเฉพาะอย่างที่คนปกติไม่มี เช่น เป็นพวกที่มีอารมณ์ไม่มั่นคง หงุดหงิดรำคาญง่าย ไม่มีความเป็นผู้ใหญ่ เป็นต้น

ซึ่งในปัจจุบันนี้ นักสังคมศาสตร์เชื่อว่า บุคลิกภาพและแรงจูงใจเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคคลก่ออาชญากรรมและมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนได้

3. ทฤษฎีภาวะไร้บรรทัดฐาน

นักสังคมวิทยาได้อธิบายว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นผลมาจากสภาวะไร้บรรทัดฐาน (Anomie) ซึ่งหมายถึง บรรทัดฐานในสังคมอ่อนแอ สถาบันสังคมที่ทำหน้าที่ควบคุมรักษาระเบียบของสังคมไม่สามารถควบคุมคนให้ปฏิบัติตามได้ หรือสังคมมีการเปลี่ยนแปลงมาก มีวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามามาก ค่านิยมเดิมถูกทำลายจากค่านิยมและวัฒนธรรมใหม่ๆ คนในสังคมเกิดความสับสนในการเลือกแนวทางการปฏิบัติและเริ่มไม่ยอมรับวัฒนธรรมดั้งเดิม ในขณะเดียวกันบรรทัดฐานที่จะได้รับการยอมรับจากสังคมใหม่ๆ ก็ยังไม่เกิดขึ้น ทำให้คนไม่มีหลักในการยึดถือและปฏิบัติ อย่างไรก็ตามสถานการณ์เช่นนี้จะไม่คงอยู่ตลอดไป เมื่อสังคมได้มีการปรับตัวเข้าที่แล้ว บรรทัดฐานอันเป็นหลักยึดของคนในสังคมก็จะเกิดขึ้นในที่สุด อย่างไรก็ตาม ในสภาวะการณ์ที่สังคมยังมีความสับสน พฤติกรรมเบี่ยงเบนก็จะเกิดขึ้นมาก เนื่องจากผู้คนในสังคมไม่สามารถยึดค่านิยมใดเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตของตนได้ โดยมีการศึกษาพบว่า ค่านิยม จารีต และแบบแผนในการปฏิบัติ มีผลสำคัญต่อการควบคุมไม่ให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน โดย Robert Merton ซึ่งเป็นนักสังคมวิทยาได้นำแนวความคิดภาวะไร้บรรทัดฐานมาอธิบายการเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน โดยจำแนกปัจจัยที่นำไปสู่การมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือไม่เบี่ยงเบนเป็นสองด้าน คือด้านพฤติกรรมที่ยึดติดกับแนวบรรทัดฐานหรือไม่ กับด้านค่านิยมที่ยึดติดตามเป้าหมายของสังคมหรือไม่ โดยได้อธิบายว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนของบุคคลเกิดจากภาวะไร้บรรทัดฐาน ซึ่ง

เป็นภาวะที่บุคคลไม่สามารถใช้วิธีการหรือกรอบบรรทัดฐานในการปฏิบัติที่สังคมให้นำมาสู่เป้าหมายตามค่านิยมของสังคมได้

ซึ่งจากการศึกษาของ Robert Merton สามารถจำแนกพฤติกรรมของบุคคลโดยอาศัยเป้าหมายและวิธีการเป็นตัวจำแนกได้เป็น 5 แบบ คือ พวกคล้อยตาม พวกแหวกแนว พวกเจ้าระเบียบ พวกหนีโลก และพวกกบฏ

4. ทฤษฎีการประทับตรา (Labelling Theory)

นักคิดตามทฤษฎีนี้มีความเห็นว่า เมื่อบุคคลละเมิดบรรทัดฐาน สังคมจะตีตราว่าบุคคลนั้นเป็นผู้กระทำความผิดและทำให้บุคคลนั้นถูกตีตราและกลับตัวได้ยาก ซึ่งเท่ากลับเป็นการผลักดันทางอ้อมให้พวกเขากลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก โดย Howard Becker ได้กล่าวไว้ในหนังสือชื่อ Outsider ว่า กลุ่มสังคมเป็นผู้สร้างอาชญากรหรือผู้กระทำความผิดขึ้นเองโดยการเขียนกฎระเบียบของผู้มีอำนาจในสังคมและใช้กฎนี้กับคนบางกลุ่มเท่านั้น เมื่อคนเหล่านี้กระทำการละเมิดกฎ เขาจะถูกกล่าวหาว่าเป็นคนนอกคอก (Outsider) โดย Lambert ซึ่งเป็นนักทฤษฎีการประทับตรา ได้จำแนกประเภทของความผิดไว้เป็น 2 ประเภทด้วยกัน คือ

(1) **การเบี่ยงเบนขั้นต้น** หมายถึง การที่บุคคลได้กระทำความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ และสังคมไม่ถือว่าการกระทำนั้นเป็นความผิด ผู้กระทำจึงไม่รู้สึกรู้ว่าตนเป็นผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เช่น ความผิดฐานขับรถฝ่าไฟแดง ความผิดฐานจอดรถในที่ห้ามจอด เป็นต้น

(2) **การเบี่ยงเบนขั้นสอง** หมายถึง การกระทำความผิดที่สังคมรับรู้และเอาผิดกับผู้กระทำ พร้อมทั้งตีตราว่าเป็นผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและเป็นภัยอันตรายต่อสังคม เมื่อบุคคลกระทำความผิดขั้นสองแล้วก็มีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดซ้ำอีก เนื่องจากสังคมมักจะไม่เปิดโอกาสให้บุคคลที่เคยกระทำความผิดได้มีโอกาสกลับตัว

สำหรับแนวความคิดเกี่ยวกับการเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนซึ่งทำให้เกิดปัญหาสังคมนั้น นักทฤษฎีมีความเชื่อว่า ไม่ได้เกิดขึ้นเพราะพันธุกรรมหรือลักษณะทางชีววิทยาเพียงอย่างเดียว แต่เชื่อกันว่าเป็นผลของการเรียนรู้ซึ่งเกิดจากการที่คนเหล่านี้อาจล้มเหลวจากการเรียนรู้บรรทัดฐานของสังคมหรือไม่สามารถยอมรับบรรทัดฐานของสังคมได้ ทำให้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน

ลักษณะแรกของพวกเขาที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนนั้น ได้แก่ พวกที่ไม่สามารถปฏิบัติตามบรรทัดฐานที่ดีงามของสังคมได้ พวกนี้อาจมีอารมณ์แปรปรวน มีปัญหาความสัมพันธ์กับผู้อื่น ทำให้ไม่สามารถยอมรับกฎเกณฑ์ของสังคม อาจเป็นพวกที่มีปัญหาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมที่ไม่ปกติ ทำให้ขาดความสามารถในการเรียนรู้บรรทัดฐานและปฏิบัติตามบรรทัดฐานบรรทัดฐานที่

ดีของสังคมได้ การที่สังคมมีคนประเภทนี้อยู่เป็นจำนวนมากอาจก่อให้เกิดปัญหาสังคมตามมาได้ เช่น พวกติดยาเสพติด ติดเหล้า ติดการพนัน เป็นต้น ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะไม่สามารถควบคุมตนเองได้และอาจมีปัญหาการก่ออาชญากรรมตามมา แต่เนื่องด้วยกลุ่มคนเหล่านี้เป็นพวกที่มีการเรียนรู้ที่จะปฏิบัติตามบรรทัดฐานของสังคมในช่วงแรกของชีวิต คนกลุ่มนี้จึงสามารถแก้ไขและฟื้นฟูร่างกายและจิตใจให้เป็นปกติได้

กลุ่มที่สองของพวกมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน คือ พวกที่ล้มเหลวในการยอมรับบรรทัดฐานทางสังคม ในขณะที่พวกแรกสามารถเรียนรู้บรรทัดฐานของสังคมได้ในวัยเริ่มแรก แต่เพราะมีปัญหาด้านร่างกายและจิตใจในภายหลังทำให้ปฏิเสธบรรทัดฐานของสังคมในเวลาต่อมา แต่พวกที่สองนี้เป็นพวกที่ไม่สามารถเรียนรู้บรรทัดฐานของสังคมได้ตั้งแต่เริ่มแรก โดยพวกนี้จะมีลักษณะที่ไม่ใส่ใจเรื่องความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ การร่วมมือ โดยจะมีลักษณะที่คดโกง เอาเปรียบ เห็นแก่ตัว สามารถฆ่าคนได้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของตนเอง การที่เขาไม่สามารถเรียนรู้ค่านิยมของสังคมได้ตั้งแต่วัยเริ่มแรกของชีวิตทำให้เขาไม่รู้สึกละอายใจและไม่มีความละอายเมื่อกระทำความผิดเหมือนบุคคลทั่วไป นักจิตวิทยาเรียกบุคคลเหล่านี้ว่าบุคลิกภาพแปรปรวน (Character Disorder) ซึ่งคนกลุ่มนี้จะเป็นพวกที่ก่อปัญหาสังคมขึ้น และไม่ว่าพวกเขาจะเป็นอาชญากรหรือไม่ก็ตามแต่พวกเขาจะมีลักษณะที่แสวงหาอำนาจ ผลประโยชน์ ความร่ำรวย ด้วยวิธีการในทุกรูปแบบโดยไม่สนใจว่าการกระทำนั้นจะก่อให้เกิดปัญหาสังคมตามมาหรือไม่ เช่น โกหก ใฝ่ร้าย คดโกง และสามารถเปลี่ยนทัศนคติของตนเองได้อย่างทันทีทันใดเมื่อเห็นว่าจะเกิดประโยชน์แก่ตนเอง

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2.2.3 ประเภทของพฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม³⁶

เราสามารถจำแนกประเภทของพฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

(1) การกระทำเบี่ยงเบน ได้แก่ อาชญากรรม การเบี่ยงเบนทางเพศ และการฆ่าตัวตาย เป็นต้น

1. **อาชญากรรม** เป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่ขัดกับกฎหมายของสังคม เป็นการกระทำที่กระทบต่อความมั่นคงของสังคมและความสงบสุขของผู้อื่น

2. **การเบี่ยงเบนทางเพศ** เป็นพฤติกรรมทางเพศที่ขัดกับบรรทัดฐานของสังคม เช่น พฤติกรรมรักร่วมเพศ พวกชอบมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก (Pedophile) พวกชอบมีเพศสัมพันธ์กับสัตว์ พวกมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัวเดียวกัน พวกชอบมีเพศสัมพันธ์หมู่ เป็นต้น

3. **การฆ่าตัวตาย** เป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่มุ่งทำลายชีวิตตนให้ตายไป การฆ่าตัวตายเป็นการหาทางออกของผู้ที่ตนรู้สึกว่าได้รับความทุกข์ทรมานและรู้สึกว่าตนไม่สามารถแก้ไขความทุกข์ทรมานนั้นได้ โดยความทุกข์ทรมานทางร่างกายหรือทางจิตใจก็ได้ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันบางประเทศได้ให้การยอมรับการฆ่าตัวตายว่าเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย โดยการออกกฎหมายยอมรับการฆ่าตัวตายของบุคคลผู้ที่ได้รับความทุกข์ทรมานโดยเฉพาะอย่างยิ่งความทุกข์ทรมานอันเกิดจากความเจ็บป่วยหรือความพิการ ซึ่งมีผลให้การฆ่าตัวตายเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายและผู้ช่วยเหลือการฆ่าตัวตายไม่มีความผิดหรือต้องรับโทษ ซึ่งเรียกกันว่า การุณยฆาต (Euthanasia)

(2) **นิสัยเบี่ยงเบน** หมายถึง พฤติกรรมเบี่ยงเบนที่ผู้กระทำกระทำจนติดเป็นนิสัยเปลี่ยนแปลงและแก้ไขพฤติกรรมได้ยาก ซึ่งได้แก่ การติดยาเสพติด การติดสุรา การติดการพนัน เป็นต้น

(3) **การเบี่ยงเบนทางจิต** เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความผิดปกติทางจิต ซึ่งจะต้องได้รับการแก้ไขและบำบัดโดยจิตแพทย์ ตัวอย่างของพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางจิต เช่น มีความวิตกกังวลสูงและหวาดระแวง มีอาการย้ำคิดย้ำทำ เป็นต้น

(4) **วัฒนธรรมเบี่ยงเบน** ได้แก่ พฤติกรรมเบี่ยงเบนที่มีลักษณะไม่สอดคล้องกับบรรทัดฐานหรือค่านิยมของสังคม เช่น พวกฮิปปี้ พวกพังค์ เป็นต้น

³⁶ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552 : <http://www.polsci.chula.ac.th/>

2.2.2.4 ผลของพฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และการควบคุมพฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

พฤติกรรมเบี่ยงเบนก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคม ทำให้สังคมขาดระเบียบวินัย ในบางกรณีอาจทำอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน สังคมที่มีสมาชิกมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นจำนวนมากบุคคลในสังคมจะรู้สึกไม่ปลอดภัย และสังคมนั้นจะไม่มีความสุข

(1) สาเหตุที่ต้องมีการควบคุม

เนื่องจากพฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเป็นพฤติกรรมที่ทำให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่บุคคลในสังคมและบุคคลผู้อยู่ใกล้ชิด ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่สังคมต้องควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในสังคมให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสมและจัดให้ผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไม่สามารถทำความเดือดร้อนรำคาญให้แก่สังคมได้ รวมทั้งแก้ไขฟื้นฟูผู้ที่สามารถแก้ไขได้ด้วย

(2) แนวความคิดและวิธีการควบคุม

มีแนวความคิดเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอยู่หลายวิธี เช่น Parson ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการจัดการกับบุคคลผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนอยู่ 3 วิธี ซึ่งแตกต่างกันไปโดยขึ้นอยู่กับว่าผู้นั้นมีพฤติกรรมรุนแรงอยู่ในระดับใด ซึ่งได้แก่

1. การตัดขาด (Isolation) ใช้จัดการกับพวกอาชญากรร้ายแรงที่เป็นอันตรายต่อสังคมอย่างยิ่ง โดยการจำคุกเพื่อกักกันบุคคลประเภทนี้ออกจากสังคมอย่างเด็ดขาด ไม่ให้บุคคลจำพวกนี้มาทำอันตรายต่อสังคมได้อีกต่อไป

2. การโดดเดี่ยว (Insulation) ใช้จัดการกับพวกอาชญากรที่ยังอยู่ในวิสัยที่จะสามารถกลับตัวกลับใจได้ โดยการจำคุกและกักขังไว้ชั่วคราวหนึ่งและทำการบำบัดฟื้นฟูให้สามารถกลับตัวกลับใจได้เสียก่อนแล้วจึงปล่อยให้กลับเข้าสู่สังคม

3. การฟื้นฟู (Rehabilitation) ใช้กับบุคคลที่ไม่มีนิสัยหรือสันดานเป็นอาชญากรแต่เป็นเพราะจิตใจอ่อนแอหรือมีความล้มเหลวบางอย่างที่ทำให้มีพฤติกรรมละเมิดบรรทัดฐานของสังคม เช่น การกระทำผิดของเด็ก พวกติดยาเสพติด ซึ่งมาตรการสำหรับบุคคลเหล่านี้ก็คือการแก้ไขฟื้นฟูทั้งสภาพร่างกายและจิตใจให้เป็นปกติเพื่อให้สามารถกลับเข้าไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นปกติเช่นเดิม

นอกจากแนวความคิดของ Parson แล้ว ยังมีมาตรการอื่นๆ เช่น การใช้องค์กร หรือกลุ่มเข้าจัดการควบคุมแก้ไขพฤติกรรมเบี่ยงเบนตั้งแต่ระดับป้องกัน แก้ไขและลงโทษ ใช้กลุ่ม เข้าควบคุมพฤติกรรม เช่น ครอบครัว กลุ่มเพื่อน ผู้ร่วมงาน โดยการให้รางวัลแก่พฤติกรรมที่สังคม ปรารถนาและการลงโทษพฤติกรรมที่สังคมไม่ต้องการ ซึ่งจะทำให้สมาชิกสามารถเรียนรู้ได้ว่า พฤติกรรมใดสมควรปฏิบัติ พฤติกรรมใดสมควรงดปฏิบัติ และการให้องค์กรต่างๆ ของรัฐเข้ามามี บทบาทในการควบคุม ซึ่งองค์กรเหล่านั้นได้แก่ ตำรวจ อัยการ ศาล ราชทัณฑ์ โดยองค์กรเหล่านี้ จะมีบทบาทหน้าที่ในการลงโทษผู้กระทำความผิดที่สังคมตกลงกันไว้แล้วว่าเป็นความผิดและ จะต้องได้รับโทษ และทำหน้าที่ป้องปรามสมาชิกในสังคมอื่นๆ ที่มีความคิดจะกระทำความผิดอีก ด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2.3 พฤติกรรมเบี่ยงเบนและการกระทำความผิดของเด็ก

จากการศึกษาข้อมูลข่าวสารในปัจจุบันนั้นพบว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนและการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนในปัจจุบันนั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากและมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ โดยขอกกล่าวถึงความหมายของความหมาย สาเหตุและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน ดังนี้

2.2.3.1 ความหมายของการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน

การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน นั้นใช้คำว่า “ Juvenile Delinquency” ซึ่งจะแตกต่างกับกรณีผู้ใหญ่เป็นผู้กระทำความผิดจะใช้คำว่า “Criminal “ ซึ่งแปลว่า อาชญากร โดยมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของคำว่า กระทำความผิดของเด็กและเยาวชน ไว้หลากหลาย ดังนี้

บี คริสเบอร์ก และ เจ ออสติน (B. Krisberg and J. Austin) ³⁷ กล่าวไว้ว่า หมายถึง พฤติกรรมที่ถูกละเมิดว่าไม่ดี สำหรับเด็กและเยาวชนหรือไม่เป็นไปตามบรรทัดฐานหรือค่านิยมของสังคม

สุชา จันทรเอม ³⁸ กล่าวไว้ว่า หมายถึง การกระทำที่เป็นความผิดอาญารวมทั้งการกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดตามกฎหมายสำหรับเด็ก

ทวินส์มี ธนาคมและคณะ ³⁹ กล่าวไว้ว่า หมายถึง เด็กเกเร เร่ร่อน ขอดทาน หื่นโรงเรียน แต่ที่รุนแรงที่สุดคือการกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับความผิดในบางลักษณะ เช่น การทำร้ายร่างกาย การลักทรัพย์ กระทำอนาจาร ช่มชู้ กระทำซ้ำเรา การกระทำความผิดเกี่ยวกับอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืนและวัตถุระเบิด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

³⁷ วารุณี ภูริสินสิทธิ์ , การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน (กรุงเทพมหานคร , 2531)

³⁸ สุชา จันทรเอม , จิตวิทยาวัยรุ่น (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แพรวพิทยา, 2513)

³⁹ สุชา จันทรเอม , จิตวิทยาวัยรุ่น (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แพรวพิทยา, 2522) หน้า 5

2.2.3.2 สาเหตุของการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน

โสภา ซปีลมันน์⁴⁰ ได้กล่าวไว้ว่าการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนนั้นมีได้หลายสาเหตุ เช่น

(1) **สาเหตุจากตัวเด็กและเยาวชนเอง** ซึ่งได้แก่ สาเหตุจากพันธุกรรมหรือโครโมโซม ภาวะจิตใจอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงของร่างกายและฮอร์โมนในช่วงวัยรุ่น และระดับสติปัญญา

(2) **สาเหตุจากครอบครัว** โดยทฤษฎี Sutherland ได้กล่าวถึงลักษณะของครอบครัวที่ก่อให้เกิดการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนไว้ ดังนี้ คือ

1. ครอบครัวที่สมาชิกบางคนในครอบครัวขาดศีลธรรม ติดเหล้า ติดยาเสพติด หรือทำมาหากินด้วยการประกอบอาชญากรรม

2. ครอบครัวที่ขาดพ่อ ขาดแม่ หรือขาดทั้งพ่อและแม่อันเนื่องมาจากการหย่าร้าง การแยกกันอยู่ หรือการตายจาก

3. ครอบครัวที่พ่อละเลยไม่ให้อบรมสั่งสอน

4. ครอบครัวที่มีปัญหาขัดแย้งอยู่ตลอดเวลา อันได้แก่ ครอบครัวที่มีใครคนหนึ่งบงการ หรือเจ้ากี้เจ้าการอยู่ตลอดเวลา มีอคติ ขาดความรัก ความเอาใจใส่ อิจฉาริษยากัน

5. ครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวต่างภาษาต่างวัฒนธรรมกัน ทำให้มีค่านิยมและมาตรฐานความเป็นอยู่ที่แตกต่างกัน

6. ครอบครัวที่มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจฝืดเคือง ขัดสนจนยาก ต้องประกอบอาชีพจนไม่มีเวลาใกล้ชิดหรือให้อบรมสั่งสอนลูก

(3) **สาเหตุจากสภาพแวดล้อม**

1. **สภาพชุมชนและสิ่งแวดล้อม**

โดย Taft and England ได้กล่าวถึงสภาพสังคมหรือชุมชนที่มีอิทธิพลต่อการกระทำความผิดของเยาวชน 7 ชนิดด้วยกัน คือ

1. เขตยากจน

2. เขตชุมชนแออัด

3. แหล่งชุมชนที่โดดเด่นมาจากสังคมที่มีประเพณีอันดงาม

⁴⁰ โสภา ซปีลมันน์, อาชญากรรม : ปัญหาที่ควรแก้ไขในสังคมปัจจุบัน (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด , 2537). หน้า 6

4. เขตชุมชนหนาแน่น ไม่มีความสนใจในภารกิจของกันและกัน
5. เขตชุมชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่เพียงกลุ่มเดียว
6. เขตที่มีแต่ความเลวทราม
7. เขตชนบทเสื่อมโทรม โดยเขตนี้จะเป็นที่หลบซ่อนตัวของพวกอาชญากรที่มาจากเมืองใหญ่

2. โรงเรียนหรือสถานศึกษา เป็นสถานที่ที่เด็กและเยาวชนได้ใช้ชีวิตอย่างน้อยวันละแปดชั่วโมงต่อวันอยู่ที่นั่น โรงเรียนหรือสถานศึกษาจึงถือเป็นอีกสถานที่หนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ในสถานศึกษาดังกล่าวยังประกอบด้วยกลุ่มเพื่อนซึ่งกลุ่มเพื่อนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดนั้น มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนเป็นอย่างมาก

3. สื่อมวลชน เป็นปัจจัยสำคัญที่กระตุ้นให้เกิดการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน โดยอิทธิพลของสื่อมวลชนที่ทำให้เกิดปัญหาการกระทำผิดคือ เป็นแหล่งที่ทำให้เกิดความรู้สึกคล้อยตามในด้านลบเพราะสิ่งที่ตนได้รู้ อยากจะรู้และอยากจะทำตรงกับที่สื่อสารมวลชนได้นำมาเผยแพร่ไว้ในสื่อดังกล่าวนั้น สื่อสารมวลชนจึงมีผลต่อพฤติกรรมความคล้อยตามและการลอกเลียนแบบของเด็กเป็นอย่างสูง อีกทั้งเด็กและเยาวชนยังเป็นบุคคลที่อ่อนด้อยประสบการณ์ ไม่มีความสามารถในการปกป้องตนเองจากสื่อที่มีลักษณะที่ไม่เหมาะสมดังกล่าวจึงอาจทำให้เกิดความรู้สึกคล้อยตามได้โดยง่าย

นอกจากนี้ จากการศึกษาสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนนั้น จากรายงานสถิติคดีโดยกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ในช่วงระหว่าง ปี พ.ศ. 2549 ถึง ปี พ.ศ. 2551 พบว่าสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนนั้น เป็น ดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางแสดงปริมาณการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ในปี พ.ศ. 2549 จำแนกตามสาเหตุการกระทำผิด

อันดับที่	สาเหตุ	จำนวนคดี	คิดเป็นร้อยละ
1	การคบเพื่อน	19,374 คดี	40.18
2	สาเหตุอื่นๆ	5,815 คดี	12.06
3	ความคึกคะนอง	5,566 คดี	11.54
4	รู้เท่าไม่ถึงการณ์	5,539 คดี	10.83
5	สภาพครอบครัว	3,867 คดี	8.02
6	ฐานะทางเศรษฐกิจ	3,375 คดี	7.00

ตารางที่ 2 ตารางแสดงปริมาณการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน ในปี พ.ศ. 2550 จำแนกตามสาเหตุการกระทำผิด

อันดับที่	สาเหตุ	จำนวนคดี	คิดเป็นร้อยละ
1	การคบเพื่อน	20,215 คดี	39.54
2	ความคึกคะนอง	7,839 คดี	15.33
3	สาเหตุอื่นๆ	6,589 คดี	12.89
4	รู้เท่าไม่ถึงการณ์	5,539 คดี	10.83
5	ฐานะทางเศรษฐกิจ	3,505 คดี	6.86
6	สภาพครอบครัว	3,060 คดี	5.98

ตารางที่ 3 ตารางแสดงปริมาณการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน ในปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามสาเหตุการกระทำผิด

อันดับที่	สาเหตุ	จำนวนคดี	คิดเป็นร้อยละ
1	การคบเพื่อน	18,774 คดี	39.96
2	ความคึกคะนอง	8,582 คดี	18.27
3	สาเหตุอื่นๆ	5,617 คดี	11.96
4	รู้เท่าไม่ถึงการณ์	4,748 คดี	10.11
5	ฐานะทางเศรษฐกิจ	3,182 คดี	6.77
6	สภาพครอบครัว	2,487 คดี	5.29

ซึ่งเมื่อพิจารณาจากสาเหตุการกระทำผิดของเด็กนั้น เกิดจากการคบเพื่อนมากที่สุด รองลงมาเกิดจากความคึกคะนองและรู้เท่าไม่ถึงการณ์ นอกจากนั้นเกิดจากปัญหาครอบครัวเนื่องจากพ่อแม่ทำงานและไม่มีเวลาเพียงพอที่จะดูแลให้ความรักความอบอุ่น ปัญหาพฤติกรรมการเล่นแบบและสังคมแวดล้อมรอบตัวเด็ก เช่น การเล่นแบบจากกลุ่มเพื่อน การเลียนแบบสื่อประเภทต่างๆ ที่ตนได้รับรู้ข้อมูลมา ซึ่งจากการศึกษาสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนนั้น พบว่ามีสาเหตุหลักด้วยกันสามประการ ได้แก่ การคบเพื่อน ความคึกคะนอง

และความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ซึ่งการรับรู้หรือได้รับข้อมูลจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมนั้นอาจเกี่ยวข้องกับสาเหตุการกระทำความผิดทั้งสามสาเหตุ กล่าวคือ การคบเพื่อนของเด็กนั้น หากเด็กเลือกคบเพื่อนที่ไม่ดีหรือเขาอาจมีการแลกเปลี่ยนสื่อที่แสดงถึงการใช้ความรุนแรง สื่อลามกและสื่อที่แสดงให้เห็นถึงข้อมูลที่ไม่เหมาะสมหรือประกอบด้วยข้อมูลที่ไม่เหมาะสมต่อการรับรู้ของเด็กได้ นอกจากนี้ ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของเด็กอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ เนื่องจากโดยนิสัยของเด็กมักมีความอยากรู้อยากเห็นและอยากลองสิ่งใหม่ๆ ซึ่งเมื่อเด็กได้รับรู้ข้อมูลจากสื่อที่ไม่เหมาะสมอาจกระตุ้นให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกลอยลางแบบสื่อดังกล่าวได้ เช่นเดียวกันกับความคึกคะนอง ซึ่งเมื่อเด็กได้รับข้อมูลที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กแล้วอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมลอกเลียนแบบได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อที่เกี่ยวกับการใช้กำลังความรุนแรง

2.2.3.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็ก

(1) ทฤษฎีการแก้ตัวหรือการโยนความผิด (Techniques of Neutralization Theory)

ไซคิสและแมตซา (Sykes and Matza)

โดยบุคคลดังกล่าวเป็นผู้คิดทฤษฎีนี้ ซึ่งเป็นทฤษฎีที่สามารถอธิบายถึงลักษณะการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนโดยตรง โดยเขาได้กล่าวไว้ว่า เด็กและเยาวชน กระทำ ความผิดเพราะการเรียนรู้เทคนิคของการแก้ตัวแทนที่จะมาเรียนรู้ค่านิยมทางศีลธรรม ซึ่งเป็นค่านิยมของคนส่วนใหญ่ในสังคม เด็กกลับเรียนรู้ค่านิยมที่ตรงกันข้าม โดยทั้งสองท่านได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับเทคนิคการแก้ตัวไว้ ดังต่อไปนี้

1. ปฏิเสธความรับผิดชอบ (the denial of responsibility)
2. ปฏิเสธการทำร้าย (the denial of injury)
3. ปฏิเสธผู้เสียหายหรือการได้รับอันตราย (the denial of the victim)
4. ปรีกปราผู้ที่ปรีกปราตน (the condemnation of the condemners)
5. อ้างถึงความจงรักภักดีในระดับที่สูงขึ้นไป (the appeal to higher loyalty)

(2) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)

อัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura)

บุคคลทั้งสองมีความเชื่อว่าคนไม่ได้เกิดมารุนแรงแต่ได้เรียนรู้ที่จะก้าวร้าวจากประสบการณ์ชีวิต ประสบการณ์เหล่านี้รวมถึงการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลอื่นที่แสดงความก้าวร้าว นอกจากนี้ยังได้จากการดูภาพยนตร์หรือโทรทัศน์ เมื่อเด็กเห็นพฤติกรรมของคนที่มีความ

ก้าวร้าวรุนแรงเหล่านั้นเด็กก็จะเกิดการเรียนรู้ ถ่ายทอดและเลียนแบบพฤติกรรมดังกล่าว และเมื่อเติบโตขึ้นก็จะได้เห็นคนที่มีพฤติกรรมของคนที่มีความก้าวร้าวรุนแรง เด็กก็ได้เรียนรู้รูปแบบของความรุนแรง ซึ่งปฏิบัติต่อเนื่องจากการมีความสัมพันธ์ทางสังคมและมีการลอกเลียนแบบ เช่น ลูกชายเห็นพ่อตบตีแม่และแม่ยินยอมให้ทำเช่นนั้น เมื่อเด็กเติบโตขึ้นก็จะกลายเป็นคนที่ชอบตบตีลูกและภรรยา เป็นการเรียนรู้โดยลอกเลียนแบบพฤติกรรม (Behavior Modeling)

(3) ทฤษฎีการเลียนแบบ (Theory of Imitation)

เขาได้กล่าวไว้ว่า “การเลียนแบบ” หมายถึง การเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับพฤติกรรมภายหลังจากที่ได้มีการสังเกตพฤติกรรมที่คล้ายกันของบุคคลอื่น การเลียนแบบนั้นขึ้นอยู่กับคุณลักษณะและรูปแบบของพฤติกรรมที่ถูกสังเกต ตลอดจนผลที่ได้รับจากพฤติกรรมนั้น การสังเกตรูปแบบที่เด่นชัดในกลุ่มบุคคลที่สำคัญและจากสื่อมวลชนนั้นมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย และการสังเกตดังกล่าวนี้มีผลต่อการสร้างพฤติกรรมใหม่มากกว่าการที่จะคงไว้หรือหยุดพฤติกรรมที่ได้สร้างมาแล้วและมีความสำคัญต่อการรักษาพฤติกรรมที่เกิดขึ้นแล้ว โดยเขาได้เสนอแนวความคิดด้านจิตวิทยาที่เกี่ยวกับการเลียนแบบ 3 ประการ คือ

1. เป็นคนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด จนก่อให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบกัน
2. การเลียนแบบมีแนวโน้มว่าจะแพร่จากสิ่งที่มีมากกว่าไปสู่สิ่งที่มีน้อยกว่า หรือบุคคลอาจลอกเลียนแบบจากบุคคลอื่นที่มีสถานะเหนือกว่าตน เช่น ลูกเลียนแบบพ่อแม่ ลูกน้องเลียนแบบเจ้านาย เป็นต้น
3. มีการแทรกแทนพฤติกรรม โดยเชื่อว่าพฤติกรรมใหม่จะแทนที่พฤติกรรมเก่า เช่น นายเอสูบบุหรี่อย่างเดี๋ยวแต่เข้าไปอยู่ในกลุ่มที่เสพยาบ้าด้วย นายเอจึงทิ้งสูบบุหรี่และยาบ้าด้วย เป็นต้น

นอกจากนี้เขายังมีความเห็นว่า ตัวอย่างในภาพยนตร์ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์และสื่อต่างๆ สามารถส่งผลต่อพฤติกรรมอาชญากรได้ทั้งสิ้น

ทั้งนี้ ในแง่ของสื่อมวลชนนั้น Johnson ได้ให้ทรรศนะทางอาชญวิทยา ไว้ว่าการถ่ายทอดอย่างซ้ำซากของพฤติกรรมเกี่ยวกับการกระทำความผิดจะมีผลเป็นอย่างมากต่อการถ่ายทอดทางความคิดให้แก่ผู้รับฟัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการถ่ายทอดในลักษณะที่ว่าผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่น่าสงสารหรือน่าเห็นใจด้วยแล้วก็จะยิ่งเป็นอันตรายมากยิ่งขึ้น อีกทั้งสื่อมวลชนยังมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะกับเด็กและเยาวชนที่มีความคิดที่จะกระทำความผิดอยู่ก่อนแล้ว เมื่อเห็นการถ่ายทสดดังกล่าวก็จะมีแนวโน้มที่จะคล้อยตามกับสื่อดังกล่าวได้โดยง่าย

(4) ทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่าง (Differential Association Theory)

มีความคิดว่าวิธีการเรียนรู้การกระทำผิดทางอาญาก็เหมือนกับการเรียนรู้รูปแบบพฤติกรรมปกติ โดยถ้าบุคคลใดมีความโน้มเอียงหรือมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดอยู่ก่อนแล้ว อาชญากรรมย่อมเกิดขึ้นได้โดยง่าย

2.2.4 ลักษณะของพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กที่พบในปัจจุบัน

จากการศึกษาและข้อมูลข่าวสารที่เสนอโดยสื่อมวลชนแขนงต่างๆ ในปัจจุบันนี้ พบว่า ปัญหาที่เด็กและเยาวชนเป็นผู้กระทำผิดและเป็นเหยื่อจากการกระทำผิดมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นและมีแนวโน้มว่าจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ โดยจากสถิติข้อมูลของคดีที่เด็กและเยาวชนเป็นผู้กระทำผิดที่เข้าสู่ศาลครอบครัวและเยาวชนกลางในแต่ละปีนั้นมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ

จากการสำรวจจำนวนคดีของเด็กและเยาวชนตั้งแต่ปี 2544-2548 โดยกรมพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน ชี้ให้เห็นว่า การกระทำผิดที่มีเด็กเป็นผู้ลงมือมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในความผิด 4 ประเภท ต่อไปนี้คือ

ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ได้แก่ การลักทรัพย์ พยายามลักทรัพย์ วิ่งราว พยายามวิ่งราว ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ พยายามปล้นทรัพย์ กรรโชกทรัพย์ ซ้อโกง ยักยอกทรัพย์ ทำให้เสียทรัพย์ และรับของโจร

ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ได้แก่ ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ฆ่าผู้อื่นโดยไม่เจตนา พยายามฆ่าผู้อื่น ประมาทจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นตาย ทำร้ายร่างกายผู้อื่น มั่วสุมตั้งแต่สิบคนขึ้นไป ประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายร่างกายและจิตใจ ซุลมุนต่อสู้อย่างเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส พกพาวัตถุระเบิด

ความผิดเกี่ยวกับเพศ ได้แก่ การกระทำความผิด ข่มขืนกระทำชำเรา พยายามข่มขืนกระทำชำเรา พยายามข่มขืนกระทำชำเรา โทรมหญิง และพยายามทำความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข ชื่อเสียง และการปกครอง ได้แก่ อั้งยี่ ซ่องโจร วางเพลิง ทำให้เกิดเพลิงไหม้ หมิ่นประมาท ความผิดต่อเจ้าพนักงาน ฟ้องเท็จ เบิกความเท็จ บุกรุก และทำให้เสียอิสรภาพ

โดยรายละเอียดเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในปี พ.ศ. 2544 ถึงปี พ.ศ. 2548 จำแนกสถิติการกระทำผิดตามฐานความผิดประเภทต่างๆ ได้ ดังนี้

ตารางที่ 4 ตารางแสดงจำนวนเยาวชนที่กระทำผิดในปี พ.ศ. 2544 ถึงปี พ.ศ.

2548 จำแนกตามลักษณะการกระทำผิดและฐานความผิด

ลักษณะการกระทำผิด	สถิติประจำปี				
	2544	2545	2546	2547	2548
1. ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	7,374	7,949	8,886	10,495	10,732
2. ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	2,175	3,054	4,843	5,969	6,112
3. ความผิดเกี่ยวกับเพศ	1,026	1,479	1,735	2,417	2,680
4. ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข	397	681	1,016	1,149	1,271

นอกจากนี้ จากสถิติของจำนวนเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ ในปี 2552 นั้นมีรายงานเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ โดยจำแนกเป็นประเภทและลักษณะของพฤติกรรมเบี่ยงเบนและการกระทำผิดยอดนิยมของเด็กและเยาวชนซึ่งอาจมีสาเหตุจากการได้รับข้อมูลที่ไม่เหมาะสม ได้แก่

- (1) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน
- (2) ความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย
- (3) ความผิดเกี่ยวกับเพศ
- (4) ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ

โดยเมื่อศึกษาถึงรายงานสถิติคดีย้อนลงไปตั้งแต่ปี 2549 2550 2551 ในส่วนของลักษณะการกระทำผิดแล้วพบว่าจำนวนและร้อยละของคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ข้อมูลจากสำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำแนกเรียงลำดับลักษณะการกระทำผิดโดยจำแนกเป็นประเภทคดีได้ ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คดีประจำปี พ.ศ. 2549⁴¹**ลักษณะของฐานความผิดที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิด**

อันดับแรก คือ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์

อันดับที่สอง คือ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ

อันดับที่สาม คือ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย

อันดับที่สี่ คือ ความผิดเกี่ยวกับเพศ

อันดับที่ห้า คือ ความผิดเกี่ยวกับอาวุธและวัตถุระเบิด

คดีประจำปี พ.ศ. 2550⁴²**ลักษณะของฐานความผิดที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิด**

อันดับแรก คือ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์

อันดับที่สอง คือ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย

อันดับที่สาม คือ ความผิดเกี่ยวกับเพศ

อันดับที่สี่ คือ ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข เสรีภาพ ชื่อเสียงและการปกครอง

อันดับที่ห้า คือ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ

คดีประจำปี พ.ศ. 2551⁴³

ในจำนวนคดีเด็กและเยาวชนซึ่งถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ จำนวนทั้งหมด 46,981 คดี พบว่า

ลักษณะของฐานความผิดที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิด

อันดับแรก คือ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์

อันดับที่สอง คือ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย

อันดับที่สาม คือ ความผิดเกี่ยวกับเพศ

อันดับที่สี่ คือ ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข เสรีภาพ ชื่อเสียงและการปกครอง

อันดับที่ห้า คือ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ

⁴¹ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, รายงานสถิติคดี ประจำปี พ.ศ. 2549. หน้า 13-16

⁴² กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, รายงานสถิติคดี ประจำปี พ.ศ. 2550. หน้า 13-16

⁴³ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, รายงานสถิติคดี ประจำปี พ.ศ. 2551. หน้า 14-16

นอกจากนี้สิ่งที่น่ากังวลเป็นอย่างยิ่งคือ สถิติในเรื่องอายุของเด็กที่กระทำความผิด นั้นมีช่วงอายุที่ลดลง จากช่วงกลุ่มอายุสิบเจ็ดถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ เป็นสิบสามถึงสิบห้าปีบริบูรณ์ อีกทั้งลักษณะวิธีการที่ใช้ในการก่อเหตุนั้นจะมีลักษณะที่รุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะคดีทางเพศ ซึ่งส่วนหนึ่งอาจมีผลจากการที่เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงสื่อลามกและสื่อที่มีลักษณะอนาจารได้ง่ายขึ้น โดยในที่นี่จะขอก้าวถึงปัญหาการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ซึ่งได้แก่

(1) การกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ

สถานการณ์การกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศของเด็กและเยาวชนมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นและมีแนวโน้มว่าจะมากยิ่งขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งที่ไม่อาจปฏิเสธได้ก็คือ สาเหตุจากการบริโภคสื่อลามกและสื่อประเภทที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก ซึ่งสื่อดังกล่าวนั้นสามารถซื้อหาได้โดยง่ายและมีจำหน่ายทั่วไปตามท้องตลาด เช่น หนังสือลามก การ์ตูนลามก วีซีดี เป็หรือสื่อบันทึกภาพและเสียงที่ประกอบไปด้วยสิ่งที่แสดงให้เห็นในเรื่องทางเพศอย่างชัดเจน ซึ่งแม้ว่าจะมีกฎหมายหลายฉบับได้บัญญัติควบคุมการจัดทำและการเผยแพร่สื่อดังกล่าวไว้บังคับอยู่แล้วก็ตาม แต่กฎหมายดังกล่าวก็ไม่ครอบคลุมและบังคับใช้ได้กับข้อเท็จจริงในทุกกรณีอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งในโลกปัจจุบันนั้น เป็นโลกยุคการสื่อสารไร้พรมแดนที่มีการติดต่อสื่อสารถึงกันได้อย่างง่ายดายโดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งส่งผลโดยตรงให้การบริโภคสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมสามารถเกิดขึ้นได้โดยง่ายเช่นเดียวกัน อีกทั้งระบบอินเทอร์เน็ตยังไม่มีระบบการกั้นกรองข้อมูลที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กอีกด้วย

ซึ่งจากงานวิจัยเรื่อง สื่อลามกกับเด็กไทย ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย⁴⁴ ได้ทำการสำรวจข้อมูลจากเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาและชั้นอุดมศึกษา พบว่าเด็กส่วนใหญ่เริ่มเสพสื่อลามกตั้งแต่สมัยชั้นประถมศึกษา และมีบางส่วนเสพสื่อลามกตั้งแต่ชั้นอนุบาล และเด็กกว่าครึ่งเสพสื่อลามกจากเพื่อน โดยสื่อลามกยอदनนิยมของเด็ก ได้แก่

1. **การ์ตูนลามก** ซึ่งการ์ตูนเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทที่ได้รับความนิยมจากเด็กมานานแล้ว แต่การ์ตูนปัจจุบันมักมีเนื้อหาที่สื่อไปในเรื่องเพศ มีภาพโป๊เปลือยและแสดงถึงการร่วมเพศ และมีแนวโน้มว่าจะมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ เช่น มีเซ็กส์แบบผิดธรรมชาติและวิตถาร เช่น คนกับสัตว์ หรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น ครูข่มขืนเด็ก นักเรียนข่มขืนครู เป็นต้น

⁴⁴ สื่อลามก ภัยคุกคามเด็ก [ออนไลน์], 14 เมษายน 2553. แหล่งที่มา

2. **วีซีดีไป** ซึ่งแผ่นวีซีดีไปปัจจุบันนั้นมีราคาถูกลงและสามารถหาได้ตามท้องตลาดทั่วไป โดยจากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่ออาชญากรรมทางเพศ⁴⁵ นั้น พบว่า สื่อมวลชนต่างๆ ในปัจจุบันมีบทบาทเป็นอย่างมากในการแสดงความคิดเห็นและเสนอข้อประเภทยุทธศาสตร์ทางเพศ หรือที่เรียกกันว่าหนังสือปกขาว ภาพยนตร์ลามกนั้น มีผลต่อความประพฤติและทัศนคติของบุคคลและทำให้เกิดความคิดที่ว่าเรื่องทางเพศเป็นเรื่องที่ขาดเสียไม่ได้

(2) การกระทำพฤติกรรมก้าวร้าวและการใช้ความรุนแรง

โดยจากการเสนอข่าวในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าเด็กและวัยรุ่นมีพฤติกรรมที่นิยมการใช้ความรุนแรงมากขึ้น เช่น ข่าวนักเรียนอาชิวะยกพวกตีกัน ข่าวนักเรียนหญิงมัธยมศึกษาปีที่สี่ของโรงเรียนแห่งหนึ่งรุมตบนักเรียนเพื่อนนักเรียนโรงเรียนเดียวกันและถ่ายคลิปเก็บไว้และส่งไปประจานการกระทำความผิดของตนในอินเทอร์เน็ต ข่าวเด็กวัยรุ่นก่อเหตุฆ่าแท็กซี่โดยเลียนแบบพฤติกรรมจากเกม GTA

(3) **พฤติกรรมเลียนแบบกรณีอื่นๆ** เช่น การฆ่าตัวตายโดยเลียนแบบจากเกมการนำไฮเตอร์มาอาบน้ำเพราะอยากผิวขาวโดยการเลียนแบบจากโฆษณา เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁴⁵ เอกภพ อินทวิวัฒน์ “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรุนแรงในการก่ออาชญากรรมทางเพศ : ศึกษาเฉพาะผู้ต้องขังคดีข่มขืนกระทำชำเรา” . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2542.

2.3 แนวความคิดและความเป็นมาในการควบคุมสื่อลามกและสาเหตุที่รัฐต้องเข้ามา คุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นพิเศษ

เป็นที่ยอมรับกันว่าสื่อลามกนั้นเป็นสื่อที่โดยสภาพอาจก่อให้เกิดพฤติกรรม เบี่ยงเบนและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้ จึงเป็นสื่อที่สมควรได้รับการควบคุม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การควบคุมเพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกันบุคคลที่มีความอ่อนแอและไม่มีความสามารถในการ ป้องกันตนเอง ซึ่งหลายประเทศมีการบัญญัติกฎหมายเพื่อควบคุมสื่อลามก โดยแต่ละประเทศมี แนวคิดและความเป็นมาในเรื่องการควบคุมสื่อลามกที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจกล่าวได้ ดังต่อไปนี้

2.3.1 ความเป็นมาเกี่ยวกับการควบคุมสื่อลามก

จากการศึกษาความเป็นมาทางประวัติศาสตร์พบว่า วัตถุลามกถูกค้นพบเป็นครั้งแรกในยุคน้ำแข็ง โดยปรากฏเป็นการประติมากรรมรูปปั้นอวัยวะเพศชาย ต่อมาในสมัยกรีกพบว่ามีรูปปั้นและภาพเขียนที่เข้าข่ายเป็นวัตถุลามกเป็นจำนวนมาก โดยมีการวาดรูปที่แสดงถึงการร่วมเพศ ลงในถ้วย ไห หรือภาชนะอย่างอื่นที่ใช้ในครัวเรือน ต่อมาในยุคฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม (Renaissance) ก็พบว่ามี การวาดภาพเปลือยและการร่วมเพศในอิริยาบถต่างๆ ของมนุษย์เป็นจำนวนมากในโบสถ์และวิหารต่างๆ โดยเฉพาะในประเทศอินเดียและเนปาลนั้นพบว่า มีภาพที่ แกะสลักด้วยไม้และหินที่แสดงถึงการร่วมเพศในรูปแบบต่างๆ มากมาย ทั้งในรูปแบบปกติและการ ร่วมเพศอย่างพิสดาร เช่น การร่วมเพศกับสัตว์ (Sex with animal) และการร่วมเพศหมู่ เป็นต้น

ต่อมาเมื่อเทคโนโลยีทางการพิมพ์ได้พัฒนาทันสมัยมากขึ้นในคริสต์ศตวรรษที่ 15 ส่งผลให้เกิดการแพร่กระจายของสื่อลามกประเภทอื่นๆ ตามมา เช่น หนังสือ ภาพวาด ภาพพิมพ์ เป็นต้น โดยสื่อดังกล่าว ได้แพร่กระจายออกไปอย่างรวดเร็ว

โดยการผลิตและการเผยแพร่สื่อลามกได้เกิดขึ้นอย่างเป็นทางการในปี 1960 เมื่อ มีการตีพิมพ์หนังสือเกี่ยวกับเพศสามเล่ม คือ La Pattana erante , L'ecole des filles และ Satyna Sotadiea (Foxon) ซึ่งหนังสือดังกล่าวได้มีเนื้อหาที่กล่าวถึงการร่วมเพศระหว่าง สตรี (Lesbianism) ร่วมเพศระหว่างชาย (Homosexual) การร่วมประเวณีกับสัตว์ (Sex with animal) การชักจูงให้การร่วมประเวณี (Seduction) การทรมานกรรมโดยการโบยตี (Flagellation) การแสวงหาความสุขทางเพศโดยการทำร้ายผู้อื่น (Sadism) รวมถึงการกระทำทางเพศที่เป็น การกระทำอันล่วงละเมิดต่อศีลธรรมอันดี เป็นต้น ซึ่งงานดังกล่าวนี้ล้วนเป็นงานที่ปราศจากคุณค่าทาง ศิลปะ อีกทั้งเป็นงานที่ไร้ซึ่งคุณค่าในเชิงคุณค่าหรืออารมณ์ของมนุษยชาติ

ตั้งแต่ปี 1960 เป็นต้นมา เมื่อเทคโนโลยีและวิวัฒนาการทางการพิมพ์เจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น มีการพัฒนาคุณภาพทางการพิมพ์มากยิ่งขึ้น ส่งผลให้สิ่งพิมพ์ต่างๆ รวมถึงสื่อสิ่งพิมพ์ลามกมีราคาถูกลงและสามารถหาซื้อได้โดยง่ายตามท้องตลาดทั่วไป จึงส่งผลโดยตรงต่อการแพร่กระจายของสื่อลามก ทำให้สื่อลามกสามารถเข้าถึงได้โดยง่ายและสามารถพบเห็นได้ทั่วไปในสังคมทุกระดับ ซึ่งส่งผลต่อความคิดของบุคคลว่าสื่อลามกเป็นวัตถุที่สามารถครอบครองเป็นเจ้าของได้อย่างเสรี ซึ่งปัญหาการแพร่กระจายของสื่อลามกนั้น ถือเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญประการหนึ่ง เนื่องจากสังคมโลกในยุคปัจจุบันนั้นเป็นโลกในยุคข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศ มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัย ซึ่งส่งผลให้วัฒนธรรม ประเพณี และอิทธิพลของสื่อต่างจากที่หนึ่งสามารถแพร่กระจายไปยังอีกสถานที่หนึ่งได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและระบบคอมพิวเตอร์ ดังนั้น ปัญหาการแพร่กระจายของสื่อลามกในประเทศหนึ่งจึงอาจส่งผลกระทบต่อเป็นปัญหาของอีกประเทศหนึ่งได้ ดังนั้น เรื่องดังกล่าวจึงเป็นปัญหาสังคมอย่างหนึ่งที่ประชาคมโลกจะต้องร่วมมือกันแก้ไขอย่างจริงจัง

โดยแนวความคิดในการควบคุมสื่อลามกนั้นมีการโต้เถียงกันเป็นอย่างมากในกลุ่มของนักคิดและนักวิชาการ โดยนักวิชาการในโลกยุคตะวันตกมีการแยกให้เห็นเกี่ยวกับการจำกัดควบคุมสื่อลามกออกเป็นสามทฤษฎี ซึ่งได้แก่ ฝ่ายที่คัดค้าน ฝ่ายที่เห็นด้วยและฝ่ายที่มีความรู้สึกเป็นกลางในการเผยแพร่สื่อในสังคม โดยเหตุผลในแต่ละทฤษฎีจะเป็นดังนี้

ฝ่ายที่คัดค้านการผลิตและการเผยแพร่สื่อลามก

มีบุคคลสองฝ่ายที่ออกมาเป็นตัวตั้งตัวตีในการคัดค้านการผลิตและการเผยแพร่สื่อลามกในสังคม คือ นักอรรถนิยามและพวกอนุรักษนิยมที่เคร่งครัดศาสนา นักอรรถนิยามหลายคนออกมาต่อต้านสื่อลามกอย่างจริงจัง เช่น Catherine A. MacKinnon และ Andrea Dworkin โดยแสดงว่าสื่อลามกแสดงถึงการมีอิสระของเพศชายในการออกความคิดเห็นเกี่ยวกับเพศหญิงกับชุมชนในชื่อที่เรียกว่าสิทธิส่วนบุคคล เพศหญิงคือผู้ไร้ซึ่งอำนาจ ส่วนใหญ่มักจะถูกข่มขืนและถูกบังคับโดยให้เจ็บโดยอิทธิพลของเพศชายที่เป็นเจ้าของสื่อ การออกข้อบังคับและการควบคุมสื่อลามกจากอำนาจรัฐไม่ควรเกิดขึ้นเพราะสาเหตุที่รัฐต้องการรักษาศีลธรรมและความสงบของสาธารณะ แต่ควรเกิดขึ้นเพราะรัฐต้องการที่จะป้องกันอันตรายที่จะเกิดกับเพศหญิงมากกว่า⁴⁶

⁴⁶ จงกลณี ไตสกุลวงศ์ “การวิเคราะห์วาทกรรม การให้ความหมายของสิ่งพิมพ์ลามกของ 9 สถาบันในสังคมไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร , 2542

ในมุมมองนี้เห็นว่าเนื้อหาในสื่อลามกแสดงถึงการลดคุณค่าของเพศหญิง อีกทั้งยังสนับสนุนแนวความคิดที่ว่า ผู้หญิงเป็นเพียงวัตถุสำหรับความพึงพอใจทางเพศของผู้ชาย เป็นโสเภณีและปรารถนาหรือสมควรได้รับการทำร้ายทางเพศจากการมองของผู้ชาย สื่อลามกจึงเป็นตัวแทนทางสังคมที่มีอำนาจเพราะผู้ชายสามารถบีบบังคับความคิดของผู้หญิงได้ว่าจะอะไรเป็นความสัมพันธ์ทางเพศที่เหมาะสม และวางรูปแบบเบ็ดเสร็จว่าผู้หญิงควรมองตนเป็นอย่างไร นอกจากนี้ สื่อลามกยังส่งเสริมการกระทำทารุณกรรมทางเพศทั้งต่อเด็กและสตรี และนำไปสู่การตกเป็นรองทางสังคมและการเลือกปฏิบัติต่อเพศหญิงอีกด้วย

นอกจากนี้พวกนักอนุรักษ์นิยมที่เคร่งศาสนา มองว่าการนำเสนอเรื่องทางเพศเป็นเรื่องที่อันตรายเพราะเรื่องทางเพศถูกจำกัดไว้ว่าเป็นเรื่องส่วนบุคคล การนำเสนอหรือพรรณนาเกี่ยวกับเรื่องทางเพศอาจจะไปกระตุ้นผู้เปิดรับเนื้อหานั้นในหลายๆ ทาง ความเชื่อนี้มองว่าผู้มีอำนาจสูงสุดก็คือ พระเจ้า สิ่งใดที่ผิดอยู่ในอดีตก็ยังคงผิดอยู่ในปัจจุบันและจะผิดต่อไปในอนาคต การรักร่วมเพศ การคบชู้ และการสำส่อนทางเพศเป็นเรื่องที่ไม่สามารถยอมรับได้ มุมมองที่ถือว่าย่ำที่สุดก็คือ ควรห้ามแม้กระทั่งการเผยแพร่ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมเหล่านั้นในฐานะที่เป็นเรื่องผิดปกติและไม่ซื่อสัตย์ เพราะพลังเหล่านี้จะล่อลวงให้ก้าวล่วงละเมิดถ้อยคำของพระเจ้า ซึ่งทำยที่สุดแล้วจะบ่อนทำลายคุณค่าทางศีลธรรมของสังคม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ในครอบครัว ค่านิยมในการแต่งงานและการมีบุตร การเสพสื่อลามกนำไปสู่จินตนาการที่อันตรายหรือการมีคู่สมรสเพียงคนเดียว

นอกจากนี้ยังมองว่าสื่อลามกเปรียบเสมือนการโฆษณาและสนับสนุนวิถีทางการดำรงชีวิตที่คนส่วนใหญ่ในสังคมไม่ต้องการ โดยเปลือกนอกของเนื้อหาเหล่านั้นจะแสดงให้เห็นถึงความมั่งคั่งและความพึงพอใจทางเพศ แต่ความหมายที่แท้จริงที่แฝงเร้นอยู่กลับบอกเราว่า

- ความสัมพันธ์ทางเพศในสถานที่ใดก็ได้ เวลาใดก็ได้ กับใครก็ได้และเป็นเรื่องที่ดี
- เพศสัมพันธ์ไม่มีผลกระทบตามมา
- ผู้หญิงมีคุณค่าตั้งแต่คลอดมาเท่านั้น
- เพศสัมพันธ์เปรียบเสมือนกีฬาที่ยิ่งมีส่วนร่วมมากเท่าไรยิ่งดี
- ความซื่อสัตย์เป็นเรื่องที่น่าเบื่อ
- ผู้หญิงต้องการมีเพศสัมพันธ์แม้ยามที่เธอบอกว่า “ไม่”

จะเห็นได้ว่าสื่อลามกเน้นความสัมพันธ์ทางเพศที่ไม่มีข้อผูกพันและเรื่องของจินตนาการเป็นสิ่งที่ไม่ควรนำมาล้อเล่น ในปัจจุบันสื่อลามกไม่ใช่เรื่องของผู้ใหญ่อีกต่อไปแล้ว เพราะกลุ่มที่เปิดรับสื่อลามกมากที่สุดอยู่ในช่วงวัย 12-17 ปี และจากการศึกษาพบว่า การเปิดรับ

สื่อลามกประเภทต่างๆ นั้นมักกระทำกันที่บ้าน ซึ่งผู้ชายหลายคนยอมรับว่าการเปิดรับสื่อลามกครั้งแรกของพวกเขาในวัยเด็กนั้นสื่อดังกล่าวมักจะเป็นสมบัติขิงบุคคลใกล้ชิดคือของพ่อ ลุง หรือบุคคลในครอบครัว พวกเขาอนุรักษ์นิยมจึงมองว่าสื่อลามกไม่ได้ส่งผลกระทบต่อผู้ใหญ่เท่านั้น แต่รวมไปถึงเด็กที่ยังถือว่ายังอยู่ในวัยที่บริสุทธิ์ ไร้เดียงสา การพิจารณาหาไตร่ตรองหาเหตุผลยังคงมีไม่มากพอ และที่สำคัญเด็กมักมีทัศนคติเกี่ยวกับรูปแบบที่หลากหลายของความสัมพันธ์ทางเพศที่สังเกตจากผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิด ดังนั้น การอบรมสั่งสอนที่มีเนื้อหาขัดกับการกระทำจะส่งผลกระทบต่อเด็กในระยะยาว

ฝ่ายที่สนับสนุนการผลิตและการเผยแพร่สื่อลามก

Wendy Mc Elroy นักอรรถนิยามคนหนึ่งของสหรัฐอเมริกาที่มีความเห็นที่แตกต่างกันออกไปจากผู้ร่วมสาขาคนอื่นๆ โดยเขาได้แสดงความเห็นลงในบทความชื่อ “A Feminist Overview of Pornography, Ending in a Defense Thereof” ว่างานที่สื่อลามกอาจเป็นประโยชน์ต่อเพศหญิง แม้ว่าสื่อลามกเป็นการแสดงออกซึ่งวัฒนธรรมผู้ชายอย่างสมบูรณ์ซึ่งเพศหญิงเป็นเพศที่ถูกใช้ประโยชน์ แต่ข้อกล่าวหาที่อ้างว่าสื่อลามกเป็นตัวการที่ทำให้เพศหญิงถูกลดคุณค่าของความเป็นมนุษย์หรือนำไปสู่ความรุนแรงทางเพศของหญิงนั้น ยืนหยัดอยู่ในกรอบที่สามารถเชื่อถือได้หรือไม่⁴⁷

โดย Wendy McElroy ให้ความเห็นว่า การลดคุณค่าเป็นเรื่องของอัตวิสัย และการกล่าวว่สื่อลามกอาจนำไปสู่การใช้ความรุนแรงทางเพศต่อหญิงนั้น เขากล่าวว่ายังไม่มีเหตุผลหรือข้อมูลที่น่าเชื่อถือใดๆ ทางวิทยาศาสตร์ที่สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของทั้งสองได้ โดยเขามองว่าสื่อลามกเป็นประโยชน์กับเพศหญิงมากกว่าเป็นโทษโดยให้เหตุผลไว้สี่ประการคือ

-สื่อลามกช่วยจัดหาข้อมูลทางเพศให้กับผู้หญิง เพราะเนื้อหาในสื่อลามกนั้นจะให้มุมมองทางเพศที่เกิดขึ้นในโลก มันยินยอมให้ผู้หญิงมีประสบการณ์ทางเพศได้อย่างปลอดภัย เป็นโลกของจินตนาการส่วนตัวและสามารถปิดหรือเลิกกับเนื้อหานั้นเมื่อไหร่ก็ได้ที่เธอรู้สึกว่าได้รับเพียงพอแล้ว

⁴⁷ จงกลณี ไตสกุลวงศ์ “การวิเคราะห์วาทกรรม การให้ความหมายของสิ่งพิมพ์ลามกของ 9 สถาบันในสังคมไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , อ้างแล้ว

-สื่อลามกอนุญาตให้ผู้หญิงไปสนุกสนานกับฉากและสถานการณ์ที่ไม่สามารถจะเกิดขึ้นในโลกแห่งความเป็นจริงได้

-การเปิดรับเนื้อหาในสื่อลามกจะทำให้ผู้หญิงแต่ละคนแปลความหมายในเรื่องเพศที่เหมาะสมสำหรับตัวของเธอเองได้และมันยังบอกกับพวกเธอว่าจินตนาการและความปรารถนาที่ซ่อนอยู่ในส่วนที่ลึกที่สุดของตัวเธอนั้น ภาพหรือบุคคลที่ปรากฏอยู่ตรงหน้าคือคนที่รู้สึกแบบเดียวกัน

-สื่อลามกอาจเป็นหนทางการรักษาหรือเป็นหนทางเยียวยาทางเพศสำหรับคนโสดหรือคนที่มีปัญหาทางเพศกับคู่สมรส เพราะสื่อลามกเป็นหนทางเริ่มต้นในการสื่อสารแลกเปลี่ยนกันในเรื่องเพศของคู่สมรสที่มีปัญหา และถ้าสื่อลามกช่วยผ่อนคลายให้กับผู้ชายให้กับผู้ชายที่มีความก้าวร้าวและเกิดแรงกระตุ้นทางเพศได้จริง การจำกัดและควบคุมสื่อลามกในสังคมก็จะเป็นการนำเอาเกราะป้องกันผู้หญิงโดนทำร้ายออกไป ตามความเห็นของ Wendy Mc Elroy การตรากฎหมายเพื่อควบคุมสื่อลามกควรได้รับการพิจารณาอย่างรอบคอบ

ในขณะที่เดียวกันฝ่ายเสรีนิยมที่สนับสนุนและป้องกันสิทธิในการเผยแพร่และแสวงหาข่าวสารอย่างเสรีนั้นมองสื่อลามกในแง่มุมที่แตกต่างกันออกไป โดยพวกเขาบอกว่าสื่อลามกเป็นการสะท้อนจินตนาการที่ปราศจากพิษภัยและความลามกเป็นเรื่องที่ติดอยู่กับบริบทความดีความชั่วที่ซึ่งถูกตีความทางวัฒนธรรม สิ่งที่เราเชื่อว่าจะไม่ถูกต้องดังามในวันนี้อาจจะยอมรับได้ในวันหน้า อะไรที่ถูกพิจารณาว่าลามกหยาบคายในวันนี้อาจพิจารณาว่าเป็นงานศิลปะในวันหน้าหรือในช่วงเวลาเดียวกัน มนุษย์ซึ่งมีศักยภาพในการตัดสินใจและพิจารณาหาเหตุผลจึงควรได้รับสิทธิในการเลือกรับข่าวสารนั้นๆ ด้วยตนเองซึ่งเป็นหนทางเดียวที่จะทำให้เราค้นหาความจริงได้

จอห์น มิลล์ตัน กล่าวไว้ว่า มนุษย์เป็นผู้ที่มีเหตุผลและรู้ได้ด้วยตนเองว่าอะไรดี อะไรไม่ดี จึงไม่ควรจะมีอะไรมากีดกันความรู้ ความคิด ความอ่านและความเห็นของผู้อื่น เพราะในที่สุดมนุษย์ก็จะเลือกความคิดความอ่านและค่านิยมที่เห็นว่าดีที่สุดนั่นเอง โดยมนุษย์จะประเมินความคิดความอ่านโดยผ่านตลาดเสรีของความคิด โดยความคิดที่ผิดจะได้รับการแก้ไขซึ่งกระบวนการเช่นนี้จะเป็นกระบวนการแก้ไขสิ่งที่ผิดด้วยตนเอง

นอกจากนี้ จากการศึกษาของพวกเสรีนิยมพบว่า การเปิดรับสื่อลามกเป็นการกระตุ้นที่ไม่เป็นอันตรายและปราศจากกระทบอย่างถาวร ดังนั้น พวกเสรีนิยมจึงมองว่าการควบคุมและจำกัดสื่อลามกโดยการเซนเซอร์จากรัฐเป็นการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์โดยการ

พยายามที่จะควบคุมการเข้าถึงและการแสวงหาข่าวสารของประชาชนซึ่งถือว่าเป็นการใช้อำนาจในทางที่ผิด

ฝ่ายที่มีความเห็นเป็นกลาง

ในบทความเรื่อง “Pornography Make for Strange Bedfellows” ของ Edward H. Hurley ได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับการจัดการสื่อลามกในสังคมว่า สื่อลามกอาจเป็นอันตรายต่อบุคคลบางคนจริงๆ และมีหลักฐานที่เชื่อถือได้บางชิ้นสนับสนุนว่าสื่อลามกเป็นสาเหตุหนึ่งของอันตรายที่มีต่อบุคคลที่อยู่ในวงจรมัน ไม่ว่าผู้หญิงที่อยู่ในกระบวนการผลิต ผู้บริโภคสื่อ แต่การที่รัฐออกกฎหมายจำกัดและควบคุมสื่อลามกเพียงเพราะเห็นว่ามันมีศักยภาพในการที่จะทำลายสังคมนั้นยังเป็นเหตุผลที่ไม่ชัดเจนเพียงพอ เพราะยังไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจนแน่นอนว่ามันมีอันตรายต่อสังคมโดยรวมอย่างแท้จริงหรือไม่⁴⁸

2.3.2 สภาพปัญหาและแนวความคิดในการควบคุมสื่อลามกของประเทศไทย

ประวัติศาสตร์ของสื่อลามกของประเทศไทยนั้น แม้ว่าประวัติศาสตร์จะไม่เคยบันทึกเรื่องราวเหล่านี้ไว้อย่างเป็นกิจจะลักษณะก็ตาม แต่ถ้าพิจารณาจากงานศิลป์หรือโบราณสถานโบราณวัตถุก็จะพบเรื่องเชิงบันเทิงอารมณ์ในลักษณะดังกล่าวนี้สอดแทรกอยู่เป็นจำนวนมาก โดยในหนังสือเรื่อง “เสปสังวาส” ของ นิวัติ กองเพียร ได้นำเรื่องราวเรื่องเพศในสายตาของคนไทยมานำเสนอไว้อย่างสนุกสนาน โดยประวัติศาสตร์ของเรื่องสื่อลามกและโป๊เปลือยในยุคแรกนั้นเริ่มต้นที่สื่อสิ่งพิมพ์โดยวรรณกรรมเรื่อง “ลิลิตพระลอ” นั่นถือว่าเป็นวรรณกรรมที่มีเนื้อหาที่แสดงออกอย่างชัดเจนในเรื่องทางเพศของประเทศไทย โดยหนังสือเล่มนี้ได้บรรยายถึงการมีเพศสัมพันธ์โดยใช้ภาษากริยาอันไพเราะให้ความรู้สึกที่แจ่มชัดอยู่หลายตอน โดยมุ่งเน้นภาษาท่าทางอย่างโจ่งแจ้งเพื่อปลุกตัณหาหาคะของผู้อ่าน⁴⁹

⁴⁸ จงกลณี โตสกุลวงศ์ “การวิเคราะห์วาทกรรม การให้ความหมายของสิ่งพิมพ์ลามกของ 9 สถาบันในสังคมไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, อ้างแล้ว

⁴⁹ จงกลณี โตสกุลวงศ์ “การวิเคราะห์วาทกรรม การให้ความหมายของสิ่งพิมพ์ลามกของ 9 สถาบันในสังคมไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, อ้างแล้ว, หน้า 51

โดยปัญหาสื่อลามกของประเทศไทยเท่าที่ผ่านมายังไม่มีการสังเกตเห็นความสำคัญ
ของปัญหาดังกล่าวมากมายนัก โดยรัฐบาลสังเกตเห็นความสำคัญในเรื่องการแก้ไขปัญหาดังกล่าว
อย่างจริงจังเมื่อไม่นานมานี้ โดยสาเหตุที่สำคัญคือเนื่องจากผู้แสดงภาพยนตร์หญิงของไทยหลาย
คนให้การยอมรับวัฒนธรรมการถ่ายภาพเปลือยหรือที่เรียกกันว่า “ภาพนู้ด” (Nude) โดยการอ้าง
ว่าเป็นเพียงการถ่ายภาพศิลปะไม่ใช่ภาพลามก

โดยการถ่ายภาพเปลือยนั้นเริ่มต้นดำเนินการออกมาในรูปแบบของนิตยสาร
เฉพาะกิจ หรือถ่ายวีดิโอคาราโอเกะ และมีการวางขายตามแผงหนังสือและร้านวีดิโอคาราโอเกะ
และตามท้องตลาดทั่วไป โดยผู้ผลิตอ้างว่าภาพดังกล่าวนี้เป็นภาพที่เป็นไปในเชิงศิลปะและอยู่
ภายใต้กรอบของกฎหมาย นอกจากนี้ ยังไม่มีการใช้บังคับกฎหมายในการตรวจสอบและจับกุม
การกระทำความผิดในกรณีดังกล่าวอย่างเคร่งครัด อีกทั้งสาธารณชนก็ไม่ได้มีความเคลื่อนไหวใน
การต่อต้านสื่อดังกล่าวอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมชัดเจนนัก ประกอบกับเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งเป็นผู้มีอำนาจ
ดำเนินการตามกฎหมายยังปล่อยปละละเลยและไม่มีการกวดขันการกระทำความผิดอย่างเข้มงวด
และจริงจัง และกฎหมายที่ใช้ในการลงโทษผู้กระทำความผิดยังไม่มี ความเหมาะสมกับสภาพ
สังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป โดยที่กฎหมายมีอัตราโทษที่ต่ำและมีกฎหมายใช้บังคับกับ
สื่อเฉพาะเพียงบางประเภทเท่านั้น นอกจากนี้ผู้กระทำความผิดยังมีลักษณะการกระทำความผิด
ร่วมกันและมีลักษณะเป็นขบวนการและมีความลับซับซ้อน ส่งผลต่อความยากในการที่เจ้าหน้าที่
ของรัฐในอันที่จะนำตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องร้องลงโทษ

ซึ่งเมื่อพิจารณาจากสถานการณ์การกระทำความผิดในปัจจุบันและจากของกลาง
ที่ได้รับไว้ในกรณีการกระทำความผิดในคดีอาญาซึ่งกรมตำรวจได้ออกมาแถลงข่าวแล้ว พบว่า
สถานการณ์การระบาดของสื่อลามกในปัจจุบันนั้น ทวีความรุนแรงมากขึ้นโดยมีการแพร่กระจาย
ไปสู่สาธารณชนทั่วไป และเจ้าหน้าที่ตำรวจเองก็ยอมรับว่าปัญหาการระบาดของสื่อดังกล่าวเป็น
ปัญหาที่ยากต่อการควบคุมและปราบปรามเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ยังพบว่า สื่อลามกดังกล่าวส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนใน
สังคมไทยอย่างรุนแรง สังเกตได้จากสถิติการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนที่กระทำ
ความผิดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลางที่เพิ่มมากขึ้นอย่างเป็นที่น่าตกใจ โดย
จำนวนเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดและเยาวชนถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ

ในปี พ.ศ. 2549 จำนวน จำนวน รวม 48,218 คดี⁵⁰

ตารางที่ 5 ตารางแสดงปริมาณการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ในปี พ.ศ. 2549 จำแนกตามฐานความผิด

อันดับที่	ฐานความผิด	จำนวนคดี	คิดเป็นร้อยละ
1	ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	14,314 คดี	ร้อยละ 29.69
2	ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ	8,803 คดี	ร้อยละ 18.26
3	ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	8,284 คดี	ร้อยละ 17.18
4	ความผิดอื่นๆ	8,020 คดี	ร้อยละ 16.63
5	ความผิดเกี่ยวกับอาวุธและวัตถุระเบิด	3,414 คดี	ร้อยละ 7.08
6	ความผิดเกี่ยวกับเพศ	3,652 คดี	ร้อยละ 7.57
7	ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข เสรีภาพ ชื่อเสียงและการปกครอง	1,731 คดี	ร้อยละ 3.59

ในปี พ.ศ.2550 จำนวน จำนวน รวม 51,128 คดี⁵¹

ตารางที่ 6 ตารางแสดงปริมาณการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ในปี พ.ศ. 2550 จำแนกตามฐานความผิด

อันดับที่	ฐานความผิด	จำนวนคดี	คิดเป็นร้อยละ
1	ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	14,764 คดี	ร้อยละ 28.88
2	ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ	10,279 คดี	ร้อยละ 20.11
3	ความผิดอื่นๆ	9,250 คดี	ร้อยละ 18.09
4	ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	7,784 คดี	ร้อยละ 15.22
5	ความผิดเกี่ยวกับอาวุธและวัตถุระเบิด	3,650 คดี	ร้อยละ 7.14
6	ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข เสรีภาพ ชื่อเสียงและการปกครอง	3,247 คดี	ร้อยละ 6.35

⁵⁰ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, รายงานสถิติคดี ประจำปี พ.ศ. 2549. หน้า 13-16

⁵¹ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, รายงานสถิติคดี ประจำปี พ.ศ. 2550. หน้า 13-16

7	ความผิดเกี่ยวกับเพศ	2,154 คดี	ร้อยละ 4.21
---	---------------------	-----------	-------------

ในปี พ.ศ. 2551 จำนวน รวม 46,981 คดี⁵²

ตารางที่ 7 ตารางแสดงปริมาณการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ในปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามฐานความผิด

อันดับที่	ฐานความผิด	จำนวนคดี	คิดเป็นร้อยละ
1	ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์	12,658 คดี	26.94
2	ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ	11,207 คดี	23.85
3	ความผิดอื่นๆ	8,299 คดี	17.67
4	ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	6,661 คดี	14.18
5	ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข เสรีภาพ ชื่อเสียงและการปกครอง	2,989 คดี	6.36
6	ความผิดเกี่ยวกับอาวุธและวัตถุระเบิด	3,251 คดี	6
7	ความผิดเกี่ยวกับเพศ	1,916 คดี	4.08

จากการศึกษาข้อมูลสถิติคดีในช่วงที่ผ่านมาเปรียบเทียบกับในช่วงสิบปีที่ผ่านมา พบว่าสถิติการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเพิ่มสูงขึ้น รวมถึงอายุของเด็กที่กระทำความผิด มีอัตราอายุโดยเฉลี่ยลดน้อยลง นอกจากนี้การกระทำผิดเป็นความผิดเกี่ยวกับการข่มขืน กระทำชำเราและความผิดเกี่ยวกับเพศและความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกายในอัตราที่ค่อนข้างสูง และเด็กที่กระทำความผิดในกรณีดังกล่าวก็ได้ให้การยอมรับว่า ตนได้เรียนรู้การร่วมเพศจากสื่อ ประเภทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ สิ่งพิมพ์และวิดีโอลามก ซึ่งมีแพร่หลายทั่วไปในหมู่วัยรุ่นและกลุ่มเพื่อน ซึ่งเป็นการเรียนรู้ในทางที่ผิดและอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนและการกระทำผิดเกี่ยวกับเพศได้โดยง่าย

โดยสถานการณ์การระบาดของสื่อลามกในเด็กและเยาวชนไทยนั้น จากการสำรวจข้อมูลของสวนดุสิตโพล⁵³ พบว่า

⁵² กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, รายงานสถิติคดี ประจำปี พ.ศ. 2551 . หน้า

⁵³ สวนดุสิตโพล , 2548 : ออนไลน์ , พุทธที่ 20 กรกฎาคม 2548

สื่อลามกที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายที่สุดนั้น เรียงลำดับ เป็นดังนี้
ตารางที่ 8 ตารางแสดงประเภทสื่อลามกที่ใกล้ตัวเยาวชนจำแนกตามประเภทของสื่อ

อันดับที่	ประเภทสื่อ	คิดเป็นร้อยละ
1	ซีดี ดีวีดี	29.23%
2	เว็บไซต์	22.30%
3	รูปภาพ	20.93%
4	หนังสือ	15.76%
5	วิดีโอ	11.77%

ตารางที่ 9 ตารางแสดงประเภทสื่อลามกที่เยาวชนเคยดูจำแนกตามประเภทของสื่อ

อันดับที่	ประเภทสื่อ	คิดเป็นร้อยละ
1	ซีดี ดีวีดี	28.53%
2	เว็บไซต์	21.26%
3	รูปภาพ	21.44%
4	หนังสือ	15.76%
5	วิดีโอ	11.01%

ตารางที่ 10 ตารางแสดงประเภทสื่อลามกที่เยาวชนเคยซื้อจำแนกตามประเภทของสื่อ

อันดับที่	ประเภทสื่อ	คิดเป็นร้อยละ
1	ซีดี ดีวีดี	42.63%
2	รูปภาพ	19.02%
3	หนังสือ	15.74%
4	เว็บไซต์	12.65%
5	วิดีโอ	9.96%

นอกจากนี้ จากผลการสำรวจความคิดเห็นจากเยาวชนในกรณีดังกล่าวยังมีความคิดเห็นว่า ปัญหาสื่อลามกเป็นเรื่อง ธรรมดา ถึง 73.11% โดยให้เหตุผลว่าในปัจจุบันสามารถซื้อหาได้ง่าย มีเผยแพร่อยู่ตามท้องตลาดโดยทั่วไปและเห็นว่าเป็นเรื่องธรรมชาติของมนุษย์

โดยในการป้องกันและปราบปรามปัญหาดังกล่าวนั้น เด็กและเยาวชนมีความเห็นต่อเกี่ยวกับวิธีการแก้ไขปัญหากับสื่อลามกไว้ ดังนี้

ตารางที่ 11ทัศนคติของเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับวิธีการแก้ไขปัญหามือถือลามก

อันดับที่	วิธีการ	คิดเป็นร้อยละ
1	ต้องมีการปราบปรามผู้ผลิตสื่อลามกอย่างจริงจัง	34.81%
2	ช่วยกันรณรงค์ไม่ให้มีการซื้อขายสื่อประเภทนี้	25.75%
3	สร้างจิตสำนึกหรือปลูกฝังศีลธรรมให้แก่เยาวชน	13.92%
4	ควรมีบทลงโทษที่รุนแรง	6.96%
5	สื่อมวลชนไม่ควรให้ข้อมูลแนวลามกอนาจาร	4.97%

2.3.3 สภาพปัญหาและแนวความคิดในการควบคุมสื่อลามกของต่างประเทศ

ประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกาปกครองด้วยระบอบเสรีประชาธิปไตย โดยมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศและรัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกาเป็นรัฐธรรมนูญที่บัญญัติรับรองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างกว้างขวาง เนื่องจากสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว Right to Privacy นั้นเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานประการหนึ่งของมนุษย์ซึ่งได้รับการรับรองและคุ้มครองของมนุษย์ในรัฐธรรมนูญทุกฉบับ ซึ่งรวมถึงเสรีภาพของสื่อมวลชนด้วย แต่อย่างไรก็ตาม เป็นที่ยอมรับกันว่าเสรีภาพของสื่อมวลชนไม่ใช่เสรีภาพที่ไม่มีขอบเขตจำกัด

จากการศึกษาพบว่า ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นประเทศที่พบการผู้ผลิตและส่งออกสื่อลามกมากเป็นอันดับหนึ่งของโลก ดังนั้น จึงจะกล่าวถึงสถานการณ์การแพร่ระบาดของสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นตัวอย่างที่สำคัญ โดยในช่วงปี ค.ศ. 1960 ถึงปี ค.ศ. 1980 พบว่ามีการแพร่ระบาดของสื่อลามกเป็นอย่างมากจึงได้มีความร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาสื่อลามกอย่างจริงจังโดยมีการจัดตั้ง “คณะกรรมการสื่อลามก” (The Pornography Commission) หลังจากนั้นรัฐบาลของประเทศต่างๆ ได้มีความสนใจติดตามสอบสวนถึงสภาพปัญหาเกี่ยวกับสื่อลามกอย่างจริงจัง โดยประเทศต่างๆ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการผลิตและการจำหน่ายวัตถุหรือสิ่งลามกไว้ ดังนี้

(1) The U.S. Commission on Obscenity and Pornography

หรือที่เรียกกันว่า Johnson Commission เป็นคณะกรรมการของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ได้รับการแต่งตั้งในปี 1967

(2) The Attorney General's Commission on Pornography

หรือที่เรียกกันว่า The Meese Commission เป็นคณะกรรมการของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ได้รับการแต่งตั้งในปี 1985

(3) The Home Office Departmental Committee on Obscenity and Film Censorship

หรือที่เรียกกันว่า The William Committee เป็นคณะกรรมการของประเทศอังกฤษที่ได้รับการแต่งตั้งในปี 1979

(4) The Committee of Pornography and Prostitution

เป็นคณะกรรมการของประเทศแคนาดาที่ได้รับการแต่งตั้งในปี 1983

โดยมีการศึกษาวิจัยของคณะกรรมการดังกล่าว ได้สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของสื่อลามกไว้ว่า ปัญหาดังกล่าวนั้น มีสาเหตุจาก

- (1) ไม่มีการบังคับใช้กฎหมายควบคุมสื่อลามกอย่างจริงจัง
- (2) อุตสาหกรรมการผลิตสื่อลามกอยู่ในรูปแบบขององค์กรอาชญากรรม
- (3) ควรมีการบัญญัติกฎหมายเพื่อคุ้มครองและช่วยเหลือบุคคลที่ตกเป็นเหยื่อ และได้รับความเสียหายจากสื่อลามก

นอกจากนี้ คณะกรรมการชุดดังกล่าวยังได้มีข้อเสนอแนะในการควบคุมสื่อลามกไว้หลายกรณี กล่าวคือ

- (1) ควรมีการบัญญัติกฎหมายเพื่อควบคุมสื่อลามกอย่างเคร่งครัดทั้งระดับมลรัฐ และระดับรัฐบาลกลาง
- (2) ควรห้ามมิให้มีการขายภาพยนตร์ลามกผ่านระบบเคเบิลโทรทัศน์
- (3) ควรห้ามการให้บริการข้อความลามกผ่านเคเบิลโทรศัพท์
- (4) ควรสนับสนุนกลุ่มบุคคลที่ต่อต้านกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจสื่อลามกทางเพศ รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำดังกล่าว
- (5) ควรสนับสนุนให้มีการต่อต้านการผลิตสื่อลามกในทุกกรณีวิธี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้มาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจต่อกลุ่มผู้ผลิตและเผยแพร่สื่อลามก
- (6) ควรยกระดับอำนาจหน้าที่ในการควบคุมสื่อลามกให้เป็นอำนาจในหน่วยงานระดับสูง คือ กระทรวงยุติธรรมของสหรัฐ โดยมีสถานะเป็นหน่วยงานที่เข้ามามีบทบาทต่อการควบคุมสื่อลามกโดยตรง
- (7) ควรบัญญัติกฎหมายให้รัฐบาลกลางมีอำนาจยึดอายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดในกรณีดังกล่าว

โดยข้อเสนอแนะของคณะกรรมการดังกล่าวได้รับการตอบรับจากรัฐบาลสหรัฐในการควบคุมสื่อลามกหลายประการ เช่น มีการตั้งหน่วยงานขึ้นเพื่อเป็นองค์กรกลางในการควบคุมสื่อลามกเป็นการเฉพาะโดยสังกัดอยู่ในกระทรวงยุติธรรม ซึ่งส่งผลให้การดำเนินการปราบปรามและฟ้องร้องดำเนินคดีเกี่ยวกับสื่อลามกเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นซึ่งส่งผลดีต่อการจัดสถานการณ์แพร่ระบาดของสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมของสหรัฐอเมริกาได้

โดยประเทศสหรัฐอเมริกา มีการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและมีแนวทางในการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม ดังนี้

การคุ้มครองเสรีภาพของสื่อมวลชน ⁵⁴

แต่เดิมรัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกาไม่ได้บัญญัติรับรองเสรีภาพเอาไว้ เนื้อหาของรัฐธรรมนูญนั้นมีเพียง 7 มาตรา และมีการแก้ไขเพิ่มเติมอีกภายหลัง รวมแล้วรัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกามี 24 มาตรา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชนโดยตรง คือ รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 1 (First Amendment) ได้ให้ความคุ้มครองเป็นพิเศษเกี่ยวกับสิทธิของสื่อมวลชน โดยบัญญัติไว้ดังนี้ “รัฐสภาจะต้องไม่ตรากฎหมายใด ๆ อันเกี่ยวกับการก่อตั้งศาสนา หรือห้ามการแสดงออกโดยอิสระทางศาสนา หรือจำกัดตรวนสิทธิเสรีภาพของการแสดงความคิดเห็นของสื่อมวลชน รวมทั้งสิทธิของประชาชนที่จะประชุมอย่างสงบ และที่จะร้องเรียนรัฐบาลให้จัดการแก้ไขความเดือดร้อน” แม้ว่ารัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกา จะให้เสรีภาพแก่สื่อมวลชนอย่างเต็มที่ก็ตาม แต่มิใช่ว่าจะเป็นเสรีภาพที่ไม่มีขอบเขตจำกัด สื่อมวลชนก็เช่นเดียวกันกับสถาบันอื่นหรือบุคคลอื่นต้องอยู่ภายใต้กฎหมายทั่วไป ซึ่งศาลฎีกาได้วินิจฉัยเสรีภาพของสื่อมวลชนมีขอบเขตโดยสรุปดังนี้

(1) รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 1 นี้ มิได้ถือว่าข้อจำกัดสิทธิของสื่อมวลชนอันเกิดแก่การบังคับใช้กฎหมายแพ่ง หรือกฎหมายอาญาอย่างเสมอนั้นตกเป็นโมฆะไปทั้งหมด สื่อมวลชนไม่มีเอกสิทธิ์พิเศษใด ๆ ต่อการใช้กฎหมายทั่วไป ดังนั้นสื่อมวลชนต้องอยู่ใต้กฎหมายห้ามผูกขาด และต้องเสียภาษีการค้า เป็นต้น

(2) ภายใต้พฤติการณ์พิเศษ การสั่งห้ามสื่อมวลชนมิให้เผยแพร่ข่าวสารเป็นสิ่งที่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ แต่รัฐบาลจะต้องพิสูจน์ให้เห็นถึงความจำเป็นที่สั่งห้ามเช่นนั้น ศาลจะอนุญาตให้สั่งห้ามล่วงหน้าในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายกำลังทหารที่ตั้งกองทหารในยามสงคราม การกอบกู้ความมั่นคงของชาติหรือของสังคม เป็นต้น

(3) สื่อมวลชนไม่มีเอกสิทธิ์ที่จะพิมพ์หรือเผยแพร่ทุกสิ่งทีตนปรารถนา หรือแม้แต่การเผยแพร่เรื่องราวอันเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ สื่อมวลชนก็อาจต้องรับผิดชอบหากว่าได้กระทำไปโดยประมาทเลินเล่อ หรือรู้ว่าสิ่งนั้นเป็นความเท็จ ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่น

(4) การเผยแพร่ข่าวสารอันเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ สื่อมวลชนไม่อาจใช้วิธีการเลวร้ายในการหาข่าวสาร หรือละเมิดต่อสิทธิในชีวิตส่วนตัวของผู้อื่น

⁵⁴ ศรีอรุณ ตะโคตม ปัญหาการใช้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับสื่อลามกและสื่ออนาจาร วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์ นิติศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ,2542 หน้า 30-36

- (5) การเผยแพร่ข่าวสารอันเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ สื่อมวลชนจะต้องไม่เพิ่มเติมความเท็จใด ๆ เกี่ยวกับผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นเจตนาหรือประมาทเลินเล่อ
- (6) การใช้ชื่อของผู้อื่นเพื่อการค้า โดยมีได้รับอนุญาตล่วงหน้าจากถูกฟ้องทางแพ่งได้
- (7) ในพฤติการณ์จำเป็นหนังสือพิมพ์ หรือนักหนังสือพิมพ์อาจถูกกลงโทษฐานละเมิดอำนาจศาลได้
- (8) ภายใต้รัฐธรรมนูญว่าด้วยเสรีภาพของข่าวสาร ข่าวสารบางประเภทในแฟ้มของรัฐบาลกลางได้รับการยกเว้นไม่ต้องเปิดเผย
- (9) ตามคำวินิจฉัยของศาล รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 1 มิได้ให้สื่อมวลชนมีสิทธิพิเศษใด ๆ ที่จะได้รับข่าวสารซึ่งไม่เปิดเผยต่อสาธารณะทั่วไป เพราะสิทธิในการแสดงความคิดเห็นและการเผยแพร่ข่าวสารนั้น มิได้หมายรวมถึง สิทธิในการรวบรวมข่าวสารด้วย
- (10) แม้การรวบรวมข่าวมีอุปสรรคดังกล่าว แต่สื่อมวลชนก็ยังห้ามมิให้เข้าฟังการพิจารณาของคณะลูกขุน การประชุมผู้บริหารระดับต่าง ๆ ของหน่วยราชการ และการประชุมขององค์กรเอกชน สื่อมวลชนไม่มีสิทธิตามรัฐธรรมนูญที่จะเข้าไปในที่เกิดเหตุ หรือที่ซึ่งมีภัยพิบัติเพราะสถานที่เช่นนั้นทั่วไปก็ไม่มีสิทธิเข้าไปอยู่แล้ว
- (11) ศาลจะออกคำสั่งห้ามพยาน เจ้าหน้าที่ศาล เจ้าพนักงานรักษากฎหมาย หรือบุคคลอื่นมิให้แถลงข้อความใด ๆ ต่อสื่อมวลชนโดยตรงซึ่งไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญนั้นมิได้ยากมาก ปกติอาจจะใช้มาตรการอื่นเพื่อป้องกันการก้าวล่วงสิทธิของจำเลยที่จะได้รับการพิจารณาอันเป็นธรรม
- (12) ยกเว้นกรณีที่รัฐธรรมนูญให้อำนาจไว้ สื่อมวลชนจะต้องเปิดเผยแหล่งข่าวสารหรือข่าวสารอันเป็นความลับต่อคณะลูกขุน หรือองค์กรทางกฎหมายอื่น ๆ ที่ทำหน้าที่สอบสวนอาชญากรรม แต่สำหรับคดีแพ่งภายใต้สถานการณ์บางอย่าง สื่อมวลชนที่มีสิทธิไม่เปิดเผยแหล่งข่าวได้
- (13) หนังสือลามกไม่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 1
- (14) รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 1 ไม่ให้การคุ้มครองการโฆษณาหลวงหรือเป็นเท็จทางธุรกิจ แต่การโฆษณาความจริงทางธุรกิจได้รับความคุ้มครอง
- (15) วิद्यุโทรทัศน ตกอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลมากกว่าสื่อมวลชนประเภทสิ่งพิมพ์ ทั้งนี้เพราะลักษณะ และเงื่อนไขพิเศษที่ใช้บังคับกับสื่อนี้เฉพาะ

การควบคุมสื่อลามกอนาจารของประเทศสหรัฐอเมริกา⁵⁵

ประเทศสหรัฐอเมริกามีแนวความคิดในการควบคุมสื่อโดยจำแนกตามประเภทของสื่อได้เป็นสองประเภทหลัก ได้แก่ การควบคุมสื่อวิทยุโทรทัศน์และการควบคุมสื่อภาพยนตร์

การควบคุมสื่อวิทยุโทรทัศน์

โดยสถานีวิทยุและโทรทัศน์ของประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นกิจการของเอกชนและดำเนินการโดยเอกชน แต่จะจัดตั้งขึ้นโดยได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการสื่อสารแห่งรัฐบาลกลาง (Federal Communication Commision หรือ FCC) โดยจะเป็นหน่วยงานที่ออกใบอนุญาตให้เท่านั้น FCC ไม่มีอำนาจในการตรวจพิจารณาหรือเซ็นเซอร์ภาพยนตร์และโฆษณาออกอากาศ และจะออกระเบียบในเรื่องต่อไปไม่ได้ เพราะเป็นเรื่องที่ขัดต่อสิทธิและเสรีภาพในการพูดหรือเขียน ซึ่งโทรทัศน์ถือว่าเป็นสื่อมวลชนที่สำคัญยิ่งในการแสดงออกถึงสิทธิและเสรีภาพ สถานีวิทยุและสถานีโทรทัศน์ของประเทศสหรัฐอเมริกาจึงใช้ระบบการควบคุมตัวเอง หรือการควบคุมกันเองและรับผิดชอบร่วมกันต่อวิชาชีพและผลประโยชน์ของชาติ สถานีวิทยุและสถานีโทรทัศน์โดยส่วนมากจะเป็นสถานีการค้าโดยได้ร่วมกันจัดตั้งสมาคมสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ (National Association of Broadcaster หรือ NAB) เพื่อควบคุมมาตรฐานการจัดรายการและการโฆษณา โดยมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของสถานีต่อเด็กและเยาวชน โดยมีการยกเว้นและประกาศใช้ประมวลจริยธรรม ซึ่งสถานีสมาชิกมีพันธะที่จะต้องปฏิบัติตาม⁵⁶

การควบคุมสื่อภาพยนตร์

การควบคุมสื่อภาพยนตร์ของประเทศสหรัฐอเมริกา เริ่มต้นขึ้นเมื่อปี ค.ศ 1907 โดยมีการบัญญัติเทศบัญญัติเพื่อตรวจภาพยนตร์ขึ้นมาเป็นครั้งแรกมลรัฐชิคาโก ให้อำนาจเจ้าพนักงานในการตรวจพิจารณาและออกใบอนุญาตฉายภาพยนตร์และให้อำนาจในการระงับการฉายหรือไม่อนุญาตให้ฉายภาพยนตร์ที่เห็นว่าขัดต่อศีลธรรมอันดีหรือมีลักษณะลามกอนาจาร ซึ่ง

⁵⁵ ศรีอรุณ ตะโคตม บัญหาการใช้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับสื่อลามกและสื่ออนาจาร วิทยานพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2542 หน้า 30-36

⁵⁶ จ้างนง รังสิกุล และอรทัย ศรีสันติสุข “การจัดรายการวิทยุและโทรทัศน์ในต่างประเทศ” เอกสารการสอนชุดวิชา การจัดการรายการวิทยุโทรทัศน์ หน่วยที่ 5-10. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2530. หน้า 115-118

มาตรฐานการพิจารณาอยู่ที่ความพอใจและค่านิยมส่วนตัวของเจ้าพนักงาน จนกระทั่ง ค.ศ 1911 รัฐหลายรัฐในอเมริกาได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ขึ้น ทำหน้าที่ตรวจพิจารณาภาพยนตร์และให้การอนุมัติก่อนฉายทุกเรื่อง อีกทั้งอำนาจในการห้ามฉายภาพยนตร์ทั้งเรื่องหรือเพียงบางส่วนก็ได้

ในปี ค.ศ 1922 บริษัทสร้างภาพยนตร์ขนาดใหญ่จึงได้รวมตัวกันเป็น สมาคมผู้สร้างและจำหน่ายภาพยนตร์ (Motion Picture Producer and Distributors Association หรือ MPPDA) เพื่อหลีกเลี่ยงการควบคุมของรัฐบาลและเพื่อปรับปรุงภาพลักษณ์ของวิชาชีพภาพยนตร์ ซึ่งในตอนแรกเป็นเพียงกลุ่มผู้สร้าง แต่ต่อมารวมถึงเจ้าของโรงภาพยนตร์และคนจัดจำหน่ายด้วย อำนาจการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ทุกเรื่องและให้การอนุมัติให้นำออกฉายได้และมีการกำหนดเนื้อหาภาพยนตร์ที่ห้ามนำออกฉาย เช่น ภาพยนตร์ที่แสดงเนื้อหาความสัมพันธ์ทางเพศอย่างชัดแจ้ง การกระทำที่ดูเดียดรอนแรง การก่ออาชญากรรม เป็นต้น ซึ่งในเวลาต่อมา อำนาจของสมาคมเริ่มเสื่อมทราลงเนื่องจากความไม่เห็นด้วยของกับกฎระเบียบของนักสร้างภาพยนตร์อิสระบางคน จึงมีการนำภาพยนตร์ออกฉายต่างๆ ที่ไม่ได้ผ่านการตรวจพิจารณาและอนุมัติจากคณะกรรมการ อีกทั้ง วิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่ได้รับความนิยมมากขึ้นส่งผลให้คนดูภาพยนตร์น้อยลงและสภาพสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปจึงได้เปลี่ยนบทบาทจากการควบคุมตรวจสอบมาเป็นการจัดประเภทของภาพยนตร์แทนเพื่อตั้งผู้ชมให้กลับมาดูภาพยนตร์โดยให้มีบางฉากในภาพยนตร์ได้ ซึ่งในโทรทัศน์ไม่สามารถแพร่ภาพได้ และได้เปลี่ยนชื่อสมาคมเป็นสมาคมภาพยนตร์แห่งสหรัฐอเมริกา (Motion Picture Association of America หรือ MPAA) ซึ่งระบบการควบคุมใหม่นี้เป็นการควบคุมตนเองภายในวิชาชีพภาพยนตร์ กล่าวคือ บรรดาสมาชิกของสมาคม รวมทั้งผู้สร้างอิสระยินยอมยินยอมพร้อมใจกันส่งภาพยนตร์ที่ผลิตขึ้นแล้วหรือกำลังจะจำหน่ายไปให้คณะกรรมการบริหารภาพยนตร์พิจารณากำหนดประเภทก่อนจะมีการจัดจำหน่าย ซึ่งประกอบด้วย ตัวแทนจากสมาคมผู้สร้างภาพยนตร์ ผู้นำเข้าและผู้จำหน่ายภาพยนตร์ระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกาและสมาคมเจ้าของโรงภาพยนตร์แห่งชาติ โดยในระยะแรก แบ่งภาพยนตร์ออกเป็นสองประเภท ประกอบด้วย ประเภท U และ ประเภท A

ประเภท U คือ Universal Exhibition ซึ่งเป็นประเภทเปิดกว้างสำหรับผู้ดูทุกเพศทุกวัย ส่วนประเภท A เป็นภาพยนตร์ที่เหมาะสมสำหรับผู้ใหญ่ ถ้าเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี เข้าดูจะต้องมีผู้ใหญ่ไปด้วย

ใน ค.ศ. 1968 ได้มีการกำหนดมาตรฐานและแบ่งประเภทภาพยนตร์ตามประเภทของคนดูโดยแบ่งออกดังนี้

G คือ ภาพยนตร์ที่ดูได้ทุกเพศทุกวัย
 M คือ ภาพยนตร์สำหรับผู้ใหญ่ หากเป็นเด็กผู้ปกครองควรให้คำแนะนำ
 R คือ ภาพยนตร์จำกัดสำหรับบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี ต้องมีผู้ใหญ่ไปดูด้วย
 X คือ ภาพยนตร์ที่ห้ามบุคคลอายุต่ำกว่า 16 ปี
 ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไข โดยจัดลำดับใหม่และเปลี่ยนแปลงอายุของผู้ชม
 ออกดังนี้

G คือ ภาพยนตร์สำหรับทุกเพศทุกวัย
 PG คือ ภาพยนตร์ที่ผู้ปกครองควรให้คำแนะนำ บางฉากอาจไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก
 R คือ ภาพยนตร์จำกัดสำหรับอายุต่ำกว่า 17 ปี ต้องมีผู้ปกครองหรือผู้ใหญ่ไปดู
 ด้วย

X คือ ภาพยนตร์สำหรับผู้ใหญ่ ห้ามบุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี
 การแบ่งประเภทภาพยนตร์นอกจากจะแก้ปัญหาที่ว่าภาพยนตร์บางประเภทไม่
 เหมาะกับประชาชนบางกลุ่ม โดยเฉพาะเยาวชนของชาติแล้วยังทำให้ประชาชนมีเสรีภาพในการ
 เลือกชมภาพยนตร์ได้ในระดับหนึ่ง นอกจากนี้ในปัจจุบันได้ลดวิธีการควบคุมที่เข้มงวดลงโดยหัน
 มาใช้วิธีการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศมากขึ้น ทั้งนี้ หวังว่าจะช่วยลด
 อาชญากรรมทางเพศลงได้ โดยใช้สถาบันต่าง ๆ เป็นสื่อในการเผยแพร่ เช่น โรงเรียน หรือ
 สื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ เป็นต้น จุดประสงค์เพื่อจะมุ่งพัฒนาทัศนคติที่ดีต่อเรื่องเพศให้เห็นว่าเป็น
 เรื่องธรรมดา เป็นเรื่องธรรมชาติ และเพื่อให้ประชาชนคุ้นเคยกับทัศนคติที่แตกต่างต่อกันมีการ
 เปลี่ยนแปลงความคิดเห็นกัน

ประเทศอังกฤษ⁵⁷

ประเทศอังกฤษปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา ระบบกฎหมาย
 ของประเทศอังกฤษเป็นระบบ Common Law จึงไม่มีบทบัญญัติรัฐธรรมนูญที่เป็นลายลักษณ์
 อักษร จึงไม่มีบทคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของสื่อมวลชนโดยเฉพาะ โดยกฎหมายของประเทศ

⁵⁷ ศรีอรุณ ตะโคตม ปัญหาการใช้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับสื่อลามกและสื่ออนาจาร
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชานิติศาสตร์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
 ,2542 หน้า 37-41

อังกฤษประกอบด้วยพระราชบัญญัติและแนวคำพิพากษาของศาลฎีกา สื่อมวลชนของประเทศอังกฤษมีเสรีภาพอย่างกว้างขวาง อย่างไรก็ตาม ต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายกำหนด

การคุ้มครองเสรีภาพของสื่อมวลชน

เนื่องจากอังกฤษไม่มีรัฐธรรมนูญเป็นลายลักษณ์อักษรดังกล่าวแล้ว แต่สื่อมวลชนของอังกฤษได้รับความคุ้มครองหากถูกดำเนินคดี มีหลักเกณฑ์ดังนี้คือ

1. ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป (European Convention on Human Rights) ร่างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2494 (ค.ศ.1951) โดยอังกฤษได้ให้สัตยาบันในปีเดียวกันตามอนุสัญญานี้ได้ให้ความรับรองและคุ้มครองสื่อมวลชนไว้ใน มาตรา 10 ซึ่งบัญญัติไว้ดังนี้

“บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เสรีภาพนี้รวมทั้งเสรีภาพที่จะยึดมั่นในความเห็นและที่จะรับหรือให้ข่าวสาร ทัศนคติโดยปราศจากการแทรกแซงจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ และโดยไม่คำนึงถึงเขตแดน”

บทบัญญัติดังกล่าวนี้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อกฎหมายของอังกฤษ เนื่องจากศาลสิทธิมนุษยชนได้วินิจฉัยไว้หลายคดีว่าอังกฤษได้ละเมิดอนุสัญญาโดยไม่ได้ให้ความคุ้มครองสิทธิมูลฐานของประชาชน ทำให้คดีเกี่ยวกับสิทธิของสื่อมวลชนที่พิจารณาในศาลอังกฤษจะอ้างอนุสัญญานี้และบรรทัดฐานที่ศาลสิทธิมนุษยชนได้วินิจฉัยเพื่อสนับสนุนข้อต่อสู้ของสื่อมวลชน

2. การพิจารณาคดีโดยคณะลูกขุน (Trial by Jury) การพิจารณาคดีของประเทศอังกฤษ จะใช้ระบบคณะลูกขุน ซึ่งจะตัดสินว่าจำเลยได้กระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ โดยจะคัดเลือกลูกขุนมาจากหลายอาชีพ มีจำนวนประมาณ 12-23 คน ส่วนศาลหรือผู้พิพากษา จะเป็นผู้ใช้ดุลยพินิจกำหนดโทษ จำเลยจึงได้รับประโยชน์ หากได้รับการพิจารณาคดีโดยคณะลูกขุน และเป็นหลักประกันสำคัญต่อการดำเนินงานของสื่อมวลชนภายใต้กฎหมาย มีตัวอย่างคดีลามกอนาจารที่คณะลูกขุนยกฟ้อง เช่น ภาพยนตร์เรื่องซู้รักของเลดี้ แซตเตอร์เลย์ เป็นการให้ความคุ้มครองเสรีภาพในการสร้างสรรค์งานศิลปะ แต่ทั้งนี้บางกรณีศาลก็จะเป็นผู้พิจารณาและพิพากษาทั้งข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย โดยศาลจะเป็นผู้พิจารณาโดยไม่มีคณะลูกขุน เช่น ความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล หรือคดีความผิดเล็กน้อยที่อยู่ในเขตอำนาจศาลแขวง

3. การพิจารณาคดีโดยเปิดเผยในศาล (Public Access to the Courts) เพื่อผดุงความยุติธรรมและความเที่ยงธรรมของผู้พิพากษา ก่อให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ และเป็นผู้พิทักษ์ความซื่อสัตย์ ทำให้เกิดผลดีทั้งพยานหลักฐาน ตลอดจนข้อโต้เถียงต่าง ๆ ให้เป็นที่รู้ของสาธารณชน แต่ทั้งนี้ศาลอังกฤษก็ได้พิจารณาคดีโดยเปิดเผยทุกคดี ซึ่งมีอยู่หลายคดีที่ต้องพิจารณาคดีเป็นการลับ เช่น คดีข่มขืน การพิจารณาคดีโดยเปิดเผยเป็นการขยายสิทธิของ

สื่อมวลชนให้กว้างขึ้น ในการพิจารณาคดีของศาล นักข่าวได้รับเกียรติให้เป็น “ตัวแทนของสาธารณชน” (Represent the public) ได้รับเชิญให้เข้าร่วมกับผู้พิพากษาและทนายความ ในสถานการณ์ที่ไม่เหมาะสม จะให้สาธารณชนเข้าฟังการพิจารณาคดี มีตัวอย่างคดีอาชญากรรมที่มีสิ่งลามกอนาจารไว้ในครอบครอง ศาลชั้นต้นจึงให้ผู้เข้าฟังการพิจารณาทุกคนออกจากห้องในขณะที่ฉายภาพยนตร์ลามกให้ลูกขุนดูเพื่อประกอบการตัดสิน เพราะเกรงว่าเสียงวิพากษ์วิจารณ์ของสื่อมวลชนและประชาชนจะทำลายสมาธิของคณะลูกขุน แต่ศาลอุทธรณ์เห็นว่าศาลชั้นต้นสิ่งไม่ชอบ ที่ถูกจะต้องให้สื่อมวลชนอยู่ในห้องพิจารณา เพราะคดีประเภทนี้เป็นที่สนใจของประชาชน ศาลอุทธรณ์จึงพิจารณาเห็นว่าในกรณีที่จำเป็นต้องฉายภาพยนตร์เพื่อพิจารณาเป็นการลับ ศาลจะต้องอนุญาตให้ตัวแทนของสื่อมวลชนเข้าชมด้วย

4. ข้อจำกัดอำนาจในการสั่งห้ามสื่อมวลชนในการเผยแพร่ข่าวสาร (The Rule Against Prior Restraint) โดยปกติแล้ว สื่อมวลชนมีเสรีภาพในการเสนอข่าวสาร แต่ก็จำเป็นต้องอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายและดุลยพินิจของผู้พิพากษา

ในกรณีต่อไปศาลจะออกคำสั่งห้ามการเผยแพร่ข่าวสารของสื่อมวลชนไม่ได้

-ในคดีหมิ่นประมาท หากผู้พิมพ์ผู้โฆษณาจะนำพยานหลักฐานมาสืบ ในชั้นพิจารณาเพื่อพิสูจน์หลักฐานที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นความจริง

-ในคดีผิดสัญญา หรือการละเมิดลิขสิทธิ์ สื่อมวลชนสามารถที่จะเปิดเผยความลับเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณชน เพื่อเปิดโปงการกระทำที่มิชอบ หลอกลวง หรือก่อกวน

-ในกรณีที่ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา มีสิทธิขอให้คณะลูกขุนเป็นคนตัดสิน สามารถตีพิมพ์เอกสารที่ถูกกล่าวหาว่าฝ่าฝืนกฎหมายได้

5. นโยบายการฟ้องคดีและประโยชน์สาธารณะ (Prosecution Policy and the Public Interest) หลักประกันเสรีภาพของสื่อมวลชนอีกประการหนึ่ง คือ ดุลยพินิจของอธิบดีกรมอัยการ เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ บรรดากฎหมายอาญาซึ่งกระทบต่อสื่อมวลชน ไม่ว่าจะเป็นความผิดฐานเปิดเผยความลับต่อทางราชการ การป้องกันการค้าการร้าย หรือละเมิดอำนาจศาล เฉพาะอธิบดีกรมอัยการ หรือผู้อำนวยการของคดีเท่านั้น มีอำนาจสั่งฟ้องได้ แม้จะปรากฏว่ามีกรกระทำผิดขึ้นอธิบดีกรมอัยการสามารถใช้ดุลยพินิจในการสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้อง ขึ้นอยู่กับว่าเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ และเพื่อความเห็นของสาธารณชนที่สนับสนุนเสรีภาพของการแสดงความคิดเห็นของสื่อมวลชน

การควบคุมสื่อลามกอนาจารของประเทศอังกฤษ

ในประเทศอังกฤษ มีการควบคุมสื่อลามกอนาจารจากหน่วยงานที่ควบคุมสื่ออื่น เช่น การควบคุมสื่อลามกอนาจารทางด้านวิทยุโทรทัศน์ ก็จะมีหน่วยงานเฉพาะวิทยุ และโทรทัศน์ หรือทางด้านภาพยนตร์ก็จะเป็นหน่วยงานหรือองค์กรควบคุมเฉพาะภาพยนตร์ และรับผิดชอบดูแลอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย กฎข้อบังคับต่างๆ มิให้มีการเผยแพร่หรือออกอากาศไปสู่ผู้ชม หรือผู้ฟังอย่างไม่เหมาะสม หรือละเมิดศีลธรรมอันดีของประชาชน โดยขอกล่าวถึงแนวความคิดในการควบคุมสื่อลามกอนาจารของประเทศอังกฤษสองประเภทคือ สื่อประเภทวิทยุโทรทัศน์ และสื่อภาพยนตร์และวีดิทัศน์

การควบคุมสื่อวิทยุโทรทัศน์

องค์กรที่ทำหน้าที่ควบคุมวิทยุและโทรทัศน์ของอังกฤษ คือ บริษัทวิทยุโทรทัศน์แห่งอังกฤษ (British Broadcasting Corporation) หรือ BBC และคณะกรรมการโทรทัศน์อิสระ (Independent Television Commission) หรือ ITC ทั้งสองหน่วยงานมีอำนาจตรวจสอบ และห้ามออกอากาศรายการใด ที่เห็นว่าขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนได้

(1) บริษัทวิทยุโทรทัศน์แห่งอังกฤษ (BBC) เป็นองค์กรที่ดูแลวิทยุโทรทัศน์แห่งอังกฤษมาตั้งแต่แรก ซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นองค์กรที่ได้รับสิทธิผูกขาดในการดำเนินงาน ต่อมาหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้มีการออกพระราชบัญญัติ The Television Act 1954 ยุติการผูกขาดของ BBC

BBC จะมีหน้าที่ควบคุมและดูแลเกี่ยวกับเนื้อหาของรายการ โดยเฉพาะในเรื่องของทางเพศ การกระทำที่รุนแรง และยาเสพติด และรายการใดที่ไม่เหมาะสมอาจสั่งให้ตัดเนื้อเรื่องหรือเนื้อหาตอนใดตอนหนึ่งออกเพื่อความเหมาะสม หากเห็นว่าขัดต่อศีลธรรมของประชาชน

(2) คณะกรรมการโทรทัศน์อิสระ (ITC) มีหน้าที่ควบคุมดูแลโทรทัศน์ให้เสนอรายการที่มีคุณภาพต่อสาธารณะ โทรทัศน์ที่อยู่ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการโทรทัศน์อิสระ คือ บริษัทโทรทัศน์ท้องถิ่น 15 บริษัท โทรทัศน์ช่อง 4, ช่อง 5, GMTV, B sky B และบริษัทเคเบิลทีวี ไอทีซีจะทำหน้าที่ออกใบอนุญาตแก่รายการวิทยุและโทรทัศน์และควบคุมดูแลให้รายการดังกล่าวอยู่ในกรอบแห่งศีลธรรมอันดี หากสถานีใดมีการฝ่าฝืน ไอทีซีที่มีอำนาจยกเลิก หรือ เพิกถอนใบอนุญาตได้ และมีอำนาจตรวจดูวิทยุ หรือโทรทัศน์ในรายการใด ๆ ก่อนออกอากาศได้ รายการใดมีเนื้อหาเกี่ยวกับเพศ หรือไม่เหมาะสมกับเด็กห้ามออกก่อนเวลา 21.00 น. ข้อกำหนดต่างๆ ของไอทีซีก็จะคล้ายคลึงกับบีบีซี

การควบคุมสื่อประเภทภาพยนตร์และวีดิทัศน์ (Video)

องค์กรที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลภาพยนตร์ คือคณะกรรมการตรวจสอบภาพยนตร์แห่งอังกฤษ (British Board of Film Classification หรือ BBFC) ก่อตั้งขึ้นโดยผู้อยู่ในวงการภาพยนตร์ ตั้งแต่ ค.ศ.1912 เนื่องจากพระราชบัญญัติภาพยนตร์ ค.ศ.1909 ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นใช้ประกอบดุลยพินิจการถ่ายภาพยนตร์ แต่ปรากฏว่าการใช้อำนาจนั้นไม่ได้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย จึงมีการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบภาพยนตร์ขึ้นเพื่อเป็นการตรวจสอบกันเอง ต่อมาปี ค.ศ.1924 ศาลได้รับรองอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการโดยวินิจฉัยว่าภาพยนตร์เรื่องใดก็ตามที่มีได้ผ่านการรับรองของคณะกรรมการตรวจสอบจะนำออกฉายไม่ได้ สมาคมดังกล่าวจึงเป็นที่เชื่อถือของหน่วยงานหลาย ๆ ฝ่าย ให้ทำการจัดจำแนกประเภทของภาพยนตร์ เพื่อกำหนดแนวทางและใช้มาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมภาพยนตร์ให้รักษามาตรฐานของศีลธรรม โดยได้จัดแบ่งของประเภทภาพยนตร์เป็นดังนี้ คือ

U ภาพยนตร์ทั่วไป : เหมาะสมกับทุกเพศทุกวัย

PG ภาพยนตร์สำหรับผู้ใหญ่ บางฉากอาจไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก

12 ภาพยนตร์เหมาะสมกับบุคคลอายุ 12 ปีขึ้นไป

15 ภาพยนตร์เหมาะสมกับบุคคลอายุ 15 ปีขึ้นไป

18 ภาพยนตร์เหมาะสมกับบุคคลอายุ 18 ปีขึ้นไป

18R ภาพยนตร์จำกัดการฉายในสถานที่เฉพาะ ซึ่งไม่อนุญาตให้บุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปีเข้าชม

ส่วนการควบคุมวีดิทัศน์ หน่วยงานที่ควบคุมดูแลก็คือ BBFC เช่นเดียวกัน โดยวีดิทัศน์ก็เป็นสื่อที่จะต้องควบคุมอย่างเข้มงวดในเรื่องของลามกอนาจารเช่นเดียวกับสื่อภาพยนตร์ เพราะผู้ชมสามารถซื้อหาไปชมที่บ้านได้ จึงต้องมีการจัดประเภทของวีดิทัศน์ อาจมีข้อแตกต่างกันบ้างเล็กน้อยจากภาพยนตร์ โดยแบ่งออกได้ดังนี้

18 ภาพยนตร์เหมาะสมกับบุคคลอายุ 18 ปีขึ้นไป

15 ภาพยนตร์เหมาะสมกับบุคคลอายุ 15 ปีขึ้นไป

PG ภาพยนตร์สำหรับผู้ใหญ่ บางฉากอาจไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก

U ภาพยนตร์ทั่วไป เหมาะสมกับทุกเพศทุกวัย

UC ภาพยนตร์ทั่วไป : โดยเฉพาะเหมาะสมสำหรับเด็ก

2.3.4 สาเหตุที่รัฐต้องเข้ามาคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นพิเศษ

เนื่องจากพัฒนาการในวัยเด็กเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เพราะพฤติกรรมของมนุษย์ส่วนหนึ่งได้รับอิทธิพลมาจากการเรียนรู้และประสบการณ์ในวัยเด็กด้วย ดังนั้น การอบรมเลี้ยงดู การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับวัยจะช่วยทำให้เด็กสามารถเติบโตและมีพัฒนาการที่ดีและเหมาะสมได้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐต้องเข้ามาควบคุมหรือแทรกแซงโดยการออกกฎหมายเพื่อจำกัดหรือควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม เนื่องจากสื่อประเภทดังกล่าวอาจมีผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็ก ทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ไม่เหมาะสมและเกิดปัญหาพฤติกรรม เบี่ยงเบนหรือการกระทำผิดของเด็กตามมาได้ เนื่องจากการเรียนรู้และพัฒนาการทางสมองของมนุษย์นั้นเริ่มต้นตั้งแต่วัยเด็ก พัฒนาการของวัยเด็กก็จะมีผลกระทบต่อพัฒนาการในขั้นต่อไปด้วย ดังนั้น หากในวัยเด็ก เด็กได้เลือกรับรู้และจดจำสิ่งที่ไม่ควรรับรู้หรือจดจำก็จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการและความประพฤติจนติดเป็นนิสัยของเด็ก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมในวัยผู้ใหญ่ซึ่งไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ หรือยากที่จะมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ ซึ่งจากการศึกษาในปัจจุบันนั้น พบว่า โลกยุคปัจจุบันนั้นเป็นโลกที่มีการติดต่อสื่อสารกันอย่างรวดเร็วโดยอาศัยสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ ซึ่งมีผลกระทบและพบว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอิทธิพลจากสื่อบางประเภทที่เป็นสื่อที่ไม่เหมาะสมต่อการเรียนรู้และจดจำเอาเป็นเยี่ยงอย่างของเด็ก ซึ่งสื่อดังกล่าวนั้นได้ก่อให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบและพฤติกรรมเบี่ยงเบน รวมถึงการกระทำผิดของเด็กตามมา ประกอบกับตามทฤษฎีที่ได้มีการศึกษามากก็เป็นที่ยอมรับกันว่า ปัจจัยทางชีวภาพและปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมล้วนแต่ส่งผลกระทบต่อ ความคิดทัศนคติและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลทั้งสิ้น ตามที่ได้กล่าวไปแล้วในส่วนของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ของอัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura) และทฤษฎีการเลียนแบบ (Theory of Imitation) ของ Gabriel Tarde ประกอบกับเด็กและเยาวชนเป็นบุคคลที่ยังไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะคิดพิจารณา วิเคราะห์และตัดสินใจในสิ่งต่างๆ ได้อย่างมีวิจารณญาณและมีเหตุผลเท่าเทียมกับผู้ใหญ่ จึงควรมีมาตรการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองเด็กจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเป็นการเฉพาะ เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองให้เด็กและเยาวชนในการที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพของสังคมและประเทศชาติต่อไปได้

บทที่ 3

กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมสื่อลามกและการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม

3.1 แนวความคิดและกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการบริโภคสื่อ

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วเบื้องต้นว่าสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กและเยาวชนได้ ซึ่งสื่อที่ไม่เหมาะสมดังกล่าวมีความจำเป็นที่จะต้องถูกควบคุมโดยบทบัญญัติกฎหมาย ซึ่งการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมนั้น ปรากฏอยู่ในหลักเกณฑ์การคุ้มครองเด็กตามหลักสากลและบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กของประเทศไทย ดังนี้

3.1.1 แนวความคิดในการคุ้มครองเด็กตามหลักสากล

โดยแนวความคิดในการคุ้มครองเด็กตามหลักสากลปรากฏอยู่ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชนและอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก โดยมีหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองเด็กและเยาวชน ดังนี้

3.1.1.1 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชน

(Universal Declaration of Children's Right)

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชน มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการเน้นย้ำให้เห็นถึงความสำคัญของเด็กและเยาวชนที่จะต้องได้รับการปฏิบัติที่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ในขณะที่เดียวกันก็ต้องคำนึงถึงลักษณะของความเป็นเด็กด้วย ซึ่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชนมุ่งหมายที่จะให้เด็กและเยาวชนได้รับความคุ้มครองเป็นพิเศษ อันจะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางร่างกาย สมองและจิตใจเพื่อให้อยู่ร่วมในสังคมได้อย่างปกติสุข โดยมีการให้ความสำคัญต่อลักษณะของความเป็นเด็กที่จะต้องได้รับความเอาใจใส่เป็นพิเศษ เพื่อให้สามารถมีพัฒนาการที่ดีทั้งในทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมเพื่อที่จะสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีต่อไปในอนาคต

3.1.1.2 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

(Convention on the Right of the Child)

เป็นการให้ความคุ้มครองเด็กในเรื่องการแสวงหาประโยชน์เกี่ยวกับสิ่งลามกในระหว่างประเทศที่ได้มีแนวทางการคุ้มครองสิทธิเด็ก อันเป็นแนวทางที่รัฐภาคีจะต้องนำไปปฏิบัติ ดังปรากฏในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กขององค์การสหประชาชาติ ปี 1989 ตามข้อ 17¹ ข้อ 34² และข้อ 36³ ดังนี้

¹ **Article 17** Convention on the Right of the Child 1989 provided that

States Parties recognize the important function performed by the mass media and shall ensure that the child has access to information and material from a diversity of national and international sources, especially those aimed at the promotion of his or her social, spiritual and moral well-being and physical and mental health.

To this end, States Parties shall:

(a) Encourage the mass media to disseminate information and material of social and cultural benefit to the child and in accordance with the spirit of article 29;

(b) Encourage international co-operation in the production, exchange and dissemination of such information and material from a diversity of cultural, national and international sources;

(c) Encourage the production and dissemination of children's books;

(d) Encourage the mass media to have particular regard to the linguistic needs of the child who belongs to a minority group or who is indigenous;

(e) Encourage the development of appropriate guidelines for the protection of the child from information and material injurious to his or her well-being, bearing in mind the provisions of articles 13 and 18.

² **Article 34** Convention on the Right of the Child 1989 provided that

States Parties undertake to protect the child from all forms of sexual exploitation and sexual abuse. For these purposes, States Parties shall in particular take all appropriate national, bilateral and multilateral measures to prevent:

(a) The inducement or coercion of a child to engage in any unlawful sexual activity;

(b) The exploitative use of children in prostitution or other unlawful sexual practices;

(c) The exploitative use of children in pornographic performances and materials.

ข้อที่ 17 รัฐภาคียอมรับในหน้าที่อันสำคัญของสื่อมวลชน และจะประกันว่าเด็กสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและวัสดุจากแหล่งต่างๆ กัน ทั้งในประเทศและระดับระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลข่าวสารและวัสดุที่มุ่งส่งเสริมความผาสุก ทั้งทางสังคม จิตใจ และศีลธรรม ตลอดจนสุขภาพกายและจิตของเด็ก เพื่อการนี้รัฐภาคีจะ

- ก) ส่งเสริมให้สื่อมวลชนเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและวัสดุ ที่จะมีประโยชน์ทั้งทางสังคมและ วัฒนธรรมแก่เด็ก และโดยสอดคล้องกับเจตนารมณ์ข้อ 29
- ข) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการผลิต แลกเปลี่ยน และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและวัสดุดังกล่าว จากแหล่งข้อมูลทางวัฒนธรรมทั้งในประเทศ และระหว่างประเทศ
- ค) ส่งเสริมการผลิต และเผยแพร่หนังสือสำหรับเด็ก
- ง) ส่งเสริมให้สื่อมวลชนให้ความสนใจเป็นพิเศษกับความจำเป็นทางด้านภาษาของเด็กที่เป็นสมาชิกของชนกลุ่มน้อย หรือชนพื้นเมือง
- จ) ส่งเสริมการพัฒนาแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการป้องกันเด็ก จากข้อมูลข่าวสารและวัสดุที่เป็นอันตรายต่อความอยู่ดีกินดีของเด็ก ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงบทบัญญัติในข้อ 13 และ 18

ข้อ 34 รัฐภาคีจะต้องให้ความคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการกระทำทางเพศที่มีขอบในทุกรูปแบบ เพื่อการนี้รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ทั้งมาตรการภายในประเทศและมาตรการทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อป้องกัน

- ก) การชักจูงหรือบีบบังคับเด็กให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเพศที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

³ **Article 36** Convention on the Right of the Child 1989 provided that States Parties shall protect the child against all other forms of exploitation prejudicial to any aspects of the child's welfare.

ข) การแสวงหาประโยชน์จากเด็กในการค้าประเวณี หรือการกระทำอื่นเกี่ยวกับเพศที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ค) การแสวงหาประโยชน์จากเด็กในการแสดงลามกอนาจารและที่เกี่ยวข้องกับสิ่งลามกอนาจาร

ข้อที่ 36 รัฐภาคีจะคุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทุกรูปแบบอื่นทั้งหมดที่เป็นผลร้ายต่อสวัสดิภาพของเด็กไม่ว่าในด้านใด

โดยในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กได้กำหนดเป็นมาตรฐานทางกฎหมายสำหรับคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศที่ไม่ชอบ โดยเฉพาะเรื่องสิ่งลามกในข้อที่ 34(ค) ที่ป้องกันไม่ให้มีการใช้เด็กไม่ว่าจะโดยวิธีการใดๆ ตลอดจนเพื่อจะต้องมิให้มีการจำหน่ายหรือเผยแพร่สิ่งลามกแก่เด็กด้วย นอกจากนี้ ในข้อ 17 จ) ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กข้างต้นนั้น ยังกำหนดหน้าที่ให้รัฐภาคีมีหน้าที่ส่งเสริมการพัฒนาแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการป้องกันเด็ก จากข้อมูล ข่าวสารและวัสดุที่เป็นอันตรายต่อความอยู่ดีกินดีของเด็กอีกด้วย โดยในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กยังกำหนดให้รัฐภาคีจะคุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทุกรูปแบบอื่นทั้งหมดที่เป็นผลร้ายต่อสวัสดิภาพของเด็กไม่ว่าในด้านใด ซึ่งสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมนั้นอาจพิจารณาได้ว่าเป็นสื่อที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อความอยู่ดีกินดีของเด็กและเยาวชนได้

จากอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กข้างต้นนั้น พบว่าองค์การสหประชาชาติได้ตระหนักถึงความสำคัญของเด็กและต้องการให้เด็กได้รับการปลดปล่อยจากปัญหาการละเมิดสิทธิทางเพศ รวมถึงปัญหาจากการแสวงหาประโยชน์ที่มีขอบประการอื่นจากเด็กอีกด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.1.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กของประเทศไทย

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กของประเทศไทยในเรื่องการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมนั้น ปรากฏอยู่ในกฎหมายสองฉบับ ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 โดยมีหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนดังต่อไปนี้

3.1.2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของเด็กในบทบัญญัติมาตรา 52 โดยบัญญัติให้ เด็กและเยาวชน มีสิทธิในการอยู่รอดและได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจและสติปัญญา ตามศักยภาพในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม โดยการบัญญัติคุ้มครองเด็กและเยาวชนไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา 52

“เด็กและเยาวชน มีสิทธิในการอยู่รอดและได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจและสติปัญญา ตามศักยภาพในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ

เด็ก เยาวชน สตรี และบุคคลในครอบครัว มีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากรัฐ ให้ปราศจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม ทั้งมีสิทธิได้รับการบำบัดฟื้นฟูในกรณีที่มีเหตุดังกล่าว

การแทรกแซงและการจำกัดสิทธิของเด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัว จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อสงวนและรักษาไว้ซึ่งสถานะของครอบครัวหรือประโยชน์สูงสุดของบุคคลนั้น

ซึ่งโดยหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 นั้น รัฐได้บัญญัติกฎหมายโดยมีการคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนในฐานะประชาชนคนหนึ่ง ซึ่งรัฐมีหน้าที่จะต้องพิทักษ์รักษาและไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของเด็กและเยาวชนตามที่รัฐธรรมนูญให้การรับรองไว้ ซึ่งการจำกัดสิทธิเสรีภาพนั้น จะทำได้ก็แต่โดยอาศัยบทบัญญัติของกฎหมายที่ออกตามเหตุที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้เท่านั้น

โดยบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา มาตรา 52 ได้บัญญัติให้เด็กและเยาวชน มีสิทธิในการอยู่รอดและได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจและสติปัญญา ตามศักยภาพใน

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ซึ่งในกรณีของการได้รับรู้สิ่งที่มีลักษณะเป็นสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมนั้น อาจพิจารณาได้ว่ากรณีดังกล่าวเป็นการเรียนรู้ที่ขัดต่อสิทธิของเด็กตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองไว้ได้ เนื่องจากสื่อดังกล่าวอาจตีความได้ว่าเป็นสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมและอาจขัดขวางต่อพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจและสติปัญญาของเด็ก ซึ่งกรณีนี้นั้นสามารถบัญญัติกฎหมายเฉพาะระดับพระราชบัญญัติเพื่อมาแทรกแซงและการจำกัดสิทธิของเด็กและเยาวชนได้ ทั้งนี้ ตามที่ มาตรา 52 วรรคท้าย บัญญัติไว้

อย่างไรก็ตาม การบัญญัติกฎหมายเพื่อควบคุมสื่อดังกล่าวอาจไปกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของเด็กบางประการที่รัฐธรรมนูญให้การรับรองไว้ รัฐจึงต้องอาศัยข้อยกเว้นตามรัฐธรรมนูญเพื่อกระทำการดังกล่าว ซึ่งรัฐธรรมนูญก็ให้อำนาจแก่รัฐที่จะสามารถจำกัดสิทธิเสรีภาพบางประการได้เฉพาะเท่าที่จำเป็นและไม่กระทบต่อสาระสำคัญของสิทธิเสรีภาพนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของเด็ก เพื่อให้เด็กมีสิทธิในการอยู่รอดและได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจและสติปัญญา ตามศักยภาพในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมด้วย

3.1.2.2 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

ในเรื่องของการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมในกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กนั้น พบว่ามีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม โดยกำหนดคุ้มครองเด็กซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ โดยมีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม ดังต่อไปนี้

มาตรา 26

ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้

- (1) กระทำหรือละเว้นการกระทำอันเป็นการทารุณกรรมต่อร่างกายหรือจิตใจของเด็ก
- (2) จงใจหรือละเลยไม่ทำให้สิ่งจำเป็นแก่การดำรงชีวิตหรือรักษาพยาบาลแก่เด็กที่อยู่ในความดูแลของตน จนน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจของเด็ก
- (3) บังคับ ชูเชิญ ชักจูง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กประพฤติตนไม่สมควรหรือน่าจะทำให้เด็กมีความประพฤติเสี่ยงต่อการกระทำผิด

(4) โฆษณาทางสื่อมวลชนหรือเผยแพร่ด้วยประการใด เพื่อรับเด็กหรือยกเด็กให้แก่บุคคลอื่นที่มีสัญชาติของเด็ก เว้นแต่เป็นการกระทำของทางราชการหรือได้รับอนุญาตจากทางราชการแล้ว

(5) บังคับ ชูเชื้อ ชักจูง ส่งเสริม ยินยอม หรือกระทำด้วยประการใดให้เด็กไปเป็นขอทาน เด็กเร่ร่อน หรือใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการขอทานหรือการกระทำผิด หรือกระทำด้วยประการใดอันเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากเด็ก

(6) ใช้ จ้าง หรือวานเด็กให้ทำงานหรือกระทำการอันอาจเป็นอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจมีผลกระทบต่อการศึกษาเติบโต หรือขัดขวางต่อพัฒนาการของเด็ก

(7) บังคับ ชูเชื้อ ใช้ ชักจูง ยุยง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กเล่นกีฬาหรือให้กระทำการใดเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางการค้าอันมีลักษณะเป็นการขัดขวางต่อการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็กหรือมีลักษณะเป็นการทารุณกรรมต่อเด็ก

(8) ใช้หรือยินยอมให้เด็กเล่นการพนันไม่ว่าชนิดใดหรือเข้าไปในสถานที่เล่นการพนัน สถานค้าประเวณี หรือสถานที่ที่ห้ามมิให้เด็กเข้า

(9) บังคับ ชูเชื้อ ใช้ ชักจูง ยุยง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กแสดงหรือกระทำการอันมีลักษณะลามกอนาจาร ไม่ว่าจะเข้าไปเพื่อให้ได้มาซึ่งค่าตอบแทนหรือเพื่อการใด

(10) จำหน่าย แลกเปลี่ยน หรือให้สูราหรือบุหรี่แก่เด็ก เว้นแต่การปฏิบัติทางการแพทย์

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งมีโทษตามกฎหมายอื่นที่หนักกว่าก็ให้ลงโทษตามกฎหมายนั้น

มาตรา 79

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 27 มาตรา 50 หรือมาตรา 61 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีของสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กนั้นพบว่ามีการคุ้มครองเด็กอยู่ในมาตรา 26 (5) (7) และ (9) ซึ่งเป็นบทบัญญัติคุ้มครองเด็กจากการกระทำการอันมีลักษณะลามกอนาจาร ไม่ว่าจะเข้าไปเพื่อให้ได้มาซึ่งค่าตอบแทนหรือเพื่อการใด โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้บัญญัติห้ามการบังคับ ชูเชื้อ ใช้ ชักจูง ยุยง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กแสดงหรือกระทำการอันมีลักษณะลามกอนาจาร ไม่ว่าจะเข้าไปเพื่อให้ได้มาซึ่งค่าตอบแทน

หรือเพื่อการใด ซึ่งเป็นการบัญญัติคุ้มครองเด็กจากการเข้าเป็นตัวแสดงในสื่อลามกและสื่อที่มีลักษณะอนาจารหรือสื่อลามกเด็ก (Child Pornography) โดยบัญญัติคุ้มครองอยู่ในมาตรา 26 (9) นอกจากนี้ มาตรา 26 (7) บัญญัติห้ามกระทำการใดเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางการค้าอันมีลักษณะเป็นการขัดขวางต่อการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็ก การห้ามการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากเด็ก ซึ่งการทำการค้าสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมกับเด็กนั้นอาจพิจารณาได้ว่าเป็นการกระทำการใดเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางการค้าอันมีลักษณะเป็นการขัดขวางต่อการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็ก ตามที่ มาตรา 26 (7) บัญญัติไว้ ดังนั้น การค้าสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมจึงเป็นการกระทำที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 บัญญัติไว้ด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.2 การควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมตามกฎหมายของประเทศไทย

หลักเกณฑ์ทางกฎหมายในการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมของประเทศไทยนั้น ปรากฏอยู่ในกฎหมายหลายฉบับ โดยอาจจำแนกได้เป็น มาตรการทางกฎหมายที่มีโทษทางอาญา มาตรการทางกฎหมายทางปกครองรวมถึงมาตรการทางสังคม และมาตรการอื่นๆ ในการควบคุมสื่อลามก โดยอาจจำแนกกฎหมายควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมได้ดังต่อไปนี้

3.2.1 มาตรการทางกฎหมายที่มีโทษทางอาญา

มาตรการทางกฎหมายที่มีโทษทางอาญาเกี่ยวกับการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนนั้นมีบัญญัติอยู่ทั้งในประมวลกฎหมายอาญา และกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวกับการควบคุมสื่ออีกหลายฉบับ ดังต่อไปนี้

3.2.1.1 ประมวลกฎหมายอาญา

ประมวลกฎหมายอาญา มีบทบัญญัติควบคุมการทำการค้าและการทำให้แพร่หลายซึ่งสิ่งลามกโดยบัญญัติไว้ใน มาตรา 287 ดังนี้

มาตรา 287 ผู้ใด

(1) เพื่อความประสงค์แห่งการค้า หรือโดยการค้า เพื่อการจำหน่ายหรือเพื่อการแสดงออกแก่ประชาชน ทำ ผลิต มิไว้ นำเข้า หรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออกหรือยังให้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้พาไปหรือทำให้แพร่หลายด้วยโดยประการใดๆ ซึ่งเอกสารภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกภาพ หรือสิ่งอื่นใดอันลามก

(2) ประกอบการค้า หรือมีส่วนหรือเข้าเกี่ยวข้องในการค้าเกี่ยวกับวัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าวแล้วจ่ายแจกหรือแสดงออกแก่ประชาชน หรือให้เช่าวัตถุหรือสิ่งของเช่นนั้น

(3) เพื่อจะช่วยให้แพร่หลาย หรือการค้าวัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าวแล้ว โฆษณา หรือไขข่าวไม่ว่าประการใดๆ ว่ามีบุคคลกระทำการอันเป็นความผิดตามมาตรานี้ หรือโฆษณาหรือไขข่าวว่าวัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าวจะหาได้จากบุคคลใดและโดยวิธีใด

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ซึ่งหากพิจารณาจากบทบัญญัติดังกล่าวแล้วจะเห็นได้ว่า กฎหมายได้กำหนดลักษณะของการกระทำที่เกี่ยวกับการค้าและการทำให้แพร่หลายซึ่งสิ่งลามก ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่มีหลักการสำคัญ คือ มิให้มีการทำให้แพร่หลายซึ่งสิ่งลามกไม่ว่าโดยวิธีใดๆ

โดยบทบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดฐานความผิดไว้สามกรณีด้วยกัน ได้แก่

องค์ประกอบความผิดในส่วนการกระทำความผิดในข้อที่ 1 ซึ่งได้แก่ การทำผลิต มีไว้ นำเข้า หรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออกหรือยังให้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้พาไป หรือทำให้แพร่หลายด้วยประการใดๆ ซึ่งสิ่งลามก การทำหรือผลิต ทำให้เกิดขึ้น

องค์ประกอบความผิดในส่วนการกระทำความผิดในข้อที่ 2 คือ การประกอบการค้า หรือมีส่วนหรือเข้าเกี่ยวข้องในการค้าสิ่งลามก

องค์ประกอบความผิดในส่วนการกระทำความผิดในข้อที่ 3 คือ การโฆษณา ไซข่าวว่าบุคคลใดเป็นผู้ประกอบการ ตามข้อ 1 และ 2 หรือโฆษณาไซข่าวว่าสิ่งลามกนั้นสามารถหาได้จากบุคคลใดหรือโดยวิธีการใด

โดยการกระทำความผิดในกรณีดังกล่าวนี้ ผู้กระทำความผิดจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบภายใน คือ การกระทำความผิดโดยมีเจตนา กล่าวคือ จะต้องมีความเจตนาตามที่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59⁴ บัญญัติไว้ด้วย กล่าวคือจะต้องรู้ว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้นเป็นสิ่งลามกหรือไม่ โดยการรู้ว่าสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นสิ่งลามกหรือไม่นั้น เป็นปัญหาข้อกฎหมาย

นอกจากนี้ การกระทำความผิดใน ข้อที่ 1 จะต้องประกอบด้วยเจตนาพิเศษด้วย คือ จะต้องทำเพื่อวัตถุประสงค์ในทางการค้าด้วย ซึ่งหมายถึงการกระทำเพื่อกำไรเป็นปกติหรือโดยการค้า หรือเพื่อการจ่ายแจกหรือแสดงอวดแก่ประชาชน เช่นเดียวกันกับการกระทำความผิดในข้อที่ 3 คือ ผู้กระทำความผิดจะต้องมีเจตนาพิเศษเพื่อช่วยทำให้แพร่หลายหรือเพื่อช่วยทำการค้าวัตถุประสงค์หรือสิ่งลามกนั้นด้วย

⁴ มาตรา 59 วรรคหนึ่ง ประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า

“บุคคลจะต้องรับผิดชอบทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำโดยเจตนา เว้นแต่จะได้กระทำโดยประมาท ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องรับผิดชอบเมื่อได้กระทำโดยประมาท หรือในกรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้ชัดแจ้งให้ต้องรับผิดชอบแม้ได้กระทำโดยไม่มีเจตนา”

ซึ่งบทบัญญัติกฎหมายอาญาดังกล่าวเป็นการกำหนดห้ามทำการค้าและการทำให้แพร่หลายซึ่งสิ่งลามกเท่านั้น โดยมีได้มีการกำหนดมาตรการพิเศษเพื่อคุ้มครองเด็กจากการทำให้แพร่หลายซึ่งสิ่งลามกไว้แต่อย่างใด โดยเป็นเพียงมาตรการในการป้องกันการทำให้แพร่หลายซึ่งสิ่งลามกในกรณีเพื่อคุ้มครองบุคคลทั่วไปเท่านั้น

3.2.1.2 พระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550

พระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์เป็นกฎหมายที่ควบคุมสื่อสิ่งพิมพ์ในปัจจุบัน ซึ่งได้แก่ สมุด หนังสือ แผ่นกระดาษ หรือวัตถุใดๆ ที่พิมพ์ขึ้นเป็นหลายสำเนา โดยกฎหมายฉบับนี้กำหนดโทษทางอาญาแก่ผู้ฝ่าฝืนนำหนังสือพิมพ์โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ยังไม่ได้รับจัดแจ้งตามมาตรา 11 หรือรู้ว่าตนไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามของการเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์ แล้วได้เป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเป็นเจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์ โดยบัญญัติไว้ในมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550 โดยบัญญัติให้มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

“มาตรา 25 ผู้ใดออกหนังสือพิมพ์โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ยังไม่ได้รับจัดแจ้งตามมาตรา 11 หรือรู้ว่าตนไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามของการเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์ แล้วได้เป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์ โดยฝ่าฝืนมาตรา 7 มาตรา 14 มาตรา 15 หรือมาตรา 16 มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้ ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2550 โดยมีการบัญญัติให้ยกเลิกหลักการควบคุมในเชิงเนื้อหาของสื่อสิ่งพิมพ์ ตามที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ควบคุมสื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งใช้บังคับมาตั้งแต่พุทธศักราช 2484 ในส่วนที่เกี่ยวกับสื่อลามกหลายประการ เช่น อำนาจของเจ้าพนักงานการพิมพ์ในการที่จะตรวจสอบในเชิงเนื้อหาของสิ่งพิมพ์ที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน รวมถึงการยกเลิกอำนาจในการห้ามขายหรือจำหน่ายสิ่งพิมพ์ที่เห็นว่าอาจขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอีกด้วย โดยการยกเลิกบทบัญญัติดังต่อไปนี้

มาตรา 9 วรรคหนึ่ง พระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484 บัญญัติว่า

“ เมื่อได้ปรากฏว่ามีการโฆษณา หรือเตรียมการโฆษณาสื่อหรือสิ่งพิมพ์ใดๆ ซึ่งเจ้าพนักงานการพิมพ์เห็นว่าอาจจะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เจ้าพนักงานการพิมพ์อาจมีคำสั่งเป็นหนังสือแก่ผู้หนึ่งผู้ใดโดยเฉพาะ เจ้าพนักงานการพิมพ์อาจมีคำสั่งเป็นหนังสือแก่ผู้หนึ่งผู้ใดโดยเฉพาะหรือมีคำสั่งทั่วไปโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาหรือหนังสือพิมพ์รายวัน ห้ามการขายหรือแจกสิ่งพิมพ์นั้น ทั้งจะให้ยึดสิ่งพิมพ์หรือแม่พิมพ์นั้นด้วยก็ได้ ”

มาตรา 21 พระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484 บัญญัติว่า

“เมื่อได้มีการโฆษณาสิ่งพิมพ์ซึ่งเจ้าพนักงานการพิมพ์เห็นว่าอาจจะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เจ้าพนักงานการพิมพ์อาจดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) ให้คำตักเตือนเป็นหนังสือแก่ผู้พิมพ์ และ หรือผู้โฆษณา และในการให้คำตักเตือนนี้ จะเรียกผู้พิมพ์และ หรือผู้โฆษณาไปรับคำอธิบายด้วยวาจาและให้ลงลายมือชื่อรับทราบด้วยก็ได้

(2) สั่งเป็นหนังสือให้งดการเป็นผู้พิมพ์ และ หรือผู้โฆษณา และ หรือ สั่งให้งดใช้เครื่องพิมพ์ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้พิมพ์นั้น มีกำหนดเวลาไม่เกินสามสิบวัน แต่การสั่งเช่นนี้จะทำได้ต่อเมื่อได้ให้คำตักเตือนตามอนุมาตรา 1 แล้ว และผู้ถูกตักเตือนไม่สั่งไว้ในคำตักเตือนนั้น

(3) ในคราวที่มีเหตุฉุกเฉินในราชอาณาจักร หรือมีเหตุคับขันระหว่างประเทศหรือมีการสงคราม สั่งเป็นหนังสือให้งดการเป็นผู้พิมพ์ และ หรือผู้โฆษณาหรือสั่งให้งดใช้เครื่องพิมพ์ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้พิมพ์นั้นทันที โดยมีกำหนดเวลาหรือไม่ก็ได้ และจะสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งนั้นภายหลังก็ได้ตามแต่เห็นสมควร”

มาตรา 36 พระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484 บัญญัติว่า

“เมื่อได้มีการโฆษณาในหนังสือพิมพ์ซึ่งเจ้าพนักงานการพิมพ์เห็นว่าอาจจะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือฝ่าฝืนคำสั่งห้ามตามความในมาตรา 34 เจ้าพนักงานการพิมพ์อาจดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) ให้คำตักเตือนเป็นหนังสือแก่ผู้โฆษณา บรรณาธิการ และหรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ ในการให้คำตักเตือนนี้จะเรียกบุคคลที่กล่าวแล้วไปรับคำอธิบายและให้ลงลายมือชื่อรับทราบด้วยก็ได้

(2) ส่งเป็นหนังสือให้ผู้โฆษณา บรรณาธิการ และ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์เสนอเรื่องหรือข้อความที่จะโฆษณาในหนังสือพิมพ์ต่อไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจข่าวตรวจก่อน มีกำหนดเวลาไม่เกินสิบห้าวัน แต่ในการส่งเช่นนี้จะทำได้ก็ต่อเมื่อได้ให้คำตักเตือนตาม (1) แล้ว และผู้ถูกตักเตือนไม่สั่งวรในคำตักเตือนนั้น

(3) ในคราวที่มีเหตุฉุกเฉินภายในราชอาณาจักร หรือมีเหตุคับขันระหว่างประเทศ หรือมีการสงคราม จะส่งเป็นหนังสือแก่บุคคลใดให้เสนอเรื่องหรือข้อความที่จะโฆษณาในหนังสือพิมพ์ต่อไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจข่าวตรวจก่อน หรือสั่งให้พักใช้ หรือถอนใบอนุญาตหรือสั่งงดการเป็นผู้โฆษณา บรรณาธิการ และ หรือ เจ้าของหนังสือพิมพ์ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้นั้นทันทีโดยมีกำหนดเวลาหรือไม่ก็ได้และจะส่งเปลี่ยนแปลงคำสั่งนั้นภายหลังก็ได้”

มาตรา 52 พระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484 บัญญัติว่า

“ผู้ใดขาย เสนอขาย จำยแจก หรือเสนอจำยแจกสิ่งพิมพ์ซึ่งเจ้าพนักงานการพิมพ์ได้ห้ามการขายหรือจำยแจก ตามมาตรา 9 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาทหรือจำคุกไม่เกินสองเดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ”

แต่เดิมนั้น สื่อสิ่งพิมพ์มีกลไกการตรวจสอบในเชิงเนื้อหาในลักษณะที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน โดยกำหนดให้มีโทษทางอาญาแก่ผู้ที่ยขาย เสนอขาย จำยแจก หรือเสนอจำยแจกสิ่งพิมพ์ซึ่งเจ้าพนักงานการพิมพ์ได้ห้ามการขายหรือจำยแจกซึ่งเมื่ออย่างไรก็ตามในปัจจุบันพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484 ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550 ดังนั้น สื่อสิ่งพิมพ์ในปัจจุบันจึงไม่มีกฎหมายควบคุมตรวจสอบในเชิงเนื้อหาโดยกฎหมายเฉพาะเพื่อควบคุมสิ่งพิมพ์ แต่ได้กำหนดให้มีมาตรการจัดแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้พิมพ์และกำหนดโทษทางอาญาต่อผู้ฝ่าฝืนไม่แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้พิมพ์โดยบัญญัติให้ผู้ออกหนังสือพิมพ์โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ยังไม่ได้รับจัดแจ้งตามมาตรา 11 หรือรู้ว่าตนไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามของการเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

3.2.1.3 พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม โดยการกำหนดหน้าที่ของผู้สร้างภาพยนตร์ให้มีหน้าที่ต้องสร้างภาพยนตร์ที่ไม่มีเนื้อหาสาระหรือมีลักษณะเป็นการบ่อนทำลาย ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรืออาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงและเกียรติภูมิของประเทศไทย นอกจากนี้ยังกำหนดให้ภาพยนตร์ที่นำออกฉายในประเทศไทยจะต้องมีการตรวจพิจารณา ก่อน โดยคณะกรรมการจะเป็นผู้จำแนกประเภทภาพยนตร์ดังกล่าวว่าจัดอยู่ในภาพยนตร์ประเภทใด โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้มีผลเป็นการยกเลิกพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวีสดูโทรทัศน์ พ.ศ. 2530 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่เดิมในเรื่องของสื่อประเภทเทปหรือวีสดูโทรทัศน์

โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้มีบทกำหนดโทษของผู้ฝ่าฝืนสร้างภาพยนตร์ที่มีลักษณะต้องห้ามโดยเด็ดขาดและภาพยนตร์ที่คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าจัดอยู่ในประเภทที่ห้ามเผยแพร่ในราชอาณาจักร โดยมีหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมในพระราชบัญญัติฉบับนี้ ดังต่อไปนี้

1. กำหนดหน้าที่ของผู้สร้างภาพยนตร์ให้ต้องดำเนินการสร้างภาพยนตร์ในลักษณะที่ไม่เป็นการบ่อนทำลาย ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรืออาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงและเกียรติภูมิของประเทศไทย โดยบัญญัติไว้ในมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้

“มาตรา 23

ผู้สร้างภาพยนตร์ต้องดำเนินการสร้างภาพยนตร์ในลักษณะที่ไม่เป็นการบ่อนทำลาย ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรืออาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงและเกียรติภูมิของประเทศไทย”

2. กำหนดให้ภาพยนตร์ที่จะนำออกฉายในราชอาณาจักรต้องผ่านการตรวจพิจารณาโดยคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์และให้คณะกรรมการดังกล่าวจัดจำแนกด้วยว่าภาพยนตร์ดังกล่าวควรจัดอยู่ในภาพยนตร์ประเภทใด โดยบัญญัติไว้ในมาตรา 25 และมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ เว้นแต่ภาพยนตร์ประเภทที่กฎหมายกำหนดยกเว้นไว้ในมาตรา 27

“มาตรา 25 ภาพยนตร์ที่จะนำออกฉาย ให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายในราชอาณาจักรต้องผ่านการตรวจพิจารณาและได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์”

“มาตรา 26

ในการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ตามมาตรา 25 ให้คณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์กำหนดด้วยว่าภาพยนตร์ดังกล่าวควรจัดอยู่ในภาพยนตร์ประเภทใดดังต่อไปนี้

- (1) ภาพยนตร์ที่ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้และควรส่งเสริมให้มีการดู
- (2) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ดูทั่วไป
- (3) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบสามปีขึ้นไป
- (4) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป
- (5) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบแปดปีขึ้นไป
- (6) ภาพยนตร์ที่ห้ามผู้ที่มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีดู
- (7) ภาพยนตร์ที่ห้ามเผยแพร่ในราชอาณาจักร

ความใน (6) ไม่ใช้กับผู้บรรลุนิติภาวะโดยการสมรส

หลักเกณฑ์ในการกำหนดว่าภาพยนตร์ลักษณะใดควรจัดอยู่ในภาพยนตร์ประเภทใดให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง”

โดยกฎหมายกำหนดให้ภาพยนตร์ที่จะนำออกนำออกฉายในราชอาณาจักรต้องผ่านการตรวจพิจารณาโดยคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์และให้คณะกรรมการดังกล่าวจัดจำแนกด้วยว่าภาพยนตร์ดังกล่าวควรจัดอยู่ในภาพยนตร์ประเภทใด เว้นแต่เป็นภาพยนตร์ประเภทที่กฎหมายกำหนดยกเว้นไว้ ซึ่งได้แก่ภาพยนตร์ประเภทข่าวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ภาพยนตร์ที่สร้างขึ้นเพื่อดูเป็นการส่วนตัวภาพยนตร์ที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐสร้างขึ้น เพื่อเผยแพร่หรือส่งเสริมการดำเนินงานของหน่วยงานนั้น ภาพยนตร์ที่ฉายในเทศกาลภาพยนตร์ระหว่างประเทศตามที่คณะกรรมการกำหนด ภาพยนตร์ที่ฉายทางโทรทัศน์และผ่านการตรวจพิจารณาตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แล้ว

3. กำหนดโทษทางอาญาแก่ผู้สร้างภาพยนตร์ในลักษณะที่เป็นการบ่อนทำลาย ชัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรืออาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงและเกียรติภูมิของประเทศไทยและผู้นำภาพยนตร์ที่คณะกรรมการห้ามเผยแพร่ในราชอาณาจักรออกเผยแพร่ในราชอาณาจักร โดยกำหนดให้ผู้ฝ่าฝืนมีโทษทางอาญาจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 77 แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้

“มาตรา 77

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 23 วรรคหนึ่ง หรือนำภาพยนตร์ตามมาตรา 26 (7) ออกเผยแพร่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

4. กำหนดโทษทางอาญาแก่ผู้ฝ่าฝืนไม่นำภาพยนตร์ที่จะนำออกฉาย ให้เข้า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายในราชอาณาจักรผ่านการตรวจพิจารณาและได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ก่อน

“มาตรา 78 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 25 วรรคหนึ่ง มาตรา 28 วรรคสอง มาตรา 34 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 49 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท”

โดยบทบัญญัติมาตรานี้ได้กำหนดโทษทางอาญาแก่ผู้ฝ่าฝืนไม่นำภาพยนตร์ที่จะนำออกฉาย ให้เข้า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายในราชอาณาจักรผ่านการตรวจพิจารณาและได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ โดยกำหนดให้มีโทษปรับทางอาญาตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้บัญญัติให้วีดิทัศน์ที่จะนำออกฉาย ให้เข้า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายในราชอาณาจักรต้องผ่านการตรวจพิจารณาและได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ก่อน อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติฉบับนี้มีเพียงการกำหนดกลไกในการควบคุมสื่อประเภทภาพยนตร์และวีดิทัศน์โดยการควบคุมตรวจสอบก่อนนำภาพยนตร์และวีดิทัศน์ออกเผยแพร่ในราชอาณาจักรโดยการจำแนกประเภทของภาพยนตร์ให้เหมาะสมกับผู้รับชมในแต่ละช่วงอายุเท่านั้น โดยไม่ปรากฏว่ามีการกำหนดโทษทางอาญาต่อผู้ฝ่าฝืนนำภาพยนตร์ที่ผ่านการจัดจำแนกประเภทโดยคณะกรรมการตามกฎหมายฉบับนี้แล้วไปให้ผู้รับชมที่ไม่เหมาะสมกับผู้รับชมภาพยนตร์ในช่วงอายุอื่นรับชมรับฟังแต่อย่างใด โดยในส่วนของการ

ตรวจสอบภายหลังจากการนำภาพยนตร์ออกฉายไปแล้วและนำวิธีทัศนออกเผยแพร่ นั้น มีการกำหนดให้มีการตรวจสอบและกำหนดโทษทางอาญาเฉพาะในกรณีของผู้ฝ่าฝืนนำภาพยนตร์ที่ต้องห้ามเผยแพร่ในราชอาณาจักรออกเผยแพร่เท่านั้น ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 77 โดยการกำหนดโทษทางอาญาแก่ผู้ฝ่าฝืน โดยมีโทษระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากนี้ การกำหนดโทษทางอาญานั้น พบว่ามีการกำหนดโทษทางอาญาแก่ผู้สร้างภาพยนตร์ในลักษณะที่ไม่เป็นการบ่อนทำลาย ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรืออาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงและเกียรติภูมิของประเทศไทย และผู้นำภาพยนตร์ที่ต้องห้ามเผยแพร่ในราชอาณาจักรออกเผยแพร่เท่านั้น โดยไม่พบว่ามีการกำหนดโทษทางอาญาแก่ผู้ฝ่าฝืนนำภาพยนตร์ที่ผ่านการจัดจำแนกประเภทแล้วไปแสดงหรือเผยแพร่แก่บุคคลที่ไม่เหมาะสมต่อการรับชมภาพยนตร์ประเภทนั้นๆ แต่อย่างใด

3.2.1.4 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมได้แก่

1. กำหนดโทษทางอาญาแก่ผู้นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ ทั้งนี้ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 14 (4)

มาตรา 14

ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

โดยองค์ประกอบของการกระทำความผิดตามมาตรา มาตรา 14 (4)

องค์ประกอบของการกระทำความผิดประการแรก คือ การนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามก

โดยข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น หมายความว่า ข้อมูล ข้อความ คำสั่ง ชุดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่อยู่ในระบบคอมพิวเตอร์ในสภาพที่ระบบคอมพิวเตอร์อาจประมวลผลได้ และให้หมายความรวมถึงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย

องค์ประกอบของการกระทำความผิดประการที่สอง คือ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะอันลามกนั้น ต้องเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ด้วย หากเป็นการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์โดยที่ประชาชนทั่วไปไม่อาจเข้าถึงได้แล้วก็ไม่เป็นกรณีที่เป็นความผิดตามบทบัญญัติมาตรานี้

2. กำหนดโทษทางอาญาแก่ผู้เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ลามก ทั้งนี้ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 14 (5)

“มาตรา 14

ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(5) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1) (2) (3) หรือ (4)”

โดยลักษณะการกระทำความผิดตามมาตรานี้ นั้น คือ การเผยแพร่หรือส่งต่อคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามกโดยข้อมูลคอมพิวเตอร์ลามกนั้น อาจจะถูกอยู่ในรูปของข้อมูล ข้อความ คำสั่ง ชุดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่อยู่ในระบบคอมพิวเตอร์ในสภาพที่ระบบคอมพิวเตอร์อาจประมวลผลได้ และให้หมายความรวมถึงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย

โดยการกระทำความผิดตามมาตรานี้จะต้องประกอบด้วยเจตนาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 59 แห่งประมวลกฎหมายอาญาด้วย โดยผู้กระทำความผิดจะต้องรู้ว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะลามก จึงจะเป็นการกระทำที่เป็นความผิด

3. กำหนดโทษทางอาญาแก่ผู้ให้บริการผู้ใดจงใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา 14 ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ทั้งนี้ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 15 บัญญัติไว้

“มาตรา 15

ผู้ให้บริการผู้ใดจงใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา 14 ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา 14”

โดยลักษณะการกระทำความผิดตามมาตรา 14 บัญญัติไว้ ในระบบคอมพิวเตอร์ของตน กล่าวคือ ผู้ให้บริการจะต้องรู้ว่ามี การส่งต่อหรือนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ลามกด้วย โดยผู้ให้บริการจะต้องมีเจตนาโดยจงใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา 59 บัญญัติไว้ด้วย หากไม่รู้ข้อเท็จจริงย่อมไม่ถือว่ามีเจตนาอันเป็นการกระทำที่เป็นความผิด

4. กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี มีอำนาจยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้มีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ทั้งนี้ ตามที่ มาตรา 20 บัญญัติไว้

“มาตรา 20

ในกรณีที่การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในภาคสองลักษณะ 1 หรือลักษณะ 1/1 แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน พนักงานเจ้าหน้าที่โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีอาจยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้มีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นได้

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการระงับการทำให้แพร่หลายนั้นเอง หรือสั่งให้ผู้ให้บริการระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นก็ได้”

โดยพนักงานเจ้าหน้าที่โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีอาจยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้มีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร

ซึ่งจากพระราชบัญญัติฉบับนี้ มุ่งเอาโทษกับบุคคลที่กระทำความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมอยู่ด้วยกันทั้งสิ้นสามประเภท ได้แก่

1. ผู้นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ ซึ่งได้แก่ ผู้โพสต์ข้อความในระบบคอมพิวเตอร์หรืออินเทอร์เน็ตที่มีลักษณะเปิดเผย หรือเผยแพร่เป็นการทั่วไป

2. เผยแพร่ หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ลามก

3. ผู้ให้บริการผู้ใดจงใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา 14 ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน

นอกจากนี้ยังกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีมีอำนาจยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้คำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ซึ่งสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมย่อมถือเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยื่นคำร้องขอให้คำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ตามที่ มาตรา 20 บัญญัติไว้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.2.2 มาตรการทางกฎหมายที่มีโทษทางปกครอง

จากการศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมของไทย พบว่านอกจากจะมีกฎหมายที่บัญญัติให้การกระทำเกี่ยวกับสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเป็นความผิดและมีโทษทางอาญาแล้ว ยังมีกฎหมายระดับพระราชบัญญัติอีกหลายฉบับที่บัญญัติให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมมีโทษทางปกครองอีกด้วย ได้แก่

3.2.2.1 พระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550

พระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์เป็นกฎหมายที่ควบคุมสื่อสิ่งพิมพ์ในปัจจุบัน ซึ่งได้แก่ สมุด หนังสือ แผ่นกระดาษ หรือวัตถุใดๆ ที่พิมพ์ขึ้นเป็นหลายสำเนา โดยที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดหน้าที่ให้ผู้พิมพ์แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับผู้พิมพ์และกำหนดให้ผู้พิมพ์มีหน้าที่ส่งสิ่งพิมพ์ตามมาตรา 8 จำนวนสองฉบับให้หอสมุดแห่งชาติภายในสามสิบวันนับแต่วันเผยแพร่ โดยมีหลักเกณฑ์การควบคุมในบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมสื่อสิ่งพิมพ์ ดังต่อไปนี้

1. กำหนดประเภทของสิ่งพิมพ์ที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ควบคุม ซึ่งได้แก่ สมุด หนังสือ แผ่นกระดาษ หรือวัตถุใดๆ ที่พิมพ์ขึ้นเป็นหลายสำเนา และสิ่งพิมพ์ที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องถูกควบคุมโดยพระราชบัญญัติฉบับนี้ ซึ่งได้แก่ สิ่งพิมพ์ของส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐ และสิ่งพิมพ์ประเภทบัตร บัตรอวยพร ตราสาร แบบพิมพ์ และรายงานซึ่งใช้กันตามปกติในการส่วนตัว การสังคม การเมือง การค้า หรือสิ่งพิมพ์ที่มีอายุการใช้งานสั้น เช่น แผ่นพับหรือแผ่นโฆษณา โดยบัญญัติไว้ใน มาตรา 4 และมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550

“ **มาตรา 4** ในพระราชบัญญัตินี้

“**พิมพ์**” หมายความว่า ทำให้ปรากฏด้วยตัวอักษร รูปรอย ตัวเลข แผ่นผังหรือภาพโดยวิธีการอย่างใดๆ

“**สิ่งพิมพ์**” หมายความว่า สมุด หนังสือ แผ่นกระดาษ หรือวัตถุใดๆ ที่พิมพ์ขึ้นเป็นหลายสำเนา

“**หนังสือพิมพ์**” หมายความว่า สิ่งพิมพ์ซึ่งมีชื่อจำหน้าเช่นเดียวกัน และออกหรือเจตนาจะออกตามลำดับเรื่อยไป มีกำหนดระยะเวลาหรือไม่ก็ตาม มีข้อความต่อเนื่องกันหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้ให้หมายความรวมถึงนิตยสาร วารสาร สิ่งพิมพ์ที่เรียกชื่ออย่างอื่นทำนองเดียวกัน

“**ผู้พิมพ์**” หมายความว่า บุคคลซึ่งจัดการและรับผิดชอบในการพิมพ์

“ผู้โฆษณา” หมายความว่า บุคคลซึ่งรับผิดชอบในการจัดให้สิ่งพิมพ์แพร่หลายด้วยประการใดๆ ไม่ว่าจะเป็นการขายหรือให้เปล่า”

“มาตรา 5

พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับกับสิ่งพิมพ์ ดังต่อไปนี้ คือ

- (1) สิ่งพิมพ์ของส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐ
- (2) บัตร บัตรอวยพร ตราสาร แบบพิมพ์ และรายงานซึ่งใช้กันตามปกติในการส่วนตัว การสังคม การเมือง การค้า หรือสิ่งพิมพ์ที่มีอายุการใช้งานสั้น เช่น แผ่นพับหรือแผ่นโฆษณา
- (3) สมุดบันทึก สมุดแบบฝึกหัด หรือสมุดภาพระบายสี
- (4) วิทยานิพนธ์ เอกสารคำบรรยาย หลักสูตรการเรียนการสอน หรือสิ่งพิมพ์อื่นทำนองเดียวกันที่เผยแพร่ในสถานศึกษา”

2. กำหนดหน้าที่ของผู้พิมพ์สิ่งพิมพ์ที่ประสงค์จะเผยแพร่สิ่งพิมพ์ในราชอาณาจักรให้แสดงข้อมูลเกี่ยวกับผู้พิมพ์และกำหนดหน้าที่การส่งสิ่งพิมพ์จำนวนสองฉบับให้หอสมุดแห่งชาติภายในสามสิบวันนับแต่วันเผยแพร่ โดยบัญญัติไว้ในมาตรา 8 และมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550

“ มาตรา 8

ในสิ่งพิมพ์ซึ่งเป็นหนังสือที่ไม่ใช่หนังสือพิมพ์และพิมพ์ขึ้นในราชอาณาจักรให้แสดงข้อความ ดังต่อไปนี้

- (1) ชื่อของผู้พิมพ์และที่ตั้งโรงพิมพ์
- (2) ชื่อและที่ตั้งของผู้โฆษณา
- (3) เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือที่หอสมุดแห่งชาติได้ออกให้

ข้อความตามวรรคหนึ่งให้พิมพ์ไว้ในลักษณะที่เห็นได้ชัด และบรรดาชื่อตาม (1) และ (2) มิให้ใช้ชื่อย่อ หรือนามแฝง

สิ่งพิมพ์ตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงสิ่งพิมพ์ที่บันทึกด้วยวิธีการอิเล็กทรอนิกส์เพื่อขายหรือให้เปล่าด้วย”

“มาตรา 9

ให้ผู้พิมพ์ส่งสิ่งพิมพ์ตามมาตรา 8 จำนวนสองฉบับให้หอสมุดแห่งชาติภายในสามสิบวันนับแต่วันเผยแพร่”

3. กำหนดให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีอำนาจออกคำสั่งโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาห้ามส่งเข้าหรือนำเข้าเพื่อเผยแพร่ในราชอาณาจักร ซึ่งสิ่งพิมพ์ใดๆ ที่เป็นการหมิ่นประมาท ดูหมิ่นหรือแสดงอาฆาตมาดร้ายพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาทหรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ หรือจะกระทบต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน โดยบัญญัติไว้ในมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติจัดการพิมพ์ พ.ศ. 2550

“ มาตรา 10

ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีอำนาจออกคำสั่งโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาห้ามส่งเข้าหรือนำเข้าเพื่อเผยแพร่ในราชอาณาจักร ซึ่งสิ่งพิมพ์ใดๆ ที่เป็นการหมิ่นประมาท ดูหมิ่นหรือแสดงอาฆาตมาดร้ายพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาทหรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ หรือจะกระทบต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน โดยจะกำหนดเวลาห้ามไว้ในคำสั่งดังกล่าวด้วยก็ได้

การออกคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ห้ามมิให้นำข้อความที่มีลักษณะที่เป็นการหมิ่นประมาท ดูหมิ่นหรือแสดงอาฆาตมาดร้ายพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาทหรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์หรือข้อความที่กระทบต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชนมาแสดงไว้ด้วย

สิ่งพิมพ์ที่เป็นการฝ่าฝืนวรรคหนึ่ง ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีอำนาจริบและทำลาย”

มาตรา 19 ผู้พิมพ์หรือผู้โฆษณาผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 8 หรือมาตรา 9 ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

พระราชบัญญัติจัดการพิมพ์ได้กำหนดให้มีโทษทางปกครองแก่ผู้ฝ่าฝืนไม่ส่งสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ขึ้นเพื่อเผยแพร่ในราชอาณาจักร และผู้ไม่แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับผู้พิมพ์ โดยกำหนดให้มีโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

3.2.2.2 พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม โดยการกำหนดให้ผู้ประกอบกิจการต้องได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการจากคณะกรรมการตามกฎหมายดังกล่าวก่อนประกอบกิจการ นอกจากนี้ยังกำหนดห้ามมิให้ผู้ประกอบกิจการที่ได้รับอนุญาต ประกอบกิจการโดยมีเนื้อหาฝ่าฝืนต่อสิ่งที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ระบุไว้ กล่าวคือ ห้ามออกอากาศรายการที่มีเนื้อหาสาระที่ก่อให้เกิดการลุ่มลามการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือมีการกระทำซึ่งเข้าลักษณะลามกอนาจาร หรือมีผลกระทบต่อทำให้เกิดความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง

ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ตรวจสอบและให้ระงับการออกอากาศรายการที่มีลักษณะตามวรรคหนึ่ง หากผู้รับใบอนุญาตไม่ดำเนินการ ให้กรรมการซึ่งคณะกรรมการมอบหมายมีอำนาจสั่งด้วยวาจา หรือเป็นหนังสือให้ระงับการออกอากาศรายการนั้นได้ทันที

มาตรา 37

ห้ามมิให้ออกอากาศรายการที่มีเนื้อหาสาระที่ก่อให้เกิดการลุ่มลามการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือมีการกระทำซึ่งเข้าลักษณะลามกอนาจาร หรือมีผลกระทบต่อทำให้เกิดความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง

ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ตรวจสอบและให้ระงับการออกอากาศรายการที่มีลักษณะตามวรรคหนึ่ง หากผู้รับใบอนุญาตไม่ดำเนินการ ให้กรรมการซึ่งคณะกรรมการมอบหมายมีอำนาจสั่งด้วยวาจา หรือเป็นหนังสือให้ระงับการออกอากาศรายการนั้นได้ทันที และให้คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงกรณีดังกล่าวโดยพลัน

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวเกิดจากการละเลยของผู้รับใบอนุญาตจริง ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการแก้ไขตามที่สมควร หรืออาจพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตก็ได้

โดยที่พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้การประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ตามที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม ทุกประเภทต้องได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการตามความกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงและกิจการ

โทรทัศน์ก่อน เว้นแต่กิจการที่คณะกรรมการได้ประกาศยกเว้นไว้ โดยกำหนดให้สิทธิได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการเป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้ได้รับใบอนุญาต

โดยในส่วนของสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมนั้น มีบทบัญญัติ มาตรา 37 บัญญัติการห้ามออกอากาศรายการที่มีเนื้อหาสาระที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือมีการกระทำซึ่งเข้าลักษณะลามกอนาจาร หรือมีผลกระทบต่อทำให้เกิดความเสื่อมทรามทางจิตใจ ซึ่งกฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการในการที่จะมีหน้าที่ในการตรวจสอบให้ไม่มีการออกอากาศสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม ซึ่งถ้ามีการฝ่าฝืนออกอากาศสื่อที่มีลักษณะดังกล่าว คณะกรรมการก็มีอำนาจในการตัดเตือนเป็นหนังสือ ระงับการออกอากาศ และสอบสวนโดยพินัยโดยอาจออกคำสั่งให้ดำเนินการแก้ไขตามที่เห็นสมควร พักใช้ใบอนุญาต หรือเพิกถอนใบอนุญาตได้ แล้วแต่กรณี

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวยังกำหนดให้มีคณะกรรมการดำเนินการส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้ของผู้รับใบอนุญาต ผู้ผลิตรายการและผู้ประกอบวิชาชีพสื่อสารมวลชน เพื่อทำหน้าที่จัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพโดยมีการควบคุมให้การประกอบวิชาชีพต้องประกอบวิชาชีพภายใต้มาตรฐานของจริยธรรม โดยการทำมาตรฐานทางจริยธรรมขององค์กรนั้นต้องคำนึงถึงการคุ้มครองผู้บริโภคจากการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ด้วย

โดยผู้ที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา 37 วรรคหนึ่งนั้น ต้องได้รับโทษปรับทางปกครองชั้น 2 ทั้งนี้ ตามที่ มาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้บัญญัติไว้ โดยต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาท แต่ไม่เกินห้าแสนบาท

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.2.3 มาตรการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมอื่นๆ

ตามที่ได้ศึกษามาตรการทางกฎหมายในการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมของประเทศไทยในปัจจุบันนั้น นอกจากมาตรการทางกฎหมายที่มีโทษทางอาญาและมาตรการทางกฎหมายที่โทษทางปกครองตามที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ยังพบว่าปัจจุบันประเทศไทยยังมีมาตรการอื่นๆ เพื่อควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม เช่น มาตรการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อที่ไม่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของเด็กโดยวิธีการจัดจำแนกประเภทของสื่อตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 และมาตรการทางสังคมในการคุ้มครองผู้บริโภคจากการโฆษณา ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.3.1 มาตรการจัดประเภทของสื่อ (จัดเรตติ้ง)

โดยการกำหนดให้มีการจัดผังรายการให้มีความเหมาะสมกับผู้ชมแต่ละเพศและวัยและกำหนดให้ก่อนการนำภาพยนตร์ออกฉายภายในประเทศจะต้องมีการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ดังกล่าวออกนำออกฉายโดยคณะกรรมการภาพยนตร์และวีดิทัศน์

มาตรา 26 พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551

ในการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ตามมาตรา 25 ให้คณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์กำหนดด้วยว่าภาพยนตร์ดังกล่าวควรจัดอยู่ในภาพยนตร์ประเภทใดดังต่อไปนี้

- (1) ภาพยนตร์ที่ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้และควรส่งเสริมให้มีการดู
- (2) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ดูทั่วไป
- (3) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบสามปีขึ้นไป
- (4) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป
- (5) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบแปดปีขึ้นไป
- (6) ภาพยนตร์ที่ห้ามผู้ที่มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีดู
- (7) ภาพยนตร์ที่ห้ามเผยแพร่ในราชอาณาจักร

ความใน (6) ไม่ใช้กับผู้บรรลุนิติภาวะโดยการสมรส

หลักเกณฑ์ในการกำหนดว่าภาพยนตร์ลักษณะใดควรจัดอยู่ภาพยนตร์ประเภทใดให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

กฎกระทรวงกำหนดลักษณะของประเภทภาพยนตร์ พ.ศ. 2552

ข้อ 1 ภาพยนตร์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้และควรส่งเสริมให้มีการดู มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (1) เนื้อหาส่งเสริมการศึกษา จริยธรรม ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี หรือศีลธรรมอันดีของชาติ
- (2) เนื้อหาส่งเสริมความรู้หรือความเข้าใจในการพัฒนาสังคม ครอบครัว หรือคุณภาพชีวิตหรือการรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม
- (3) เนื้อหาส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ ความรับผิดชอบ หรือจิตสำนึกเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือประวัติศาสตร์ของชาติ

ข้อ 2 ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ดูทั่วไป มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (1) เนื้อหาที่ให้ความรู้หรือก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนหรือให้ความบันเทิงเป็นการทั่วไป
- (2) ไม่มีลักษณะของภาพยนตร์ตามข้อ 3 ข้อ 4 และข้อ 5

ข้อ 3 ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบสามปีขึ้นไป ต้องไม่มีลักษณะดังต่อไปนี้

- (1) เนื้อหาที่น่ากลัวสยองขวัญ หรือแสดงการกระทำที่รุนแรง ทารุณโหดร้าย หรือขาดมนุษยธรรม
- (2) เนื้อหาที่แสดงพฤติกรรมทางเพศที่ส่อไปในทางลามกอนาจาร
- (3) เนื้อหาที่แสดงวิธีการก่ออาชญากรรมหรือใช้อาวุธซึ่งอาจชักจูงหรือส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ
- (4) เนื้อหาที่แสดงวิธีการใช้สารเสพติด
- (5) เนื้อหาเกี่ยวกับลัทธิหรือคำสั่งสอนที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย ศีลธรรมอันดีหรือขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งอาจชักจูงให้ผู้ชมหลงเชื่อ
- (6) ใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสมในลักษณะของคำหยาบคายหรือลามก

ข้อ 4 ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป ต้องไม่มีลักษณะดังต่อไปนี้

- (1) เนื้อหาที่สยงขวัญ หรือแสดงการกระทำที่รุนแรง ทารุณโหดร้าย หรือขาดมนุษยธรรม
- (2) เนื้อหาที่แสดงพฤติกรรมทางเพศที่สื่อไปในทางลามกอนาจาร
- (3) เนื้อหาที่แสดงวิธีการก่ออาชญากรรมหรือใช้อาวุธซึ่งอาจชักจูงหรือส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ
- (4) เนื้อหาที่แสดงวิธีการใช้สารเสพติด
- (5) เนื้อหาเกี่ยวกับลัทธิหรือคำ สั่งสอนที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย ศีลธรรมอันดี หรือขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งอาจชักจูงให้ผู้ชมหลงเชื่อ

ข้อ 5 ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบแปดปีขึ้นไป ต้องไม่มีลักษณะดังต่อไปนี้

- (1) เนื้อหาที่แสดงการมีเพศสัมพันธ์ที่เห็นอวัยวะเพศ
- (2) เนื้อหาที่แสดงวิธีการก่ออาชญากรรมที่มีผลกระทบต่อสังคมอย่างรุนแรง และอาจชักจูงหรือส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ
- (3) เนื้อหาที่แสดงวิธีการใช้สารเสพติดซึ่งอาจชักจูงใจให้ผู้ชมเกิดพฤติกรรมเลียนแบบ

ข้อ 6 ภาพยนตร์ที่ห้ามผู้ที่มีอายุต่ำกว่าสิบปีดู มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (1) เนื้อหาที่แสดงการมีเพศสัมพันธ์ที่เห็นอวัยวะเพศหรือการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองหรือผู้อื่น
- (2) เนื้อหาที่แสดงวิธีการก่ออาชญากรรมซึ่งอาจชักจูงหรือส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ
- (3) เนื้อหาที่แสดงวิธีการใช้สารเสพติด
- (4) เนื้อหาเกี่ยวกับลัทธิหรือคำ สั่งสอนที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย ศีลธรรมอันดี หรือขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งอาจชักจูงให้ผู้ชมหลงเชื่อ

ข้อ 7 ภาพยนตร์ที่ห้ามเผยแพร่ในราชอาณาจักร มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (1) เนื้อหาที่กระทบกระเทือนต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ หรือการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(2) สารระสำคัญของเรื่องเป็นการเหยียดหยามหรือนำความเสื่อมเสียมาสู่ศาสนา หรือไม่เคารพต่อปูชนียบุคคล ปูชนียสถาน หรือปูชนียวัตถุ

(3) เนื้อหาที่ก่อให้เกิดการแตกความสามัคคีระหว่างคนในชาติ

(4) เนื้อหาที่กระทบกระเทือนต่อสัมพันธไมตรีระหว่างประเทศ

(5) สารระสำคัญของเรื่องเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์

(6) เนื้อหาที่แสดงการมีเพศสัมพันธ์ที่เห็นอวัยวะเพศ

มาตรา 77

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 23 วรรคหนึ่ง หรือนำภาพยนตร์ตามมาตรา 26 (7) ออกเผยแพร่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ประกาศคณะกรรมการภาพยนตร์และวีดิทัศน์แห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ในการตรวจพิจารณาภาพยนตร์และสื่อโฆษณา พ.ศ. 2552

การตรวจพิจารณาภาพยนตร์

ข้อ 4 วรรคหนึ่ง ผู้ใดประสงค์จะนำภาพยนตร์ออกฉาย ให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายในราชอาณาจักร ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อคณะกรรมการ

ข้อ 7 ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าภาพยนตร์ที่ขออนุญาตไม่มีลักษณะหรือเนื้อหาตามที่กำหนดไว้ในภาพยนตร์ประเภทที่ห้ามเผยแพร่ในราชอาณาจักร ให้คณะกรรมการสั่งอนุญาตและให้กำหนดว่าภาพยนตร์ดังกล่าวจัดอยู่ในภาพยนตร์ประเภทใดตามมาตรา 26 (1) ถึง (6)

ในการพิจารณากำหนดประเภทภาพยนตร์ตามวรรคหนึ่ง หากผู้ยื่นคำขออนุญาตยินยอมให้แก้ไข หรือตัดทอนเนื้อหาของภาพยนตร์บางส่วนออก เพื่อให้สามารถจัดอยู่ในประเภทที่ตนประสงค์จะขออนุญาต ให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดประเภทภาพยนตร์ที่ผู้ขออนุญาตยินยอมให้แก้ไขหรือตัดทอนเนื้อหาออกแล้ว

ข้อ 8 ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า ภาพยนตร์ที่ขออนุญาตมีลักษณะหรือเนื้อหาตามที่กำหนดไว้ในภาพยนตร์ประเภทที่ห้ามเผยแพร่ในราชอาณาจักร ให้คณะกรรมการแจ้งให้ผู้ยื่นคำขออนุญาตดำเนินการแก้ไขหรือตัดทอนเนื้อหาดังกล่าวออก หากผู้ยื่น

คำขออนุญาตไม่ประสงค์จะแก้ไขหรือตัดทอน ให้คณะกรรมการกำหนดให้ภาพยนตร์ดังกล่าวเป็นภาพยนตร์ประเภทที่ห้ามเผยแพร่ในราชอาณาจักร

ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขออนุญาตยินยอมแก้ไขหรือตัดทอนเนื้อหาตามที่คณะกรรมการแจ้งให้คณะกรรมการพิจารณาดำเนินการตามข้อ 7 ต่อไป

การตรวจพิจารณาสื่อโฆษณา

ข้อ 11 **วรรคหนึ่ง** ผู้ใดประสงค์จะนำสื่อโฆษณาออกเผยแพร่ในราชอาณาจักร ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อคณะกรรมการ

ข้อ 14 ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า สื่อโฆษณาที่ขออนุญาตไม่มีเนื้อหาเป็นการบ่อนทำลาย ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือไม่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของรัฐและเกียรติภูมิของประเทศไทย ให้คณะกรรมการอนุญาตให้นำสื่อโฆษณาดังกล่าวออกเผยแพร่ในราชอาณาจักร

ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าสื่อโฆษณาใดมีเนื้อหาเป็นการบ่อนทำลาย ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรืออาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของรัฐและเกียรติภูมิของประเทศไทย ให้คณะกรรมการแจ้งให้ผู้ยื่นคำขออนุญาตดำเนินการแก้ไขหรือตัดทอนเนื้อหาดังกล่าวออก

ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขออนุญาตไม่ประสงค์จะแก้ไขหรือตัดทอน ให้คณะกรรมการมีคำสั่งไม่อนุญาตให้นำสื่อโฆษณาดังกล่าวออกเผยแพร่ในราชอาณาจักร

ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขออนุญาตดำเนินการแก้ไขหรือตัดทอนเนื้อหาในส่วนที่คณะกรรมการมีความเห็นตามวรรคสอง ให้คณะกรรมการอนุญาตให้นำสื่อโฆษณาดังกล่าวออกเผยแพร่ในราชอาณาจักร

3.2.3.2 การกำหนดมาตรการคุ้มครองผู้บริโภคจากการโฆษณา

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม โดยได้มีการกำหนดห้ามการโฆษณาที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค โดยสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมนั้นอาจมีข้อพิจารณาได้ว่าสื่อดังกล่าวเป็นข้อความที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค ทั้งนี้ เป็นไปตามการวางแผนทางของคณะกรรมการเพื่อกำหนดแนวทางและมาตรฐานการพิจารณา ภาพอันเข้าข่ายลามกอนาจารหรือนำไปสู่ความเสื่อมเสียศีลธรรมอันดีงามและวัฒนธรรมของชาติ โดยมีบทบัญญัติในเรื่องการควบคุมสื่อไว้ ดังนี้

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“โฆษณา” หมายความว่า กระทำการไม่ว่าโดยวิธีการใดๆ ให้ประชาชนทราบข้อความเพื่อประโยชน์ในทางการค้า

“สื่อโฆษณา” หมายความว่า สิ่งที่ใช้เป็นสื่อในการโฆษณา เช่น วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ไปรษณีย์โทรเลข โทรศัพท์

มาตรา 4

ผู้บริโภคมีสติธิได้รับความคุ้มครอง ดังต่อไปนี้

(1) สิทธิที่จะได้รับข่าวสาร รวมทั้งคำพรรณนาคุณภาพที่ถูกต้องและเพียงพอเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ

(2) สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกหาสินค้าหรือบริการ

(3) สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการ

(3 ทวิ) สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา

(4) สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหาย

ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายว่าด้วยการนั้น ๆ หรือพระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้

มาตรา 5

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(1) นับ ชั่ง ตวง วัด ตรวจสอบสินค้า และเก็บหรือนำสินค้าในปริมาณพอสมควรไปเป็นตัวอย่างเพื่อทำการทดสอบโดยไม่ต้องชำระราคาสินค้านั้น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

(2) คั่น ยึด หรืออายัดสินค้า ภาชนะหรือหีบห่อบรรจุสินค้าฉลากหรือเอกสารอื่นที่ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(3) เข้าไปในสถานที่หรือยานพาหนะใด ๆ เพื่อตรวจสอบการผลิตสินค้า การขายสินค้าหรือบริการ รวมทั้งตรวจสอบสมุดบัญชี เอกสารและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องของผู้ประกอบธุรกิจ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(4) มีหนังสือเรียกให้บุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสารและหลักฐานที่จำเป็นเพื่อประกอบการพิจารณาของพนักงานเจ้าหน้าที่

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา 22

การโฆษณาจะต้องไม่ใช่ข้อความที่เป็นการไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคหรือใช้ข้อความที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมเป็นส่วนรวม ทั้งนี้ ไม่ว่าข้อความดังกล่าวนั้นจะเป็นข้อความที่เกี่ยวกับแหล่งกำเนิด สภาพ คุณภาพ หรือลักษณะของสินค้าหรือบริการ ตลอดจนการส่งมอบ การจัดหา หรือการใช้สินค้าหรือบริการ

ข้อความดังต่อไปนี้ ถือว่าเป็นข้อความที่เป็นการไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคหรือเป็นข้อความที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมเป็นส่วนรวม

(1) ข้อความที่เป็นเท็จหรือเกินความจริง

(2) ข้อความที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการไม่ว่าจะกระทำโดยใช้หรืออ้างอิงรายงานทางวิชาการ สถิติ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งอันไม่เป็นความจริงหรือเกินความจริง หรือไม่ก็ตาม

(3) ข้อความที่เป็นการสนับสนุนโดยตรงหรือโดยอ้อมให้มีการกระทำผิดกฎหมายหรือศีลธรรม หรือนำไปสู่ความเสื่อมเสียในวัฒนธรรมของชาติ

(4) ข้อความที่จะทำให้เกิดความแตกแยกหรือเสื่อมเสียความสามัคคีในหมู่ประชาชน

(5) ข้อความอย่างอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ข้อความที่ใช้ในการโฆษณาที่บุคคลทั่วไปสามารถรู้ได้ว่าเป็นข้อความที่ไม่อาจเป็นความจริงได้โดยแน่แท้ ไม่เป็นข้อความที่ต้องห้ามในการโฆษณาตาม (1)

และเพื่อให้การโฆษณาเป็นไปโดยไม่ขัดต่อนโยบายทางสังคม ศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดีของชาติ คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาจึงได้มีคำสั่งที่ 12/2523 ลงวันที่ 14 ตุลาคม 2523 และคำสั่งที่ 14/2523 ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2523 แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดแนวทางและมาตรฐานการพิจารณาภาพอันเข้าข่ายลามกอนาจารหรือนำไปสู่ความเสื่อมเสีย ศีลธรรมอันดีงามและวัฒนธรรมของชาติขึ้น ซึ่งคณะกรรมการชุดดังกล่าวได้พิจารณาเกี่ยวกับการโฆษณาที่จะเข้าข่ายลามกอนาจารโดยพิจารณาประกอบกับแนวคำพิพากษาฎีกา ซึ่งคณะกรรมการก็ได้วางแนวทางการพิจารณาโดยมีหลักเกณฑ์ในส่วนที่เกี่ยวกับการห้ามการโฆษณาสื่อที่มีลักษณะไปในทางยั่วยุกามารมณ์ไว้ด้วย ซึ่งโดยหลักการแห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวแล้วมุ่งหมายในการคุ้มครองผู้บริโภคจากสื่อที่ไม่เหมาะสม โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ว่าสื่อประเภทใดเป็นสื่อที่ต้องห้ามมิให้มีการโฆษณาไปสู่สาธารณะชน ซึ่งสื่อลามกก็ถือว่าเป็นสื่อประเภทหนึ่งที่ต้องห้ามมิให้ทำการโฆษณาตามนัยแห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.2.4 ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุอันตราย พ.ศ.

นอกจากบทบัญญัติกฎหมายตามที่ได้กล่าวถึงไปแล้วข้างต้น ในปัจจุบันยังมีร่างกฎหมายที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คือ ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุอันตราย พ.ศ. ซึ่งร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวมีมาตรการทางกฎหมายที่น่าสนใจและน่าจะเป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยอาจเข้ามามีบทบาทส่งเสริมกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเพื่อวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนเพิ่มมากขึ้นได้ ซึ่งร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุอันตราย พ.ศ. มีหลักการที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

3.2.4.1 กำหนดคำจำกัดความตัวสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม

ให้เป็นความผิดตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

โดยการกำหนดบทนิยามของคำว่า “วัตถุอันตราย” หมายความว่า เอกสาร ภาพ ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ รูปรอย ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ วัสดุบันทึกภาพ วัสดุบันทึกข้อมูล วัสดุบันทึกเสียง เสียงหรือในถ้อยคำทางโทรทัศน์ ข้อความ ข้อมูล ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าจะอยู่ในสื่อชนิดใด ที่กระตุ้นส่งเสริม หรือช่วย ให้เกิดหรือโดยประการที่น่าก่อให้เกิดการกระทำวิปริตทางเพศกิจกรรม ความสัมพันธ์หรือการกระทำทางเพศกับเด็ก หรือการกระทำทางเพศของเด็ก การกระทำทารุณกรรมต่อเด็ก การฆ่าตัวตาย การใช้ยาเสพติด การกระทำผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ลักษณะ 1 ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ลักษณะ 1/1 ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย ลักษณะ 4 ความผิดเกี่ยวกับศาสนา และลักษณะ 9 ความผิดเกี่ยวกับเพศ หรือ การใช้ความรุนแรงที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา 3⁵

⁵ มาตรา 3 ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุอันตราย พ.ศ.

“วัตถุอันตราย” หมายความว่า เอกสาร ภาพ ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ รูปรอย ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ วัสดุบันทึกภาพ วัสดุบันทึกข้อมูล วัสดุบันทึกเสียง เสียงหรือถ้อยคำทางโทรทัศน์ ข้อความ ข้อมูล ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าจะอยู่ในสื่อชนิดใด ที่กระตุ้น ส่งเสริม หรือช่วย ให้เกิดหรือโดยประการที่น่าก่อให้เกิด

(1) การกระทำวิปริตทางเพศ

3.2.4.2 ให้คำจำกัดความของเด็กที่จะได้รับความคุ้มครองจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม

โดยการกำหนดบทนิยามของคำว่า “ เด็ก ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ และรวมถึงตัวแสดงในวัตถุ audiovisive ทัศนกรรมอันตรายที่มีเนื้อหาหรือลักษณะที่ทำให้เข้าใจว่าเป็นเด็ก ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา 3⁶

3.2.4.3 กำหนดลักษณะการกระทำที่จะเป็นความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการผลิตและการทำให้แพร่หลายซึ่งสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมรวมถึงกำหนดโทษไว้ในอัตราที่สูงกว่าที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาเพื่อประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ดียิ่งขึ้น

ซึ่งได้แก่ การกำหนดโทษทางอาญาแก่ ผู้ครอบครอง ผู้ทำ ผู้ผลิต ผู้ทำสำเนา ผู้ก่อให้เกิดมีการทำ การผลิต การนำเข้า การส่งออก การยักยัดนำเข้า การยักยัดส่งออก ผู้จ่ายแจก ผู้ทำให้แพร่หลาย ผู้เผยแพร่ ผู้แสดงออกแก่สาธารณชนหรือประชาชนไม่ว่าวิธีใดๆ รวมถึงกำหนดข้อยกเว้นบางประการให้การกระทำความผิดดังกล่าวไม่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในร่าง มาตรา 13⁷

(2) กิจกรรม ความสัมพันธ์หรือการกระทำทางเพศกับเด็ก หรือการกระทำทางเพศของเด็ก

(3) การกระทำทารุณกรรมต่อเด็ก

(4) การฆ่าตัวตาย

(5) การใช้ยาเสพติด

(6) การกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ลักษณะ 1 ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ลักษณะ 1/1 ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย ลักษณะ 4 ความผิดเกี่ยวกับศาสนา และลักษณะ 9 ความผิดเกี่ยวกับเพศ หรือ

(7) การใช้ความรุนแรงที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต”

⁶ **มาตรา 3** ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุ audiovisive ทัศนกรรมอันตราย พ.ศ.

“เด็ก” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ และรวมถึงตัวแสดงในวัตถุ audiovisive ทัศนกรรมอันตรายที่มีเนื้อหาหรือลักษณะทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นเด็ก”

⁷ **มาตรา 13** ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุ audiovisive ทัศนกรรมอันตราย พ.ศ.

“ผู้ใดโดยเจตนา ผลิต ทำสำเนา หรือก่อให้เกิดมีการทำ การผลิตหรือการทำสำเนาซึ่งวัตถุ audiovisive ทัศนกรรมอันตราย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

3.2.4.4 กำหนดให้ผู้การกระทำที่จะเป็นความผิดโดยมีวัตถุประสงค์ในเชิงการค้า ผู้ใช้เด็กเป็นผู้กระทำความผิดและกระทำความผิดต่อเด็กต้องรับโทษหนักขึ้น กึ่งหนึ่ง สองเท่า หรือสามเท่า แล้วแต่กรณี

ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในร่าง มาตรา 14 วรรคสอง และมาตรา 14 วรรคสาม⁸

3.2.4.5 กำหนดให้ผู้ให้บริการตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ที่รู้ว่ามีกรกระทำผิด ให้หรือส่งผ่านระบบคอมพิวเตอร์และโดยมิได้จัดการถอนหรือกำจัดวัตถุข้อมูลผิดกฎหมายออกจากระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตนนั้นในทันทีต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิด

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำโดยมีภาพหรือเสียงของเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบห้าปี หรือมีลักษณะที่ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบห้าปีหรือมีข้อความที่เกี่ยวข้องกับการมีเพศสัมพันธ์ในลักษณะใดๆ กับเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบห้าปี บันทึกหรือปรากฏอยู่ในวัตถุข้อมูลผิดกฎหมาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดโดยเจตนามิไว้ในครอบครอง เผยแพร่ จำหน่าย นำเข้าหรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออกหรือยังให้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้พาไป แจกจ่าย หรือทำให้แพร่หลาย เผยแพร่ต่อสาธารณชน หรือแสดงออกแก่ประชาชนไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ ส่งผ่านหรือยังให้ส่งผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อสารสนเทศอย่างอื่น ซึ่งวัตถุข้อมูลผิดกฎหมายตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ผู้นั้นต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิด ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี

หากกระทำตามมาตรานี้เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ของการศึกษา การทดลองทางวิทยาศาสตร์ หรือการแพทย์ หรือการกระทำที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการ ไม่ถือว่าเป็นความผิด”

⁸ **มาตรา 14 ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุข้อมูลผิดกฎหมาย พ.ศ.**

“ถ้าการกระทำตามมาตรา 13 เป็นการกระทำเพื่อความประสงค์แห่งการค้าหรือโดยการค้า ไม่ว่าจะโดยจำหน่าย มิใช่เพื่อจำหน่าย นำเข้าหรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออกหรือยังให้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้พาไป แจกจ่าย หรือทำให้แพร่หลาย เผยแพร่ต่อสาธารณชน หรือแสดงออกแก่ประชาชนไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ ซึ่งวัตถุข้อมูลผิดกฎหมาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้กึ่งหนึ่ง

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำต่อเด็กใช้เด็กให้เป็นผู้กระทำความผิด ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำที่มีเจตนากระทำต่อเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบห้าปี หรือใช้ให้เด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบห้าปีเป็นผู้กระทำความผิด ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง”

เป็นการบัญญัติกำหนดให้ผู้ให้บริการมีหน้าที่ที่จะต้องระมัดระวัง ควบคุมดูแลมิให้มีการกระทำคามผิดโดยการส่งผ่านข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะเป็นสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตน มิฉะนั้น ผู้ให้บริการจะต้องรับผิดชอบอย่างไรก็ตาม ผู้ให้บริการจะมีความรับผิดชอบก็ต่อเมื่อได้กระทำการโดยเจตนา ทั้งนี้ ตามที่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 บัญญัติไว้ด้วย โดยการบัญญัติกำหนดหน้าที่ของผู้ให้บริการดังกล่าว นั้นปรากฏอยู่ในร่าง มาตรา 16⁹

3.2.4.6 กำหนดให้ผู้สมคบกันเพื่อกระทำความผิดตั้งแต่สองคนขึ้นไปต้องรับโทษและกำหนดให้ผู้สมคบกันเพื่อกระทำความผิดตั้งแต่สามคนขึ้นไปเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ทางการเงิน ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใด ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมต้องรับโทษหนักขึ้น

ทั้งนี้ เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในร่าง มาตรา 15¹⁰ ร่างมาตรา 17¹¹

⁹ มาตรา 16 ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุอันตราย พ.ศ.

“ผู้ให้บริการตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ผู้ใดรู้ ว่ามีการกระทำความผิดตามมาตรา 13 หรือมาตรา 14 ให้หรือส่งผ่านระบบคอมพิวเตอร์และมีได้จัดการถอนหรือกำจัดวัตถุอันตรายออกจากระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตนนั้นในทันที ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตราดังกล่าว”

¹⁰ มาตรา 15 ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุอันตราย พ.ศ.

“ผู้ใดสมคบกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิดตามมาตรา 13 หรือมาตรา 14 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งคนใดคนหนึ่งได้ลงมือกระทำความผิดตามที่ได้สมคบกันไปแล้ว ผู้ร่วมสมคบกันทุกคนต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ สำหรับความผิดนั้นอีกกระทงหนึ่งด้วย

ในกรณีที่ความผิดได้กระทำถึงขั้นลงมือกระทำความผิด แต่เนื่องจากการเข้าขัดขวางของผู้สมคบทำให้การกระทำนั้นกระทำไปไม่ตลอดหรือกระทำตลอดแล้วแต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล ผู้สมคบที่กระทำการขัดขวางนั้น คงได้รับโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งเท่านั้น

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งกลับใจความจริงแห่งการสมคบต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ก่อนที่จะมีการกระทำความผิดตามที่ได้สมคบกัน ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือศาลจะไม่ลงโทษเลยก็ได้”

¹¹ มาตรา 17 ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุอันตราย พ.ศ.

3.2.4.7 กำหนดโทษของนิติบุคคลที่กระทำความผิด และกำหนดให้กรรมการ ผู้จัดการของนิติบุคคลที่มีส่วนรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดของนิติบุคคลดังกล่าวต้องมีความรับผิดชอบทางอาญาร่วมกับนิติบุคคลด้วย

ทั้งนี้ เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในร่าง มาตรา 18 ¹²

3.2.4.8 กำหนดให้การกระทำความผิดนอกราชอาณาจักรต้องรับโทษในราชอาณาจักร โดยการกำหนดให้นำความในมาตรา 10 แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

หากการกระทำความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมนั้นได้กระทำโดยผู้กระทำความผิดหรือผู้ร่วมกระทำความผิดคนใดคนหนึ่งเป็นคนไทยหรือมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย หรือผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าว และได้กระทำโดยประสงค์ให้ความผิดเกิดขึ้นในราชอาณาจักร หรือเป็นความผิดที่รัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหาย หรือ ผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าว หากผู้กระทำความผิดนั้นมาปรากฏตัวอยู่ในราชอาณาจักรและมีได้มีการส่งตัวผู้นั้นออกไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

ทั้งนี้ เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในร่าง มาตรา 19 ¹³

“ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 13 หรือมาตรา 14 ได้กระทำโดยร่วมกันตั้งแต่สามคนขึ้นไป เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ทางการเงิน ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใด ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งล้านห้าแสนบาทถึงสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

¹² มาตรา 18 ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุช่วยยุติกรรมอันตราย พ.ศ.

“นิติบุคคลใดกระทำความผิดมาตรา 13 หรือมาตรา 14 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลตามวรรคหนึ่งนั้นเกิดจากความรู้เห็นยินยอม การสั่งการ การกระทำ หรือไม่สั่งการ หรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น บุคคลดังกล่าวต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

¹³ มาตรา 19 ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุช่วยยุติกรรมอันตราย พ.ศ.

3.2.4.9 กำหนดให้การกระทำความผิดตามร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ทั้งนี้ เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในร่าง มาตรา 30¹⁴

3.2.4.10 กำหนดให้เงินค่าปรับและเงินที่ริบตามร่างพระราชบัญญัตินี้ตกเป็นของกองทุนคุ้มครองเด็กและกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม

ทั้งนี้ เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในร่าง มาตรา 20¹⁵

“ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา 13 หรือมาตรา 14 แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักร ผู้นั้นต้องรับโทษในราชอาณาจักร ถ้าปรากฏว่า

(1) ผู้กระทำความผิดหรือผู้ร่วมกระทำความผิดคนใดคนหนึ่งเป็นคนไทยหรือมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย

(2) ผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าว และได้กระทำโดยประสงค์ให้ความผิดเกิดขึ้นในราชอาณาจักร หรือเป็นความผิดที่รัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหาย หรือ

(3) ผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าว และการกระทำนั้นเป็นความผิดตามกฎหมายของรัฐที่การกระทำเกิดขึ้นในเขตอำนาจของรัฐนั้น หากผู้กระทำความผิดนั้นมาปรากฏตัวอยู่ในราชอาณาจักร และมีได้มีการส่งตัวผู้นั้นออกไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

ทั้งนี้ ให้นำมาตรา 10 แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม”

¹⁴ **มาตรา 30** ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุช่วยยุติกรรมอันตราย พ.ศ.

“ให้ถือว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน”

¹⁵ **มาตรา 20** ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุช่วยยุติกรรมอันตราย พ.ศ.

“บรรดาเงินค่าปรับและเงินที่ริบตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ตกเป็นของกองทุนคุ้มครองเด็กตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กร้อยละหกสิบ และตกเป็นของกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมร้อยละสี่สิบ”

3.2.4.11 กำหนดมาตรการดำเนินการกับทรัพย์สิน

โดยการกำหนดให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่อง หรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือได้มาจากการกระทำความผิดดังกล่าวไม่ว่าจะมีค่าขอหรือจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่

ทั้งนี้ เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา 27¹⁶ และร่างมาตรา 28¹⁷

3.2.4.12 กำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามวัตถุช่วยยุติกรรมอันตราย และกำหนดอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการดังกล่าวให้มีบทบาทในการป้องกันและปราบปรามการทำให้แพร่หลายซึ่งวัตถุช่วยยุติกรรมอันตราย

เช่น กำหนดแผนงานและมาตรการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับวัตถุช่วยยุติกรรมอันตราย สั่งให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับวัตถุช่วยยุติกรรมอันตราย เร่งรัดและประสานงานการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับวัตถุช่วยยุติกรรมอันตราย เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการหรืองานแผนงาน หรือโครงการของส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับวัตถุช่วยยุติกรรมอันตราย เป็นต้น

ทั้งนี้ เป็นไปตามที่ร่างมาตรา 10¹⁸ และร่างมาตรา 11¹⁹ บัญญัติไว้

¹⁶ มาตรา 27 ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุช่วยยุติกรรมอันตราย พ.ศ.

“บรรดาวัตถุหรือสิ่งลามกตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 287 หรือวัตถุช่วยยุติกรรมอันตราย รวมทั้งทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่อง หรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือได้มาจากการกระทำความผิดดังกล่าวให้ริบเสียทั้งสิ้น ไม่ว่าจะมีค่าขอหรือจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่”

¹⁷ มาตรา 28 ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุช่วยยุติกรรมอันตราย พ.ศ.

“ภายใต้บังคับมาตรา 20 บรรดาทรัพย์สินอื่นๆ นอกจากเงินที่ศาลพิพากษาหรือสั่งให้ริบตามมาตรา 27 ให้ตกเป็นตกเป็นของแผ่นดิน แต่บรรดาวัตถุหรือสิ่งลามกตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 287 หรือวัตถุช่วยยุติกรรมอันตรายหรือทรัพย์สินที่มีไว้เป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นให้ทำลายเสียทั้งสิ้น”

¹⁸ มาตรา 10 ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุช่วยยุติกรรมอันตราย พ.ศ.

“คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

3.2.4.13 กำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานในการดำเนินการเพื่อป้องกันและปราบปรามวัตถุอันตรายซึ่ง ได้แก่

อำนาจเข้าไปในเคหสถาน สถานที่ หรือยานพาหนะใดๆ ที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า มีการกระทำความผิดเพื่อตรวจค้น ยึด หรืออายัดวัตถุอันตราย หรือวัตถุหรือสิ่ง

(1) กำหนดแผนงานและมาตรการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับวัตถุอันตราย

(2) วางโครงการและดำเนินการ ตลอดจนสั่งให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับวัตถุอันตราย

(3) เร่งรัดและประสานงานการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับวัตถุอันตราย

(4) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการหรืองานแผนงานหรือโครงการของส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับวัตถุอันตราย

(5) วางหลักเกณฑ์การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(6) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับวัตถุอันตรายในสถานประกอบการหรือสถานที่อื่นใด และกำหนดให้สถานที่ซึ่งใช้ในการประกอบธุรกิจใดๆ เป็นสถานประกอบการที่อยู่ภายใต้บังคับของมาตรการดังกล่าว

(7) สนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน รวมทั้งประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามวัตถุอันตราย

(8) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ”

มาตรา 11 ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุอันตราย พ.ศ.

“คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการหรือทำการใดๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ให้นำบทบัญญัติมาตรา 9 มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานโดยอนุโลม”

ลามก หรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดดังกล่าว เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้วัตถุหรือสิ่งลามก หรือวัตถุช่วยพยานหลักฐานอันตราย หรือพยานหลักฐานดังกล่าว นั้น จะถูกย้าย ซุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนสภาพไปจากเดิม อำนาจในการเปิดหรือสั่งให้เปิดพัสดุภัณฑ์ จดหมาย หรือตู้ไปรษณีย์ เพื่อเข้าถึง ตรวจสอบ และทำสำเนาข้อมูลหรือวัตถุต่างๆ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 หรือมีวัตถุช่วยพยานหลักฐานอันตราย หรือมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการค้าการเผยแพร่วัตถุช่วยพยานหลักฐานอันตรายตามพระราชบัญญัตินี้ อยู่ในพัสดุภัณฑ์ จดหมาย หรือตู้ไปรษณีย์ไม่ว่าจะอยู่ในความครอบครองหรือควบคุมของบุคคลใด ซึ่งรวมถึงอำนาจในการเข้าถึง ตรวจสอบ และทำสำเนาข้อมูลในไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ระบบคอมพิวเตอร์ หรือฐานข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย

ทั้งนี้ เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา 22²⁰ ร่างมาตรา 23²¹ ร่างมาตรา 24²² ร่างมาตรา 25²³ และร่างมาตรา 26²⁴

²⁰ **มาตรา 22** ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุช่วยพยานหลักฐานอันตราย พ.ศ.

“ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา”

²¹ **มาตรา 23** ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุช่วยพยานหลักฐานอันตราย พ.ศ.

“เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในเคหสถาน สถานที่ หรือยานพาหนะใดๆ ที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า มีการกระทำความผิดตามมาตรา 13 หรือมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 เพื่อตรวจค้น ยึด หรืออายัด วัตถุช่วยพยานหลักฐานอันตราย หรือวัตถุหรือสิ่งลามก หรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดดังกล่าว เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้วัตถุหรือสิ่งลามก หรือวัตถุช่วยพยานหลักฐานอันตราย หรือพยานหลักฐานดังกล่าว นั้น จะถูกย้าย ซุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนสภาพไปจากเดิม

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง บัตรประจำตัวให้เป็นตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

²² **มาตรา 24** ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุช่วยพยานหลักฐานอันตราย พ.ศ.

“ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจยึดหรืออายัดบรรดาวัตถุหรือสิ่งลามกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 หรือวัตถุช่วยพยานหลักฐานอันตราย และทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องหรือได้ใช้ในการกระทำความผิดหรือได้มาจากกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 หรือตามพระราชบัญญัตินี้ไว้ เพื่อเป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้จนกว่าพนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องหรือจนกว่าคดีถึงที่สุด

3.2.4.14 กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้แจ้งให้เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมายฉบับอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการเพิกถอนหรือพักใช้ใบอนุญาต

ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 13 หรือมาตรา 14 ได้กระทำในโรงแรม โรงภาพยนตร์ หรือสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น โดยผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการดังกล่าวรู้เป็นใจด้วยในการกระทำความผิด เมื่อได้มีการดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดแล้ว ก็ให้เจ้าพนักงานตามกฎหมายนั้นๆ มีอำนาจเพิกถอนหรือพักใช้ใบอนุญาต หรือมีคำสั่งอื่นใดตามกฎหมายดังกล่าวด้วย

ทั้งนี้ เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา 21²⁵

แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะเป็นของผู้กระทำความผิดหรือเป็นผู้มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็ตาม”

²³ มาตรา 25 ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุช่วยยุติกรรมอันตราย พ.ศ.

“เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 287 หรือมีวัตถุช่วยยุติกรรมอันตราย หรือมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการค้าการเผยแพร่วัตถุช่วยยุติกรรมอันตรายตามพระราชบัญญัตินี้อยู่ในพัสดุภัณฑ์ จดหมาย หรือตู้ไปรษณีย์ภัณฑ์ไม่ว่าจะอยู่ในความครอบครองหรือควบคุมของบุคคลใดก็ตาม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการเปิดหรือสั่งให้เปิดพัสดุภัณฑ์ จดหมาย หรือตู้ไปรษณีย์ภัณฑ์นั้น เพื่อเข้าถึง ตรวจสอบ และทำสำเนาข้อมูลหรือวัตถุดังกล่าวได้

ในกรณีที่ไม่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าจะมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 287 หรือมีวัตถุช่วยยุติกรรมอันตรายตามวรรคหนึ่ง อยู่ในไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ระบบคอมพิวเตอร์ หรือฐานข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ของบุคคลใด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการเข้าถึง ตรวจสอบ และทำสำเนาข้อมูลหรือวัตถุดังกล่าวได้”

²⁴ มาตรา 26 ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุช่วยยุติกรรมอันตราย พ.ศ.

“เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการตามมาตรา 23 มาตรา 24 หรือมาตรา 25 แล้ว ต้องบันทึกรายละเอียดและเหตุผลแห่งการดำเนินการ และรายงานต่อศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจหรือศาลอาญาภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาลงมือดำเนินการ ในกรณีที่ศาลเห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวมิได้เป็นไปตามกฎหมาย ศาลจะสั่งระงับหรือเพิกถอนการดำเนินการนั้นก็ได้”

²⁵ มาตรา 21 ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุช่วยยุติกรรมอันตราย พ.ศ.

“ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 13 หรือมาตรา 14 ได้กระทำในโรงแรม โรงภาพยนตร์หรือสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น โดยผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการดังกล่าวรู้เป็นใจด้วยในการกระทำความผิด

3.2.4.15 กำหนดให้ศาลมีดุลพินิจสั่งห้ามการประกอบอาชีพไม่เกินห้าปี

ในกรณีที่ศาลเห็นว่าจำเลยกระทำความผิดโดยอาศัยโอกาสจากการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ หรือเนื่องจากการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ และเห็นว่าหากผู้นั้นประกอบอาชีพหรือวิชาชีพนั้นต่อไป อาจจะทำผิดเช่นนี้อีก เมื่อศาลเห็นสมควรหรือพนักงานอัยการร้องขอศาลอาจมีดุลพินิจห้ามจำเลยประกอบอาชีพหรือวิชาชีพนั้นเป็นเวลาไม่เกินห้าปีนับแต่วันพ้นโทษไปแล้วก็ได้ ในกรณีที่ศาลพิพากษาให้รอกการกำหนดโทษไว้หรือกำหนดโทษแต่รอกการลงโทษ ลงโทษ ให้ศาลมีคำสั่งให้ดำเนินการคุ้มครองความประพฤติต่อไปด้วย

ทั้งนี้ เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา 29²⁶

นั้น เมื่อได้มีการดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดแล้ว ก็ให้เจ้าพนักงานตามกฎหมายนั้นๆ มีอำนาจเพิกถอนหรือพักใช้ใบอนุญาต หรือมีคำสั่งอื่นใดตามกฎหมายดังกล่าวด้วย แล้วแต่กรณี

ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานตามกฎหมายนี้ แจ้งให้เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายนั้นๆ เป็นผู้ดำเนินการเพิกถอนหรือพักใช้ใบอนุญาต หรือมีคำสั่งอื่นใดตามกฎหมายดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง”

²⁶ มาตรา 29 ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุอันตราย พ.ศ.

“ในกรณีที่ศาลเห็นว่าจำเลยกระทำความผิดโดยอาศัยโอกาสจากการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ หรือเนื่องจากการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ และเห็นว่าหากผู้นั้นประกอบอาชีพหรือวิชาชีพนั้นต่อไป อาจจะทำผิดเช่นนี้อีก เมื่อศาลเห็นสมควรหรือพนักงานอัยการมีคำขอศาลจะสั่งไว้ในคำพิพากษาห้ามประกอบอาชีพหรือวิชาชีพนั้นเป็นเวลาไม่เกินห้าปีนับแต่วันพ้นโทษไปแล้วก็ได้ในกรณีที่ศาลพิพากษาให้รอกการกำหนดโทษไว้หรือกำหนดโทษแต่รอกการลงโทษ ให้ศาลมีคำสั่งให้ดำเนินการคุ้มครองความประพฤติต่อไปด้วย”

3.3 กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม และกฎหมายคุ้มครองเด็กของต่างประเทศ

จากการที่ได้ศึกษากฎหมายต่างประเทศในเรื่องการคุ้มครองเด็กจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมตามตัวอย่างกฎหมายต่างประเทศพบว่า ในแต่ละประเทศมีการบัญญัติควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนไว้ในรูปแบบที่แตกต่างกัน โดยสามารถจำแนกได้ออกเป็นสามรูปแบบคือ การบัญญัติการบัญญัติควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมไว้ในประมวลกฎหมายอาญา การบัญญัติควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมไว้ในกฎหมายคุ้มครองเด็ก และการบัญญัติไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมสื่อ

3.3.1 การควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมตามประมวลกฎหมายอาญา

จากการศึกษาตัวอย่างกฎหมายต่างประเทศพบว่า มีหลายประเทศบัญญัติควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมไว้ในประมวลกฎหมายอาญา โดยมีลักษณะการกระทำ ความผิด สื่อที่กฎหมายบัญญัติควบคุมและอายุของเด็กและเยาวชนที่กฎหมายบัญญัติคุ้มครองไว้แตกต่างกัน ดังนี้

3.3.1.1 ประมวลกฎหมายอาญาสิงคโปร์ (Singapore Penal Code)

ประเทศสิงคโปร์มีการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมไว้ในกฎหมายอาญา โดยมีการกำหนดนิยามของคำว่า “สื่อลามก” ไว้เป็นการเฉพาะ ซึ่งในกฎหมายโดยประมวลกฎหมายอาญาสิงคโปร์ ได้ให้นิยามของคำว่า “สื่อลามก” (Obscene) ไว้ว่า หมายถึง สิ่งหรือวัตถุใดๆ ที่แสดงถึงหรือเกี่ยวพันถึงสิ่งที่มีแนวโน้มว่าจะนำมาซึ่งความเสื่อมทรามทางศีลธรรมและทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่ตกต่ำลง ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของสื่อที่โดยการได้อ่าน ได้เห็นหรือได้ยินในรูปแบบของสื่อดังกล่าว²⁷

โดยที่มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมด้วย โดยการบัญญัติควบคุมสื่อลามกไว้ใน มาตรา 292 และการบัญญัติควบคุมสื่อที่ไม่เหมาะสมไว้ใน มาตรา 267

²⁷ Section 42 Singapore Penal Code

บทบัญญัติควบคุมสื่อลามก : มาตรา 292

ได้บัญญัติห้ามการกระทำในลักษณะต่างๆ ที่เกี่ยวกับสื่อลามกโดยการห้ามขาย ให้เช่า จำหน่าย การนำออกแสดงสู่สาธารณะ การแลกเปลี่ยน การนำเข้า การผลิต การจำหน่ายสิ่ง หรือวัตถุลามกดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ ภาพ ภาพวาด ภาพพิมพ์ วัตถุ รูปปั้น หรือวัตถุอัน ลามกอื่นใด

บทบัญญัติควบคุมสื่อที่ไม่เหมาะสม : มาตรา 267

ได้บัญญัติห้ามการผลิตสื่อที่มีลักษณะกระตุ้น ยุยง ส่งเสริม ปลุกปั่นหรือ ก่อให้เกิดการใช้กำลัง การใช้ความรุนแรง หรือมีผลยั่วยุให้เกิดความไม่สงบสุขในสังคม

บทบัญญัติควบคุมสื่อเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน

สำหรับกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่ เหมาะสมของประเทศสิงคโปร์นั้น เป็นการบัญญัติในลักษณะที่เป็นบทเพิ่มโทษ โดยบัญญัติไว้ใน ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 294 ดังนี้

มาตรา 294 ห้ามขาย ให้เช่า จำหน่าย นำออกแสดง ซึ่งสิ่งลามกตามที่มาตรา 292 บัญญัติไว้²⁸ ให้แก่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปีบริบูรณ์ โดยการกระทำหรือพยายามกระทำ ความผิดดังกล่าวต้องได้รับโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

²⁸ **มาตรา 292** ประมวลกฎหมายอาญาสิงคโปร์ บัญญัติห้ามการขาย ให้เช่า จำหน่าย การนำออกแสดงสู่สาธารณะ การแลกเปลี่ยน การนำเข้า การผลิต การจำหน่ายสิ่งหรือวัตถุลามกดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ ภาพ ภาพวาด ภาพพิมพ์ วัตถุ รูปปั้น หรือวัตถุอันลามกอื่นใด

3.3.1.2 ประมวลกฎหมายอาญาอินเดีย (Indian Penal Code)

กฎหมายอาญาของอินเดียได้บัญญัติลักษณะของการกระทำที่กฎหมายห้าม รวมถึงข้อยกเว้นของการกระทำความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกไว้อย่างชัดเจนใน มาตรา 292²⁹

บทบัญญัติควบคุมสื่อลามก : มาตรา 292

ได้บัญญัติเกี่ยวกับนิยามของ “สื่อลามก” ไว้ว่า หมายถึง บรรดาหนังสือ รูปภาพ กระดาษ ภาพวาด ภาพเขียนรูปปั้น หรือวัตถุอื่นใดที่จะถือเป็นสื่อลามกนั้นเป็นสิ่งหรือวัตถุประเภทใดๆ ตามที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ซึ่งโดยทุกส่วนของสิ่งหรือวัตถุนั้นๆ มีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดความตกต่ำและก่อให้เกิดเสื่อมทรามทางศีลธรรมทั้งหมดโดยสิ้นเชิงต่อบุคคลผู้ได้อ่าน ได้เห็น หรือได้ยินซึ่งวัตถุหรือสิ่งนั้นๆ

โดยได้มีการกำหนดข้อยกเว้นสำหรับลักษณะของสื่อที่เป็นความผิดไว้อย่างชัดเจน ในตอนท้ายของมาตราเดียวกัน เช่น เป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ ประโยชน์เพื่อวิทยาศาสตร์ วรรณกรรม การศึกษา วัตถุที่เก็บรักษาไว้ตามหลักสุจริต เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับกิจการทางศาสนาและวัตถุหรือรูปปั้นที่ปรากฏอยู่ในวัดหรือพิพิธภัณฑสถาน เป็นต้น

โดยประมวลกฎหมายอาญาอินเดียมีการบัญญัติห้ามการกระทำเกี่ยวกับสื่อลามกตามทีบัญญัติไว้ใน มาตรา 292 (2) a มาตรา 292 (2) e ดังนี้

มาตรา 292 (2) a³⁰

²⁹ Section 292 Indian Penal code

Section 292 Sale, etc., of obscene books, etc.

(1) For the purposes of subsection

(2), a book, pamphlet, paper, writing, drawing, painting, representation, figure or any other object, shall be deemed to be obscene if it is lascivious or appeals to the prurient interest or if its effect, or (where it comprises two or more distinct items) the effect of any one of its items, is, if taken as a whole, such as to tend to deprave and corrupt person, who are likely, having regard to all relevant circumstances, to read, see or hear the matter contained or embodied in it.

³⁰ Section 292 (a) sells, lets to hire, distributes, publicly exhibits or in any manner puts into circulation, or for purposes of sale, hire, distribution, public exhibition or circulation, makes, produces or has in his possession any obscene book, pamphlet, paper, drawing, painting, representation or figure or any other obscene object whatsoever, or

ห้ามการขาย นำเข้า ให้เช่า จำหน่าย นำออกแสดงสู่สาธารณชน กระทำการเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า ให้เช่า จำหน่าย นำออกแสดงสู่สาธารณชน การทำ ผลิตและการเป็นเจ้าของสิ่งลามก

มาตรา 292 (2) b³¹

ห้ามการนำเข้า ส่งออกสิ่งลามกโดยมีวัตถุประสงค์ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีสิ่งลามกไว้เพื่อขาย ให้เช่า หรือจำหน่ายสู่สาธารณชน

มาตรา 292 (2) c³²

ห้ามการมีส่วนร่วมหรือได้รับผลประโยชน์จากธุรกิจการทำ ผลิต จำหน่าย เก็บรักษา นำเข้า ส่งออก หรือแสดงออกสู่สาธารณะซึ่งสิ่งลามกดังกล่าว

มาตรา 292 (2) e³³

การเสนอหรือพยายามกระทำการใดๆ ซึ่งเป็นความผิดตามมาตรานี้จะต้องระวางโทษตามที่มาตรานี้กำหนดไว้

บทบัญญัติควบคุมสื่อเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ในส่วนของการควบคุมสิ่งลามกเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนนั้น ประมวลกฎหมายอาญาอินเดีย มาตรา 293 ได้บัญญัติในเรื่องดังกล่าวไว้ในลักษณะของบทเพิ่มโทษ ดังนี้

มาตรา 293³⁴ ได้บัญญัติห้ามการขาย ให้เช่า จำหน่ายและจัดแสดงสิ่งลามกให้แก่เด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

³¹ **Section 292 (b)** imports, exports or conveys any obscene object for any of the purposes aforesaid, or knowing or having reason to believe that such object will be sold, let to hire, distributed or publicly exhibited or in any manner put into circulation, or

³² **Section 292 (c)** takes part in or receives profits from any business in the course of which he knows or has reason to believe that any such obscene objects are for any of the purposes aforesaid, made, produced, purchased, kept, imported, exported, conveyed, publicly exhibited or in any manner put into circulation, or

³³ **Section 292 (e)** offers or attempts to do any act which is an offence under this section,

³⁴ **Section 293 Indian Penal Code** Sale, etc., of obscene objects to young person
Whoever sells, lets to hire, distributes, exhibits or circulates to any person under the

3.1.3 ประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน (German Penal Code)

ประเทศเยอรมันมีการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมไว้ในกฎหมายอาญา โดยบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 184³⁵

age of twenty years any such obscene object as is referred to in the last preceding section, or offers or attempts so to do, shall be punished 140[on first conviction with imprisonment of either description for a term which may extend to three years, and with fine which may extend to two thousand rupees, and, in the event of a second or subsequent conviction, with imprisonment of either description for a term which may extend to seven years, and also with fine which may extend to five thousand rupees.

³⁵ Section 184 Dissemination of Pornographic Writings

(1) Whoever, in relation to pornographic writings (Section 11 subsection (3)):

1. offers, gives or makes them accessible to a person under eighteen years of age;
2. displays, posts, presents or otherwise makes them accessible at a place accessible to persons under eighteen years of age, or into which they can see;
3. offers or gives them to another in retail trade outside of the business premises, in kiosks or other sales areas which the customer usually does not enter, through a mail-order business or in commercial lending libraries or reading circles; 3a. offers or gives them to another by means of commercial rental or comparable commercial furnishing for use, except for shops which are not accessible to persons under eighteen years of age and into which they cannot see;
4. undertakes to import them by means of a mail-order business;
5. publicly offers, announces, or commends them at a place accessible to persons under eighteen years of age or into which they can see, or through dissemination of writings outside of business transactions through normal trade outlets;
6. allows another to obtain them without having been requested to do by him;
7. shows them at a public film showing for compensation requested completely or predominantly for this showing;
8. produces, obtains, supplies, stocks, or undertakes to import them in order to use them or copies made from them within the meaning of numbers 1 through 7 or to make such use possible by another; or
9. undertakes to export them in order to disseminate them or copies made from them abroad in violation of the applicable penal provisions there or to make them publicly accessible or to make such use possible,

shall be punished with imprisonment for not more than one year or a fine.

(2) Whoever disseminates a pornographic presentation by radio shall be similarly punished.

ได้บัญญัติห้ามการกระทำในลักษณะ ดังต่อไปนี้

(1) ห้ามการเผยแพร่สื่อที่มีลักษณะอนาจาร ตามที่มาตรา 11 (3)³⁶ บัญญัติไว้ โดยบัญญัติห้ามการกระทำที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. ห้ามการเสนอ การให้ การทำให้เข้าถึงสิ่งที่มีลักษณะอนาจาร ตามที่มาตรา 11 (3) บัญญัติไว้แก่บุคคลมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี

2. ห้ามการนำออกแสดง การประกาศ หรือการแสดงโดยวิธีการอื่นใดในสถานที่ที่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีสามารถพบเห็นได้

(3) Whoever, in relation to pornographic writings (Section 11 subsection (3)), which have as their object acts of violence, the sexual abuse of children or sexual acts of human beings with animals:

1. disseminates them;
2. publicly displays, posts, presents or otherwise makes them accessible; or
3. produces, obtains, supplies, stocks, offers, announces, commends, or undertakes to import or export them, in order to use them or copies made from them within the meaning of numbers 1 or 2 or makes such use possible by another,

shall be punished, if the pornographic writings have as their object the sexual abuse of children, with imprisonment from three months to five years, and otherwise with imprisonment for not more than three years or a fine.

(4) If the pornographic writings (Section 11 subsection (3)) in cases under subsection (3) have as their object the sexual abuse of children and reproduce an actual or true-to-life event, then the punishment shall be imprisonment from six months to ten years if the perpetrator acted professionally or as a member of a gang which has combined for the continued commission of such acts.

(5) Whoever undertakes to gain possession of pornographic writings (Section 11 subsection (3)) for himself or a third person, which have as their object the sexual abuse of children, shall, if the writings reproduce an actual or true-to-life event, be punished with imprisonment for not more than one year or a fine. Whoever possesses the writings indicated in sentence 1 shall be similarly punished.

(6) Subsection (1), number 1 shall not be applicable if the person responsible for the care of the person acts. Subsection (1), number 3a, shall not apply if the act takes place in business transactions with commercial borrowers. Subsection (5) shall not apply to acts, which serve exclusively to fulfill legal, official or professional duties. (7) In cases under subsection (4), Section 73d shall be applicable. Objects, to which a crime under subsection (5) relates, shall be confiscated. Section 74a shall be applicable.

³⁶ Section 11 (3) German Penal Code

Audio and visual recording media, data storage media, illustrations and other images shall be the equivalent of writings in those provisions which refer to this subsection

3. ห้ามการเสนอให้ในเชิงการค้าหรือสัญญาทางธุรกิจ โดยการสั่งทางจดหมาย ในทางธุรกิจ หรือโดยวิธีการอื่นใด ในเชิงการค้าหรือการให้เช่า ยกเว้นร้านที่ไม่สามารถเข้าถึงได้ซึ่ง สิ่งอนาจารโดยบุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี

4. ห้ามการเสนอขายสิ่งอนาจารในที่สาธารณะ ประกาศและแนะนำในสถานที่ที่ บุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีสามารถพบเห็นได้

(2) ห้ามการทำให้แพร่หลายซึ่งสิ่งอนาจารโดยผ่านสื่อวิทยุกระจายเสียง

(3) ห้ามการจำหน่าย การแสดงในที่สาธารณะ การทำให้เข้าถึง การเผยแพร่ การ ผลิต การได้รับ การจัดหา การเก็บรักษา การเสนอ การประกาศ การทำสำเนา การประกอบ การ นำเข้าส่งออกไม่ว่าจะโดยตนเองหรือบุคคลอื่น เกี่ยวกับสื่ออนาจารที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะของ พฤติกรรมทางเพศระหว่างมนุษย์กับสัตว์ (Sexual actions of Human and Animal) การใช้เด็ก ในทางที่ผิดในสื่ออนาจาร (Abuse of Children) และสื่ออนาจารที่ประกอบไปด้วยการใช้ความ รุนแรง (Object acts of Violence) ซึ่งถ้ามีการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติดังกล่าวจะส่งผลให้ ผู้กระทำต้องรับโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับตามที่กฎหมายกำหนด หรือทั้งจำทั้งปรับ

(4) ห้ามการทำให้เพื่อครอบครองไม่ว่าจะโดยตนเองหรือบุคคลที่สามเกี่ยวกับสื่อ อนาจารที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะของพฤติกรรมทางเพศระหว่างมนุษย์กับสัตว์ (Sexual actions of Human and Animal) การใช้เด็กในทางที่ผิดในสื่ออนาจาร (Abuse of Children) และสื่อ อนาจารที่ประกอบไปด้วยการใช้ความรุนแรง (Object acts of Violence)

โดยมีหลักเกณฑ์ทางกฎหมายในส่วนของ การคุ้มครองเด็กจากสิ่งอนาจาร ดังต่อไปนี้ ดังนี้

1. ห้ามการเผยแพร่สิ่งอนาจารโดยประการที่ว่าบุคคลอายุต่ำกว่าสิบแปดปี สามารถที่จะรับรู้ได้ หรือมีการเสนอให้แก่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี³⁷

2. ทำสิ่งอนาจารในสถานที่ที่บุคคลอายุต่ำกว่าสิบแปดปีสามารถที่จะได้เห็น ได้ ชม หรือรับรู้ได้³⁸

3. ทำสิ่งอนาจารในสถานที่สาธารณะที่บุคคลอายุต่ำกว่าสิบแปดปีสามารถที่จะ พบเห็นได้ หรือมีการเผยแพร่สิ่งอนาจารนอกเขตการค้าด้วยวิธีการเสนอขายหรือประกาศ³⁹

³⁷ German Penal Code , Section 184 (1) (1)

³⁸ German Penal Code , Section 184 (1) (2)

³⁹ German Penal Code Section 184 (1) (5) ,

บุคคลที่กระทำความผิดข้างต้นไม่ว่าโดยวิธีการอย่างไร อันเป็นการเผยแพร่สิ่ง
อนาจารแก่เด็กอายุต่ำกว่าสิบแปดปี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตามที่กฎหมาย
กำหนด หรือทั้งจำทั้งปรับ

3.3.1.4 ประมวลกฎหมายอาญาฟินแลนด์ (Finland Penal Code)

จากการที่ได้ศึกษาประมวลกฎหมายอาญาของประเทศฟินแลนด์นั้นไม่พบว่ามี
การควบคุมสื่อลามกในกรณีทั่วไป อย่างไรก็ตาม กฎหมายอาญาของประเทศฟินแลนด์ได้บัญญัติ
ห้ามขายสื่อลามกให้แก่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบห้าปี และมีการควบคุมสื่อที่ไม่เหมาะสมด้วยโดย
รายละเอียดปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายอาญา โดยบัญญัติไว้หมวดความผิดที่เกี่ยวกับความ
สงบเรียบร้อย⁴⁰ ใน มาตรา 17 ถึง มาตรา 20 ดังนี้

บทบัญญัติควบคุมสื่อที่ไม่เหมาะสม

ประมวลกฎหมายอาญาฟินแลนด์บัญญัติห้ามสื่อที่แสดงถึงความทารุณโหดร้าย
โดยการบัญญัติห้ามการเสนอขาย ให้เช่า จำหน่าย ผลิต นำเข้า ภาพยนตร์ แผ่นฟิล์ม หรือรูปภาพ
ที่แสดงถึงความทารุณโหดร้าย และบัญญัติควบคุมสื่อที่แสดงถึงการใช้ความรุนแรง การนำสัตว์มา
ใช้ในเชิงลามก และการบัญญัติควบคุมสื่อลามกเด็ก โดยมีรายละเอียด ดังนี้

มาตรา 17(1)⁴¹

ได้บัญญัติห้ามการเสนอขาย ให้เช่า จำหน่าย ผลิต นำเข้า ภาพยนตร์ แผ่นฟิล์ม
หรือรูปภาพที่แสดงถึงความทารุณโหดร้าย โดยกำหนดให้การกระทำความผิดดังกล่าวต้องโทษปรับ
หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 17(2)⁴²

⁴⁰ Chapter 17 - Offences against Public Order , Finland Penal code

⁴¹ Section 17(1) - Dissemination of Depictions of Violence

A person who offers for sale or for rent, distributes or to that end manufactures or imports a film or other motion picture recording depicting brutal violence shall be sentenced for dissemination of depictions of violence to a fine or to imprisonment for at most two years.

⁴² Section 17(2) - Dissemination of depictions of violence

กำหนดให้ไม่นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับหากภาพยนตร์หรือการบันทึกนั้น
นั้นมีความหมายหรือคุณค่าทางศิลปะของภาพหรือภาพยนตร์นั้นๆ และได้ผ่านการตรวจพิจารณา
ตามกฎหมายเฉพาะแล้ว (Act on the Censorship of Pictorial Recording)

มาตรา 18⁴³

The provision in paragraph (1) does not apply, if the depiction of violence is to be deemed justifiable because of the informative nature or manifest artistic value of the film or recording. If the contents of the film or recording have been screened by censors and certified for presentation according to the Act on the Censorship of Pictorial Recordings , the provision in paragraph (1) does also not apply. If the producer or importer of the recording has evidently had the intention of subjecting the recording to such censorship before offering it for sale or for rent or conveying it, the production or import is not punishable under paragraph (1).

⁴³ **Section 18 - Dissemination of Depictions of Obscenity**

(1) A person who offers for sale or for rent, distributes, or to that end manufactures or imports, pictures or visual recordings depicting children, violence or bestiality in an obscene way, shall be sentenced for distribution of depictions of obscenity to a fine or to imprisonment for at most two years.

(2) The provisions in section 17(2) apply also to the pictures and visual recordings referred to in this section.

Section 18a - Unlawful Presentation or Dissemination of Pictorial Recordings to a Minor

A person who publicly presents or disseminates

(1) a pictorial recording that has not been certified for presentation or dissemination under section 8 of the Act on the Censorship of Pictorial Recordings, to persons younger than 18 years of age,

(2) a pictorial recording in breach of an age certification imposed under section 8 of the said Act, or

(3) an unscreened pictorial recording to a person younger than 18 years of age, where the recording, had it been screened by censors, should have been banned under section 8 of the said Act or subjected to an age certification higher than the age of the person in question, shall

ได้บัญญัติห้ามการเสนอขาย ให้เช่า จำหน่าย ผลิต นำเข้าภาพ หรือสื่อทัศนวัสดุที่ประกอบด้วยเด็ก การใช้ความรุนแรง การนำสัตว์มาใช้ในเชิงลามกที่แสดงให้เห็นการร่วมเพศระหว่างคนกับสัตว์ โดยกำหนดให้การกระทำความผิดดังกล่าวต้องโทษปรับ หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 19⁴⁴

ได้บัญญัติห้ามการครอบครองสื่อลามกเด็ก โดยได้กำหนดห้ามการครอบครองสื่อไม่ว่าจะเป็นรูปภาพ วีดิโอ เทป फिल्मหรือสื่อทัศนวัสดุอื่นๆ ที่แสดงให้เห็นถึงการร่วมเพศของเด็ก การกระทำทางเพศของเด็ก หรือการแสดงอื่นใดอันส่งไปในทางลามกของเด็ก โดยกำหนดให้การกระทำความผิดดังกล่าวต้องโทษปรับ หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทบัญญัติควบคุมสื่อเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน

กฎหมายอาญาของประเทศฟินแลนด์มีการบัญญัติควบคุมสื่อลามกเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนโดยบัญญัติห้ามการทำการค้าหรือนำออกสู่ท้องตลาดซึ่งสื่อลามก โดยบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 20

มาตรา 20⁴⁵ ได้บัญญัติห้ามการเป็นได้รับผลประโยชน์จากการทำการค้าหรือนำออกสู่ท้องตลาดซึ่งสื่อลามก ในกรณี ดังต่อไปนี้

be sentenced for *unlawful presentation or dissemination of pictorial recordings to a minor* to a fine or to imprisonment for at most six months.

⁴⁴ **Section 19 - Possession of Obscene Pictures of Children**

A person who unlawfully has in his/her possession a photograph, video tape, film or other visual recording, realistically depicting a child having sexual intercourse or in a comparable sexual act, or depicting a child in another obviously obscene way, shall be sentenced for *possession of obscene pictures of children* to a fine or to imprisonment for at most six months.

⁴⁵ **Section 20 - Unlawful Marketing of Obscene Material**

(1) A person who, for gain, markets an obscene picture, visual recording or object which is conducive to causing public offence, by

- (1) giving it to a person under 15 years of age;
- (2) putting it on public display;
- (3) delivering it unsolicited to another; or

- (1) ให้แก่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบห้าปี
- (2) นำไปแสดงในที่สาธารณะ
- (3) ส่งต่อ
- (4) เสนอขาย แนะนำ หรือโฆษณาโดยแผ่นพับ โปสเตอร์ หรือโดยวิธีการอื่นใด โดยกำหนดให้การกระทำความผิดดังกล่าวต้องโทษปรับ หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ

3.3.1.5 กฎหมายอาญาของมลรัฐอริโซนา ประเทศสหรัฐอเมริกา

โดยที่บทบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดห้ามการขายหรือการจำหน่ายสิ่งที่เป็นอันตรายต่อเด็กและเยาวชนไว้ไม่ว่าจะเป็นการขายในกรณีทั่วไปและขายผ่านเครื่องจำหน่ายสินค้าอัตโนมัติ⁴⁶ โดยมีการจำกัดการขายสินค้าที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่เด็กและเยาวชนไว้อย่างเคร่งครัด

(4) openly offering it for sale or promoting it by advertisement, brochure or poster or by other means causing public offence, shall be sentenced for unlawful marketing of obscene material to a fine or to imprisonment for at most six months.

(2) A sentence for unlawful marketing of obscene material shall also be passed on person who, in the manner referred to in paragraph (1)(4), offers for sale or promotes an obscene text or sound recording which is conducive to causing public offence.

⁴⁶ Section 13-3513 Sale or distribution of material harmful to minors through vending machines classifications provided that

“ A. it is unlawful for any person to knowingly display, sell or offer to sell in any coin-operated or slug-operated vending machine or mechanically or electronically control vending machine that is located in public place from which minors are excluded any material that is harmful to minors as define in section 13-1501

B It is defense in any prosecution for violation of subsection A that the defendant has taken reasonable steps to ascertain that the person that is eighteen year of age or older has taken either of following measure to restrict access to material that is harmful to minors.

1. Required the person receiving the material that is harmful to minors to use an unauthorized access or identification card to use the vending machine and has established a procedures to immediately cancel the card of any person after receiving notice that the card has

โดยได้กำหนดนิยามของสื่อลามก และ สื่อที่มีลักษณะเป็นอันตรายต่อผู้เยาว์ไว้ อย่างชัดเจน ดังจะกล่าวต่อไปนี้

“ เป็นอันตรายต่อผู้เยาว์ (Harmful to Minors) ⁴⁷ ” หมายความว่า เมื่อได้ พิจารณาถึงคุณสมบัติของการแสดงออกหรือการบรรยายหรือพรรณนาของสิ่งนั้นแล้ว ปรากฏอยู่ใน รูปของการโป๊เปลือย กิจกรรมทางเพศ การกระทำทางเพศ การทำให้ตื่นเต้นทางเพศ หรือการทำให้ ได้รับความพึงพอใจทางเพศในทางที่ผิด เมื่อ

(1) เมื่อมาตรฐานของผู้บรรลุนิติภาวะโดยเฉลี่ยตามมาตรฐานของรัฐพิจารณา แล้วเห็นว่า สิ่งใดเป็นสิ่งที่มีความเหมาะสมต่อผู้เยาว์

1.1 โดยไม่ผ่านการยอมรับอย่างเป็นทางการว่าเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ โดยเมื่อ พิจารณาจากมาตรฐานของบุคคลทั่วไปแล้ว เป็นสิ่งที่ไม่มีความจำเป็นโดยพิจารณาจากกลุ่มผู้ ได้รับและจากข้อเท็จจริง

1.2 เป็นสิ่งที่แสดงออกหรือบรรยายให้เห็นถึงสิ่งที่ผิดกฎหมายอย่างชัดเจน

been lost, stolen or used by the person under eighteen year of age or that the card is no longer desired.

2. Required the person receiving the material that is harmful to minors to use a token in order to use the vending machine.

C. A person who violates this section is guilty of class 6 felony.

⁴⁷ “Harmful to minors” means that quality of any description or representation , in whatever form of nudity , sexual activity , sexual conduct , sexual excitement or sadomasochistic abuse, when both

(a) to the average adult applying contemporary state standards which respect to what is suitable for minor, it both

(i) Appeals to the prurient interests ,when take as a whole. In order for an item as a whole to be found or intended to have an appeal to the prurient interests , it is not necessary that the item be successful in arousing or exiting any particular form of prurient interest either in the hypothetical average person , in a member of it intended and probable recipient group or in the trier of fact.

(ii) Portrays the description or representation in a patently offensive way.

(b) taken as a whole does not have serious literary, artistic , political , or scientific value for minors.

(2) เมื่อพิจารณาจากทุกส่วนแล้วไม่มีส่วนหนึ่งส่วนใดที่มีลักษณะที่แสดงออกในเชิงวรรณกรรม การแสดงออกทางศิลปะ ในทางการเมือง หรือปราศจากคุณค่าทางวิทยาศาสตร์ ต่อผู้เยาว์

“ภาพเปลือย” (Nudity) ⁴⁸ หมายความว่า แสดงให้เห็นร่างกายและอวัยวะของชายหญิง แก้มก้นโดยไม่มีสิ่งปกปิด แสดงให้เห็นถึงเต้านมของหญิงโดยเห็นหัวนม หรือภาพที่แสดงถึงการปกปิดอวัยวะแต่สามารถเข้าใจเช่นนั้นได้

“การได้รับความพึงพอใจทางเพศที่ผิด” (Sodomasochistic Abuse) ⁴⁹ หมายความว่า การตีด้วยแส้ การทรมานบุคคลใดคนหนึ่งโดยปราศจากเสื้อผ้าปกคลุม พฤติกรรมที่ผิดแปลกหรือไม่ปกติ หรือสภาพที่ถูกกักขัง จองจำ ถูกมัดหรือล่ามโซ่แม้ว่าจะสวมใส่เสื้อผ้าก็ตาม เพื่อวัตถุประสงค์ไปในทางสนองความพึงพอใจทางเพศที่ผิดๆ

“กิจกรรมทางเพศ” (Sexual Activity) ⁵⁰ หมายความว่า

(a) การแสดงออกหรือการบรรยายถึงการกระทำทางเพศ ที่กระตุ้นให้เกิดการกระทำหรือชักจูงให้มีการกระทำทางเพศ

(b) การแสดงออกหรือการบรรยายถึง การลู่ไปได้ การคล้ำ การโชว์แสดงอวัยวะทางเพศ

โดยเมื่อพิจารณาได้ว่าสื่อใดมีลักษณะเป็นสื่อที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนแล้วก็จะห้ามขายหรือการจำหน่ายสิ่งที่เป็นอันตรายต่อเด็กและเยาวชนดังกล่าว ไม่ว่าจะ

⁴⁸ **“Nudity”** means the showing of the human male or female genitals ,public area of buttocks with less than a full opaque covering , or showing of the female breast with less than a full opaque covering of portion thereof below the top of the nipple , or the depiction of covered male genital in a discernibly turgid state.

⁴⁹ **“Sodomasochistic Abuse”** means flagellation or torture by or upon a person clad in undergarments a mask or bizarre costume , or the condition of being fettered , bound or otherwise physically restrained on the part of one so clothed ,for the purpose or the context of sexual gratification or abuse.

⁵⁰ **“Sexual Activity ”** means

(a) Patently offensive representations or descriptions of ultimate sexual normal or perverted , actual or simulated

(b) Patently offensive representations or descriptions of masturbation , excretory function sodomasochistic abuse and lewd exhibition of the genitals.

เป็นการขายในกรณีทั่วไปและขายผ่านเครื่องจำหน่ายสินค้าอัตโนมัติ นอกจากนี้ยังมีการบัญญัติห้ามการจัดหาหรือจัดแสดงสิ่งที้อาจก่อให้เกิดอันตรายไว้ด้วย โดยการบัญญัติห้ามการจัดหา ทำให้มีอยู่ ให้ ให้ยืม จัดแสดง โฆษณา จำหน่าย สิ่งที้อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่เด็กและเยาวชนหรือ สิ่งที่มีความเสี่ยงว่าอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่เด็กและเยาวชนด้วย⁵¹

3.3.2 การควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมในกฎหมายคุ้มครองเด็ก

นอกจากการบัญญัติควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมไว้ในประมวลกฎหมายอาญาแล้ว จากการศึกษาตัวอย่างกฎหมายต่างประเทศยังพบว่าหลายประเทศมีการบัญญัติควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมไว้ในกฎหมายเฉพาะเพื่อคุ้มครองเด็กอีกด้วย โดยมีลักษณะของสื่อที่กฎหมายบัญญัติควบคุม ลักษณะการกระทำที่กฎหมายบัญญัติห้าม และอายุของเด็กที่กฎหมายคุ้มครองที่แตกต่างกันออกไป ดังต่อไปนี้

3.3.2.1 พระราชบัญญัติคุ้มครองเยาวชน ค.ศ. 1997 ของประเทศเกาหลีใต้

(The Youth Protection Act 1997)

กฎหมายฉบับนี้ออกมาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมการแพร่กระจายหรือ แจกจ่ายสื่อสารสนเทศ ยา หรือวัตถุอื่นๆ ที่เป็นอันตรายแก่เด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่าสิบเก้าปี เพื่อคุ้มครองให้เด็กและเยาวชนสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีต่อไปในอนาคต โดยการกำหนดให้มี คณะกรรมการคุ้มครองเด็กและเยาวชน (Juvenile Protection Committee) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้มีอำนาจในการวินิจฉัยว่าข้อมูลใดเป็นข้อมูลที้อันตรายต่อเด็กและเยาวชน (Harmful to Juveniles) โดยได้มีการวางกรอบความเป็นอันตรายต่อเด็กและเยาวชนไว้ ดังต่อไปนี้

(1) สิ่งที้อาจมีลักษณะลามกอนาจารหรือยั่วยุอารมณ์ซึ่งอาจกระตุ้นให้เด็กเกิดความต้องการทางเพศได้

⁵¹ Section 13-3506 Furnishing Harmful Items to minors

A It is unlawful for any person, with knowledge of the character of the item involved , to recklessly furnish , present , provide , make available , give , lend , show advertise or distribute to minor any item that is harmful to minor.

B This section does not apply to the transmission or sending of item over the internet.

- (2) สิ่งนี้อาจจะเป็นเหตุให้เกิดความรุนแรงหรือความป่าเถื่อนหรือยุยงให้เด็กก่ออาชญากรรม
- (3) สิ่งนี้อาจไปกระตุ้นหรือทำให้เด็กเห็นดีเห็นงามกับการกระทำทั้งหลายที่จัดว่าเป็นความรุนแรง รวมถึงการข่มขืนกระทำชำเราและการใช้ยาเสพติดด้วย
- (4) สิ่งนี้แสดงออกถึงการต่อต้านสังคมและการไร้ซึ่งจริยธรรม ซึ่งสามารถที่จะขัดขวางความเจริญเติบโตด้านวัฒนธรรมอันดี และมีผลทำให้ขาดการตระหนักถึงหน้าที่พลเมืองที่ดีในเด็ก
- (5) สิ่งนี้เกรงว่าอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพกายหรือจิตใจของเด็ก โดยการศึกษาที่จะพิจารณาว่าสื่อสารสนเทศใดเป็นสื่อที่อันตรายต่อเด็กหรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาประกอบกับพื้นฐานทางสังคม วัฒนธรรม ประเพณี ประกอบกับคุณค่าทางวรรณกรรม ศิลปกรรม การศึกษา การแพทย์และวิทยาศาสตร์ประกอบไปพร้อมกันด้วย
- ถ้าสื่อสารสนเทศใดถูกพิจารณาว่าเป็นสื่อที่อันตรายต่อเด็กและเยาวชนแล้วก็จะถูกห้ามมิให้มีการจำหน่าย ให้เช่า หรือจำหน่ายแจกให้แก่เด็กและเยาวชน แล้วแต่กรณี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.3.2 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ค.ศ. 1978 ของประเทศอังกฤษ

(The Protection of Children Act 1978)

โดยกฎหมายฉบับดังกล่าวนี้จะอยู่ภายใต้ The Obscene Publications Act 1959 อย่างไรก็ตามในส่วนของการคุ้มครองเด็กนั้นจะมีมาตรการในการคุ้มครองเด็กจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเพิ่มเข้ามา โดยกฎหมายฉบับดังกล่าวนี้จะให้ความคุ้มครองเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบหกปี โดยมีมาตรการต่างๆ ดังนี้

(1) การคุ้มครองเด็กจากสื่อลามก โดยกำหนดความผิดสำหรับสื่อลามกเด็ก (Child Pornography) ไว้ คือ ห้ามการทำ ยินยอมให้ทำ การจำหน่าย เผยแพร่ นำแสดง มีภาพลามกเด็กไว้ในความครอบครองเพื่อการจำหน่าย เผยแพร่ นำแสดง ตีพิมพ์ มีเหตุให้พิมพ์โฆษณา เผยแพร่หรือนำออกแสดงซึ่งสื่อลามกเด็ก

(2) มาตรการคุ้มครองเด็กจากเรื่องที่ขัดต่อศีลธรรมอันดี (Indecent Display) ซึ่งรวมถึงการคุ้มครองเด็กจากรับรู้สื่อลามกด้วย โดยการกำหนดคุ้มครองไม่ให้สื่อลามกตกถึงมือเด็กและการกำหนดความรับผิดชอบของผู้พิมพ์ ขาย ให้เช่าสิ่งพิมพ์ที่มีลักษณะอันตรายหรือมีภาพลามกเอาไว้ อีกทั้งยังกำหนดให้การเปิดเผยหรือแสดงภาพที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีออกสู่สาธารณชนนั้นจะต้องมีข้อความที่แสดงถึงคำเตือนและกำหนดอายุของผู้ที่สามารถรับรู้หรือใช้สิ่งของหรือบริการเหล่านั้นได้ด้วย โดยกฎหมายไม่อนุญาตให้จำหน่ายสิ่งที่ไม่เหมาะสมแก่การรับรู้ให้เด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี⁵²

โดยจากการศึกษามาตรการในการควบคุมสื่อลามกเพื่อคุ้มครองเด็กของอังกฤษพบว่า มีมาตรการทางกฎหมาย ดังต่อไปนี้

(1) มาตรการทางอาญา โดยการกำหนดการกระทำเกี่ยวกับการ ทำ ผลิต เผยแพร่ ครอบครอง และการโฆษณาสื่อลามกเด็ก และกำหนดความรับผิดชอบของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำดังกล่าว

(2) มาตรการทางปกครอง มีการควบคุมในรูปแบบของการตรวจสอบสื่อประเภทต่างๆ เช่น กฎหมายภาพยนตร์ กฎหมายวิดีโอ โดยการกำหนดลักษณะของภาพหรือเสียงที่มีเนื้อหาไม่ควรเผยแพร่ต่อสาธารณะหรือแก่เด็กและเยาวชน นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดให้ต้องมีการแสดงข้อความของคำเตือนใน สื่อประเภทที่อาจเป็นอันตราย (Indecent Display) แก่เด็กตาม The Indecent Display Act 1981 ซึ่งถ้าไม่ปฏิบัติตามอาจต้องรับโทษทางอาญาอีกด้วย

⁵² The Indecent Displays (Control) Act 1981 , Section 1(6)

3.3.2.3 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กจากการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ค.ศ. 1996

ของประเทศสหรัฐอเมริกา (Child Online Protection Act 1996)

เป็นกฎหมายที่ออกมาเพื่อคุ้มครองเด็กโดยตรงจากสื่อที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนในเรื่องทางเพศ โดยกฎหมายฉบับนี้ได้วางมาตรการทั้งทางแพ่งและทางอาญาโดย โดยมีอัตราโทษจำคุกสูงสุดหกเดือนหรือปรับไม่เกิน 50,000 เหรียญสหรัฐ สำหรับบุคคลซึ่งอาจรู้ได้ แสดงให้เห็นประจักษ์ชัดซึ่งสิ่งที่เป็นอันตรายต่อเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบสี่ปี โดยผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต โดยมีวัตถุประสงค์ทางการค้า โดยในกฎหมายฉบับดังกล่าวใช้คำว่า Material that is Harmful to Minors รวมถึงการติดต่อสื่อสารที่มีลักษณะลามกอนาจาร หรือสิ่งซึ่ง

1. วิญญูชนตามมาตรฐานของสังคมในปัจจุบันพบว่า การบริโภคสิ่งเหล่านั้นโดยคำนึงถึงความเป็นเด็ก จะเป็นการชักจูงใจหรือชักนำไปในทางที่ชั่วร้ายเกี่ยวกับเพศ
2. ภาพวาด การพรรณนาหรือการแสดงออกในลักษณะที่เป็นการละเมิดต่ออำนาจปกครองโดยคำนึงถึงความเป็นผู้เยาว์ ได้มีการแสดงที่แสดงถึงการกระทำที่เป็นการกระตุ่นอารมณ์ทางเพศ การติดต่อที่เกี่ยวกับเรื่องทางเพศ หรือมีการกระทำหรือการลอกเลียนหรือการกระทำที่เป็นกามวิตถาร หรือการแสดงออกถึงความลามกเลวทราม หรือการแสดงออกถึงทรวงอกของหญิง และ
3. เนื้อหาทั้งหมดขาดไปซึ่งคุณค่าทางวรรณคดี ศิลปะ การเมือง วิทยาศาสตร์ อย่างแท้จริงสำหรับเด็ก

แต่ต่อมากฎหมายฉบับนี้ถูกยกเลิกไปโดยการวินิจฉัยอันเป็นที่สุดของศาลอุทธรณ์ว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 5 อีกทั้งเป็นกฎหมายที่มีขอบเขตกว้างเกินไป ไม่มีความชัดเจนและเป็นการละเมิดต่อสิทธิของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่จะได้รับข้อมูลตามที่ตนต้องการอีกด้วย

3.3.2.4 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กจากการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ค.ศ. 2000

ของประเทศสหรัฐอเมริกา (Internet Protection Act 2000)

เป็นกฎหมายที่ออกมาเพื่อจำกัดขอบเขตการรับรู้ข้อมูลของเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบเจ็ดปี เกี่ยวกับสิ่งลามกอนาจารที่มีอย่างโจ่งแจ้งในสังคมออนไลน์ โดยจะใช้บังคับเฉพาะกับโรงเรียนและห้องสมุดที่ได้รับเงินอุดหนุนจากโครงการ E-Rate ของกองทุน LSTA (The Library

Service and Technology Act) เท่านั้น โดยได้รับการรับรองว่าไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญโดยศาลสูงของสหรัฐอเมริกา โดยกฎหมายฉบับดังกล่าวได้วางข้อกำหนดให้ต่างๆให้โรงเรียนและห้องสมุดที่ได้รับเงินอุดหนุนจากโครงการ E-Rate ต้องดำเนินการดังนี้ คือ

1. โรงเรียนและห้องสมุดจะไม่ได้รับความช่วยเหลือจากโครงการ เว้นเสียแต่จะให้การรับรองว่ามีนโยบายเกี่ยวกับความปลอดภัยบนอินเทอร์เน็ตและมีมาตรการป้องกันทางเทคโนโลยีพร้อมใช้ โดยมาตรการดังกล่าวนั้นจะต้องรวมถึงการมีมาตรการทางเทคโนโลยีเพื่อปิดกั้นหรือกีดกันการเข้าถึงรูปภาพที่มีลักษณะลามกอนาจาร หรือไปเปลือยของเด็กหรือสื่ออื่นๆ ที่เป็นอันตรายของเด็ก ซึ่งเทคโนโลยีดังกล่าวจะต้องใช้อยู่ตลอดเวลาที่เด็กเป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต
2. โรงเรียนที่อยู่ภายใต้กฎหมายฉบับนี้ จะต้องรับเอาและนำไปบังคับใช้ซึ่งนโยบายการกำกับดูแลกิจกรรมบนโลกออนไลน์ของเด็ก
3. โรงเรียนและห้องสมุดที่อยู่ภายใต้กฎหมายฉบับนี้ จะต้องรับเอาและนำไปปรับใช้ซึ่งนโยบายที่สามารถระบุให้เห็นถึงการเข้าถึงข้อมูลที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ตของเด็กร ความมั่นคงและปลอดภัยของเด็กในขณะที่ใช้กฎหมายอินเทอร์เน็ต ห้องสนทนา และการติดต่อสื่อสารโดยตรงผ่านอิเล็กทรอนิกส์วิธีอื่นๆ การเข้าถึงโดยไม่มีอำนาจและกิจกรรมที่ผิดกฎหมายอื่นๆ ที่กระทำโดยเด็ก การเปิดเผย การใช้ หรือทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก และการจำกัดการเข้าถึงข้อมูลที่เป็นอันตรายต่อเด็ก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.3.3 การควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมในกฎหมายต่างประเทศ

นอกจากการบัญญัติควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมไว้ในกฎหมายอาญาแล้วยังพบว่าในบางประเทศมีการบัญญัติควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมไว้ในกฎหมายเฉพาะระดับพระราชบัญญัติอีกหลายฉบับ โดยขอจำแนกตามประเภทของสื่อ ดังนี้

3.3.3.1 การควบคุมสื่อสิ่งพิมพ์

เนื่องจากสื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อที่นับว่ามีบทบาทต่อวิถีชีวิตของประชาชนค่อนข้างมากและเป็นสื่อที่สามารถพบเห็นได้ง่ายที่สุด หลายประเทศจึงมีมาตรการทางกฎหมายที่บัญญัติเพื่อควบคุมสื่อสิ่งพิมพ์ลามกและสื่อสิ่งพิมพ์ที่ไม่เหมาะสม ได้แก่

3.3.3.1.1 พระราชบัญญัติสิ่งพิมพ์ลามก ของประเทศอังกฤษ

(The Obscene Publications Act 1959)

ประเทศอังกฤษมีกฎหมายที่ควบคุมสื่อลามกอยู่หลายฉบับ แต่ฉบับที่ใช้เป็นหลักในการควบคุมคือ พระราชบัญญัติควบคุมสิ่งพิมพ์ลามก (The Obscene Publications Act 1959) โดยการพิจารณาว่าสิ่งใดเป็นสิ่งลามกตามกฎหมายของประเทศอังกฤษนั้น จะต้องเป็นกรณีที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อศีลธรรมอันดีของสังคม และผลจากการเรียนรู้จะต้องก่อให้เกิดความเสียหายหรือความเสื่อมทั้งทางร่างกายและจิตใจของบุคคลที่ได้รับรู้ด้วย กล่าวคือจะต้องมีอิทธิพลต่อผู้รับรู้ถึงขนาดมีแนวโน้มให้ผู้รับรู้ประพฤติตนไปในทางที่ผิดศีลธรรม และสิ่งลามกนั้นจะต้องมีชิ้นงานที่มีคุณค่าทางวิชาการ เป็นงานศิลปะ หรืองานทางอักษรศาสตร์ หรือเป็นงานที่มีคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์อื่น ๆ⁵³

ได้วางหลักกฎหมายห้ามการเผยแพร่สื่อลามกในรูปของข้อความที่บรรจุหรือปรากฏออกมาเป็นรูปร่างเพื่อให้สามารถอ่านหรือมองเห็นได้ รวมถึงการการบันทึกเสียงบันทึกภาพ รวมถึงการบันทึกภาพลงบนวัสดุอื่นใด⁵⁴

(ก) โดยกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดความผิดสำหรับการเผยแพร่สื่อลามกไว้ ดังนี้⁵⁵

⁵³ The Obscene Publications Act 1959 Section 4

⁵⁴ The Obscene Publications Act Section 1 (2)

(ข) การพิมพ์ จำหน่าย การเผยแพร่ ขาย ให้เช่าหรือให้ยืมสิ่งลามก กระทำสิ่งซึ่งบรรจหรือปรากฏข้อความอันเป็นสิ่งลามก เพื่อให้พบเห็น หรือเพื่อให้มีการบันทึก แสดง เล่น หรือนำออกจำหน่าย

ซึ่งผู้กระทำความผิดโดยเผยแพร่สิ่งลามกให้ปรากฏต่อสาธารณชนจะมีความผิดตามกฎหมาย ซึ่งจะต้องรับโทษสองลักษณะด้วยกัน คือ

(1) **ลงโทษโดยการพิจารณาคดีโดยรวบรัด (Summary Trial)** ซึ่งมีโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินห้าพันปอนด์หรือตามที่ศาลกำหนด หรือทั้งจำทั้งปรับ

(2) **ลงโทษโดยการพิจารณาคดีเต็มรูปแบบ (Trial Indictment)** ซึ่งมีโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ

ต่อมาในปี 1964 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายฉบับดังกล่าวให้ครอบคลุมถึงการทำให้สิ่งลามกขึ้นใหม่ การตีพิมพ์สิ่งลามกเพื่อค้ากำไร และกำหนดให้สิ่งลามกอาจเป็นงานเขียน รูปภาพ และฟิล์มซึ่งปัจจุบันรวมถึงเทปวิดีโอ แผ่นดิสก์คอมพิวเตอร์ และแผ่นซีดีด้วย

นอกจากนี้ ยังกำหนดให้การส่งพัสดุไปรษณีย์จะต้องไม่ประกอบไปด้วยพัสดุอันด้านในเป็นสิ่งลามก⁵⁶ และมีการควบคุมการแสดงที่บทบาทการแสดงนั้นมีลักษณะอันลามกปรากฏสู่สาธารณชน โดยการกำหนดให้ผู้ทำการแสดง ผู้กำกับการแสดง หรือบุคคลที่มีส่วนให้การแสดงลามกปรากฏมีความผิดและอาจต้องถูกรับโทษ⁵⁷ รวมถึงมีการควบคุมสื่อดังกล่าวผ่านทางสื่อโทรทัศน์ และเคเบิลทีวี โดยการกำหนดให้ผู้จัดหาหรือผู้ให้บริการเคเบิลทีวีมีความผิดหากภาพที่ปรากฏตามสื่อโทรทัศน์หรือเคเบิลทีวีปรากฏภาพที่มีลักษณะไปในทางลามกอนาจาร⁵⁸

นอกจากนี้ ยังมีการควบคุมอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับวิดีโอเทปที่บรรจุข้อมูลประเภทภาพ และเสียงไว้โดยการกำหนดห้ามเนื้อหาที่ไม่สามารถเผยแพร่ได้ ซึ่งได้แก่เนื้อหาที่แสดงถึง

(1) กิจกรรมทางเพศของมนุษย์ที่ไม่น่าดู⁵⁹

(2) อวัยวะสืบพันธุ์ของมนุษย์⁶⁰

⁵⁵ The Obscene Publications Act Section 1 (3)

⁵⁶ Section 11(1) a , The Post Office Act 1953

⁵⁷ Section 2 (2) , The Theatre Act 1968

⁵⁸ Section 25 , The Cable and Broadcasting Act 1984

⁵⁹ Section 2(2) a , The Video Recordings Act 1984

⁶⁰ Ibid

3.3.3.1.2 พระราชบัญญัติการแพร่กระจายของสิ่งพิมพ์ที่เป็นอันตรายต่อเยาวชนของประเทศเยอรมัน (The Act on the Dissemination of Publications Morally Harmful to Youth)

เป็นกฎหมายที่กำหนดกระบวนการตรวจสอบว่าสิ่งพิมพ์ใดเป็นสิ่งพิมพ์ที่เป็นอันตรายต่อศีลธรรมกับเด็กและผู้เยาว์ โดยมีการกำหนดเป็นบัญชีรายชื่อของสิ่งที่จะต้องห้าม (Black List) ที่จะต้องมีการตั้งห้ามมิให้มีการเผยแพร่สิ่งพิมพ์เหล่านี้แก่เด็กและผู้เยาว์

3.3.3.2 การควบคุมสื่ออินเทอร์เน็ต

เนื่องจากในโลกยุคปัจจุบันเป็นโลกยุคการสื่อสารไร้พรมแดน การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของบุคคลจึงเป็นไปได้โดยสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้นโดยผ่านคอมพิวเตอร์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งสื่อดังกล่าวนี้มีทั้งข้อมูลที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมซึ่งสมควรได้รับการควบคุมโดยจากตัวอย่างกฎหมายต่างประเทศตามที่ได้ศึกษามาพบว่ามีหลายประเทศบัญญัติกฎหมายควบคุมข้อมูลที่มีลักษณะลามกและไม่เหมาะสมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้แก่

3.3.3.2.1 ข้อบัญญัติการกรองเนื้อหาของข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ค.ศ. 2001 ของประเทศเกาหลีใต้ (The Internet Content Filtering Ordinance 2001)

เป็นกฎหมายที่ออกมาเพื่อกำหนดหน้าที่ให้ผู้ให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีหน้าที่ต้องดูแลความปลอดภัยและควบคุมความเหมาะสมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของตน โดยการกำหนดให้สถานที่ซึ่งเด็กและเยาวชนสามารถใช้บริการอินเทอร์เน็ต เช่น โรงเรียน ห้องสมุด สาธารณะ ร้านอินเทอร์เน็ตต้องติดตั้งโปรแกรมกรองข้อมูล และกำหนดมาตรการอื่นๆในการเข้าถึงสื่อลามก เช่น การกำหนดให้กรอกเลขประจำบัตรประชาชนก่อนเข้าสู่เว็บไซต์ที่มีลักษณะอนาจาร ทั้งนี้ เพื่อตรวจสอบอายุของผู้เข้าใช้บริการ เป็นต้น

ศูนย์วิจัยทรัพย์สินทางปัญญา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.3.3.2.2 ประมวลปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของประเทศสิงคโปร์

(Internet Code of Practice 1997)

กฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายที่กำหนดลักษณะของ เนื้อหาต้องห้าม (Prohibited Material) ซึ่งได้ให้คำจำกัดความว่า เป็นสิ่งซึ่งตามหลักของประโยชน์สาธารณะ ศีลธรรมอันดีของประชาชน ความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยสาธารณะ ความเป็นหนึ่งเดียวของชนชาติ เป็นสิ่งที่จะต้องถูกปฏิเสธหรือไม่ควรยอมรับ ซึ่งปัจจัยที่จะนำมาพิจารณา ได้แก่

(1) แสดงถึงร่างกายที่โป้เปลือยหรือเห็นอวัยวะเพศหรือในลักษณะที่ชี้ชวนไปในทางนั้น

(2) ส่งเสริมความรุนแรงทางเพศ หรือกิจกรรมทางเพศที่แสดงถึงการบีบบังคับหรือความไม่สนใจในทุกรูปแบบ

(3) แสดงให้เห็นถึงการร่วมเพศหรือกิจกรรมทางเพศอย่างโจ่งแจ้ง

(4) แสดงให้เห็นบุคคลที่อายุต่ำกว่าสิบหกปีในกิจกรรมทางเพศหรือในลักษณะแสดงออกทางเพศอย่างโจ่งแจ้ง

(5) แสดงให้เห็นหรือส่งเสริมการรักร่วมเพศ การมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัวหรือความสัมพันธ์ทางเพศกับเด็ก

(6) แสดงให้เห็นถึงกิจกรรมที่มีความรุนแรงหรือโหดเหี้ยมเป็นอย่างมาก

(7) ยกย่อง ยั่วยุ หรือสนับสนุนให้เกิดความเกลียดชัง ความขัดแย้งหรือการไม่ยอมรับในเรื่องของมนุษยชาติ เชื้อชาติ ศาสนา เป็นต้น

ซึ่งสิ่งที่จะนำมาพิจารณาประกอบด้วยคือ คุณค่าทางการแพทย์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ และการศึกษาของสิ่งนั้น

ซึ่งสาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้มีเนื้อหาและลักษณะการกระทำความผิดที่ใกล้เคียงกับร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุยุวฤทธิกรรมอันตรายที่กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เสนอ อย่างไรก็ตามกฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับกับกับสื่อที่มีลักษณะดังกล่าวบนอินเทอร์เน็ตเท่านั้น โดยที่กฎหมายฉบับนี้มุ่งใช้บังคับเพื่อคุ้มครองบุคคลทั่วไปในสังคมมิได้มีมาตรการในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นการเฉพาะแต่อย่างใด ซึ่งกรณีดังกล่าวจะแตกต่างกับร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุยุวฤทธิกรรมอันตรายที่กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เสนอซึ่งใช้บังคับกับสื่อหลากหลายประเภทมากกว่า

3.3.3.2.3 พระราชบัญญัติการสื่อสารที่เหมาะสม ค.ศ. 1996 ของประเทศสหรัฐอเมริกา (Communication Decency Act 1996)

เป็นกฎหมายที่ออกมาเพื่อควบคุมข้อมูลที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ตที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนและเป็นข้อมูลที่มีลักษณะลามกอนาจาร โดยการวางมาตรการทางอาญาเพื่อลงโทษบุคคลใดก็ตามที่อาจรู้ได้ ใช้บริการผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อส่งให้บุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี หรือใช้บริการใดๆ ผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์เพื่อให้บุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีสามารถเข้าถึงได้ซึ่งข้อมูลอันมีลักษณะลามกอนาจารหรือไม่เหมาะสม รวมถึงกำหนดโทษทางอาญาแก่บุคคลที่ส่งผ่านข้อมูลที่ไม่เหมาะสมหรือลามกอนาจารแก่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีด้วย

ซึ่งกฎหมายฉบับนี้มาหลักการสำคัญที่คล้ายกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ของประเทศไทย แต่ต่อมากฎหมายฉบับนี้ก็ถูกศาลสูงของสหรัฐอเมริกาวินิจฉัยว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญเนื่องจากการตั้งข้อจำกัดของการเข้าถึงข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตที่กระทบถึงสิทธิในการรับรู้หรือเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของผู้ใหญ่ด้วย ดังนั้น ในปัจจุบันนี้กฎหมายดังกล่าวจึงถูกศาลสั่งมิให้นำมาใช้บังคับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.3.3.3 การควบคุมสื่อวิทยุโทรทัศน์และกิจการกระจายเสียง

สื่อประเภทวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ก็นับว่าเป็นสื่อที่มีบทบาทต่อบุคคลในสังคมรวมถึงเด็กและเยาวชนเป็นอย่างมากเช่นกัน ดังนั้นกฎหมายของหลายประเทศจึงมีการบัญญัติควบคุมสื่อที่มีลักษณะลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมโดยมีรูปแบบที่แตกต่างกันไป ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างกฎหมายที่บัญญัติควบคุมสื่อวิทยุโทรทัศน์และกิจการกระจายเสียงของประเทศออสเตรเลีย ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการบริการกระจายเสียง ค.ศ. 1992

พระราชบัญญัติการบริการกระจายเสียง ค.ศ. 1992 ของประเทศออสเตรเลีย

(The Broadcasting Services Act 1992)

โดย The Broadcasting Services Act 1992 เป็นกฎหมายควบคุมเนื้อหาการกระจายเสียงโดยวิธีการจัดประเภทของสื่อให้เหมาะสำหรับผู้ชมผู้ฟังในแต่ละช่วงอายุไว้ โดยการกำหนดนิยามของเนื้อหาที่ต้องห้าม (Prohibited Content) และเนื้อหาที่ถูกจัดลำดับหรือแบ่งประเภทไว้สำหรับแต่ละช่วงอายุ คือ

MA 15+ คือ ข้อมูลที่ไม่เหมาะสมสำหรับผู้ที่มีอายุต่ำกว่าสิบห้าปี

R18+ คือ ข้อมูลที่อาจรบกวนหรือเป็นอันตรายแก่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี

X18+ คือ สิ่ง que แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงความสัมพันธ์ทางเพศด้วยความเต็มใจของผู้ใหญ่โดยไม่มีการใช้ความรุนแรงทางเพศ

RC (Refused Classification) คือ สิ่งที่ถูกปฏิเสธจัดระดับชั้น

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.3.3.4 กฎหมายกลางเพื่อควบคุมและจัดประเภทของสื่อ

จากการศึกษาตัวอย่างกฎหมายต่างประเทศในเรื่องการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมนั้น พบว่านอกจากการบัญญัติควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมไว้ในประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายเฉพาะเพื่อการคุ้มครองเด็กแล้ว ยังมีการบัญญัติในลักษณะของกฎหมายกลางซึ่งเป็นกฎหมายกำหนดลักษณะของสื่อว่ามีความลักษณะเป็นสื่อลามก สื่อที่ไม่เหมาะสมหรือขัดต่อมาตรฐานทางศีลธรรมที่สมควรจำกัดและควบคุมหรือไม่ ดังตัวอย่างกฎหมายดังต่อไปนี้

3.3.3.4.1 พระราชบัญญัติการแสดงออกที่ไม่เหมาะสม ค.ศ. 1981 ของประเทศอังกฤษ (The Indecent Display Act 1981)

โดยกฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายที่มีหลักการเพื่อป้องกันสิ่งซึ่งแสดงออกที่ขัดต่อศีลธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนในเรื่องเพศ โดยมุ่งหมายที่จะใช้ควบคู่กับกฎหมายคุ้มครองเด็ก เนื่องจากกฎหมายคุ้มครองเด็กไม่ได้กำหนดหรืออธิบายเกี่ยวกับ Indecent Display ไว้ โดยที่กฎหมายฉบับนี้กำหนดให้ผู้ซึ่งแสดงออกซึ่งสิ่งซึ่งขัดต่อศีลธรรมดังกล่าวในที่สาธารณะรวมถึงบุคคลที่ก่อหรือมีส่วนรู้เห็นในการแสดงออกดังกล่าวมีความผิดต้องรับโทษตามกฎหมายฉบับนี้ด้วย โดยกฎหมายฉบับนี้กำหนดให้มีอัตราโทษจำคุกสูงสุดสองปี ซึ่งการให้คำนิยามของ Indecent Display นั้น เป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมทางเพศและควรได้รับการจำกัดซึ่งการแสดงออกโดยกฎหมายโดยที่สื่อดังกล่าวนั้นยังไม่ได้ห้ามทำการค้าสิ่งดังกล่าวอย่างชัดเจน หากเข้ากรณีที่กฎหมายกำหนดยกเว้นไว้ ซึ่งได้แก่ การขายในร้าน Sex Shop หรือการขายให้แก่ผู้ซื้อที่เป็นผู้ใหญ่⁶¹ การแสดงออกในพิพิธภัณฑ์หรือในทางศิลปะ เป็นต้น กรณีดังกล่าวมาแล้วข้างต้นนั้นสามารถกระทำได้ เนื่องจากสิ่งดังกล่าวยังไม่ใช่สิ่งลามกที่มีลักษณะที่แสดงออกในเรื่องเพศอย่างชัดเจน ซึ่งระดับความรุนแรงนั้นน้อยกว่าสื่อลามก (Obscenity) ซึ่งถูกจำกัดห้ามการขายอย่างเด็ดขาด

⁶¹ ผู้ใหญ่ หมายถึง บุคคลอายุกว่าสิบแปดปี

อย่างไรก็ตาม กฎหมายฉบับนี้ไม่ใช่บังคับกับ สื่อวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ การแสดงบทบาทในโรงละคร ภาพยนตร์ โดยกฎหมายฉบับนี้บัญญัติข้อยกเว้นการใช้บังคับไว้โดยการกำหนดให้ไปใช้กฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับกรณีดังกล่าว

3.3.3.4.2 พระราชบัญญัติการจำแนกประเภทของสื่อภาพยนตร์ คอมพิวเตอร์และเกมส์ของประเทศออสเตรเลีย (Classification Act 1995 (Publications Films and Computer Games))

เป็นกฎหมายที่มีขึ้นเพื่อจัดระดับของสื่อประเภทต่างๆ โดยในการจัดระดับนั้นมีสิ่งที่จะต้องพิจารณา คือ

1. มาตรฐานด้านศีลธรรม ความถูกต้องเหมาะสมที่ได้รับการยอมรับในวิญญูชนผู้ที่มีวุฒิภาวะ
2. คุณค่าด้านวรรณกรรม ศิลปะ และการศึกษาในข้อมูลเหล่านั้น
3. ลักษณะโดยทั่วไปของข้อมูลแต่ละประเภท รวมถึงลักษณะทางการแพทย์ กฎหมายและวิทยาศาสตร์
4. บุคคลหรือกลุ่มประเภทของบุคคลที่เป็นผู้ได้รับหรือมีแนวโน้มว่าจะได้รับข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

ทั้งนี้ ประเทศออสเตรเลียได้วางกรอบการพิจารณาทางด้านเนื้อหาออกเป็น 6 เรื่อง ซึ่งได้แก่ การใช้ความรุนแรง เรื่องเกี่ยวกับเพศ เรื่องการใช้ภาษา เรื่องการใช้ยา และเรื่องของการไปเปลี่ย

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองเด็กออกจากสื่อประเภทที่เป็นอันตรายและไม่เหมาะต่อการรับรู้ของเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อมูลที่เป็นการกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ แสดงความรุนแรงทางเพศหรือข้อมูลที่น่าจะทำให้พฤติกรรมของคนในสังคมเสื่อมทรามลง

โดยการจัดระดับข้อมูลที่ห้ามการเข้าถึงของเด็กมีอยู่ 4 ระดับ ได้แก่

MA 15+ (Matured Accompanied) คือ ข้อมูลที่เนื้อหาได้รับการพิจารณาแล้วว่าไม่เหมาะสมสำหรับผู้ที่มีอายุต่ำกว่าสิบห้าปี อาจมีการใช้ภาษาที่รุนแรง และอาจประกอบไปด้วยสิ่งที่สื่อถึงกิจกรรมทางเพศด้วย

R18+ (Restricted) คือ ข้อมูลที่เนื้อหาได้รับการพิจารณาแล้วว่าไม่เหมาะสมกับบุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี เพราะอาจมีบริบทที่แสดงถึงความรุนแรงทางเพศ อาจมีภาพที่แสดงถึงกิจกรรมจำลองทางเพศมีการเปลือยกายหรือการใช้ยา

X18+ (Restricted) คือ ข้อมูลที่เนื้อหาได้รับการพิจารณาแล้วว่าไม่เหมาะสมกับบุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี เป็นระดับพิเศษที่จะต้องได้รับการควบคุมเพราะประกอบด้วยเรื่องทางเพศอย่างโจ่งแจ้ง มีการแสดงการร่วมเพศหรือกิจกรรมทางเพศอย่างเต็มใจของผู้ใหญ่ แต่ทั้งนี้จะต้องไม่เป็นปรากฏถึงความรุนแรงทางเพศ

RC (Refused Classification) คือ สิ่งที่ถูกปฏิเสธจากการจัดระดับชั้น โดยมีความรุนแรงมากกว่าที่ถูกจัดระดับไว้ใน R18+ และ X18+ เช่น เป็นข้อมูลที่แสดงหรือส่งเสริมการประกอบอาชญากรรมหรือการใช้ความรุนแรง แสดงการร่วมเพศ ล้วงละเมิดทางเพศ หรือการขายบริการทางเพศของเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี การร่วมเพศของบุคคลในครอบครัวหรือแสดงถึงขั้นตอนหรือรายละเอียดของการใช้ยาอันเป็นลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย เป็นต้น

โดยกฎหมายกำหนดไว้ว่า ก่อนที่จะมีการเผยแพร่ภาพยนตร์ออกสู่สาธารณชนจะต้องมีการจัดระดับก่อน ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการจัดระดับ (The Classification Review Board)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชน จากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมของประเทศไทย

กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันของประเทศไทยในการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเพื่อเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมของประเทศไทยนั้นแยกมาตรการทางกฎหมายออกเป็นสามกรณี กล่าวคือ มาตรการทางกฎหมายที่มีโทษทางอาญา มาตรการทางกฎหมายที่มีโทษทางปกครอง และมาตรการตามกฎหมายเฉพาะในกรณีอื่นๆ โดยอาจจำแนกวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยได้ ดังนี้

4.1 วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กและ เยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมของประเทศไทย

มาตรการทางกฎหมายของประเทศไทย ในเรื่องการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองเด็กนั้น ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา และกฎหมายเฉพาะเพื่อคุ้มครองเด็กและกฎหมายเฉพาะเพื่อควบคุมสื่อแต่ละประเภท โดยเบื้องต้นจะขอวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมโดยจำแนกตามประเภทกฎหมายได้ ดังนี้ ดังนี้ คือ

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287

มาตรา 287 ประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า

“ ผู้ใด

(1) เพื่อความประสงค์แห่งการค้า หรือโดยการค้า เพื่อการจำหน่ายหรือเพื่อการแสดงอวดแก่ประชาชน ทำ ผลิต มีไว้ นำเข้า หรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออกหรือยังให้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้พาไปหรือทำให้แพร่หลาย

ด้วยโดยประการใดๆ ซึ่งเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกภาพ หรือสิ่งอื่นใดอันลามก

(2) ประกอบการค้า หรือมีส่วนหรือเข้าเกี่ยวข้องในการค้าเกี่ยวกับวัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าวแล้วจ่ายแจกหรือแสดงอวดแก่ประชาชน หรือให้เช่าวัตถุหรือสิ่งของเช่นนั้น

(3) เพื่อจะช่วยให้การทำให้แพร่หลาย หรือการค้าวัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าวแล้ว โฆษณา หรือโฆษณาไม่ว่าประการใดๆ ว่ามีบุคคลกระทำการอันเป็นความผิดตามมาตรา ๒๗๖ หรือโฆษณาหรือโฆษณาว่าวัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าวจะหาได้จากบุคคลใดและโดยวิธีใด

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

โดยการควบคุมสื่อตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญานั้นเป็นการบัญญัติควบคุมในเรื่องการผลิตและการทำให้แพร่หลายของสิ่งลามก จากการศึกษาและวิเคราะห์บทบัญญัติกฎหมายฉบับดังกล่าวนี้ ผู้เขียนมีความเห็นว่า บทบัญญัติมาตราดังกล่าวมีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการควบคุมหลายสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนหลายประการ โดยอาจสรุปข้อบกพร่องของบทบัญญัติมาตรา ๒๗๖ ประมวลกฎหมายอาญาได้ ดังต่อไปนี้

1. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๖ ยังไม่มีเนื้อหาครอบคลุมถึงสื่อที่ไม่เหมาะสมและไม่มีความหลากหลายเพียงพอเพื่อวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากถ้อยบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๖ บัญญัติควบคุมเฉพาะกรณีของสื่อลามกประเภท เอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกภาพ แต่เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงในสังคมปัจจุบันแล้วจะเห็นได้ว่า ในยุคของการสื่อสารไร้พรมแดนในปัจจุบันยังมีสื่อและข้อมูลอีกหลายประเภทที่มีบทบาทและเข้ามาส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคคลและอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กและเยาวชนตามมาได้อีกหลายประการ เช่น สื่อประเภทข้อมูลคอมพิวเตอร์ ซึ่งไม่

อาจพิจารณาได้ว่าเป็น “สิ่งลามก” ตามที่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 บัญญัติไว้ได้ เนื่องจากการใช้ถ้อยคำของกฎหมายที่บัญญัติว่า “สิ่งอื่นใดอันลามก” นั้น เมื่อพิจารณาจากความหมายของคำว่า “สิ่ง” จะต้องเป็นวัตถุที่มีรูปร่าง และสามารถจับต้องได้เท่านั้น

นอกจากนี้ ประมวลกฎหมายอาญายังบัญญัติควบคุมเฉพาะในกรณีของ “สิ่งลามก” เท่านั้นโดยไม่รวมถึงสื่อที่ไม่เหมาะสมอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม เมื่อได้พิจารณาข้อเท็จจริงในสังคมยุคปัจจุบันแล้วพบว่า ยังมีสื่อที่ประกอบด้วยข้อมูลในลักษณะอื่น ที่แม้โดยสภาพของสื่อดังกล่าวนั้น จะไม่มีความรุนแรงหรือสามารถพิจารณาได้ว่าเป็น “สิ่งลามก” ตามแนวคำพิพากษากฎีกาก็ตาม แต่สื่อดังกล่าวก็เป็นสื่อที่มีลักษณะที่ไม่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน และสมควรจำกัดควบคุม เช่น สื่อที่มีลักษณะแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนในเรื่องทางเพศ สื่อที่แสดงให้เห็นถึงการกระทำวิปริตทางเพศ การร่วมประเวณีหมู่ การร่วมประเวณีที่ใช้ความรุนแรงอย่างมาก เช่น การโบยตี การใช้อุปกรณ์ร่วมด้วยจนก่อให้เกิดการได้รับความบาดเจ็บทางกาย เช่น การใช้น้ำตาเทียนจากเทียนไขของตน การร่วมประเวณีระหว่างญาติพี่น้อง การร่วมประเวณีกับสัตว์ และแม้ว่าสื่อดังกล่าวจะไม่อาจพิจารณาได้ว่าเป็นสิ่งลามก แต่เมื่อพิจารณาประกอบกับความเป็นเด็กและเยาวชนแล้ว สื่อประเภทดังกล่าวสมควรมีกฎหมายบัญญัติควบคุมการเข้าถึงและการรับรู้ข้อมูลที่มีลักษณะดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ทั้งนี้ เพื่อป้องกันเด็กและเยาวชนจากการได้รับข้อมูลที่ไม่เหมาะสมต่อพัฒนาการของเด็กและเยาวชน เนื่องจาก เด็กและเยาวชนนั้นยังเป็นบุคคลที่ไม่มีวิจรรย์ญาณเพียงพอในอันที่จะวินิจฉัยได้ว่าเป็นการกระทำที่เหมาะสมหรือไม่ ซึ่งหากเด็กได้รับรู้ข้อมูลดังกล่าวแล้วอาจเข้าใจไปว่าเป็นการแสดงพฤติกรรมทางเพศที่เป็นสามารถกระทำได้เป็นเรื่องปกติ

นอกจากนี้ ยังมีสื่อประเภทอื่นๆ เช่น สื่อที่ยั่วยุให้เกิดการใช้ความรุนแรงในเด็กและเยาวชน ซึ่งมีข้อมูลที่มีการใช้ความรุนแรง มีลักษณะโหดเหี้ยม หรือแสดงความโหดร้ายทารุณ เป็นต้น ซึ่งเป็นสื่อที่ไม่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน โดยในปัจจุบันนั้นพบมากในสื่อประเภทเกมออนไลน์ สื่อประเภทที่มีข้อมูลที่แสดงถึงการฆ่าตัวตายโดยแสดงออกถึงขั้นตอนละวิธีการที่ชัดเจน สื่อที่แสดงถึงการใช้ยาเสพติดโดยการแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงขั้นตอนและวิธีการใช้ โดยไม่มีข้อความแสดงคำเตือนและไม่มีคู่มือการเรียนรู้หรือสอนว่าสิ่งดังกล่าวมีลักษณะที่ไม่ดีหรือไม่เหมาะสมต่อการลอกเลียนแบบหรือไม่ อย่างไร ซึ่งเมื่อเด็กและเยาวชนได้เรียนรู้สื่อดังกล่าวอาจเกิดพฤติกรรมลอกเลียนแบบสื่อดังกล่าวได้ ซึ่งประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยมิได้บัญญัติควบคุมสื่อลักษณะดังกล่าวไว้แต่อย่างใด

2. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 ไม่มีมาตรการในการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะที่แตกต่างจากผู้ใหญ่

เนื่องจากเด็กและเยาวชนนั้นเป็นบุคคลที่อ่อนด้อยประสบการณ์และสมควรได้รับความคุ้มครองจากสื่อดังกล่าวมากกว่าผู้บรรลุนิติภาวะแล้ว อีกทั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้มีความสามารถในการป้องกันตนเองจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมได้น้อยกว่าผู้บรรลุนิติภาวะแล้ว อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 แล้ว จะเห็นได้ว่าเป็นบทบัญญัติที่มีโทษทางอาญาโดยมีวัตถุประสงค์ในการควบคุมการผลิตและการทำให้แพร่หลายของสื่อลามกโดยทั่วไป เพื่อคุ้มครองบุคคลทั่วไปในสังคมอย่างเท่าเทียมกันไม่ว่าบุคคลดังกล่าวจะเป็นเด็กและเยาวชน หรือเป็นผู้ใหญ่ซึ่งเป็นบุคคลที่บรรลุนิติภาวะตามกฎหมายแล้วก็ตาม และเมื่อพิจารณาจากสภาวะของความเป็เด็กแล้ว เห็นว่า เด็กและเยาวชนนั้นเป็นบุคคลที่ยังไม่มีความสามารถในการป้องกันตนเองจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม ดังนั้น จึงสมควรมีมาตรการทางกฎหมายหรือมาตรการอื่นใดเป็นพิเศษที่มากกว่าการคุ้มครองผู้ใหญ่โดยทั่วไป ซึ่งประมวลกฎหมายอาญามาตรา 287 ยังไม่มีมาตรการเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นพิเศษที่แตกต่างจากผู้ใหญ่แต่อย่างใด

นอกจากนี้ จากการที่ได้ศึกษาจากตัวอย่างประมวลกฎหมายอาญาของต่างประเทศหลายประเทศพบว่า บางประเทศมีการกำหนดให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้าและการทำให้แพร่หลายซึ่งสื่อลามกกับเด็กและเยาวชนเป็นบทบัญญัติที่ทำให้ต้องรับโทษหนักขึ้นกว่าการค้าและการทำให้แพร่หลายซึ่งสื่อลามกในกรณีทั่วไป เช่น ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศสิงคโปร์¹ ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศอินเดีย² และประมวลกฎหมาย

¹ มาตรา 294 ประมวลกฎหมายอาญาสิงคโปร์ บัญญัติห้ามการขาย ให้เช่า จำหน่าย นำออกแสดง ซึ่งสื่อลามกตามที่มาตรา 292 บัญญัติไว้ ให้แก่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปีบริบูรณ์ โดยการกระทำหรือพยายามกระทำความผิดดังกล่าวต้องได้รับโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ

² มาตรา 293 ประมวลกฎหมายอาญาอินเดีย บัญญัติห้ามการขาย ให้เช่า จำหน่าย และจัดแสดงสื่อลามกให้แก่เด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ โดยบัญญัติให้การเสนอหรือการพยายามกระทำความผิดดังกล่าวเป็นการกระทำที่เป็นความผิดด้วย

อาญาของประเทศเยอรมัน³ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อวัตถุประสงค์ในอันที่จะคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นพิเศษยิ่งกว่าบุคคลผู้บรรลุนิติภาวะแล้ว เนื่องจากบุคคลดังกล่าวมีความสามารถในการป้องกันตนเองได้มากกว่าเด็กและเยาวชนซึ่งยังมีความอ่อนด้อยประสบการณ์และยังไม่มีความสามารถในการป้องกันตนเองจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม

3. อัตราโทษตามที่บัญญัติไว้ใน ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 ยังมีอัตราโทษที่ต่ำ⁴

การกระทำความผิดเกี่ยวกับการทำการค้าและการทำให้แพร่หลายซึ่งสิ่งลามกนั้น ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 บัญญัติให้ผู้กระทำความผิดดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งเมื่อพิจารณาอัตราโทษจากการกระทำความผิดดังกล่าวแล้วจะเห็นได้ว่า กฎหมายบัญญัติโทษไว้ในอัตราที่ต่ำ และผลของการที่กฎหมายบัญญัติให้การกระทำความผิดดังกล่าวมีอัตราโทษต่ำนั้นอาจส่งผลให้เกิดความไม่ศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายเนื่องจากผู้กระทำความผิดไม่หวาดกลัวต่อการที่จะต้องได้รับโทษจากการกระทำความผิดโดยเมื่อพิจารณาประกอบกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจแล้วจะเห็นได้ว่า อัตราโทษสูงสุดตามที่

³ **มาตรา 184 ประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน** ได้บัญญัติห้ามการกระทำในลักษณะดังต่อไปนี้

(1) ห้ามการเผยแพร่สื่อลามก ไม่ว่าจะโดยการขาย จำหน่าย ให้ ให้ยืม ให้เช่า หรือเสนอขาย จำหน่าย ให้ ให้ยืม ให้เช่า

(2) การจัดทำ ผลิต เสนอ หรือแนะนำสื่อลามก

(3) การเผยแพร่สื่อลามกผ่านทางระบบการกระจายเสียง ไม่ว่าจะเป็นการกระจายเสียงผ่านทางวิทยุหรือโทรทัศน์

(4) การเผยแพร่สื่อลามกที่แสดงถึงลักษณะของพฤติกรรมทางเพศระหว่างมนุษย์กับสัตว์ (Sexual actions of human and animal) ถ้ามีการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อบัญญัตินี้ดังกล่าวจะส่งผลให้ผู้กระทำต้องรับโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับตามที่กฎหมายกำหนด หรือทั้งจำทั้งปรับ

โดยกฎหมายได้บัญญัติห้ามการเผยแพร่สิ่งลามกโดยประการที่ว่าบุคคลอายุต่ำกว่าสิบแปดปีสามารถที่จะรับรู้ได้ หรือมีการเสนอให้แก่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี

⁴ ผู้กระทำความผิดตามที่มาตรา 287 บัญญัติไว้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 ในเรื่องการกระทำความผิดเกี่ยวกับการทำการค้าและการทำให้แพร่หลายซึ่งสิ่งลามกที่กำหนดให้จำคุกไม่เกินสามปีและปรับไม่เกินหกพันบาทนั้น ไม่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อพิจารณาจากลักษณะของการประกอบกิจการเกี่ยวกับการผลิตสิ่งลามกนั้น มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรมที่มีการดำเนินการร่วมกันอย่างซับซ้อน มีเงินทุนหมุนเวียนในการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นจำนวนมหาศาล ซึ่งอัตราโทษที่ได้รับจากการกระทำความผิดดังกล่าวนั้นน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับผลประโยชน์จำนวนมหาศาลที่จะได้รับตอบแทนจากการประกอบกิจการการผลิตสิ่งลามกดังกล่าว อัตราโทษสูงสุดตามที่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 บัญญัติไว้ นั้นจึงไม่อาจข่มขู่ยับยั้งให้ผู้กระทำความผิดหวาดกลัวต่อการที่จะต้องได้รับโทษตามกฎหมายได้

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

ในส่วนของกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กนั้น ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 จากการศึกษาและวิเคราะห์บทบัญญัติดังกล่าวแล้ว ยังไม่พบว่า มีบทบัญญัติเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากข้อมูลที่ประกอบด้วยสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมโดยตรง โดยพบว่ามีเพียงมาตรการในการคุ้มครองเด็กเพื่อมิให้ใช้เด็กเป็นตัวแสดงในสื่อลามกอนาจารเท่านั้น⁵ อย่างไรก็ตาม มีบทบัญญัติที่สามารถพิจารณาเพื่อบังคับใช้ในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการได้รับข้อมูลจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมได้ ในมาตรา 26 (5)⁶ และมาตรา 26 (7)⁷ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครอง

⁵ มาตรา 26(9) พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 บัญญัติว่า

“ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอื่น ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้

(9) บังคับ ชูเชิญ ใช้ ชักจูง ยุยง ส่งเสริมหรือยินยอมให้เด็กแสดงหรือกระทำการอันมีลักษณะลามกอนาจาร ไม่ว่าจะ เป็นไปเพื่อให้ได้มาซึ่งค่าตอบแทนหรือเพื่อการใด”

⁶ มาตรา 26(5) พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 บัญญัติว่า

“ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอื่น ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้

เด็ก พ.ศ. 2546 ซึ่งบัญญัติห้ามทำกระทำการใดอันเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากเด็กและกระทำการใดเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางการค้าโดยมิชอบจากเด็ก อย่างไรก็ตาม มีความเห็นว่าบทบัญญัติมาตราดังกล่าวในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กนั้นมีลักษณะการบัญญัติไว้อย่างกว้างๆ โดยการบังคับใช้มาตรา 26 (5) นั้น เป็นการบัญญัติเกี่ยวกับการใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดเป็นหลัก ดังนั้น ในส่วนของกรณีที่ความบัพัญญัติเกี่ยวเนื่องที่ตามมาว่า “ห้ามกระทำการที่เป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากเด็ก” นั้น ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า จะต้องเป็นกรณีที่เป็นเกี่ยวกับการใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดด้วย ซึ่งในกรณีของการคุ้มครองเด็กจากการรับรู้ข้อมูลจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมนั้น เป็นกรณีที่เด็กและเยาวชนเป็นเหยื่อจากการกระทำความผิดเพียงอย่างเดียว โดยที่เด็กและเยาวชนไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมิได้ถูกใช้เป็นเครื่องมือร่วมในการกระทำความผิดแต่อย่างใด ดังนั้น กรณีดังกล่าวจึงอาจมีข้อพิจารณาว่าจะใช้บังคับในการคุ้มครองเด็กจากสื่อหรือข้อมูลที่มีลักษณะลามกและข้อมูลที่ไม่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ของเด็กได้หรือไม่ นอกจากนี้บทบัญญัติมาตรา 26 (7) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ที่บัญญัติห้ามการบังคับ ชูเชิญ ใช้ ชักจูง ยุยง ส่งเสริมหรือยินยอมให้เด็กเล่นกีฬาหรือให้กระทำการใดเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางการค้าอันมีลักษณะเป็นการขัดขวางต่อการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็กนั้นอาจมีข้อบกพร่องในการใช้คุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการได้รับข้อมูลที่มีลักษณะไม่เหมาะสมเช่นกัน เนื่องจากกรณีดังกล่าวนั้นจะต้อง เป็นการยินยอมให้เด็กกระทำการใดเพื่อประโยชน์ทางการค้า แต่การที่เด็กได้รับข้อมูลที่ไม่เหมาะสมนั้นเด็กอาจไม่มีการกระทำใดๆ เลยก็เป็นได้ โดยกรณีอาจเป็นการที่เด็กได้รับข้อมูลที่ไม่เหมาะสมจากสื่อประเภทต่างๆ จากเพื่อนหรือบุคคลใกล้ชิดอื่นๆ นอกจากนี้การได้รับข้อมูลจากสื่อ

(5) บังคับ ชูเชิญ ใช้ ชักจูง ยุยง ส่งเสริม ยินยอมหรือกระทำด้วยประการอื่นใดเพื่อให้เด็กไปเป็นขอทาน เด็กเร่ร่อน หรือใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการขอทานหรือการกระทำความผิด หรือกระทำการอื่นใดอันเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากเด็ก”

⁷ **มาตรา 26(7) พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546** บัญญัติว่า

“ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอื่น ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้

(7) บังคับ ชูเชิญ ใช้ ชักจูง ยุยง ส่งเสริมหรือยินยอมให้เด็กเล่นกีฬาหรือให้กระทำการใดเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางการค้าอันมีลักษณะเป็นการขัดขวางต่อการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็กหรือมีลักษณะเป็นการทารุณกรรมต่อเด็ก”

ดังกล่าวนั้นมิได้จำกัดอยู่เพียงเพื่อประโยชน์จากการค้าเท่านั้น โดยที่อาจมีการทำให้แพร่หลายในกรณีอื่นๆ เช่น การจำหน่าย การส่งต่อ การครอบครองเพื่อส่งต่อโดยมิได้มีเจตนาเพื่อทำการค้าแต่อย่างใด

ดังนั้น จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า กฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กของประเทศไทยนั้น ยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมโดยตรง และการใช้บังคับบทบัญญัติกฎหมาย มาตรา 26 (5) และมาตรา 26 (7) นั้นยังไม่มีข้อความชัดเจนว่าศาลจะใช้บทบัญญัติดังกล่าวเพื่อวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมหรือไม่

นอกจากกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กแล้ว ในส่วนของกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวกับการควบคุมสื่อประเภทต่างๆ นั้นพบว่ามีปัญหาในเรื่องเกี่ยวกับความครอบคลุมและการใช้บังคับกฎหมายของสื่อแต่ละประเภทอีกด้วย โดยสามารถจำแนกปัญหาข้อกฎหมายในการควบคุมสื่อแต่ละประเภทได้เป็น ดังนี้

พระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550

พระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550 เป็นกฎหมายที่บัญญัติควบคุมสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ ซึ่งสื่อดังกล่าวนี้นับว่าเป็นสื่อที่มีบทบาทในชีวิตประจำวันของมนุษย์มากประการหนึ่ง โดยสื่อสิ่งพิมพ์ตามพระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550⁸ นั้นระบุสื่อประเภทดังกล่าวไว้ให้หมายความถึง สิ่งที่พิมพ์ขึ้นเป็นหลายสำเนาทั้งหมด เว้นแต่เข้ากรณีที่กฎหมายบัญญัติยกเว้นไว้ ใน มาตรา 5⁹ แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว

⁸ มาตรา 4 พระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550 บัญญัติว่า

“สิ่งพิมพ์” หมายความว่า สมุด หนังสือ แผ่นกระดาษ หรือวัตถุใดๆ ที่พิมพ์ขึ้นเป็นหลาย

สำเนา

⁹ มาตรา 5 พระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550 บัญญัติว่า

“พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับกับสิ่งพิมพ์ ดังต่อไปนี้ คือ

- (1) สิ่งพิมพ์ของส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐ
- (2) บัตร บัตรอวยพร ตราสาร แบบพิมพ์ และรายงานซึ่งใช้กันตามปกติในการส่วนตัว การสังคม การเมือง การค้า หรือสิ่งพิมพ์ที่มีอายุการใช้งานสั้น เช่น แผ่นพับหรือแผ่นโฆษณา
- (3) สมุดบันทึก สมุดแบบฝึกหัด หรือสมุดภาพพระบายสี

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติจดทะเบียนการพิมพ์ พ.ศ. 2550 นั้น ได้แก่ การกำหนดหน้าที่ของผู้พิมพ์หรือผู้โฆษณาของผู้พิมพ์สิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่ในราชอาณาจักรให้ต้องมีการจดทะเบียนการพิมพ์ดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และกำหนดหน้าที่ในการส่งสิ่งพิมพ์ที่ได้มีการพิมพ์และเผยแพร่แล้วให้แก่หอสมุดแห่งชาติภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเผยแพร่ โดยมีการกำหนดโทษทางอาญาและโทษทางปกครองแก่ผู้ฝ่าฝืนไม่แจ้งต่อพนักงานตามกฎหมายฉบับดังกล่าว โดยที่พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวมีผลเป็นการยกเลิกพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่เดิม อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติจดทะเบียนการพิมพ์ พ.ศ. 2550 ได้มีผลยกเลิกหลักการที่สำคัญในพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484 ซึ่งเป็นสาระสำคัญเกี่ยวกับการควบคุมสื่อสิ่งพิมพ์ในเชิงเนื้อหาซึ่งเกี่ยวข้องกับการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมหลายประการ ได้แก่

1. การยกเลิกอำนาจในการห้ามขายหรือจำหน่ายสิ่งพิมพ์ที่เห็นว่าอาจขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน รวมถึงการยกเลิกอำนาจในการออกคำสั่งห้ามการขายหรือแจกสิ่งพิมพ์นั้น รวมถึงอำนาจในการสั่งให้ยึดสิ่งพิมพ์หรือแม่พิมพ์นั้น รวมถึงอำนาจในการออกคำเตือนเป็นหนังสือหรือสั่งเป็นหนังสือให้งดการพิมพ์หรือการโฆษณาด้วย ทั้งนี้ ตามที่ มาตรา 9 วรรคหนึ่ง¹⁰ พระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484 บัญญัติไว้

2. การยกเลิกอำนาจในการดำเนินการต่างๆ ของเจ้าพนักงานการพิมพ์เกี่ยวกับการตรวจสอบในเชิงเนื้อหาของสื่อสิ่งพิมพ์ ทั้งนี้ ตามที่ มาตรา 21¹¹ และ มาตรา 36¹² พระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484 บัญญัติไว้

(4) วิทยานิพนธ์ เอกสารคำบรรยาย หลักสูตรการเรียนการสอน หรือสิ่งพิมพ์อื่นทำนองเดียวกันที่เผยแพร่ในสถานศึกษา

¹⁰ มาตรา 9 วรรคหนึ่ง พระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484 บัญญัติว่า

“ เมื่อได้ปรากฏว่ามีการโฆษณา หรือเตรียมการโฆษณาสื่อหรือสิ่งพิมพ์ใดๆ ซึ่งเจ้าพนักงานการพิมพ์เห็นว่าอาจขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เจ้าพนักงานการพิมพ์อาจมีคำสั่งเป็นหนังสือแก่ผู้หนึ่งผู้ใดโดยเฉพาะ เจ้าพนักงานการพิมพ์อาจมีคำสั่งเป็นหนังสือแก่ผู้หนึ่งผู้ใดโดยเฉพาะหรือมีคำสั่งทั่วไปโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาหรือหนังสือพิมพ์รายวัน ห้ามการขายหรือแจกสิ่งพิมพ์นั้น ทั้งจะยึดสิ่งพิมพ์หรือแม่พิมพ์นั้นด้วยก็ได้ ”

3. การยกเลิกอำนาจในการกำหนดโทษทางอาญาของผู้ขาย เสนอขาย จ่ายแจก หรือเสนอจ่ายแจกสิ่งพิมพ์ซึ่งเจ้าพนักงานการพิมพ์ได้ห้ามการขายหรือจ่ายแจก ทั้งนี้ ตามที่มาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484¹³ บัญญัติไว้

¹¹ **มาตรา 21 พระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484** บัญญัติว่า

“เมื่อได้มีการโฆษณาสิ่งพิมพ์ซึ่งเจ้าพนักงานการพิมพ์เห็นว่าอาจจะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เจ้าพนักงานการพิมพ์อาจดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) ให้คำตัดเตือนเป็นหนังสือแก่ผู้พิมพ์ และ หรือผู้โฆษณา และในการให้คำตัดเตือนนี้ จะเรียกผู้พิมพ์และ หรือผู้โฆษณาไปรับคำอธิบายด้วยวาจาและให้ลงลายมือชื่อรับทราบด้วยก็ได้

(2) สั่งเป็นหนังสือให้งดการเป็นผู้พิมพ์ และ หรือผู้โฆษณา และ หรือ สั่งให้งดใช้เครื่องพิมพ์ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้พิมพ์นั้น มีกำหนดเวลาไม่เกินสามสิบวันแต่การสั่งเช่นนี้จะทำได้ต่อเมื่อได้ให้คำตัดเตือนตามอนุมาตรา 1 แล้ว และผู้ถูกตัดเตือนไม่ส่งไว้ในคำตัดเตือนนั้น

(3) ในคราวที่มีเหตุฉุกเฉินในราชอาณาจักร หรือมีเหตุคับขันระหว่างประเทศหรือมีการสงคราม สั่งเป็นหนังสือให้งดการเป็นผู้พิมพ์ และ หรือผู้โฆษณาหรือสั่งให้งดใช้เครื่องพิมพ์ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้พิมพ์นั้นทันที โดยมีกำหนดเวลาหรือไม่กี่ได้ และจะสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งนั้นภายหลังก็ได้ ตามแต่เห็นสมควร”

¹² **มาตรา 36 พระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484** บัญญัติว่า

“เมื่อได้มีการโฆษณาในหนังสือพิมพ์ซึ่งเจ้าพนักงานการพิมพ์เห็นว่าอาจจะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือฝ่าฝืนคำสั่งห้ามตามความในมาตรา 34 เจ้าพนักงานการพิมพ์อาจดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) ให้คำตัดเตือนเป็นหนังสือแก่ผู้โฆษณา บรรณาธิการ และหรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ ในการให้คำตัดเตือนนี้จะเรียกบุคคลที่กล่าวแล้วไปรับคำอธิบายและให้ลงลายมือชื่อรับทราบด้วยก็ได้

(2) สั่งเป็นหนังสือให้ผู้โฆษณา บรรณาธิการ และ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์เสนอเรื่องหรือข้อความที่จะโฆษณาในหนังสือพิมพ์ต่อไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจข่าวตรวจก่อน มีกำหนดเวลาไม่เกินสิบห้าวัน แต่ในการสั่งเช่นนี้จะทำได้ก็ต่อเมื่อได้ให้คำตัดเตือนตาม (1) แล้ว และผู้ถูกตัดเตือนไม่ส่งไว้ในคำตัดเตือนนั้น

(3) ในคราวที่มีเหตุฉุกเฉินภายในราชอาณาจักร หรือมีเหตุคับขันระหว่างประเทศหรือมีการสงคราม จะสั่งเป็นหนังสือแก่บุคคลใดให้เสนอเรื่องหรือข้อความที่จะโฆษณาในหนังสือพิมพ์ต่อไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจข่าวตรวจก่อน หรือสั่งให้พักใช้ หรือถอนใบอนุญาตหรือสั่งงดการเป็นผู้โฆษณา บรรณาธิการ และ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้พิมพ์นั้นทันที โดยมีกำหนดเวลาหรือไม่กี่ได้และจะสั่งเปลี่ยนแปลงคำสั่งนั้นภายหลังก็ได้”

¹³ **มาตรา 52 พระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484** บัญญัติว่า

ผลของการยกเลิกพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484 และการบังคับใช้พระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550 แทนกฎหมายฉบับเดิมนั้น **ย่อมส่งผลให้สื่อสิ่งพิมพ์ในปัจจุบันนั้น ไม่มีกฎหมายควบคุมในเชิงเนื้อหาให้มีเนื้อหาสาระเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี** เนื่องจากบทบัญญัติ มาตรา 9 วรรคหนึ่ง มาตรา 21 มาตรา 36 มาตรา 52 ของพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484 ถูกยกเลิกแล้วโดยพระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550

อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า เมื่อไม่มีกฎหมายควบคุมในสื่อสิ่งพิมพ์ดังกล่าวโดยการบัญญัติยกเลิกอำนาจของเจ้าพนักงานการพิมพ์ในการตรวจสอบในเชิงเนื้อหาของสื่อสิ่งพิมพ์มิให้ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีแล้วย่อมส่งผลกระทบต่อการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีลักษณะเป็นสื่อลามกออกมาเผยแพร่ในสังคมได้อย่างง่ายดาย เนื่องจากไม่มีกฎหมายเฉพาะควบคุมในเชิงเนื้อหาอย่างชัดแจ้ง เนื่องจากพระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550 ได้กำหนดเพียงคุณสมบัติของผู้พิมพ์และผู้โฆษณาและกำหนดหน้าที่ในการจัดแจ้งและส่งสิ่งพิมพ์ให้แก่หอสมุดแห่งชาติเท่านั้น จึงไม่น่าแปลกใจเลยที่สื่อสิ่งพิมพ์ในปัจจุบันนั้น มีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมออกมาเป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็น การ์ตูนโป๊ นิตยสารที่มีลักษณะส่อไปในเรื่องทางเพศหรือมีลักษณะที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกซึ่งภาพหรือการบรรยายด้วยตัวอักษรหรือถ้อยคำที่สื่อไปถึงเรื่องดังกล่าว ซึ่งสามารถพบเห็นได้ทั่วไปอย่างแพร่หลายตามท้องตลาดและแผงหนังสือทั่วไป โดยสาเหตุประการหนึ่งก็น่าจะมาจากการที่ไม่มีบทบัญญัติกฎหมายควบคุมสื่อสิ่งพิมพ์ในเชิงเนื้อหานั่นเอง

นอกจากนี้พระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550 ยังได้กำหนดข้อยกเว้นในส่วนของหน้าที่จัดแจ้งการพิมพ์สำหรับสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทบัตร บัตรอวยพร ตราสาร แบบพิมพ์ และรายงานซึ่งใช้กันตามปกติในการส่วนตัว การสังคม การเมือง การค้า และสิ่งพิมพ์ที่มีอายุการใช้งานสั้น เช่น แผ่นพับหรือแผ่นโฆษณา ก็ส่งผลให้สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทดังกล่าวข้างต้นสามารถทำได้โดยปราศจากการตรวจสอบโดยสิ้นเชิง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการผลิตสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมประเภท

“ผู้ใดขาย เสนอขาย จำหน่าย หรือเสนอจำหน่ายสิ่งพิมพ์ซึ่งเจ้าพนักงานการพิมพ์ได้ห้ามการขายหรือจำหน่าย ตามมาตรา 9 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาทหรือจำคุกไม่เกินสองเดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ

ต่างๆ โดยใช้ช่องว่างของกฎหมายในส่วนที่ไม่มีกฎหมายควบคุมดังกล่าว จนส่งผลให้มีการผลิตสื่อลามกในรูปแบบของแผ่นพับ แผ่นโฆษณา หรือเป็นบัตรอวยพรก็เป็นได้ นอกจากนี้ การกำหนดยกเว้นการตรวจสอบ สำหรับสิ่งพิมพ์ประเภทสมุดภาพระบายสี อาจส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนได้ เนื่องจากเป็นสื่อที่เด็กและเยาวชนมีความเกี่ยวข้องกับใกล้ชิดและผู้ประกอบการอาจใช้ช่องว่างของกฎหมายในส่วนที่ไม่มีกฎหมายควบคุมในกรณีดังกล่าวซึ่งอาจส่งผลให้มีการผลิตสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมในรูปแบบของภาพระบายสีและอาจส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนได้ ซึ่งการยกเว้นหน้าที่จัดแจ้งการพิมพ์ในกรณีนี้ ผู้เขียนมีความเห็นว่าอาจส่งผลกระทบต่อ การคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมได้

ดังนั้น ในกรณีของสื่อสิ่งพิมพ์ในปัจจุบันนี้จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า กฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวกับการควบคุมสื่อสิ่งพิมพ์ไม่มีมาตรการควบคุมในเชิงเนื้อหาให้ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีแต่อย่างใด ดังนั้น การใช้บังคับพระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550 จึงไม่สามารถใช้บังคับเพื่อควบคุมและแก้ไขปัญหากับสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้ กรณีดังกล่าวจึงนับว่าเป็นความไม่ครอบคลุมของกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันที่สมควรได้รับการแก้ไขต่อไป ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถใช้บังคับเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 เป็นกฎหมายที่บัญญัติควบคุมสื่อประเภทภาพยนตร์และวีดิทัศน์ โดยมีการกำหนดบทนิยามของสื่อที่กฎหมายควบคุมไว้ กล่าวคือ

“ภาพยนตร์” หมายความว่า วัสดุที่มีการบันทึกภาพ หรือภาพและเสียงซึ่งสามารถนำมาฉายให้เห็นเป็นภาพที่เคลื่อนไหวได้อย่างต่อเนื่อง แต่ไม่รวมถึงวีดิทัศน์

“วีดิทัศน์” หมายความว่า วัสดุที่มีการบันทึกภาพ หรือภาพและเสียงซึ่งสามารถนำมาฉายให้เห็นเป็นภาพที่เคลื่อนไหวได้อย่างต่อเนื่องในลักษณะที่เป็นเกมการเล่น คาราโอเกะที่มีภาพประกอบ หรือลักษณะอื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การควบคุมสื่อตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้นั้น แบ่งลักษณะของการควบคุมออกเป็น

1. การควบคุมในเชิงเนื้อหาอย่างเด็ดขาด

ซึ่งเป็นไปตามที่ มาตรา 23¹⁴ บัญญัติไว้ โดยกำหนดหน้าที่ของผู้สร้างภาพยนตร์ไว้โดยมีหน้าที่จะต้องไม่สร้างภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาในลักษณะ ดังต่อไปนี้

1.1 ผู้สร้างภาพยนตร์ต้องดำเนินการสร้างภาพยนตร์ในลักษณะที่ไม่เป็นการบ่อนทำลาย ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

1.2 ผู้สร้างภาพยนตร์ต้องดำเนินการสร้างภาพยนตร์ที่ไม่มีลักษณะที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงและเกียรติภูมิของประเทศไทย

ซึ่งหากผู้สร้างภาพยนตร์ไม่ดำเนินการสร้างภาพยนตร์ให้มีลักษณะตามที่ มาตรา 23 บัญญัติไว้ ภาพยนตร์ดังกล่าวนั้นอาจถูกต้องห้ามมิให้มีการนำออกจำหน่ายในราชอาณาจักรได้ ในกรณีของสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมนั้น อาจพิจารณาได้ว่าเป็นสื่อที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน อันเป็นภาพยนตร์ที่ต้องห้ามมิให้มีการสร้างโดยเด็ดขาดตามที่ มาตรา 23 บัญญัติไว้ด้วย

อย่างไรก็ตาม การควบคุมสื่อประเภทภาพยนตร์ดังกล่าวเป็นการควบคุมเฉพาะในส่วนของผู้สร้างภาพยนตร์เท่านั้น โดยในขั้นตอนของการเผยแพร่และการทำให้แพร่หลาย เช่น การนำภาพยนตร์ดังกล่าวออกแสดง การฉายหรือเผยแพร่ ไม่มีการบัญญัติกฎหมายควบคุมการกระทำในลักษณะดังกล่าว แต่อย่างใด ซึ่งเมื่อพิจารณาตามบทบัญญัติที่ใช้บังคับอยู่เดิม ซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ พระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวีสดูโทรทัศน์ พ.ศ.2530 นั้นได้มีการบัญญัติควบคุมถึงการประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยนหรือจำหน่ายด้วยประการใดๆ ซึ่งเทปหรือวีสดูโทรทัศน์ โดยทำเป็นธุรกิจหรือได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน¹⁵

¹⁴ **มาตรา 23 พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551** บัญญัติว่า

“ผู้สร้างภาพยนตร์ต้องดำเนินการสร้างภาพยนตร์ในลักษณะที่ไม่เป็นการบ่อนทำลาย ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือมีลักษณะที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงและเกียรติภูมิของประเทศไทย

¹⁵ **มาตรา 6** วรรคหนึ่ง **พระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวีสดูโทรทัศน์ พ.ศ. 2530** บัญญัติว่า

“ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายด้วยประการใดๆ ซึ่งเทปหรือวีสดูโทรทัศน์ โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้ประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการในรูปของค่าธรรมเนียมสมาชิกหรือด้วยวิธีการอื่นใด เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน ทั้งนี้ นอกจากกรณีที่ได้รับยกเว้นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

2. การควบคุมในเชิงเนื้อหาอย่างที่ไม่เด็ดขาด โดยการกำหนดให้ภาพยนตร์ที่จะนำออกฉายภายในประเทศจะต้องมีการจัดระดับหรือประเภทของภาพยนตร์ก่อน

การจัดประเภทของสื่อให้เหมาะสมกับผู้รับฟังรับชมในแต่ละช่วงอายุเป็นการกำหนดลักษณะเนื้อหาให้มีความเหมาะสมกับผู้รับฟังหรือผู้รับชมสื่อสารสนเทศดังกล่าว โดยคำนึงถึงปัจจัยทางกายภาพและชีวภาพของผู้รับสื่อเป็นสำคัญ ซึ่งการจำแนกประเภทของสื่อให้มีลักษณะที่เหมาะสมกับผู้รับชมและรับฟังในแต่ละช่วงอายุของสื่อประเภทภาพยนตร์และวีดิทัศน์ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 ของประเทศไทยนั้น ใช้เกณฑ์ในเรื่องเนื้อหาและอายุของผู้รับสื่อเป็นหลัก โดยกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการภาพยนตร์และวีดิทัศน์ เป็นผู้มีอำนาจในการตรวจพิจารณา โดยมีเงื่อนไขว่าภาพยนตร์ที่จะนำออกฉาย ให้เช่า แลกเปลี่ยนหรือจำหน่ายในราชอาณาจักรจะต้องผ่านการตรวจพิจารณาและได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ก่อน โดยคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์จะเป็นผู้พิจารณาว่าภาพยนตร์ดังกล่าวจัดอยู่ในภาพยนตร์ประเภทใดในหกประเภทตามที่ มาตรา 26¹⁶ แห่งพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 ระบุไว้ ซึ่งได้แก่

- (1) ภาพยนตร์ที่ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้และควรส่งเสริมให้การดู

¹⁶ มาตรา 26 พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 บัญญัติว่า

“ในการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ตามมาตรา 25 ให้คณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์กำหนดด้วยว่าภาพยนตร์ดังกล่าวควรจัดอยู่ในภาพยนตร์ประเภทใด ดังต่อไปนี้

- (1) ภาพยนตร์ที่ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้และควรส่งเสริมให้การดู
- (2) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ดูทั่วไป
- (3) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบสามปีขึ้นไป
- (4) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป
- (5) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบแปดปีขึ้นไป
- (6) ภาพยนตร์ที่ห้ามผู้ที่มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีดู
- (7) ภาพยนตร์ที่ห้ามเผยแพร่ในราชอาณาจักร

ความใน (6) มิให้ใช้กับผู้บรรลุนิติภาวะโดยการสมรส

หลักเกณฑ์ในการกำหนดว่าภาพยนตร์ลักษณะใดควรจัดอยู่ในภาพยนตร์ประเภทใดให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

- (2) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ดูทั่วไป
- (3) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบสามปีขึ้นไป
- (4) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป
- (5) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบแปดปีขึ้นไป
- (6) ภาพยนตร์ที่ห้ามผู้ที่มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีดู
- (7) ภาพยนตร์ที่ห้ามเผยแพร่ในราชอาณาจักร

เว้นแต่ภาพยนตร์ดังกล่าวจะเข้าลักษณะเป็นภาพยนตร์ที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องได้รับการตรวจพิจารณา เช่น ภาพยนตร์ข่าวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ภาพยนตร์ที่สร้างขึ้นเพื่อคุณเป็นการส่วนตัว เป็นต้น

ซึ่งในกรณีของการจัดเรตติ้งของสื่อประเภทภาพยนตร์และวีดิทัศน์นั้นเป็นมาตรการเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมได้ อย่างไรก็ตามกฎหมายมิได้บัญญัติรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะของภาพยนตร์และวีดิทัศน์ว่าสื่อที่มีลักษณะประการใดจึงจะเป็นสื่อที่ไม่เหมาะสมในแต่ละช่วงอายุ แต่พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ระบุให้การกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ซึ่งจากการตรวจสอบพบว่ามี การกำหนดลักษณะของภาพยนตร์ไว้เป็น 7 ประเภท ในกฎกระทรวงกำหนดลักษณะประเภทของภาพยนตร์ พ.ศ. 2552 ซึ่งได้แก่

1. **ภาพยนตร์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้และควรส่งเสริมให้มีการดู**¹⁷ ซึ่งเป็นภาพยนตร์มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ คือ ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาส่งเสริมการศึกษา จริยธรรม ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี หรือศีลธรรมอันดีของชาติ เนื้อหาส่งเสริมความรู้หรือความเข้าใจในการพัฒนาสังคม ครอบครัว หรือคุณภาพชีวิตหรือการรักษา ทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม เนื้อหาส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ ความรับผิดชอบ หรือจิตสำนึกเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือประวัติศาสตร์ของชาติ

2. **ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ดูทั่วไป**¹⁸ มีลักษณะเป็นภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาที่ให้ความรู้หรือก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนหรือให้ความบันเทิงเป็นการทั่วไป

¹⁷ ข้อ 1 กฎกระทรวงกำหนดลักษณะประเภทของภาพยนตร์ พ.ศ. 2552

¹⁸ ข้อ 2 กฎกระทรวงกำหนดลักษณะประเภทของภาพยนตร์ พ.ศ. 2552

3. ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบสามปีขึ้นไป¹⁹ มีการกำหนดเป็นลักษณะเนื้อหาต้องห้าม โดยภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบสามปีขึ้นไปต้องไม่มีลักษณะที่มีเนื้อหาที่น่ากลัวของขวัญ หรือแสดงการกระทำที่รุนแรง ทารุณโหดร้าย หรือขาดมนุษยธรรม เนื้อหาที่แสดงพฤติกรรมทางเพศที่ส่อไปในทางลามกอนาจาร เนื้อหาที่แสดงวิธีการก่ออาชญากรรมหรือใช้อาวุธซึ่งอาจชักจูงหรือส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ เนื้อหาที่แสดงวิธีการใช้สารเสพติด เนื้อหาเกี่ยวกับลัทธิหรือคำสั่งสอนที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย ศีลธรรมอันดีหรือขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งอาจชักจูงให้ผู้ชมหลงเชื่อ หรือมีการใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสมในลักษณะของคำหยาบคายหรือลามก

4. ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป²⁰ มีการกำหนดเป็นลักษณะเนื้อหาต้องห้าม โดยภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไปต้องไม่มีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ เนื้อหาที่สยของขวัญ หรือแสดงการกระทำที่รุนแรง ทารุณโหดร้าย หรือขาดมนุษยธรรม เนื้อหาที่แสดงพฤติกรรมทางเพศที่ส่อไปในทางลามกอนาจาร เนื้อหาที่แสดงวิธีการก่ออาชญากรรมหรือใช้อาวุธซึ่งอาจชักจูงหรือส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ หรือเป็นเนื้อหาที่แสดงวิธีการใช้สารเสพติด หรือเนื้อหาเกี่ยวกับลัทธิหรือคำสั่งสอนที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย ศีลธรรมอันดีหรือขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งอาจชักจูงให้ผู้ชมหลงเชื่อ

5. ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบแปดปีขึ้นไป²¹ มีการกำหนดเป็นลักษณะเนื้อหาต้องห้าม โดยภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบแปดปีขึ้นไปต้องไม่มีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาที่แสดงการมีเพศสัมพันธ์ที่เห็นอวัยวะเพศ เนื้อหาที่แสดงวิธีการก่ออาชญากรรมที่มีผลกระทบต่อสังคมอย่างรุนแรง และอาจชักจูงหรือส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ เนื้อหาที่แสดงวิธีการใช้สารเสพติดซึ่งอาจชักจูงใจให้ผู้ชมเกิดพฤติกรรมเลียนแบบ

6. ภาพยนตร์ที่ห้ามผู้ที่มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีดู²² มีการกำหนดเป็นลักษณะเนื้อหาต้องห้าม โดยภาพยนตร์ที่ห้ามผู้ที่มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีดูต้องไม่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ คือ เนื้อหาที่แสดงการมีเพศสัมพันธ์ที่เห็นอวัยวะเพศหรือการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองหรือผู้อื่น เนื้อหาที่แสดงวิธีการก่ออาชญากรรมซึ่งอาจชักจูงหรือส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรม

¹⁹ ข้อ 3 กฎกระทรวงกำหนดลักษณะประเภทของภาพยนตร์ พ.ศ. 2552

²⁰ ข้อ 4 กฎกระทรวงกำหนดลักษณะประเภทของภาพยนตร์ พ.ศ. 2552

²¹ ข้อ 5 กฎกระทรวงกำหนดลักษณะประเภทของภาพยนตร์ พ.ศ. 2552

²² ข้อ 6 กฎกระทรวงกำหนดลักษณะประเภทของภาพยนตร์ พ.ศ. 2552

เลียนแบบ เนื้อหาที่แสดงวิธีการใช้สารเสพติดหรือมีเนื้อหาเกี่ยวกับลัทธิหรือคำสั่งสอนที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย ศีลธรรมอันดีหรือขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งอาจชักจูงให้ผู้ชมหลงเชื่อ

7. **ภาพยนตร์ที่ห้ามเผยแพร่ในราชอาณาจักร**²³ มีการกำหนดเป็นลักษณะเนื้อหาต้องห้าม โดยภาพยนตร์ที่ห้ามเผยแพร่ในราชอาณาจักรต้องไม่มีมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ คือ ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาที่กระทบกระเทือนต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ หรือการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ภาพยนตร์ที่มีสาระสำคัญของเรื่องเป็นการเหยียดหยามหรือนำความเสื่อมเสียมาสู่ศาสนาหรือไม่เคารพต่อปูชนียบุคคล ปูชนียสถาน หรือปูชนียวัตถุ ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาที่ก่อให้เกิดการแตกความสามัคคีระหว่างคนในชาติ เนื้อหาที่กระทบกระเทือนต่อสัมพันธไมตรีระหว่างประเทศ มีสาระสำคัญของเรื่องเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ หรือมีเนื้อหาที่แสดงการมีเพศสัมพันธ์ที่เห็นอวัยวะเพศ

อย่างไรก็ตามจากการตรวจสอบในส่วนของสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม นั้นพบว่าในส่วนของสื่อลามกและสื่อที่มีลักษณะชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนในเรื่องทางเพศนั้น มีการควบคุมอย่างเด็ดขาดในส่วนของสื่อที่มีสาระสำคัญของเรื่องเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ หรือมีเนื้อหาที่แสดงการมีเพศสัมพันธ์ที่เห็นอวัยวะเพศ นอกจากนี้ สื่อที่มีลักษณะเนื้อหาที่แสดงพฤติกรรมทางเพศที่สื่อไปในทางลามกอนาจารนั้นจัดอยู่ในประเภทของสื่อที่มีการควบคุมโดยการจำแนกประเภทของผู้ชมโดยการกำหนดให้เป็นสื่อที่มีความเหมาะสมกับผู้ชมที่มีอายุตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป นอกจากนี้ยังมีการกำหนดควบคุมสื่อที่มีเนื้อหาแสดงให้เห็นถึงการมีเพศสัมพันธ์ที่เห็นอวัยวะเพศหรือการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองหรือผู้อื่นเป็น ภาพยนตร์ที่ต้องห้ามมิให้บุคคลผู้ที่มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีดูด้วย

นอกจากนี้ ในส่วนของสื่อที่อาจจั่วจูงให้เกิดความรุนแรงหรืออาจจั่วจูงให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมก็มีการบัญญัติควบคุมไว้หลายกรณี เช่น สื่อภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาที่แสดงวิธีการก่ออาชญากรรมที่มีผลกระทบต่อสังคมอย่างรุนแรง และอาจชักจูงหรือส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ เนื้อหาที่แสดงวิธีการใช้สารเสพติดซึ่งอาจชักจูงใจให้ผู้ชมเกิดพฤติกรรมเลียนแบบนั้นจัดอยู่ในประเภทสื่อที่เหมาะสมกับผู้ชมที่มีอายุตั้งแต่สิบแปดปีขึ้นไป ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาที่แสดงวิธีการก่ออาชญากรรมซึ่งอาจชักจูงหรือส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบนั้นเป็น ภาพยนตร์ที่ต้องห้ามมิให้บุคคลที่มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีดู นอกจากนี้ยังมีการจำกัดสื่อที่มีลักษณะ

²³ ข้อ 7 กฎกระทรวงกำหนดลักษณะประเภทของภาพยนตร์ พ.ศ. 2552

เนื้อหาที่น่ากลัวของขวัญ หรือแสดงการกระทำที่รุนแรง ทารุณโหดร้าย หรือขาดมนุษยธรรม เนื้อหาที่แสดงพฤติกรรมทางเพศที่สื่อไปในทางลามกอนาจาร เนื้อหาที่แสดงวิธีการก่ออาชญากรรมหรือใช้อาวุธซึ่งอาจชักจูงหรือส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ เนื้อหาที่แสดงวิธีการใช้สารเสพติด เนื้อหาเกี่ยวกับลัทธิหรือคำสั่งสอนที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยเป็นภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบสามปีขึ้นไปด้วย

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากฎกระทรวงดังกล่าวจะมีการกำหนดควบคุมภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาลามกอนาจารและเป็นภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาไม่เหมาะสมหลายประการก็ตาม แต่ยังมีสื่ออีกหลายประเภทที่โดยเนื้อหาสาระแล้วไม่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน เช่น สื่อที่แสดงให้เห็นถึงการฆ่าตัวตายโดยแสดงให้เห็นถึงวิธีการฆ่าตัวตายซึ่งยังไม่มีกำหนดควบคุมโดยกฎกระทรวงฉบับดังกล่าว

นอกจากนี้ยังพบว่าในพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ มีการกำหนดควบคุมเฉพาะชั้นตอนก่อนนำภาพยนตร์ออกเผยแพร่ในราชอาณาจักรเท่านั้น โดยมีการกำหนดเพียงในเชิงการป้องกัน โดยมีการบัญญัติห้ามเฉพาะในชั้นตอนของการผลิตโดยกำหนดให้ผู้ผลิตมีหน้าที่จะต้องไม่สร้างภาพยนตร์ที่มีลักษณะตามที่กฎหมายบัญญัติห้ามไว้เพียงสองกรณีเท่านั้น และการกำหนดให้มีการจัดจำแนกประเภทของภาพยนตร์ก่อนมีการนำออกฉายหรือเผยแพร่ในราชอาณาจักร ซึ่งการควบคุมในสื่อประเภทภาพยนตร์นี้ไม่พบว่ามีมาตรการในเชิงปราบปรามเมื่อมีการผลิตและนำภาพยนตร์ที่ได้สร้างโดยฝ่าฝืนบทบัญญัติกฎหมายออกเผยแพร่แต่อย่างใด โดยพบเพียงมาตรการกำหนดโทษทางปกครองแก่ผู้ผลิตภาพยนตร์ที่ต้องห้ามผลิตโดยเด็ดขาดออกเผยแพร่เท่านั้นและไม่มีพบว่ามีบทกำหนดโทษหากมีการฝ่าฝืนนำภาพยนตร์ที่ผ่านการจัดประเภทของสื่อให้เหมาะสมกับผู้รับชมรับฟังในแต่ละช่วงอายุโดยคณะกรรมการตามกฎหมายแล้วไปเผยแพร่โดยฝ่าฝืนเงื่อนไขดังกล่าว นอกจากนี้ ยังไม่มีการกำหนดกลไกในการควบคุมในเชิงเนื้อหาอื่นใด เช่น การควบคุมภายหลังการนำภาพยนตร์ออกเผยแพร่แล้ว ซึ่งกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อน คือพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวีสดูโทรทัศน์ พ.ศ. 2530 ได้กำหนดให้มีกลไกในการตรวจสอบในเชิงเนื้อหาโดยรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมาย²⁴ และการกำหนดโทษใน

²⁴ **มาตรา 30 พระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวีสดูโทรทัศน์ พ.ศ. 2530**
บัญญัติว่า

“เมื่อรัฐมนตรีเห็นว่าการฉายหรือการให้บริการเทปหรือวีสดูโทรทัศน์ในสถานที่ให้บริการเทปหรือวีสดูโทรทัศน์ใดมีลักษณะเป็นการบ่อนทำลายหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

กรณีที่มีการฝ่าฝืน²⁵ มิให้มีเนื้อหาที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนและกระทบต่อความมั่นคงของชาติ นอกจากนี้ยังกำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกคำสั่งโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ห้ามการนำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งเทปหรือวัสดุโทรทัศน์อันมีลักษณะเป็นการบ่อนทำลายหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรืออาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติด้วย²⁶

โดยมาตรการทางกฎหมายที่สำคัญตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ที่น่าสนใจและอาจมีบทบาทในการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมแต่ได้ถูกยกเลิกไปโดยการประกาศใช้พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 ได้แก่

1. การยกเลิกอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการควบคุมเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ ซึ่งได้แก่ วัสดุที่เคลือบด้วยสารแม่เหล็กหรือสารอื่นใดซึ่งได้บันทึกภาพหรือถ่ายทอดภาพ

หรืออาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งมิให้มีการให้บริการเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ในสถานที่ให้บริการเทปหรือวัสดุโทรทัศน์นั้นเป็นเวลาไม่เกินหนึ่งปี”

²⁵ **มาตรา 41 พระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. 2530** บัญญัติว่า
“ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 30 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

²⁶ **มาตรา 31 พระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. 2530** บัญญัติว่า
“รัฐมนตรีมีอำนาจออกคำสั่งโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ห้ามการนำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งเทปหรือวัสดุโทรทัศน์อันมีลักษณะเป็นการบ่อนทำลายหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรืออาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ ในการประกาศดังกล่าวให้ระบุชื่อเรื่องและรายละเอียดอย่างอื่นเกี่ยวกับลักษณะของเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ดังกล่าวไว้ในประกาศตามสมควร
ชื่อเรื่องตามประกาศในวรรคหนึ่ง ถือเป็นเพียงส่วนประกอบของการกำหนดลักษณะเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ดังกล่าวเท่านั้น และในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงชื่อเรื่อง ไม่ว่าจะด้วยประการใดๆ ก็ให้ถือว่าเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ที่ได้ประกาศห้ามการนำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรหรือมีไว้ในครอบครองตามที่ได้ประกาศไว้”

โดยการเปลี่ยนสัญญาณเป็นกระแสไฟฟ้า หรือ วัสดุอย่างอื่นใดซึ่งได้ถูกถ่าย อัด หรือกระทำด้วยวิธีใดๆ ให้เป็นเรื่องเหตุการณ์ รูป ข้อความ หรือเกมการเล่น ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง²⁷

2. การยกเลิกการกำหนดให้ผู้ประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายด้วยประการใดๆ ซึ่งเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้ประโยชน์ตอบแทนต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน เว้นแต่ได้รับยกเว้นตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง²⁸ และการกำหนดอายุใบอนุญาตประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่าย ซึ่งเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ให้ใช้ได้สองปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต²⁹

²⁷ **มาตรา 4 พระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. 2530**
บัญญัติว่า

“ในพระราชบัญญัตินี้

“เทปหรือวัสดุโทรทัศน์” หมายความว่า

(1) วัสดุที่เคลือบด้วยสารแม่เหล็กหรือสารอื่นใดซึ่งได้บันทึกภาพหรือถ่ายทอดภาพโดยการเปลี่ยนสัญญาณเป็นกระแสไฟฟ้า หรือ

(2) วัสดุอย่างอื่นใดซึ่งได้ถูกถ่าย อัด หรือกระทำด้วยวิธีใดๆ ให้เป็นเรื่องเหตุการณ์ รูป ข้อความ หรือเกมการเล่น ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

โดยวัสดุดังกล่าวสามารถจัดถ่ายทอดออกเป็นภาพหรือเสียง หรือทั้งภาพและเสียงได้ในลักษณะต่อเนื่องกันไปด้วยเครื่องเทปโทรทัศน์หรือเครื่องถ่ายทอดวัสดุโทรทัศน์ เครื่องฉายภาพ หรือเครื่องกลไกอย่างอื่นทำนองเดียวกัน

²⁸ **มาตรา 6 พระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. 2530**
บัญญัติว่า

“ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายด้วยประการใดๆ ซึ่งเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้ประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการในรูปของค่าธรรมเนียมสมาชิกหรือด้วยวิธีการอื่นใด เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน ทั้งนี้ นอกจากกรณีที่ได้รับยกเว้นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งไม่อนุญาต ผู้ขอขออนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนต่อรัฐมนตรีได้ตามมาตรา 29 ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันได้รับคำสั่งของนายทะเบียน”

²⁹ **มาตรา 9 พระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. 2530**
บัญญัติว่า

3. การยกเลิกอำนาจของพนักงานผู้ตรวจเกี่ยวกับอำนาจสั่งให้ผู้ยื่นคำขอลบหรือตัดทอนเทพหรือวัสดุโทรทัศน์ได้ตามเงื่อนไขที่กำหนด หรือยึดไว้หรือทำลายเทพหรือวัสดุโทรทัศน์ ดังกล่าวในกรณีที่เจ้าพนักงานผู้ตรวจเห็นว่ากรณีไว้ในครอบครองซึ่งเทพหรือวัสดุโทรทัศน์ดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย³⁰ และการยกเลิกอำนาจของพนักงานผู้ตรวจเกี่ยวกับเข้าไปในสถานที่ใดๆ ของผู้ได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อตรวจสอบเทพหรือวัสดุโทรทัศน์หรือสิ่งอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับเทพหรือวัสดุโทรทัศน์ เพื่อทำการตรวจค้น ยึดอายัดเทพหรือวัสดุโทรทัศน์หรือสิ่งอื่นใด ที่เกี่ยวกับเทพหรือวัสดุโทรทัศน์ ตลอดจนทำลายเทพหรือวัสดุโทรทัศน์ที่การมีไว้ในครอบครองเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ และอำนาจในการสั่งให้หยุดขายหรือให้บริการ และหรือสั่งให้หยุดหรือระงับการประกาศหรือโฆษณาซึ่งเทพหรือวัสดุโทรทัศน์ได้ทันทีเมื่อปรากฏเหตุตามที่กฎหมายระบุไว้³¹

“ใบอนุญาตประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่าย ซึ่งเทพ หรือวัสดุโทรทัศน์ให้ใช้ได้สองปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

ถ้าผู้ได้รับใบอนุญาตประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต จะต้องยื่นคำขอเสียก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุและเมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้วจะประกอบกิจการต่อไปก็ได้จนกว่านายทะเบียนจะไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง”

³⁰ **มาตรา 13 พระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทพและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. 2530**
บัญญัติว่า

“เทพหรือวัสดุโทรทัศน์ที่นำมาขอให้ตรวจพิจารณาและให้ความเห็นชอบตามมาตรา 11 นั้น ถ้าเจ้าพนักงานผู้ตรวจเห็นว่ากรณีไว้ในครอบครองซึ่งเทพหรือวัสดุโทรทัศน์ดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ให้เจ้าพนักงานผู้ตรวจมีอำนาจสั่งให้ผู้ยื่นคำขอลบหรือตัดทอนเทพหรือวัสดุโทรทัศน์ได้ตามเงื่อนไขที่กำหนด หรือยึดไว้หรือทำลายเทพหรือวัสดุโทรทัศน์ ดังกล่าวได้ตามที่เห็นสมควร”

³¹ **มาตรา 24 พระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทพและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. 2530**
บัญญัติว่า

“นายทะเบียน เจ้าพนักงานผู้ตรวจ และพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

3. การยกเลิกการกำหนดให้นิติบุคคล กรรมการ ผู้จัดการหรือผู้รับผิดชอบในการดำเนินการของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย³²

4. ยกเลิกการกำหนดโทษปรับทางปกครองกรณีผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตดำเนินการต่อไปหลังจากที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตแล้ว³³ และการกำหนดโทษแก่มีเทปหรือ

(1) เข้าไปในสถานที่ใดๆ ของผู้ได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อตรวจสอบเทปหรือวัสดุโทรทัศน์หรือสิ่งอื่นใดที่เกี่ยวกับเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ หรือตรวจสอบการกระทำที่ฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้

(2) ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ทำการตรวจค้น ยึดอายัดเทปหรือวัสดุโทรทัศน์หรือสิ่งอื่นใด ที่เกี่ยวกับเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ ตลอดจนทำลายเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ที่มีการมีไว้ในครอบครองเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้

(3) สั่งให้หยุดขายหรือให้บริการ และหรือสั่งให้หยุดหรือระงับการประกาศหรือโฆษณาซึ่งเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ได้ทันทีเมื่อปรากฏว่า

(ก) การขายหรือให้บริการเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ได้กระทำโดยฝ่าฝืนกฎหมาย

(ข) เทปหรือวัสดุโทรทัศน์ที่กำลังขายหรือให้บริการหรือกำลังจะขายหรือจะให้บริการไม่ได้ผ่านการตรวจพิจารณาและให้ความเห็นชอบโดยเจ้าพนักงานผู้ตรวจ หรือเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ดังกล่าวไม่มีการแสดงตรา หมายเลขรหัส หรือรายละเอียดโดยถูกต้องตามกฎหมาย

(ค) การขายหรือให้บริการได้กระทำผิดไปจากที่ได้รับอนุญาต

(ง) การประกาศหรือการโฆษณาการขายหรือการให้บริการเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ได้กระทำโดยฝ่าฝืนกฎหมาย”

³² **มาตรา 32 พระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. 2530** บัญญัติว่า

“ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล กรรมการผู้จัดการหรือผู้รับผิดชอบในการดำเนินการของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่า การกระทำของนิติบุคคลนั้นได้กระทำโดยตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมด้วย”

³³ **มาตรา 34 พระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. 2530**

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 6 มาตรา 20 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 31 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา 27 หากผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตดำเนินการต่อไปหลังจากที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตแล้วต้องระวางโทษปรับเป็นรายวันอีกวันละไม่เกินหนึ่งพันบาท

วัสดุโทรทัศน์ ซึ่งมีได้ผ่านการตรวจพิจารณาและให้ความเห็นชอบและมีเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ที่มีการแก้ไขตัดแปลงหรือเพิ่มเติมให้ผิดไปจากที่ได้ผ่านการตรวจพิจารณาและให้ความเห็นชอบโดยเจ้าพนักงานผู้ตรวจ³⁴

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาวิเคราะห์การควบคุมสื่อประเภทภาพยนตร์และวีดิทัศน์ตามที่บัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 นั้นพบว่าบทบัญญัติกฎหมายมีข้อบกพร่องในการบังคับใช้เพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม ดังนี้

-การควบคุมสื่อประเภทภาพยนตร์ดังกล่าวเป็นการควบคุมเฉพาะในส่วนของผู้สร้างภาพยนตร์เท่านั้น โดยในขั้นตอนของการเผยแพร่และการทำให้แพร่หลาย เช่น การ

³⁴ **มาตรา 35 พระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. 2530** บัญญัติว่า

ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา 6 ผู้ใด

(1) มีเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ ซึ่งมีได้ผ่านการตรวจพิจารณาและให้ความเห็นชอบโดยเจ้าพนักงานผู้ตรวจตามมาตรา 11 หรือมาตรา 14 หรือมิได้มีผู้รับรองสำเนาตามมาตรา 17 หรือ

(2) มีเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ที่มีการแก้ไขตัดแปลงหรือเพิ่มเติมให้ผิดไปจากที่ได้ผ่านการตรวจพิจารณาและให้ความเห็นชอบโดยเจ้าพนักงานผู้ตรวจ

ไว้ในสถานที่ประกอบกิจการของตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เพื่อประโยชน์ตาม (1) ให้ถือว่าบรรดาเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ซึ่งมีอยู่ในสถานที่ใกล้เคียงกับสถานที่ประกอบกิจการของผู้ได้รับใบอนุญาต และมีพฤติการณ์ที่พิสูจน์ให้เห็นได้ว่าผู้ได้รับใบอนุญาตได้ใช้หรือสามารถใช้เพื่อประโยชน์ในการประกอบกิจการของตน เป็นเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ที่ผู้ได้รับใบอนุญาตมีอยู่ในสถานที่ประกอบกิจการของตน”

นำภาพยนตร์ดังกล่าวออกแสดง การขายหรือเผยแพร่ ไม่มีการบัญญัติกฎหมายควบคุมการกระทำในลักษณะดังกล่าว

-ลักษณะของภาพยนตร์ที่บัญญัติควบคุมนั้นยังไม่ครอบคลุมเพื่อใช้ในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้อย่างเพียงพอ

โดยมีการบัญญัติควบคุมในเชิงเนื้อหาของภาพยนตร์และวีดิทัศน์เพียงสองประการเท่านั้น คือ ผู้สร้างภาพยนตร์ต้องดำเนินการสร้างภาพยนตร์ที่ในลักษณะที่ไม่เป็นการบ่อนทำลาย ชัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และไม่มีลักษณะที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงและเกียรติภูมิของประเทศไทย อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนมีความเห็นว่า อาจมีภาพยนตร์บางประเภทที่แม้ไม่มีลักษณะที่รุนแรงถึงขนาดเป็นการบ่อนทำลาย ชัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และไม่มีลักษณะที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงและเกียรติภูมิของประเทศไทยตามสองประการที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่โดยลักษณะของภาพยนตร์ไม่มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนซึ่งสมควรได้รับการควบคุมในขั้นตอนของการผลิตเช่นกัน เช่น ภาพยนตร์ที่แสดงถึงการใช้ความรุนแรงและโหดเหี้ยมอย่างมาก เป็นต้น

-ไม่มีมาตรการบังคับทางกฎหมายเกี่ยวกับการจำแนกประเภทของสื่อให้เหมาะสมกับผู้รับฟังรับชมในแต่ละช่วงอายุ

โดยไม่มีบทกำหนดโทษหากมีการฝ่าฝืนนำภาพยนตร์ที่ผ่านการจัดเรตติ้งโดยคณะกรรมการตามกฎหมายแล้วไปเผยแพร่ให้กับบุคคลที่ไม่มีความเหมาะสมที่จะรับฟังรับชมสื่อดังกล่าว

-ประเภทของภาพยนตร์ที่กำหนดให้ต้องมีการจัดจำแนกประเภทของสื่อนั้นยังไม่มีความหลากหลายเพียงพอ

โดยยังไม่มีข้อกำหนดให้สื่อที่แสดงถึงขั้นตอนและวิธีการในการฆ่าตัวตาย เป็นสื่อที่ต้องผ่านการจัดจำแนกประเภท เป็นต้น

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้บัญญัติควบคุมสื่อประเภทข้อมูลคอมพิวเตอร์ โดยมีการกำหนดควบคุมในเรื่องการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยการกำหนดมาตรการทางกฎหมายไว้สองกรณี ได้แก่

1. การกำหนดลักษณะการกระทำที่เป็นความผิดและกำหนดโทษทางอาญา

-กำหนดให้ผู้นำเข้าสูระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันลามก และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้เป็นการกระทำที่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติฉบับนี้และกำหนดโทษทางอาญาไว้

ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 14(4) แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

-กำหนดให้ผู้เผยแพร่และส่งต่อข้อมูลดังกล่าวโดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ลามก ต้องรับโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตาม มาตรา 14

ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 14(5) แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

เมื่อพิจารณาในส่วนของสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมซึ่งเป็นสื่อที่สมควรควบคุมเพื่อวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนนั้น ข้อมูลคอมพิวเตอร์ในปัจจุบันมีบทบัญญัติกฎหมายควบคุมเฉพาะในกรณีที่เป็น “ข้อมูลคอมพิวเตอร์ลามกที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้” เท่านั้น โดยแนวทางการพิจารณาว่าสื่อประเภทใดหรือลักษณะอย่างไรเป็นสื่อลามกนั้น ยังไม่มีความชัดเจนเนื่องจากไม่มีการกำหนดบทนิยามของคำว่า “สื่อลามกที่ประชาชนอาจเข้าถึงได้” ไว้ในกฎหมายแต่อย่างใด ไม่ว่าจะเป็นการบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ หรือการบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา ดังนั้น การพิจารณาวินิจฉัยว่าสื่อประเภทใดเป็นสื่อลามกที่การนำเข้าสูระบบคอมพิวเตอร์รวมถึงการส่งต่อและเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวเป็นความผิดนั้น อาจต้องพิจารณาโดยอาศัยแนวทางตามที่ได้เคยวินิจฉัยไว้ในคำพิพากษาฎีกา ซึ่งเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับกฎหมายเฉพาะระดับพระราชบัญญัติที่บัญญัติขึ้นเพื่อควบคุมสื่อของต่างประเทศหลายฉบับแล้วจะเห็นได้ว่า มีการบัญญัติการให้คำนิยามของ “สื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม” ไว้อย่างชัดเจน หรือบางประเทศอาจใช้การกำหนดวงกรอบหรือวงแนวทางการพิจารณาโดยคณะกรรมการตาม

กฎหมาย นอกจากนี้มีบางประเทศมีการกำหนดบทนิยามของคำว่า “สื่อที่ไม่เหมาะสม” หรือ “สื่อที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กและเยาวชน” ไว้อย่างชัดเจนในกฎหมายด้วย ซึ่งเมื่อพิจารณาการควบคุมสื่อประเภทข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แล้วพบว่าเป็นการบัญญัติเพื่อควบคุมข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะลามกเท่านั้น โดยในส่วนของข้อมูลที่ไม่มีความเหมาะสมประการอื่นนั้นพบว่ามี การบัญญัติไว้เพียงสองประการ กล่าวคือ

1. ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นเท็จโดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน³⁵

2. ข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญาเท่านั้น³⁶

อย่างไรก็ตาม การบัญญัติควบคุมสื่อที่ไม่เหมาะสมดังกล่าวนี้ มิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นการเฉพาะแต่อย่างใด แต่มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองบุคคลทั่วไปในสังคมเท่านั้น โดยเป็นการบัญญัติขึ้นเพื่อป้องกันการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายอันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรและป้องกันการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงสื่อที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนแล้วพบว่า นอกจากสื่อลามกที่พระราชบัญญัติฉบับนี้บัญญัติควบคุมแล้ว ยังมีสื่ออีกหลายประเภทที่ไม่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนและพระราชบัญญัติฉบับนี้ยังไม่ได้บัญญัติควบคุมเกี่ยวกับข้อมูลที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กไว้ ซึ่งได้แก่ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะอนาจาร หรือกระตุ้นให้เด็กและเยาวชนเกิดความต้องการหรือความรู้สึกตื่นเต้นทางเพศ หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่แสดงถึงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมทางเพศในกรณีอื่นๆ ด้วย เช่น ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะหรือแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนในเรื่องทางเพศ หรือพฤติกรรมวิปริตทางเพศ นอกจากสื่อที่เกี่ยวข้องกับเพศแล้ว ยังมีสื่อที่ไม่เหมาะสมประการอื่นๆ เช่น สื่อที่แสดงหรือยั่วยุให้เกิดการใช้ความรุนแรง สื่อที่แสดงให้เห็นถึงการใช้ยาเสพติด สื่อที่แสดงให้เห็นถึงการฆ่าตัวตายและสื่อที่ไม่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของเด็กและ

³⁵ **มาตรา 14 (2)** แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

³⁶ **มาตรา 14 (3)** แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

เยาวชนอีกหลายกรณีที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มิได้บัญญัติควบคุมไว้แต่อย่างใด

ดังนั้น จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าในส่วนของข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น ยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อที่ไม่เหมาะสม โดยที่เด็กและเยาวชนยังได้รับการคุ้มครองในมาตรฐานที่ทัดเทียมกับผู้บรรลุนิติภาวะแล้ว โดยได้รับความคุ้มครองเฉพาะในกรณีของ “สื่อลามก” เท่านั้น โดยมีการควบคุมการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์และการส่งต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ อันมีลักษณะเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ลามกที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงสาระสำคัญของความเป็นเด็กแล้ว ผู้เขียนมีความเห็นว่าการคุ้มครองเด็กจากข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น ควรมีมาตรการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อประเภทอื่นๆ โดยมีการกำหนดขอบเขตของสื่อที่กฎหมายควบคุมเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนมากกว่าข้อมูลคอมพิวเตอร์ลามก เช่น ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมทางเพศ หรือกระตุ้นให้เด็กและเยาวชนเกิดความต้องการหรือความรู้สึกตื่นเต้นทางเพศ หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่แสดงถึงพฤติกรรมความวิปริตทางเพศและข้อมูลที่ไม่เหมาะสมในกรณีอื่นๆ ซึ่งสื่อประเภทต่างๆ เหล่าทั้งนี้ยังไม่มีมีการกำหนดควบคุมไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้แต่อย่างใด แต่เมื่อพิจารณาจากสาระสำคัญของความเป็นเด็กแล้วเห็นว่า เด็กและเยาวชนเป็นบุคคลซึ่งสมควรได้รับการคุ้มครองจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเป็นพิเศษยิ่งกว่าบุคคลทั่วไป

นอกจากนี้ข้อมูลคอมพิวเตอร์เป็นข้อมูลที่มีการเรียนรู้และเผยแพร่ไปได้อย่างรวดเร็วผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต ดังนั้น ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า มีความสมควรและจำเป็นในการที่จะต้องมีมาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุมสื่อดังกล่าวอย่างเคร่งครัดเพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้ได้ผลจริงในทางปฏิบัติด้วย ซึ่งจากการที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมข้อมูลคอมพิวเตอร์และสื่ออินเทอร์เน็ตของตัวอย่างกฎหมายต่างประเทศแล้วพบว่า หลายประเทศมีการบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมไว้อย่างชัดเจนและครอบคลุม โดยมีการใช้ถ้อยคำที่แตกต่างกันออกไป เช่น ประมวลปฏิบัติเกี่ยวกับสื่ออินเทอร์เน็ตของประเทศสิงคโปร์ (Internet Code of Practice 1997) ใช้ถ้อยคำว่า “เนื้อหาต้องห้ามสำหรับเด็ก”³⁷ โดยมีการบัญญัติถึงสื่อประเภทที่ต้องการควบคุมไว้อย่างชัดเจน

³⁷ **เนื้อหาต้องห้าม (Prohibited Material)** หมายความว่า เป็นสิ่งซึ่งตามหลักของประโยชน์สาธารณะ ศีลธรรมอันดีของประชาชน ความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยสาธารณะ ความเป็นหนึ่งเดียวของชนชาติ เป็นสิ่งที่ควรจะต้องถูกปฏิเสธหรือไม่ควรยอมรับ ซึ่งบัจฉยที่จะนำมาพิจารณา ได้แก่

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กออนไลน์ (Child Online Protection Act 1996) ของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีการกำหนดบทนิยามของคำว่า “สิ่งที่เป็นอันตรายต่อเด็ก” (Material that is Harmful to Minors) ³⁸ โดยให้ความหมายรวมถึงสื่อที่มีลักษณะอนาจารและสื่อที่วิญญูชนเห็นว่าเมื่อคำนึงถึงความเป็นเด็กการรับรู้สื่อเหล่านั้นจะเป็นการชักจูงใจหรือชักนำไปในทางที่ชั่วร้ายเกี่ยวกับเพศ

-
- (1) แสดงถึงร่างกายที่เปลือยหรือเห็นอวัยวะเพศหรือในลักษณะที่ชี้ชวนไปในทางนั้น
 - (2) ส่งเสริมความรุนแรงทางเพศ หรือกิจกรรมทางเพศที่แสดงถึงการบีบบังคับหรือความไม่สมัครใจในทุกรูปแบบ
 - (3) แสดงให้เห็นถึงการร่วมเพศหรือกิจกรรมทางเพศอย่างโจ่งแจ้ง
 - (4) แสดงให้เห็นบุคคลที่อายุต่ำกว่าสิบหกรปีในกิจกรรมทางเพศหรือในลักษณะแสดงออกทางเพศอย่างโจ่งแจ้ง
 - (5) แสดงให้เห็นหรือส่งเสริมการร่วมเพศ การมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัวหรือความสัมพันธ์ทางเพศกับเด็ก
 - (6) แสดงให้เห็นถึงกิจกรรมที่มีความรุนแรงหรือโหดเหี้ยมเป็นอย่างมาก
 - (7) ยกย่อง ยั่วยุ หรือสนับสนุนให้เกิดความเกลียดชัง ความขัดแย้งหรือการไม่ยอมรับในเรื่องของมนุษยชาติ เชื้อชาติ ศาสนา เป็นต้น
- ซึ่งสิ่งที่นำมาพิจารณาประกอบด้วยคือ คุณค่าทางการแพทย์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ และการศึกษาของสิ่งนั้น

³⁸ **Material that is Harmful to Minors**

- รวมถึงการติดต่อสื่อสารที่มีลักษณะลามกอนาจารหรือสิ่งซึ่ง
1. วิญญูชนตามมาตรฐานของสังคมในปัจจุบันพบว่า การบริโภคสิ่งเหล่านั้นโดยคำนึงถึงความเป็นเด็ก จะเป็นการชักจูงใจหรือชักนำไปในทางที่ชั่วร้ายเกี่ยวกับเพศ
 2. ภาพวาด การพรรณนาหรือการแสดงออกในลักษณะที่เป็นการละเมิดต่ออำนาจปกครองโดยคำนึงถึงความเป็นผู้เยาว์ ได้มีการแสดงที่แสดงถึงการกระทำที่เป็นการกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ การติดต่อที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทางเพศ หรือมีการกระทำหรือการลอกเลียนหรือการกระทำที่เป็นกามวิตถาร หรือการแสดงออกถึงความลามกเลวทราม หรือการแสดงออกถึงทรวงอกของหญิง และ
 3. เนื้อหาทั้งหมดขาดไปซึ่งคุณค่าทางวรรณคดี ศิลปะ การเมือง วิทยาศาสตร์อย่างแท้จริงสำหรับเด็ก

**-กำหนดให้ผู้ให้บริการผู้ใดตั้งใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำ
ความผิดตามที่มาตรา 14 บัญญัติไว้ในเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของตนจะต้องรับผิดชอบ
เช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดในมาตรา 14**

โดยเป็นการกำหนดหน้าที่ให้ผู้ให้บริการเครือข่ายคอมพิวเตอร์มีหน้าที่ที่จะต้องดูแลและระมัดระวังมิให้มีการกระทำความผิดตามที่ มาตรา 14 ³⁹ บัญญัติไว้ในเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของตน หากพบว่าผู้ให้บริการผู้ใดตั้งใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตามที่มาตรา 14 บัญญัติไว้ในเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของตนจะต้องรับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดในมาตรา 14 ด้วย โดยบัญญัติไว้ในมาตรา 15 ⁴⁰ แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว

³⁹ **มาตรา 14 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550** บัญญัติว่า

“ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(1) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

(2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(5) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1) (2) (3) หรือ (4)”

⁴⁰ **มาตรา 15 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550** บัญญัติว่า

“ผู้ให้บริการผู้ใดตั้งใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา 14 ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา 14”

2. การกำหนดมาตรการทางสังคมโดยการกำหนดให้ศาลเข้ามามีบทบาทในการปิดกั้นข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ทั้งนี้ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 20⁴¹ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ โดยการบัญญัติให้ศาลพนักงานเจ้าหน้าที่โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีอาจยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้ มีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นได้ ซึ่งมาตรการดังกล่าวเป็นการให้ศาลเข้ามามีบทบาทในการปิดกั้นการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยการใช้ดุลพินิจว่าเป็น ข้อมูลที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มี ลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือไม่

อย่างไรก็ตาม อาจมีข้อพิจารณาเกี่ยวกับการใช้อำนาจของศาลในกรณี ดังกล่าวที่อาจเกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ คือ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มี ลักษณะลามกและข้อมูลที่ไม่เหมาะสมทางเพศ และข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ไม่เหมาะสมอื่นๆ เช่น ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่แสดงถึงการใช้กำลังและความรุนแรง ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่แสดง ถึงขั้นตอนและวิธีการใช้ยาเสพติด เป็นต้น ว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ศาลจะเข้ามาปิดกั้นการ เข้าถึงได้หรือไม่ โดยเมื่อพิจารณาในกรณีของข้อมูลคอมพิวเตอร์ลามกแล้วจะเห็นได้ว่าเป็น ข้อมูลที่พิจารณาได้ว่า เป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย ซึ่งศาลอาจมี ดุลพินิจปิดกั้นการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้ อย่างไรก็ตาม ในกรณีนี้ผู้เขียนมีความเห็นว่า

⁴¹ มาตรา 20 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 บัญญัติว่า

“ในกรณีที่การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการทำให้แพร่หลายซึ่ง ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในภาคสองลักษณะ 1 หรือลักษณะ 1/1 แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของ ประชาชน พนักงานเจ้าหน้าที่โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีอาจยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อ ศาลที่มีเขตอำนาจขอให้ มีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นได้

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่ง ให้ พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการระงับการทำให้แพร่หลายนั้นเอง หรือสั่งให้ผู้ให้บริการระงับการทำให้แพร่หลายซึ่ง ข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นก็ได้”

การครอบครองและการเข้าถึงสื่อลามกนั้นกฎหมายอาญามีได้บัญญัติให้การกระทำในลักษณะดังกล่าวเป็นความผิดแต่อย่างใด โดยหลักแล้วประชาชนย่อมมีสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติรับรองไว้ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ลามกนั้นถือเป็นข้อมูลข่าวสารประการหนึ่ง ดังนั้น การเข้าถึงข้อมูลลามกนั้นอาจพิจารณาได้ว่าเป็นสิทธิการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารซึ่งเป็นสิทธิประการหนึ่งที่ได้รับคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ การเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะลามกจึงเป็นการกระทำที่ขัดด้วยกฎหมายและรัฐธรรมนูญ ดังนั้นการบัญญัติกฎหมายให้ศาลมีอำนาจในการปิดกั้นการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ลามกตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 20⁴² แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์นั้น จึงเป็นประเด็นที่จะต้องพิจารณาว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ เนื่องจากการให้ศาลมีดุลพินิจในการมีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นเป็นการปิดกั้นการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน อันเป็นสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานตามที่บัญญัติรับรองและคุ้มครองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งผู้เขียนมีความเห็นว่า ศาลควรเข้ามามีบทบาทในการปิดกั้นการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ของประชาชนอย่างจำกัด เฉพาะในกรณีที่ศาลพิจารณาและได้ชี้แจงน้ำหนักแล้วว่า เป็นการจำเป็นอย่างยิ่งและหากไม่กระทำการดังกล่าว อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคมส่วนรวมอย่างร้ายแรงเท่านั้น เช่น กรณีที่อาจกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ เนื่องจากการบัญญัติให้อำนาจศาลในลักษณะดังกล่าวนี้เป็นการกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งผู้เขียนมีความเห็นว่า เป็นการบัญญัติให้อำนาจศาลละเมิดกฎหมายเสียเอง โดยการปิดกั้นสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของบุคคล

⁴² มาตรา 20 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 บัญญัติว่า

“ในกรณีที่การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในภาคสองลักษณะ 1 หรือลักษณะ 1/1 แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน พนักงานเจ้าหน้าที่โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีอาจยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้มีการระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นได้

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการระงับการทำให้แพร่หลายนั้นเอง หรือสั่งให้ผู้ให้บริการระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นก็ได้”

และเมื่อพิจารณาในส่วนของคุณข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะลามกนั้นแม้ว่าจะเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน แต่การเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะดังกล่าวนั้น เป็นการรับรู้ข้อมูลข่าวสารซึ่งไม่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นความผิดแต่อย่างใด ดังนั้น การบัญญัติให้ศาลมีอำนาจมีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะลามกนั้น อาจมีข้อพิจารณาได้ว่าเป็นการบัญญัติให้ศาลมีอำนาจละเมิดสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวของประชาชนตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองไว้ได้

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงสาระสำคัญของความเป็นเด็กและเยาวชนแล้ว การปิดกั้นการข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ไม่เหมาะสมอื่น ๆ นั้น อาจพิจารณาได้ว่ามีความจำเป็นในการที่จะจำกัดการเข้าถึงข้อมูลในลักษณะดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของเด็ก และเพื่อให้เด็กสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ได้อย่างมีสวัสดิภาพต่อไป โดยจำกัดการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวนั้น ควรเป็นไปเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนเพื่อให้บุคคลดังกล่าวเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี มีสวัสดิภาพในการดำรงชีวิตเท่านั้น ทั้งนี้ ควรมีมาตรการเพื่อป้องกันมิให้กระทบกระเทือนสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวและสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของผู้บรรลุนิติภาวะแล้วซึ่งรัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองไว้ด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548

พระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548 เป็นกฎหมายที่บัญญัติควบคุมสื่อประเภทผลิตภัณฑ์ซีดี โดยบัญญัติควบคุมในขั้นตอนการผลิต ซึ่งกำหนดหน้าที่ให้ผู้ผลิตแผ่นบันทึกข้อมูลที่ใช้สำหรับบันทึกข้อมูลโดยวิธีการใด ๆ ที่สามารถจัดถ่ายทอดออกเป็นข้อมูล ภาพ เสียง หรือทั้งภาพและเสียงได้ในลักษณะต่อเนื่องกันไป มีหน้าที่แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนเริ่มทำการผลิต⁴³ โดยไม่ปรากฏว่ามีมาตรการควบคุมตรวจสอบในเนื้อหาของสิ่งที่บรรจุอยู่ในผลิตภัณฑ์ซีดีแต่อย่างใด ซึ่งอาจส่งผลให้สื่อประเภทนี้มีข้อมูลที่ประกอบด้วยสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมบรรจุอยู่ได้ เนื่องจากการกำหนดให้มีการแจ้งก่อนการผลิตเกี่ยวกับการผลิตและแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับผู้ผลิตก็ไม่มีการตรวจสอบในเชิงเนื้อหาของสื่อว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ ประการใด

อีกทั้งจากการสำรวจของสวนดุสิตโพลตามที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 พบว่าสื่อประเภทนี้เป็นสื่อที่แพร่หลายในหมู่เด็กและเยาวชน ดังนั้นผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า ควรมีมาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุมในเชิงเนื้อหาของสื่อประเภทดังกล่าวไม่ให้ประกอบด้วยข้อมูลที่มีลักษณะลามกและข้อมูลที่ไม่เหมาะสมปรากฏอยู่บนผลิตภัณฑ์ซีดีหรือมีการแจ้งข้อความคำเตือนและมีการจัดจำแนกประเภทของซีดีสำหรับผู้ใหญ่ ทั้งนี้ เพื่อให้การคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อที่มีข้อมูลลามกและข้อมูลที่ไม่เหมาะสมสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนในทางปฏิบัติได้ต่อไป

กล่าวโดยสรุปได้ว่า จากการศึกษาวิเคราะห์บทบัญญัติและมาตรการทางกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมของประเทศไทยในปัจจุบันนั้น จะเห็น

⁴³ **มาตรา 5 พระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548**

“ผู้ใดจะทำการผลิต เมื่อจะเริ่มทำการผลิต ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนเริ่มทำการผลิต เจ้าของลิขสิทธิ์ใดจะทำการผลิตหรือว่าจ้างทำการผลิต ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนเริ่มทำการผลิตหรือว่าจ้างทำการผลิตทุกครั้ง เว้นแต่การทำการผลิตหรือว่าจ้างทำการผลิต เพื่อใช้ในการศึกษา เพื่อประโยชน์ในทางราชการ เพื่อการสาธารณประโยชน์ หรือการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติ ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกไปรับแจ้งเพื่อเป็นหลักฐานการแจ้งให้แก่ผู้แจ้งในวันที่ได้รับแจ้ง

แบบการแจ้ง รายการที่ต้องแจ้ง วิธีการแจ้ง และแบบใบรับแจ้ง ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด”

ได้ว่า บทบัญญัติกฎหมายยังไม่มี ความชัดเจนและครอบคลุมเพียงพอที่จะใช้ในการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีปัญหาในเรื่องของการควบคุมในเชิงเนื้อหาของสื่อที่ยังไม่มีการควบคุมในเชิงเนื้อหาของสื่อไว้ในสื่อหลายประเภท เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อประเภทข้อมูลคอมพิวเตอร์ สื่อประเภทผลิตภัณฑ์ซีดี โดยไม่พบว่ามีการบัญญัติควบคุมเนื้อหาในลักษณะของสื่อที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนในเรื่องทางเพศ สื่อที่โดยลักษณะอาจกระตุ้นให้เกิดความต้องการทางเพศ สื่อที่ก่อให้เกิดการใช้ความรุนแรงหรือยุยงความป่าเถื่อนให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก สื่อที่แสดงให้เห็นถึงวิธีการฆ่าตัวตายโดยอาจก่อให้เกิดการลอกเลียนแบบ นอกจากนี้ยังไม่พบว่ามีมาตรการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมอย่างเพียงพอ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยจะต้องหาแนวทางการใช้มาตรการทางกฎหมายเพื่อเข้ามาเยียวยาหรือสนับสนุนให้การคุ้มครองเด็กจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมนั้นสามารถเกิดขึ้นได้ผลจริงในทางปฏิบัติ ซึ่งมาตรการตามร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุอันตรายผิดกฎหมายอันตรายอาจเป็นส่วนหนึ่งที่เข้ามามีบทบาทและแก้ไขข้อบกพร่องของกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันของประเทศไทยได้

จากการวิเคราะห์บทบัญญัติกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันของประเทศไทย เกี่ยวกับการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมในปัจจุบันนั้น พบว่า มีมาตรการทางกฎหมายที่ใช้บังคับในส่วนของสื่อลามก อย่างไรก็ตาม ยังมีสื่ออื่นๆ ที่มีลักษณะไม่เหมาะสมต่อการรับรู้และอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็กและเยาวชนที่ยังไม่มีกฎหมายควบคุม เช่น สื่อที่แสดงการฆ่าตัวตาย นอกจากนี้ สื่อบางประเภทแม้ว่าจะมีกฎหมายบัญญัติควบคุมอยู่แล้วแต่ก็ไม่ครอบคลุมและไม่สามารถใช้บังคับกับสื่อที่ไม่เหมาะสมทุกประเภท เช่น สื่อที่มีลักษณะอนาจารและแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนในเรื่องเกี่ยวกับเพศ สื่อที่แสดงให้เห็นถึงการใช้ความรุนแรง และสื่อที่แสดงให้เห็นการใช้ยาเสพติดโดยแสดงวิธีการและขั้นตอนของการใช้ โดยมีการบัญญัติกฎหมายควบคุมสื่อที่มีข้อมูลดังกล่าวเฉพาะในสื่อประเภทภาพยนตร์เท่านั้น อีกทั้งเป็นการควบคุมที่ไม่มีลักษณะเด็ดขาด แต่เป็นการควบคุมโดยการจำกัดจำแนกประเภทของสื่อดังกล่าวให้เหมาะสมกับผู้ชมแต่ละช่วงอายุเท่านั้น โดยไม่พบว่ามีมาตรการบังคับหรือการกำหนดโทษหากมีการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ โดยนำภาพยนตร์ที่ผ่านการจำกัดจำแนกประเภทแล้วไปให้เด็กและเยาวชนรับชมโดยฝ่าฝืนเงื่อนไขดังกล่าวแต่อย่างใด นอกจากนี้ยังไม่พบว่ามีมาตรการติดตามและตรวจสอบภายหลังการจำกัดจำแนกประเภทของสื่อดังกล่าวแล้วอีกด้วย ซึ่งถือได้ว่าเป็นความบกพร่องของกฎหมายควบคุมสื่อของประเทศไทยในปัจจุบัน

4.2 วิเคราะห์และเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนระหว่างประเทศไทยและต่างประเทศ

จากการศึกษากฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ของประเทศไทยเปรียบเทียบกับตัวอย่างกฎหมายที่ใช้บังคับเกี่ยวในเรื่องการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมของต่างประเทศนั้นพบว่ามาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยเรื่องการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนเมื่อศึกษาเปรียบเทียบกับต่างประเทศแล้วพบว่า มีความแตกต่างกันในประเด็นดังต่อไปนี้

1. ลักษณะของสื่อที่กฎหมายบัญญัติควบคุมเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน
2. กฎหมายที่บัญญัติคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมและลักษณะการกระทำความผิด
3. อายุของเด็กและเยาวชนที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย
4. ลักษณะการกระทำที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นความผิดและขอบเขตของสื่อที่กฎหมายบัญญัติควบคุมเพื่อวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองเด็ก

1. ลักษณะของสื่อที่กฎหมายบัญญัติควบคุมเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน

จากการที่ได้ศึกษามาตรการทางกฎหมายในการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมของประเทศไทยตามที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 3 พบว่า บทบัญญัติกฎหมายของประเทศไทยยังไม่ปรากฏขอบเขตของสื่อที่กฎหมายมีวัตถุประสงค์จะควบคุมเพื่อการคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นการเฉพาะแต่อย่างใด โดยจากการศึกษาพบแต่เพียงกฎหมายที่บัญญัติควบคุมสื่อประเภทต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองบุคคลทั่วไปในสังคมเท่านั้น ซึ่งได้แก่ การบัญญัติควบคุมสื่อลามกตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 การบัญญัติห้ามการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ อันมีลักษณะลามกซึ่งประชาชนอาจเข้าถึงได้ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เป็นต้น โดยไม่พบว่ามีกำหนดประเภทของสื่อที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็กและเยาวชนไว้โดยเฉพาะแต่อย่างใด ซึ่งเมื่อศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศแล้วพบว่า มีหลายประเทศกำหนดขอบเขตของสื่อที่มีลักษณะไม่เหมาะสมต่อการรับรู้ของเด็กและเยาวชนไว้เป็นการเฉพาะในบทนิยามของกฎหมาย โดยในแต่ละประเทศมีการกำหนดลักษณะและประเภทของสื่อที่กฎหมายบัญญัติควบคุมเพื่อวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่แตกต่างกันดังต่อไปนี้

-ประเทศเกาหลีใต้ บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองเยาวชน

(the Youth Protection Act 1997) โดยการให้นิยามของคำว่า “Harmful to Juveniles” โดยให้หมายความถึงสื่อที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. สื่อที่มีลักษณะลามก อนาจารหรือยั่วยุแกมลามก ซึ่งอาจจะกระตุ้นให้เด็กเกิดความต้องการทางเพศได้
2. สิ่งซึ่งอาจจะเป็นสิ่งซึ่งแสดงออกถึงการต่อต้านสังคมและความไร้ซึ่งจริยธรรม เหตุให้เกิดความรุนแรงหรือความป่าเถื่อนในตัวเด็ก หรือยุยงให้เด็กก่ออาชญากรรม
3. สิ่งซึ่งจะไปกระตุ้นหรือทำให้เด็กเห็นดีเห็นงามในการกระทำทั้งหลายที่จัดว่าเป็นความรุนแรง ซึ่งรวมถึงการข่มขืนและการใช้ยาในทางที่ผิด
4. สิ่งที่สามารถที่จะขัดขวางความเจริญเติบโตทางด้านวัฒนธรรมอันดีและการตระหนักถึงหน้าที่ของพลเมืองในเด็ก
5. สิ่งซึ่งเป็นที่เกรงว่าอาจจะส่งผลกระทบต่อความเป็นอันตรายแก่สุขภาพกายหรือจิตใจของเด็ก โดยคำนึงถึงพื้นฐานทางความคิดทางสังคม วรรณกรรม ศิลปกรรม การศึกษา การแพทย์ และวิทยาศาสตร์ประกอบด้วย

-ประเทศสหรัฐอเมริกา มีการให้นิยามของคำว่า “Harmful to Minors” โดยให้มีความหมายถึง รูปภาพ ภาพถ่าย ไฟล์ภาพ หรือ สิ่งซึ่งแสดงให้เห็นปรากฏซึ่ง

1. โดยคำนึงถึงความเป็นเด็กจะเป็นการแสดงถึงความสนใจในกามารมณ์ในเรื่องของการเปลือยผ้า เพศ หรือการขับถ่าย
2. ภาพวาด การพรรณนาหรือการแสดงออกในลักษณะก้าวร้าวอย่างชัดเจน โดยคำนึงถึงสิ่งที่เหมาะสมสำหรับผู้เยาว์ มีการแสดงถึงการกระทำทางเพศการติดต่อกับเรื่องทางเพศหรือมีการกระทำ หรือการลอกเลียนหรือการกระทำที่เป็นกามวิตถาร หรือแสดงถึงอวัยวะสืบพันธุ์ในทางที่ลามกเลวทราม และ
3. เนื้อหาทั้งหมดขาดไปซึ่งคุณค่าในความเป็นวรรณคดี ศิลปะ การเมืองหรือวิทยาศาสตร์ที่แท้จริงสำหรับเด็ก

-ประเทศสิงคโปร์ มีการบัญญัติลักษณะของสื่อที่กฎหมายควบคุมไว้ในกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมสื่อลามกบนอินเทอร์เน็ตให้นิยามของคำว่า “Prohibited Material” ซึ่งให้มีความหมายถึง สิ่งซึ่งตามหลักของประโยชน์สาธารณะ ศีลธรรมอันดีของประชาชน ความสงบเรียบร้อยความปลอดภัยสาธารณะ ความเป็นหนึ่งเดียวของชาติ เป็นสิ่งซึ่งควรจะถูกปฏิเสธ

หรือไม่ควรยอมรับ หรือเป็นสิ่งที่ต้องห้ามตามกฎหมายของประเทศสิงคโปร์ โดยพิจารณาจาก ข้อมูลที่มีลักษณะ ดังนี้

1. แสดงถึงร่างกายที่โปเปลือยหรือเห็นอวัยวะเพศ หรือในลักษณะที่ชี้ชวนไปทาง นั้น
2. ส่งเสริมความรุนแรงทางเพศ หรือกิจกรรมทางเพศที่แสดงถึงการบีบบังคับหรือ ความไม่สมัครใจ ในทุกรูปแบบ
3. แสดงให้เห็นถึงการร่วมเพศหรือกิจกรรมทางเพศอย่างโจ่งแจ้ง
4. แสดงให้เห็นบุคคลที่อายุต่ำกว่า 16 ปี ในกิจกรรมทางเพศหรือในลักษณะ แสดงออกทางเพศอย่างโจ่งแจ้ง
5. แสดงให้เห็นหรือส่งเสริมการร่วมเพศ การมีเพศสัมพันธ์ในครอบครัว การมี ความสัมพันธ์ทางเพศกับเด็ก
6. แสดงให้เห็นถึงกิจกรรมที่มีลักษณะรุนแรงหรือโหดเหี้ยมอย่างมาก
7. ยกย่อง ยั่วยุ หรือให้การสนับสนุนความเกลียดชัง ความขัดแย้งหรือการไม่ยอม ยอมรับในเรื่องของมนุษยชาติ เชื้อชาติหรือศาสนาโดยพิจารณาประกอบกับคุณค่าในทาง การแพทย์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะและการศึกษาของสิ่งนั้น

-ประเทศออสเตรเลีย มีการให้นิยามของคำว่า “Prohibited Content” ไว้ใน the Broadcasting Service Act หมายถึงข้อมูลที่ถูกจัดอยู่ในระดับ MA15+ R18+ X18+ และ RC ตามที่คณะกรรมการได้จัดระดับไว้ ซึ่งระดับของข้อมูลที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก คือ

1. MA 15+ คือไม่เหมาะกับผู้ที่อายุต่ำกว่า 15 ปี มีการใช้ภาษาที่รุนแรงหรือคำ พูดยุติกัน รุนแรงบ้าง รวมถึงสิ่งที่สื่อถึงกิจกรรมทางเพศ
2. R 18+ คือไม่เหมาะกับผู้ที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ประกอบไปด้วยความรุนแรง มี ความรุนแรงทางเพศเป็นนัยๆ มีภาพของกิจกรรมทางเพศที่ไม่ใช่ของจริง มีการเปลือยกายหรือการ ใช้ยา
3. X 18+ คือ ไม่เหมาะกับผู้ที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ประกอบไปด้วยเรื่องทางเพศ อย่างโจ่งแจ้ง มีการแสดงถึงการร่วมเพศหรือกิจกรรมทางเพศอย่างเต็มใจของผู้ใหญ่แต่ต้องไม่ ปรากฏถึงความรุนแรงทางเพศ ภาษาที่แสดงถึงการล่วงทางเพศ วัตถุที่แสดงถึงความคลั่งไคล้ทาง เพศหรือผู้แสดงที่ไม่ใช่ผู้ใหญ่หรือผู้ที่ดูแล้วยังไม่เป็นผู้ใหญ่หรือการแต่งกายผู้ใหญ่ให้มีลักษณะ คล้ายกับเด็ก

4. RC คือสิ่งที่มีรุนแรงมากหรือเกินกว่าที่ระบุไว้ใน R 18+ และ X18+ จะถูกปฏิเสธการจัดระดับข้อมูล เป็นข้อมูลที่ไม่สมควรรับรู้

2. กฎหมายที่บัญญัติคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมและลักษณะการกระทำผิด

ในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเฉพาะระดับพระราชบัญญัติในการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมแต่อย่างใด โดยการบัญญัติควบคุมสื่อลามกของประเทศไทยนั้นมีการบัญญัติควบคุมสื่อลามกตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา โดยพบเพียงการควบคุมสื่อลามกเท่านั้น โดยบทบัญญัติอยู่ใน มาตรา 287 บัญญัติขึ้นโดยมีลักษณะเป็นการห้ามทำการค้าหรือกระทำการใดๆ เพื่อให้แพร่หลายซึ่งสิ่งใดๆ ที่มีลักษณะอันลามก โดยกฎหมายอาญาของประเทศไทยนั้นไม่พบว่ามีการบัญญัติคุ้มครองเด็กจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมไว้ในประมวลกฎหมายอาญาแต่อย่างใด ซึ่งเมื่อศึกษาเปรียบเทียบในเรื่องการคุ้มครองเด็กจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมของต่างประเทศแล้วพบว่า มีการบัญญัติคุ้มครองเด็กและเยาวชนในกฎหมายดังต่อไปนี้

(1) บัญญัติคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมในประมวลกฎหมายอาญา

-ประเทศฟินแลนด์

มีการบัญญัติควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนโดยบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาโดยกำหนดควบคุมทั้งสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมในลักษณะอื่นๆ เช่น สื่อที่แสดงให้เห็นถึงการใช้ความรุนแรงอีกด้วย

โดยในเรื่องของสื่อลามกนั้นได้บัญญัติห้ามการเป็นได้รับผลประโยชน์จากการทำการค้าหรือนำออกสู่ท้องตลาดซึ่งสื่อลามก ในกรณี ให้แก่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบห้าปี นอกจากนี้ในเรื่องของสื่อที่ไม่เหมาะสมนั้นได้บัญญัติห้ามการเสนอขาย ให้เช่า จำหน่าย ผลิต นำเข้าภาพหรือสื่อทัศนวัสดุที่ประกอบด้วยเด็ก การใช้ความรุนแรง การนำสัตว์มาใช้ในเชิงลามกที่แสดงให้เห็นการร่วมเพศระหว่างคนกับสัตว์ โดยกำหนดให้การกระทำผิดดังกล่าวต้องโทษปรับ หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

-ประเทศสิงคโปร์

มีการบัญญัติควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาโดยมีการกำหนดการห้ามขาย ให้เช่า จำหน่าย นำออกแสดง ซึ่งสื่อลามกตามที่มาตรา 292 บัญญัติไว้ ให้แก่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปีบริบูรณ์ โดยการกระทำหรือพยายามกระทำความผิดดังกล่าวต้องได้รับโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับ หรือทั้งจำ ทั้งปรับ นอกจากนี้ยังได้บัญญัติห้ามการผลิตสื่อที่มีลักษณะกระตุ้น ยุง ส่งเสริม ปลุกปั่นหรือก่อให้เกิดการใช้กำลัง การใช้ความรุนแรง หรือมีผลยั่วยุให้เกิดความไม่สงบสุขในสังคมอีกด้วย

-ประเทศอินเดีย

มีการบัญญัติควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา โดยได้บัญญัติห้ามการขาย ให้เช่า จำหน่ายและจัดแสดงสื่อลามกให้แก่เด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่าสิบปีบริบูรณ์ โดยบัญญัติให้การเสนอหรือการพยายามกระทำความผิดดังกล่าวเป็นการกระทำที่เป็นความผิดด้วย

-ประเทศเยอรมัน

มีการบัญญัติควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาโดยห้ามการเสนอ การให้ การทำให้เข้าถึงสิ่งที่มีลักษณะอนาจาร ตามที่มาตรา 11 (3) บัญญัติไว้แก่บุคคลมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี

(2) บัญญัติคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมในกฎหมายคุ้มครองเด็ก

-พระราชบัญญัติคุ้มครองเยาวชน ค.ศ. 1997 ของประเทศเกาหลีใต้

กฎหมายฉบับนี้ออกมาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมการแพร่กระจายหรือแจกจ่ายสื่อสารสนเทศ ยา หรือวัตถุอื่นๆ ที่เป็นอันตรายแก่เด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่าสิบเก้าปี เพื่อคุ้มครองให้เด็กและเยาวชนสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีต่อไปในอนาคต

-พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ค.ศ. 1978 ของประเทศอังกฤษ

กฎหมายฉบับนี้ออกมาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการคุ้มครองเด็กจากรับรู้สื่อลามก โดยการกำหนดคุ้มครองไม่ให้สื่อลามกตกถึงมือเด็กและการกำหนดความรับผิดชอบของผู้พิมพ์ ขาย ให้เช่าสิ่งพิมพ์ที่มีลักษณะอันตรายหรือมีภาพลามกเอาไว้ อีกทั้งยังกำหนดให้การเปิดเผยหรือแสดงภาพที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีออกสู่สาธารณชนนั้นจะต้องมีข้อความที่แสดงถึงคำเตือนและกำหนดอายุของผู้ที่สามารถรับรู้หรือใช้สิ่งของหรือบริการเหล่านั้นได้ด้วย โดยกฎหมายไม่อนุญาตให้จำหน่ายสิ่งที่ไม่เหมาะสมแก่การรับรู้ให้เด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี

3. อายุของเด็กและเยาวชนที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

จากการศึกษากฎหมายไทยเปรียบเทียบกับบัญญัติกฎหมายต่างประเทศนั้นพบว่าแต่ละประเทศนั้นพบว่ากฎหมายของประเทศไทยมิได้บัญญัติอายุของเด็กที่กฎหมายควบคุมในส่วนหนังสือลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมไว้ในประมวลกฎหมายอาญา อย่างไรก็ตามมีการบัญญัติอายุของเด็กไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวมิได้บัญญัติคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมไว้โดยตรง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศตามที่ได้ศึกษามาแล้วนั้นพบว่ากฎหมายต่างประเทศมีการบัญญัติคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมไว้โดยมีระดับอายุของเด็กและเยาวชนที่กฎหมายคุ้มครองแตกต่างกัน ดังนี้

-ประเทศฟินแลนด์ ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศฟินแลนด์ได้บัญญัติคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี โดยการบัญญัติห้ามการขายสื่อลามกให้แก่เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี

-ประเทศสิงคโปร์ บัญญัติคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปีบริบูรณ์ได้มีการบัญญัติห้ามการขายสื่อลามกให้แก่เด็กและเยาวชนในลักษณะเป็นบทเพิ่มโทษ เนื่องจากการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดแม้ว่าจะขายสื่อลามกให้แก่บุคคลผู้บรรลุนิติภาวะแล้ว โดยประมวลกฎหมายอาญาของประเทศสิงคโปร์ บัญญัติห้ามขาย ให้เช่า จำหน่าย นำออกแสดง ซึ่งสื่อลามกตามที่มาตรา 292 บัญญัติไว้ ให้แก่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปีบริบูรณ์

-ประเทศอินเดีย ประมวลกฎหมายอาญาอินเดียได้บัญญัติคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ โดยห้ามการขาย ให้เช่า จำหน่ายและจัดแสดงสื่อลามกให้แก่เด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ โดยบัญญัติให้การเสนอหรือการพยายามกระทำความผิดดังกล่าวเป็นการกระทำที่เป็นความผิด โดยมีการบัญญัติในลักษณะเป็นบทเพิ่มโทษเช่นเดียวกันกับประเทศสิงคโปร์

-ประเทศเกาหลีใต้ ได้บัญญัติคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่าสิบเก้าปีบริบูรณ์โดยบัญญัติห้ามพระราชบัญญัติคุ้มครองเยาวชน ค.ศ.1997 โดยบัญญัติห้ามการแพร่กระจายหรือแจกจ่ายสื่อสารสนเทศ ยา หรือวัตถุอื่น ๆ ที่เป็นอันตรายแก่เด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่าสิบเก้าปีบริบูรณ์

-ประเทศอังกฤษ ได้บัญญัติคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี บริบูรณ์โดยบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ค.ศ. โดยกำหนดความรับผิดชอบของผู้พิมพ์ หมาย ให้เช่าสิ่งพิมพ์ที่มีลักษณะอันตรายหรือมีภาพลามกเอาไว้ อีกทั้งยังกำหนดให้การเปิดเผยหรือ แสดงภาพที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีออกสู่สาธารณชนนั้นจะต้องมีข้อความที่แสดงถึงค่าเตือนและ กำหนดอายุของผู้ที่สามารถรับรู้หรือใช้สิ่งของหรือบริการเหล่านั้นได้ด้วย

4. ลักษณะการกระทำที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นความผิดและขอบเขตของ สื่อกฎหมายบัญญัติควบคุมเพื่อวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองเด็ก

จากการศึกษาขอบเขตของสื่อกฎหมายบัญญัติควบคุมเพื่อคุ้มครองเด็กและ เยาวชนของประเทศไทยนั้นพบว่าบทบัญญัติประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยมีการ บัญญัติควบคุมเฉพาะสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนโดยมีมาตรฐาน การคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างเท่าเทียมกับผู้ที่บรรลุนิติภาวะแล้ว โดยบัญญัติไว้ในประมวล กฎหมายอาญา มาตรา 287 โดยบัญญัติห้ามทำการค้าและการทำให้แพร่หลายซึ่งสื่อลามก โดย ไม่มีการบัญญัติควบคุมสื่อที่มีแสดงลักษณะไม่เหมาะสมทางเพศอื่นๆ ที่มีลักษณะความรุนแรง น้อยกว่าสื่อลามก เช่น สื่อที่มีลักษณะอนาจาร สื่อที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนในเรื่องทางเพศ สื่อที่ แสดงถึงการร่วมเพศ สื่อที่มีลักษณะอนาจารและอาจกระตุ้นให้เกิดความต้องการทางเพศได้ซึ่งเมื่อ ศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศตามที่ได้ศึกษามาแล้ว พบว่ามีการบัญญัติควบคุมสื่อ ลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมโดยมีขอบเขตการควบคุมที่แตกต่างกันในกฎหมายแต่ละประเทศ ดังนี้

-ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศสิงคโปร์ ประมวลกฎหมายอาญา ของประเทศอินเดียและประมวลกฎหมายอาญาของประเทศฟินแลนด์ มีการบัญญัติไว้ใน ลักษณะเดียวกันกับประเทศไทย คือ มีการควบคุมเฉพาะกรณีของสื่อที่มีความร้ายแรงถึงขั้นที่ เรียกว่าเป็น “สื่อลามก” โดยการบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งการบัญญัตินั้นใช้คำว่า “Obscene”

อย่างไรก็ตาม ประมวลกฎหมายอาญาของบางประเทศก็มีการบัญญัติควบคุมสื่อ ที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนในเรื่องทางเพศโดยมีขอบเขตที่กว้างกว่านั้น โดยการบัญญัติควบคุมลง ไปถึงสื่อที่มีความรุนแรงน้อยกว่าสื่อลามก เช่น บัญญัติควบคุมไปถึงสื่อที่มีลักษณะอนาจารด้วย เช่น

-ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศเยอรมัน โดยกฎหมายอาญาของประเทศเยอรมันใช้คำว่า “Pornographic” โดยมีการบัญญัติห้ามห้ามการเสนอ การให้ การทำให้เข้าถึงสิ่งที่มีลักษณะอนาจาร ตามที่มาตรา 11 (3) บัญญัติไว้แก่บุคคลมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี

นอกจากนี้ในส่วนของลักษณะการกระทำที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นความผิดนั้น กฎหมายอาญาของแต่ละประเทศก็มีการบัญญัติถึงลักษณะการกระทำความผิดที่เคร่งครัดแตกต่างกันไปตามสภาพสังคมและวัฒนธรรมของประเทศของตน เช่น

-ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศอินเดีย บัญญัติควบคุมลงไปถึงการครอบครองสื่อลามกก็เป็นความผิดตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากเป็นประเทศที่มีความเคร่งครัดเกี่ยวกับเรื่องศาสนาและเรื่องทางเพศ อย่างไรก็ตาม ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศอินเดียก็ได้มีการบัญญัติข้อยกเว้นในส่วนของบทนิยามไว้อย่างกว้างขวางเช่นกัน เช่น การบัญญัติข้อยกเว้นไม่ให้สิ่งที่ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับกิจการทางศาสนา และวัตถุหรือรูปปั้นที่ปรากฏอยู่ในวัดหรือพิพิธภัณฑสถานโบราณ เป็นสิ่งลามกที่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา เนื่องจากประเทศอินเดียมีวัตถุหรือรูปปั้นที่ปรากฏอยู่ในวัดหรือพิพิธภัณฑสถานโบราณที่แสดงให้เห็นเกี่ยวกับเรื่องทางเพศเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ในประมวลกฎหมายอาญาบางประเทศได้ นอกจากนี้ ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศเยอรมันได้บัญญัติคุ้มครองเด็กและเยาวชนยิ่งกว่าประเทศอื่นๆ คือมีการบัญญัติคุ้มครองเด็กจากสื่อที่มีลักษณะอนาจารอีกด้วย

นอกจากนี้ในส่วนของ”สื่อที่ไม่เหมาะสม”นั้น หลายประเทศมีการบัญญัติควบคุมไว้ในประมวลกฎหมายอาญา เช่น

-ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศสิงคโปร์ ได้บัญญัติห้ามการผลิตสื่อที่มีลักษณะกระตุ้น ยุยง ส่งเสริม ปลุกปั่นหรือก่อให้เกิดการใช้กำลัง การใช้ความรุนแรง หรือมีผลยั่วให้เกิดความไม่สงบสุขในสังคม

-ประมวลกฎหมายอาญาฟินแลนด์ ได้บัญญัติห้ามการเสนอขาย ให้เช่า จำหน่าย ผลิต นำเข้า ภาพยนตร์ แผ่นฟิล์ม หรือรูปภาพที่แสดงความทารุณโหดร้าย และได้บัญญัติห้ามการเสนอขาย ให้เช่า จำหน่าย ผลิต นำเข้าภาพ หรือสื่อทัศนวิสัยที่ประกอบด้วยเด็ก การใช้ความรุนแรง การนำสัตว์มาใช้ในเชิงลามกที่แสดงให้เห็นการร่วมเพศระหว่างคนกับสัตว์อีกด้วย

ซึ่งเมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติกฎหมายอาญาของต่างประเทศแล้วพบว่ามีการบัญญัติควบคุมการผลิตและการทำให้แพร่หลายเกี่ยวกับสื่อลามกไว้อย่างชัดเจนและครอบคลุม โดยบางประเทศบัญญัติควบคุมไปถึงสื่อที่มีลักษณะไม่เหมาะสมทางเพศด้วย นอกจากนี้บาง

ประเทศมีการบัญญัติควบคุมสื่อที่ไม่เหมาะสมอื่นๆ เช่น สื่อที่แสดงถึงการใช้กำลังความรุนแรงไว้ในประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งประเทศไทยไม่ได้มีบทบัญญัติในลักษณะดังกล่าวไว้ในประมวลกฎหมายอาญาแต่อย่างใด

นอกจากนี้ในกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กของประเทศไทย นั้นยังไม่พบว่า มีบทบัญญัติคุ้มครองเด็กจากการรับรู้ข้อมูลที่ไม่ลามกและข้อมูลที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กโดยตรง ซึ่งเมื่อศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายคุ้มครองเด็กของต่างประเทศแล้ว พบว่า กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กของหลายประเทศได้บัญญัติคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเป็นการเฉพาะ โดยการกำหนดบทนิยามของสิ่งที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็กและเยาวชนเอาไว้ โดยมีทั้งรูปแบบของการกำหนดบทนิยามของสิ่งที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็กและเยาวชนไว้ในกฎหมาย เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กของประเทศไทย และพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กของประเทศไทย โดยพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กของประเทศไทยมีมาตรการคุ้มครองเด็กจากเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามก (Indecent Display) ซึ่งรวมถึงการคุ้มครองเด็กจากรับรู้สื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมด้วย โดยการกำหนดคุ้มครองไม่ให้สื่อลามกตกถึงมือเด็กและการกำหนดความรับผิดชอบของผู้พิมพ์ ขยายให้เข้าสิ่งพิมพ์ที่มีลักษณะอันตรายหรือมีภาพลามก อีกทั้งยังกำหนดให้การเปิดเผยหรือแสดงภาพที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามกออกสู่สาธารณชนนั้นจะต้องมีข้อความที่แสดงถึงคำเตือนและกำหนดอายุของผู้ที่สามารถรับรู้หรือใช้สิ่งของหรือบริการเหล่านั้นได้ด้วย โดยกฎหมายไม่อนุญาตให้จำหน่ายสิ่งที่ไม่เหมาะสมแก่การรับรู้ให้เด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี นอกจากนี้ ในบางประเทศยังมีการกำหนดองค์กรกลางเข้ามา มีบทบาทในการกำหนดขอบเขตและลักษณะของสิ่งที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็กและเยาวชน เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กของประเทศไทยได้กำหนดให้มีคณะกรรมการคุ้มครองเด็กและเยาวชน (Juvenile Protection Committee) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้ามาเป็นผู้มีอำนาจในการวินิจฉัยว่าข้อมูลใดเป็นข้อมูลที่อันตรายต่อเด็กและเยาวชน (Harmful to Juveniles) โดยการกำหนดให้มี คณะกรรมการคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยได้มีการวางกรอบความเป็นอันตรายต่อเด็กและเยาวชนไว้ ดังต่อไปนี้ คือ สิ่งที่มีลักษณะลามกอนาจารหรือยั่วยุอารมณ์ซึ่งอาจกระตุ้นให้เด็กเกิดความต้องการทางเพศได้ สิ่งซึ่งอาจจะเป็นเหตุให้เกิดความรุนแรงหรือความป่าเถื่อนในตัวเด็ก หรือยุยงให้เด็กก่ออาชญากรรม สิ่งซึ่งอาจไปกระตุ้นหรือทำให้เด็กเห็นดีเห็นงามกับการกระทำทั้งหลายที่จัดว่าเป็นความรุนแรง รวมถึงการชมชื่นกระทำชั่วเราและการใช้ยาเสพติดด้วย สิ่งซึ่งแสดงออกถึงการต่อต้านสังคมและการไร้ซึ่งจริยธรรม ซึ่งสามารถที่จะขัดขวางความ

เจริญเติบโตด้านวัฒนธรรมอันดี และมีผลทำให้ขาดการตระหนักถึงหน้าที่พลเมืองที่ดีในเด็ก สิ่งที่เกิด
เกรงว่าอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพกายหรือสุขภาพจิตของเด็ก เป็นต้น

ซึ่งเมื่อวิเคราะห์จากกฎหมายคุ้มครองเด็กของต่างประเทศแล้วพบว่าหลาย
ประเทศบัญญัติคุ้มครองเด็กจากสื่อลามกและสื่อที่มีการแสดงออกที่ไม่เหมาะสมทางเพศไว้ โดยมี
การกำหนดขอบเขตของสื่อที่กฎหมายประสงค์จะควบคุมไว้แตกต่างกัน โดยบางประเทศกำหนด
บทนิยามของสื่อที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กไว้ในกฎหมาย บางประเทศมีการกำหนดขอบเขตโดย
หน่วยงานที่มีหน้าที่ในเรื่องดังกล่าวโดยตรง เช่น ประเทศเกาหลีใต้

นอกจากนี้ ในบางประเทศยังมีการกำหนดขอบเขตของสื่อที่มีเนื้อหาที่ไม่
เหมาะสมสำหรับเด็กให้รวมไปถึงสิ่งอื่นๆ ที่ไม่ใช่สื่อเกี่ยวกับเรื่องทางเพศด้วย เช่น กฎหมาย
คุ้มครองเด็กของประเทศเกาหลีใต้ เช่น สิ่งนี้อาจจะเป็นเหตุให้เกิดความรุนแรงหรือความป่าเถื่อน
ในตัวเด็ก หรือยุยงให้เด็กก่ออาชญากรรม สิ่งนี้อาจไปกระตุ้นหรือทำให้เด็กเห็นดีเห็นงามกับการ
กระทำทั้งหลายที่จัดว่าเป็นความรุนแรงและสื่อที่แสดงให้เห็นถึงการใช้ยาเสพติดอีกด้วย โดยเมื่อ
ศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายคุ้มครองเด็กของประเทศไทยไม่พบว่ามียกเว้นในเรืองการ
คุ้มครองเด็กจากการรับรู้สื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมอื่นๆ นอกจากสื่อลามกตามที่บัญญัติไว้ใน
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287

สำหรับกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวกับการควบคุมสื่ออื่นนั้น บทบัญญัติของประเทศไทย
ในปัจจุบันไม่มีการกำหนดควบคุมในเชิงเนื้อหาของสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อประเภทยุติกรรมที่ซีดีซึ่งเป็น
สื่อประเภทที่แพร่หลายในกลุ่มเด็กและเยาวชน โดยในปัจจุบันมีกฎหมายควบคุมในเชิงเนื้อหาของ
สื่อเพียงสองประเภท คือ สื่อประเภทภาพยนตร์ ตามที่พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ.
2551 บัญญัติไว้ และข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับ
คอมพิวเตอร์บัญญัติไว้

อย่างไรก็ตาม การควบคุมในเชิงเนื้อหาของสื่อที่มีกฎหมายควบคุมทั้งสอง
ประเภทนั้นยังพบว่าไม่ครอบคลุมถึงเนื้อหาที่บรรจหรือสิ่งที่ประสงค์จะควบคุมทุกประเภท โดยที่
สื่อประเภทภาพยนตร์ของประเทศไทยนั้นใช้การควบคุมในเชิงเนื้อหาโดยการจัดระดับประเภทของ
สื่อที่มีลักษณะเนื้อหาสาระเหมาะสำหรับการรับฟังรับชมของผู้ชมในแต่ละช่วงอายุ โดยมีการจัด
จำแนกสื่อที่มีลักษณะเป็นภาพลามกและมีเนื้อหาที่แสดงการมีเพศสัมพันธ์ สื่อที่แสดงถึงการ
ใช้ยาเสพติด สื่อที่แสดงถึงการใช้ความรุนแรง ซึ่งเป็นสื่อที่ไม่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของเด็กและ
เยาวชน อย่างไรก็ตาม การจัดจำแนกประเภทของสื่อดังกล่าวยังไม่พบว่ามีข้อกำหนดโทษทาง
อาญาหากมีการฝ่าฝืน นอกจากนี้ ยังพบว่าสื่ออีกหลายประเภทที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อการ

รับรู้ของเด็กและเยาวชน แต่ไม่ได้มีการกำหนดควบคุมไว้ในกฎกระทรวงกำหนดลักษณะประเภทของภาพยนตร์ แต่อย่างใด เช่น สื่อที่แสดงถึงขั้นตอนและวิธีการฆ่าตัวตาย เป็นต้น นอกจากนี้ ในสื่อประเภทข้อมูลคอมพิวเตอร์ก็มีการกำหนดควบคุมเฉพาะกรณีของการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์และการส่งต่อซึ่งสื่อลามกที่ประชาชนอาจเข้าถึงได้เท่านั้น อย่างไรก็ตาม หากเป็นกรณีของสื่อที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนในทางเรื่องทางเพศหรือสื่อที่มีลักษณะอนาจาร พระราชบัญญัติฉบับนี้ก็ไม่ได้เข้าไปควบคุมสื่อที่มีลักษณะดังกล่าวแต่อย่างใด โดยสื่อดังกล่าวเป็นสื่อที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อการรับรู้ของเด็กและเยาวชนได้ นอกจากนี้ สื่อที่ไม่เหมาะสมประการอื่นๆ เช่น สื่อที่แสดงถึงการใช้ยาเสพติด สื่อที่แสดงถึงการใช้ความรุนแรงและความทารุณโหดร้าย ก็มิได้มีการบัญญัติควบคุมการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์หรือการส่งต่อซึ่งข้อมูลที่มีลักษณะดังกล่าว แต่อย่างใด โดยกฎหมายกำหนดเพียงมาตรการให้ศาลเข้ามาเป็นองค์การผู้ตรวจสอบว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีหรือไม่เท่านั้น ซึ่งในความเป็นจริงแล้วมีข้อมูลจำนวนมากที่อาจไม่มีลักษณะร้ายแรงถึงขนาดขัดต่อความเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน แต่อย่างไรก็ตาม ข้อมูลดังกล่าวอาจเป็นข้อมูลที่เป็นอันตรายต่อการรับรู้ของเด็กและเยาวชน และสมควรจำกัดการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวของเด็ก ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับตัวอย่างกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวกับการควบคุมสื่อประเภทต่างๆ แล้ว จะเห็นว่าบทบัญญัติกฎหมายต่างประเทศแล้วพบว่า มีมาตรการทางกฎหมายที่แตกต่างกัน เช่น

-ประเทศเยอรมัน มีการกำหนดกระบวนการตรวจสอบว่าสิ่งพิมพ์ใดเป็นสิ่งพิมพ์ที่เป็นอันตรายต่อศีลธรรมกับเด็กและผู้เยาว์และมีการขึ้นบัญชีดำสื่อโดยมีการกำหนดเป็นบัญชีรายชื่อของสิ่งที่ต้องห้าม (Black List) ที่จะต้องมีการต้องห้ามมิให้มีการเผยแพร่สิ่งพิมพ์เหล่านี้แก่เด็กและผู้เยาว์ พระราชบัญญัติการแพร่กระจายของสิ่งพิมพ์พิมพ์ที่เป็นอันตรายต่อเยาวชน

-ประเทศอังกฤษ มีพระราชบัญญัติการแสดงออกที่ไม่เหมาะสม ค.ศ. 1981 ที่กำหนดควบคุมสื่อที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนในเรื่องทางเพศอย่างชัดเจน โดยการบัญญัติควบคุมสื่อที่มีระดับความรุนแรงน้อยกว่าสื่อลามก (Obscenity) ซึ่งในกรณีของสื่อลามกนั้นกฎหมายห้ามการขายอย่างเด็ดขาด โดยในพระราชบัญญัติฉบับนี้มีการกำหนดลักษณะของสื่อที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็กและเยาวชนโดยมุ่งหมายที่จะใช้ควบคู่กับกฎหมายคุ้มครองเด็ก

-ประเทศออสเตรเลีย มีพระราชบัญญัติการจำแนกประเภทสื่อของ (Classification Act 1995 (Publications Films and Computer Games)) เป็นกฎหมายเฉพาะเพื่อจัดระดับของสื่อประเภทต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองเด็กออกจากสื่อประเภทที่เป็นอันตรายและไม่เหมาะต่อการรับรู้ของเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อมูลที่เป็นการกระตุ้นอารมณ์ทาง

เพศ แสดงความรุนแรงทางเพศหรือข้อมูลที่อาจทำให้พฤติกรรมของคนในสังคมเสื่อมทรามลง รวมถึงสื่อที่แสดงถึงการใช้ยาเสพติด

ซึ่งกฎหมายฉบับดังกล่าวของออสเตรเลียมีสาระสำคัญของสิ่งที่กฎหมายควบคุม ในลักษณะใกล้เคียงกับกฎกระทรวงกำหนดประเภทของลักษณะภาพยนตร์ อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวของประเทศออสเตรเลีย มีการกำหนดควบคุมสื่อหลากหลาย ประเภทมากกว่ากฎกระทรวงของไทยที่มีการกำหนดควบคุมเพียงสื่อภาพยนตร์เพียงประเภทเดียว โดยพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวของประเทศออสเตรเลีย ได้กำหนดควบคุมสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อ ประเภทภาพยนตร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ รวมถึงเกมคอมพิวเตอร์และเกมส์ประเภทต่างๆ โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนด้วย

ซึ่งเมื่อพิจารณาบทบัญญัติเกี่ยวกับการจำแนกประเภทของสื่อในปัจจุบันนั้นของ ประเทศไทยนั้นพบว่าสื่อหลายประเภทไม่มีกฎหมายในการควบคุมในเชิงเนื้อหาและในหลายกรณี พบว่ามีบทบัญญัติกฎหมายในเรื่องดังกล่าวอยู่แล้วแต่เนื่องจากถ้อยคำในกฎหมายที่บัญญัติจำกัด ไว้เฉพาะบางกรณีหรือบัญญัติให้ลักษณะการกระทำบางอย่างเท่านั้นที่เป็นความผิด จึงส่งผลทำให้กฎหมายไม่ครอบคลุมต่อข้อเท็จจริงในทุกกรณีส่งผลให้ไม่สามารถใช้บังคับเพื่อคุ้มครองเด็ก และเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น กรณีของสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 บัญญัติไว้ในส่วน ของการควบคุมสื่อประเภทสื่อลามกใน มาตรา 14 โดยการบัญญัติให้ บัญญัติให้ผู้นำเข้าสู่ระบบ คอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชน ทั่วไปอาจเข้าถึงได้ ผู้เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูล คอมพิวเตอร์ดังกล่าว รวมถึงผู้ให้บริการผู้ใดจงใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิด ดังกล่าว ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ซึ่งจากพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้ บัญญัติควบคุมในส่วนของข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะลามก อย่างไรก็ตาม ในกรณีดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมถึงสื่อที่ไม่เหมาะสมทางเพศอื่นๆ หรือสื่อที่ไม่เหมาะสมอื่นๆ นอกจากนี้ ยังไม่พบว่ามี มาตรการเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อดังกล่าวแต่อย่างใด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.3 วิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุอันตราย พ.ศ. และการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและ สื่อที่ไม่เหมาะสมโดยมาตรการทางกฎหมายตามร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว

จากการที่ได้ศึกษากฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันของประเทศไทยเกี่ยวกับการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมตามที่ได้กล่าวถึงมาแล้วข้างต้นในบทที่ 3 นั้น จะเห็นได้ว่ากฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันของประเทศไทยยังมีข้อบกพร่องและไม่ครอบคลุมเพื่อใช้บังคับในเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมสื่อเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ซึ่งในปัจจุบันมีร่างพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ที่ผ่านการตรวจพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้วและอยู่ในขั้นตอนระหว่างรอการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อใช้บังคับเป็นกฎหมายต่อไป ซึ่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีมาตรการทางกฎหมายที่น่าสนใจเกี่ยวกับการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมหลายประการ และอาจมีบทบาทเข้ามาช่วยแก้ไขข้อบกพร่องของกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้นได้

ร่างพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. นั้น กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้เป็นหน่วยงานเจ้าของเรื่องในการเสนอร่างฉบับดังกล่าว โดยได้ให้เหตุผลในการเสนอร่างฉบับดังกล่าวไว้ดังนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายอาญาที่เกี่ยวกับวัตถุลามกในปัจจุบันไม่สามารถใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับมีการยกเลิกพระราชบัญญัติปราบปรามการทำให้แพร่หลายและการค้าวัตถุอันลามก พุทธศักราช 2471 โดยพระราชบัญญัติยกเลิกกฎหมายบางฉบับที่ไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน พ.ศ. 2456 ทั้งไม่มีกฎหมายกำหนดมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับวัตถุลามก เช่น สื่อที่มีการแสดงกิจกรรมวิปริตทางเพศและสื่อลามกเกี่ยวกับเด็ก ซึ่งพิธีสารเลือกรับต่อท้ายอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กกำหนดให้รัฐภาคีต้องบัญญัติให้เป็นความผิดอาญา รวมถึงกำหนดมาตรการในการป้องกันและปราบปรามที่เหมาะสมไว้ด้วย ประกอบกับยังมีสื่อประเภทอื่น ๆ ที่มีความรุนแรงไม่น้อยไปกว่าวัตถุลามก เช่น สื่อที่แสดงถึงการใช้ยาเสพติดและสื่อที่แสดงถึงการฆ่าตัวตายหรือสื่อที่แสดงถึงการทารุณกรรมเด็กซึ่งมีความสำคัญและต้องปราบปรามไปพร้อมกันด้วย ดังนั้น เพื่อให้การปราบปรามวัตถุอันตรายสามารถบรรลุผลได้ จึงสมควรมีกฎหมายเฉพาะเพื่อบัญญัติให้การกระทำความผิดดังกล่าวเป็นความผิด

ซึ่งร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุอันตราย พ.ศ. มีบทบัญญัติและมาตรการทางกฎหมายรวมถึงมาตรการอื่น ๆ ที่น่าสนใจและประโยชน์โดยอาจเข้ามา มีบทบาทในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมโดยเข้ามาเสริมบทบัญญัติเรื่องการทำการค้าและการทำให้แพร่หลายซึ่งสื่อลามก ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 เพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังต่อไปนี้

(1) การกำหนดบทนิยามสื่อที่มีลักษณะยั่วยุให้เกิดพฤติกรรมอันตรายและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมไว้อย่างครอบคลุมและสามารถใช้บังคับเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุอันตราย พ.ศ. มีการบัญญัติบทนิยามของคำว่า “วัตถุอันตราย” เพื่อควบคุมการกระทำความผิดเกี่ยวกับการทำการค้าและการทำให้แพร่หลายซึ่งสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมตามที่บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุอันตราย พ.ศ. ดังนี้

ร่างมาตรา 3 “วัตถุอันตราย” หมายความว่า เอกสาร ภาพ ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ รูปรอย ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ วัสดุบันทึกภาพ วัสดุบันทึกข้อมูล วัสดุบันทึกเสียง เสียงหรือถ้อยคำทางโทรทัศน์ ข้อความ ข้อมูล ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าจะอยู่ในสื่อชนิดใด ที่กระตุ้น ส่งเสริม หรือยั่วยุ ให้เกิดหรือโดยประการที่น่าก่อให้เกิด

- (1) การกระทำวิปริตทางเพศ
- (2) กิจกรรม ความสัมพันธ์หรือการกระทำทางเพศกับเด็ก หรือการกระทำทางเพศของเด็ก
- (3) การกระทำทารุณกรรมต่อเด็ก
- (4) การฆ่าตัวตาย
- (5) การฆ่าเสพติด
- (6) การกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ลักษณะ 1 ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ลักษณะ 1/1 ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย ลักษณะ 4 ความผิดเกี่ยวกับศาสนา และลักษณะ 9 ความผิดเกี่ยวกับเพศ หรือ
- (7) การใช้ความรุนแรงที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต

การบัญญัตินิยามของคำว่า “วัตถุช่วยพฤติกรรมอันตราย” นั้นเป็นการบัญญัติควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมไว้อย่างครอบคลุมซึ่งอาจเข้ามากระทบต่อการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยที่มีลักษณะของสื่อที่ร่างกฎหมายบัญญัติควบคุมการทำกรค้าและการทำให้แพร่หลาย ดังต่อไปนี้ คือ

1. สื่อที่กระตุ้น ส่งเสริม หรือช่วยให้เกิดหรือโดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดการกระทำวิปริตทางเพศ

เนื่องจากสื่อที่มีลักษณะดังกล่าวอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กและเยาวชนได้ และแม้ว่าสิทธิในความเป็นส่วนตัว (Right to Privacy) นั้นถือเป็นสิทธิมนุษยชน (Human Rights) ประการหนึ่งซึ่งรัฐมีหน้าที่จะต้องไม่ล่วงละเมิดจากพลเมืองของรัฐด้วย อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในกรณีของเด็กและเยาวชนนั้น เห็นว่ามีความเหมาะสมในการที่จะคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อดังกล่าว โดยจากการที่ได้ศึกษาตัวอย่างกฎหมายต่างประเทศในเรื่องการควบคุมสื่อที่อาจก่อให้เกิดการกระทำวิปริตทางเพศนั้น พบว่ามีกฎหมายหลายประเทศบัญญัติคุ้มครองเด็กจากสื่อที่มีลักษณะ หรืออาจก่อให้เกิดการกระทำวิปริตทางเพศ เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กของประเทศเกาหลีใต้ ที่กำหนดให้มีคณะกรรมการคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีอำนาจวินิจฉัยว่า สื่อใดเป็นข้อมูลที่มีลักษณะอันตรายต่อเด็กและเยาวชน (Harmful to Juvenile) ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวได้วางกรอบให้สื่อที่อาจก่อให้เกิดความรุนแรงความป่าเถื่อนในตัวเด็ก รวมถึงสื่อที่ช่วยกามารมณ์ซึ่งอาจกระตุ้นให้เด็กเกิดความต้องการทางเพศได้เป็นข้อมูลที่เป็นอันตรายต่อเด็กและเยาวชนด้วย นอกจากนี้ ประมวลปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของประเทศสิงคโปร์ (Internet Code of Practice 1997) ได้กำหนดห้ามสื่อที่แสดงให้เห็นถึงหรือส่งเสริมการรักร่วมเพศ การมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัวหรือความสัมพันธ์ทางเพศกับเด็กอีกด้วย ซึ่งสื่อดังกล่าวนี้ อาจถือได้ว่าเป็นสื่อที่อาจช่วยให้เกิดการกระทำวิปริตทางเพศได้ อีกทั้งยังพบว่า มีบางประเทศมีการวางมาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุมสื่อที่แสดงการกระทำที่มีลักษณะวิปริตทางเพศไว้ในประมวลกฎหมายอาญา เช่น ประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน⁴⁴ ได้บัญญัติห้ามการเผยแพร่สื่อลามกที่แสดงถึงลักษณะพฤติกรรมทางเพศระหว่างมนุษย์และสัตว์ เป็นต้น ซึ่งหากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลบังคับใช้บังคับเพื่อควบคุมสื่อที่กระตุ้น ส่งเสริม หรือช่วยให้เกิดหรือโดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดการกระทำวิปริตทาง

⁴⁴ มาตรา 184 (4) ประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน

เพศแล้ว น่าจะส่งผลให้การคุ้มครองสวัสดิภาพในการดำรงชีวิตและสภาพจิตใจเด็กได้รับความคุ้มครองโดยมาตรการทางกฎหมายที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นได้

2. สื่อที่กระตุ้น ส่งเสริม หรือช่วยทำให้เกิดหรือโดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดกิจกรรม ความสัมพันธ์หรือการกระทำทางเพศของเด็ก

ซึ่งการบัญญัติควบคุมสื่อในกรณีดังกล่าวนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องทางเพศก่อนวัยอันสมควร ซึ่งจากการศึกษาตัวอย่างกฎหมายต่างประเทศนั้นพบว่า มีกฎหมายต่างประเทศหลายฉบับบัญญัติคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อที่แสดงให้เห็นถึงการแสดงออกในเรื่องทางเพศอย่างชัดเจน เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กจากการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ค.ศ. 1996 (Child Online Protection Act 1996) ของสหรัฐอเมริกา เป็นกฎหมายที่ออกมาเพื่อคุ้มครองเด็กโดยตรงจากสื่อที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนในเรื่องทางเพศ โดยกฎหมายฉบับนี้ได้วางมาตรการทั้งทางแพ่งและทางอาญาโดย โดยมีอัตราโทษจำคุกสูงสุดหกเดือนหรือปรับไม่เกิน 50,000 เหรียญสหรัฐ สำหรับบุคคลซึ่งอาจรู้ได้ แสดงให้เห็นประจักษ์ชัดซึ่งสิ่งที่เป็นอันตรายต่อเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบสี่ปี โดยผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต⁴⁵ อย่างไรก็ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ของประเทศสหรัฐอเมริกาใช้กฎหมายฉบับนี้กับสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมทางอินเทอร์เน็ตเท่านั้น นอกจากนี้ กฎหมายคุ้มครองเด็กของประเทศเกาหลีใต้ยังได้มีการกำหนดห้ามเกี่ยวกับสื่อที่อาจช่วยยู่ให้เด็กเกิดความต้องการทางเพศไว้ด้วยเช่นกัน⁴⁶ ซึ่งใน

⁴⁵ โดยในกฎหมายฉบับดังกล่าวใช้คำว่า **Material that is Harmful to Minors** รวมถึงการติดต่อสื่อสารที่มีลักษณะลามกอนาจาร หรือสิ่งซึ่ง

1. วิญญูชนตามมาตรฐานของสังคมในปัจจุบันพบว่า การบริโภคสิ่งเหล่านั้นโดยคำนึงถึงความเป็นเด็ก จะเป็นการชักจูงใจหรือชักนำไปในทางที่ชั่วร้ายเกี่ยวกับเพศ
2. ภาพวาด การพรรณนาหรือการแสดงออกในลักษณะที่เป็นการละเมิดต่ออำนาจปกครองโดยคำนึงถึงความเป็นผู้เยาว์ ได้มีการแสดงที่แสดงถึงการกระทำที่เป็นการกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ การติดต่อที่เกี่ยวกับเรื่องทางเพศ หรือมีการกระทำหรือการลอกเลียนหรือการกระทำที่เป็นกามวิตถาร หรือการแสดงออกถึงความลามกเลวทราม หรือการแสดงออกถึงทรวงอกของหญิง และ
3. เนื้อหาทั้งหมดขาดไปซึ่งคุณค่าทางวรรณคดี ศิลปะ การเมือง วิทยาศาสตร์อย่างแท้จริงสำหรับเด็ก

⁴⁶ กฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมการแพร่กระจายหรือแจกจ่ายสื่อสารสนเทศที่เป็นอันตรายแก่เด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่าสิบห้าปี เพื่อคุ้มครองให้เด็กและเยาวชนสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีต่อไปในอนาคต โดยการกำหนดให้มี คณะกรรมการคุ้มครองเด็กและเยาวชน (Juvenile Protection

กรณีการบัญญัติกฎหมายเพื่อควบคุมสื่อที่กระตุ้น ส่งเสริม หรือยั่วยุให้เกิดหรือโดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดกิจกรรม ความสัมพันธ์หรือการกระทำทางเพศของเด็กนั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่าการบัญญัติควบคุมสื่อที่มีลักษณะอาจยั่วยุให้เกิดเกิดความต้องการทางเพศนั้น เป็นการบัญญัติที่น่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการคุ้มครองเด็กและเยาวชนและต้องตามความประสงค์ในการที่จะคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชนได้มากอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้

3. สื่อที่กระตุ้น ส่งเสริม หรือยั่วยุให้เกิดหรือโดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดการฆ่าตัวตาย

จากข้อเท็จจริงในสังคมปัจจุบันจะเห็นได้ว่ามีสื่อที่ไม่เหมาะสมที่มีลักษณะแสดงให้เห็นถึงการฆ่าตัวตายซึ่งแสดงให้เห็นถึงขั้นตอนและวิธีการฆ่าตัวตายแพร่หลายอยู่ในสังคมเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อประเภทเกมที่มีที่มาจากประเทศญี่ปุ่นและสื่อดังกล่าวอาจมีผลเป็นการกระตุ้น ส่งเสริม หรือยั่วยุให้เกิดพฤติกรรมลอกเลียนแบบต่อเด็กและเยาวชน ซึ่งจะเห็นได้จากข่าวนักเรียนที่กระโดดตึกฆ่าตัวตายเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมากในประเทศญี่ปุ่น ดังนั้น สื่อดังกล่าวจึงถือได้ว่าเป็นสื่อที่ไม่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน ซึ่งสมควรและจำเป็นที่จะต้องมีการกฎหมายควบคุมการผลิตและการทำให้แพร่หลายเพื่อการคุ้มครองเด็กและเยาวชน และจากการศึกษาตัวอย่างกฎหมายต่างประเทศพบว่า ในหลายประเทศได้บัญญัติควบคุมสื่อที่มีลักษณะดังกล่าว เช่น กฎหมายคุ้มครองเด็กของประเทศเกาหลีใต้ ซึ่งการบัญญัติควบคุมสื่อที่มีลักษณะอาจกระตุ้น ส่งเสริม ยั่วยุให้เกิดหรือ

Committee) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้มีอำนาจในการวินิจฉัยว่าข้อมูลใดเป็นข้อมูลที่อันตรายต่อเด็กและเยาวชน (Harmful to Juveniles) โดยได้มีการวางกรอบความเป็นอันตรายต่อเด็กและเยาวชนไว้ ดังต่อไปนี้

(1) สิ่งที่มีลักษณะลามกอนาจารหรือยั่วยุการมณเฑียรซึ่งอาจกระตุ้นให้เกิดความต้องการทางเพศได้

(2) สิ่งที่น่าจะเป็นเหตุให้เกิดความรุนแรงหรือความป่าเถื่อนในตัวเด็ก หรือยั่วยุให้เกิดก่ออาชญากรรม

(3) สิ่งที่น่าจะไปกระตุ้นหรือทำให้เด็กเห็นดีเห็นงามกับการกระทำทั้งหลายที่จัดว่าเป็นความรุนแรง รวมถึงการข่มขืนกระทำชำเราและการใช้ยาเสพติดด้วย

(4) สิ่งซึ่งแสดงออกถึงการต่อต้านสังคมและการไร้ซึ่งจริยธรรม ซึ่งสามารถที่จะขัดขวางความเจริญเติบโตด้านวัฒนธรรมอันดี และมีผลทำให้ขาดการตระหนักถึงหน้าที่พลเมืองที่ดีในเด็ก

(5) สิ่งซึ่งเกรงว่าอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพกายหรือสุขภาพจิตใจของเด็ก

โดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดการฆ่าตัวตายนั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่าเป็นการบัญญัติที่น่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการคุ้มครองเด็กและเยาวชนและต้องตามความประสงค์ในการที่จะคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชนได้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากโดยสภาพของความเป็นเด็กอาจยังไม่เข้าใจเพียงพอเกี่ยวกับการกระทำดังกล่าวโดยอาจส่งผลให้เกิดการฆ่าตัวตายของเด็กและเยาวชนโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ได้ นอกจากนี้ การที่เด็กได้รับรู้สื่อที่เกี่ยวกับการฆ่าตัวตายนั้นอาจส่งผลให้เด็กมีทัศนคติต่อการฆ่าตัวตายว่าเป็นเรื่องธรรมดาที่สามารถกระทำได้ ซึ่งการบัญญัติควบคุมสื่อดังกล่าวในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้อาจช่วยลดปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชนดังกล่าวได้

4. สื่อที่กระตุ้น ส่งเสริม หรือช่วยให้เกิดหรือโดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดการใช้ยาเสพติด

โดยที่เด็กและเยาวชนอาจเป็นบุคคลที่ยังไม่มีวิจารณญาณเพียงพอในการวินิจฉัยว่าสื่อที่มีลักษณะประการใดเป็นสื่อที่เป็นอันตรายต่อการรับรู้ของตน เนื่องจากสื่อดังกล่าวอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมลอกเลียนแบบของเด็กและเยาวชนได้จากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ดังนั้น ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่าการบัญญัติควบคุมในชั้นตอนของการผลิตและการทำให้แพร่หลายซึ่งสื่อดังกล่าวอาจช่วยลดปัญหาในเรื่องพฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กและเยาวชนเพิ่มมากขึ้นได้ โดยจากการศึกษาตัวอย่างมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศพบว่าพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กของประเทศเกาหลีใต้ ที่กำหนดให้มีคณะกรรมการคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีอำนาจวินิจฉัยว่า สื่อใดเป็นข้อมูลที่มีลักษณะอันตรายต่อเด็กและเยาวชน (Harmful to Juvenile) ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวได้วางกรอบให้สื่อให้สื่อที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาเสพติดเป็นข้อมูลที่เป็นอันตรายต่อเด็กและเยาวชนด้วย นอกจากนี้ กฎหมายการจัดประเภทของสื่อของประเทศออสเตรเลีย⁴⁷ ก็ได้วางกรอบให้สื่อประเภทที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาเสพติดเป็นสื่อที่มีลักษณะที่เป็นอันตรายต่อเด็กและเยาวชนที่สมควรได้รับการจำกัดการเข้าถึงของสื่อดังกล่าวด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตาม กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ของประเทศไทยยังมิได้มีการควบคุมเกี่ยวกับสื่อที่แสดงถึงการใช้ยาเสพติดไว้อย่างชัดเจน โดยพบว่ามีเพียงกรณีของสื่อภาพยนตร์ที่มีการบัญญัติควบคุมในเรื่องสื่อที่แสดงถึงการใช้ยาเสพติด โดยได้มีการควบคุมโดยมีการกำหนดให้เป็นสื่อประเภทที่เหมาะสมสำหรับผู้ชมที่มีอายุตั้งแต่สิบสามปีขึ้นไป⁴⁸ ผู้ชมที่มีอายุตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป⁴⁹ ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้มี

⁴⁷ Classification Act 1995

⁴⁸ **ข้อ 3** กฎกระทรวงกำหนดลักษณะประเภทของภาพยนตร์ พ.ศ. 2552

อายุตั้งแต่สิบแปดปีขึ้นไป⁵⁰ และภาพยนตร์ที่ห้ามผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปี⁵¹ ดู นอกจากนี้ยังมีการกำหนดควบคุมภาพยนตร์เนื้อหาที่ต้องไม่มีการแสดงวิธีการใช้สารเสพติดซึ่งอาจชักจูงใจให้ผู้ชมเกิดพฤติกรรมเลียนแบบไว้ เป็นภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ชมอายุตั้งแต่สิบแปดปีขึ้นไปอีกด้วย ซึ่งในกรณีของสื่อที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดดังกล่าวนี้ นั้น กล่าวได้ว่ายังไม่มีการควบคุมในเนื้อหาที่มีลักษณะแสดงให้เห็นถึงการใช้ยาเสพติดในสื่อทุกประเภท ดังนั้นการบัญญัติควบคุมสื่อดังกล่าวในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เพื่อให้มีความชัดเจนและครอบคลุมถึงสื่อทุกประเภท จึงน่าจะก่อให้เกิดผลในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นได้

5. สื่อที่กระตุ้น ส่งเสริม หรือช่วยทำให้เกิดหรือโดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดการใช้ความรุนแรงที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต

ปัญหาการใช้ความรุนแรงเป็นปัญหาหนึ่งที่ทวีความรุนแรงขึ้นในสังคมปัจจุบัน โดยสังเกตได้จากข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์ในปัจจุบันนั้นพบว่า มีข่าวการใช้กำลังและความรุนแรงเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ซึ่งการแสดงให้เห็นถึงการใช้ความรุนแรงบ่อยครั้งโดยผ่านสื่อต่างๆ อาจก่อให้เกิดความรู้สึกรุนแรงขึ้นต่อการใช้ความรุนแรงดังกล่าวและอาจส่งผลให้เกิดทัศนคติที่ว่า การใช้ความรุนแรงเป็นเรื่องปกติที่สามารถกระทำได้ ดังนั้น สื่อที่แสดงออกถึงการใช้ความรุนแรงจึงเป็นสื่อประเภทที่สมควรมีการควบคุมโดยกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองเด็กและเยาวชน ซึ่งจากการศึกษาตัวอย่างกฎหมายต่างประเทศพบว่า ในประมวลกฎหมายอาญาของประเทศฟินแลนด์⁵² ยังมีการ

ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ชมอายุตั้งแต่สิบสามปีขึ้นไป ต้องไม่มีลักษณะดังต่อไปนี้

(4) เนื้อหาที่แสดงวิธีการใช้สารเสพติด

⁴⁹ ข้อ 4 กฎกระทรวงกำหนดลักษณะประเภทของภาพยนตร์ พ.ศ. 2552 บัญญัติว่า

“ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ชมอายุตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป ต้องไม่มีลักษณะดังต่อไปนี้

(4) เนื้อหาที่แสดงวิธีการใช้สารเสพติด”

⁵⁰ ข้อ 5 กฎกระทรวงกำหนดลักษณะประเภทของภาพยนตร์ พ.ศ. 2552 บัญญัติว่า

“ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ชมอายุตั้งแต่สิบแปดปีขึ้นไป ต้องไม่มีลักษณะดังต่อไปนี้

(3) เนื้อหาที่แสดงวิธีการใช้สารเสพติดซึ่งอาจชักจูงใจให้ผู้ชมเกิดพฤติกรรมเลียนแบบ”

⁵¹ ข้อ 6 กฎกระทรวงกำหนดลักษณะประเภทของภาพยนตร์ พ.ศ. 2552 บัญญัติว่า

“ภาพยนตร์ที่ห้ามผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีดู มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(3) เนื้อหาที่แสดงวิธีการใช้สารเสพติด

⁵² มาตรา 17 ประมวลกฎหมายอาญาฟินแลนด์

บัญญัติห้ามการเสนอขาย ให้เช่า จำหน่าย ผลิต นำเข้า ภาพยนตร์ แผ่นฟิล์มหรือรูปภาพที่อาจก่อให้เกิดการใช้ความรุนแรง เช่นเดียวกันกับประมวลกฎหมายอาญาของประเทศสิงคโปร์⁵³ ที่บัญญัติห้ามการผลิตสื่อที่มีลักษณะกระตุ้น ยุยง ส่งเสริม ปลุกปั่น หรือก่อให้เกิดการใช้กำลัง การใช้ความรุนแรง หรือมีผลยั่วยุให้เกิดความไม่สงบสุขในสังคมอีกด้วย โดยกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ของประเทศไทยเกี่ยวกับการควบคุมสื่อที่มีลักษณะอาจก่อให้เกิดการใช้ความรุนแรงนั้น ปรากฏอยู่เพียงในสื่อประเภทภาพยนตร์ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 เท่านั้น โดยการกำหนดให้มีการจัดประเภทของสื่อที่อาจก่อให้เกิดการใช้ความรุนแรงเป็นภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบสามปีขึ้นไป⁵⁴ นอกจากนี้ยังมีการกำหนดควบคุมภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาที่แสดงวิธีการก่ออาชญากรรมที่มีผลกระทบต่อสังคมอย่างรุนแรง และอาจชักจูงหรือส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบเป็นภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบแปดปีขึ้นไป⁵⁵ และภาพยนตร์ที่ห้ามผู้ที่มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีดู⁵⁶

อย่างไรก็ตาม ยังมีสื่อประเภทอื่นๆ ที่อาจยั่วยุหรือส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงได้ซึ่งสื่อประเภทอื่นนั้นก็มีความจำเป็นที่จะต้องควบคุมเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดควบคุมเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน ดังนั้น ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า การ

⁵³ มาตรา 267 ประมวลกฎหมายอาญาสิงคโปร์

⁵⁴ ข้อ 3 กฎกระทรวงกำหนดลักษณะประเภทของภาพยนตร์ พ.ศ. 2552 บัญญัติว่า

“ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบสามปีขึ้นไป ต้องไม่มีลักษณะดังต่อไปนี้

(1) เนื้อหาที่น่ากลัวสยองขวัญ หรือแสดงการกระทำที่รุนแรง ทารุณโหดร้าย หรือขาดมนุษยธรรม

(3) เนื้อหาที่แสดงวิธีการก่ออาชญากรรมหรือใช้อาวุธซึ่งอาจชักจูงหรือส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ

⁵⁵ ข้อ 5 กฎกระทรวงกำหนดลักษณะประเภทของภาพยนตร์ พ.ศ. 2552 บัญญัติว่า

“ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบแปดปีขึ้นไป ต้องไม่มีลักษณะดังต่อไปนี้

(2) เนื้อหาที่แสดงวิธีการก่ออาชญากรรมที่มีผลกระทบต่อสังคมอย่างรุนแรง และอาจชักจูงหรือส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ”

⁵⁶ ข้อ 6 กฎกระทรวงกำหนดลักษณะประเภทของภาพยนตร์ พ.ศ. 2552 บัญญัติว่า

“ภาพยนตร์ที่ห้ามผู้ที่มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีดู มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(2) เนื้อหาที่แสดงวิธีการก่ออาชญากรรมซึ่งอาจชักจูงหรือส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ”

บัญญัติควบคุมสื่อดังกล่าวในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เพื่อให้มีความชัดเจนและครอบคลุมถึงสื่อทุกประเภท จึงน่าจะก่อให้เกิดผลในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นได้

การบัญญัติบทนิยามของคำว่า “**วัตถุช่วยพฤติกรรมอันตราย**” ในร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุช่วยพฤติกรรมอันตราย พ.ศ. นั้น อาจมีบทบาทในการที่จะเข้ามาควบคุมในขั้นตอนของการผลิตและการทำให้แพร่หลายซึ่งสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติให้การกระทำความผิดในเรื่องการค้าและการทำให้แพร่หลายซึ่งสื่อลามกเท่านั้น จึงจะเป็นการกระทำที่เป็นความผิดและต้องได้รับโทษตามกฎหมาย อย่างไรก็ตามมีสื่ออีกหลายประเภทแม้ว่าโดยลักษณะแล้วอาจจะไม่มีความรุนแรงหรือไม่ก่อให้เกิดความเสียหายทางศีลธรรมให้แก่ผู้รับรู้ได้มากเท่าเทียมกับสื่อลามกก็ตาม แต่โดยสาระสำคัญของความเป็นเด็กก็มีความสมควรและจำเป็นที่จะต้องบัญญัติกฎหมายมาคุ้มครอง ซึ่งการบัญญัติบทนิยามของคำว่า “**วัตถุช่วยพฤติกรรมอันตราย**” ดังกล่าวนั้น ได้กำหนดขยายขอบเขตและประเภทของสื่อที่กฎหมายควบคุมในขั้นตอนของการผลิตและการทำให้แพร่หลายซึ่งสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมให้ครอบคลุมมากขึ้น จึงอาจส่งผลให้การคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจากการได้รับข้อมูลที่ไม่เหมาะสมมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นได้

(2) การกำหนดลักษณะการกระทำที่เป็นความผิดไว้เกี่ยวกับวัตถุช่วยพฤติกรรมอันตรายไว้อย่างชัดเจน ครอบคลุมและมีอัตราโทษที่สูง เหมาะสมกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้สามารถใช้บังคับเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

โดยมีการบัญญัติลักษณะการกระทำอันเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ในร่างพระราชบัญญัติฯ มาตรา 13⁵⁷ และมาตรา 14⁵⁸ โดยกำหนดให้มีอัตราโทษที่ค่อนข้างสูงกว่าที่

⁵⁷ มาตรา 13 ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุช่วยพฤติกรรมอันตราย พ.ศ.

“ผู้ใดโดยเจตนา ผลิต ทำสำเนา หรือก่อให้เกิดการทำ การผลิตหรือการทำสำเนาซึ่งวัตถุช่วยพฤติกรรมอันตราย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 เป็นอย่างมาก โดยมีการกำหนดอัตราโทษต่ำสุดในเรื่องการผลิตหรือทำสำเนาซึ่งสื่อข้อมูลยุติธรรมอันตรายต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งถึงห้าปีหรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนถึงห้าแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามทฤษฎี

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำโดยมีภาพหรือเสียงของเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบห้าปีหรือมีลักษณะที่ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบห้าปีหรือมีข้อความที่เกี่ยวพันถึงการมีเพศสัมพันธ์ในลักษณะใดๆ กับเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบห้าปี บันทึกหรือปรากฏอยู่ในวัตถุข้อมูลยุติธรรมอันตราย ผู้กระทำได้ระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดโดยเจตนามีไว้ในครอบครอง เผยแพร่ จำหน่าย นำเข้าหรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักรส่งออกหรือยังให้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้พาไป แจกแจก หรือทำให้แพร่หลาย เผยแพร่ต่อสาธารณชน หรือแสดงออกแก่ประชาชนไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ ส่งผ่านหรือยังให้ส่งผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อสารสนเทศอย่างอื่น ซึ่งวัตถุข้อมูลยุติธรรมอันตรายตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ผู้นั้นต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิด ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี

หากการกระทำตามมาตรานี้เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ของการศึกษา การทดลองทางวิทยาศาสตร์ หรือการแพทย์ หรือการกระทำที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการ ไม่ถือว่าเป็นความผิด

⁵⁸ **มาตรา 14 ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุข้อมูลยุติธรรมอันตราย พ.ศ.**

“ผู้ใดถ้าการกระทำตามมาตรา 13 เป็นการกระทำเพื่อความประสงค์แห่งการค้าหรือโดยการค้า ไม่ว่าจะโดยจำหน่าย มีไว้เพื่อจำหน่าย นำเข้าหรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออกหรือยังให้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้พาไป แจกแจก หรือทำให้แพร่หลาย เผยแพร่ต่อสาธารณชน หรือแสดงออกแก่ประชาชนไม่ว่าด้วยวิธีใด ซึ่งวัตถุข้อมูลยุติธรรมอันตราย ผู้กระทำได้ระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ข้างหนึ่ง

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำโดยมีภาพหรือเสียงของเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบห้าปีหรือมีลักษณะที่ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบห้าปีหรือมีข้อความที่เกี่ยวพันถึงการมีเพศสัมพันธ์ในลักษณะใดๆ กับเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบห้าปี หรือปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดโดยเจตนามีไว้ในครอบครอง เผยแพร่ จำหน่าย นำเข้าหรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักรส่งออกหรือยังให้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้พาไป แจกแจก หรือทำให้แพร่หลาย เผยแพร่ต่อสาธารณชน หรือแสดงออกแก่ประชาชนไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ ส่งผ่านหรือยังให้ส่งผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อสารสนเทศอย่างอื่น ซึ่งวัตถุข้อมูลยุติธรรมอันตรายตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ผู้นั้นต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิด ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี

หากการกระทำตามมาตรานี้เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ของการศึกษา การทดลองทางวิทยาศาสตร์ หรือการแพทย์ หรือการกระทำที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการ ไม่ถือว่าเป็นความผิด

ป้องปราม⁵⁹ และข่มขู่ยับยั้ง⁶⁰ เพื่อให้ผู้กระทำความผิดเกิดความหวาดกลัวที่จะต้องรับโทษจากการกระทำความผิดในอัตราที่ค่อนข้างสูง ซึ่งอัตราโทษตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาเกี่ยวกับการค้าและการทำให้แพร่หลายซึ่งสื่อลามกนั้นมีอัตราโทษที่ต่ำมาก โดยมีอัตราโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งอัตราโทษดังกล่าวไม่สามารถตอบสนองและปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับธุรกิจการผลิตสื่อลามกซึ่งเป็นธุรกิจที่มีค่าตอบแทนสูงและมีลักษณะเป็นองค์การอาชญากรรมได้ ดังนั้นจึงเห็นว่าการบัญญัติให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้าและการทำให้แพร่หลายซึ่งสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้อาจเข้ามามีบทบาทในการลดช่องว่างของประมวลกฎหมายอาญาที่ใช้บังคับอยู่ในเรื่องอัตราโทษที่ต่ำเกินไปและไม่ตอบสนองต่อสภาพสังคมและเศรษฐกิจเพื่อการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นได้

(3) การกำหนดให้นิติบุคคลที่กระทำความผิดและกรรมการผู้จัดการต้องรับผิดชอบในการกระทำความผิดของนิติบุคคล (ร่างมาตรา 18⁶¹)

เนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมโดยส่วนใหญ่่นั้นมักมีการประกอบกิจการร่วมกันในลักษณะองค์กรทางธุรกิจซึ่งมีการประกอบกิจการร่วมกันในรูปแบบของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น เพื่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงมีการบัญญัติให้นิติบุคคลและกรรมการผู้จัดการต้องรับผิดชอบในการกระทำของนิติ

⁵⁹ **ทฤษฎีการลงโทษเพื่อป้องปราม (Deterrence)** เป็นการลงโทษเพื่อข่มขู่ หรือยับยั้งไม่ให้คนอื่นเอาเยี่ยงอย่าง เน้นการลงโทษที่หนักเพื่อให้คนกลัวไม่กล้าทำความผิด

⁶⁰ **ทฤษฎีการลงโทษเพื่อป้องกัน (Prevention)** คือป้องกันไม่ให้ผู้กระทำผิดกลับมาทำผิดได้อีก โดยการให้รับโทษที่ทำให้ผู้กระทำผิดไม่ต้องการที่จะถูกลงโทษเช่นนั้นอีก การลงโทษชนิดนี้จึงเป็นการลงโทษหนัก

⁶¹ **มาตรา 18 ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุลามกอนาจาร พ.ศ.**
“นิติบุคคลใดกระทำความผิดมาตรา 13 หรือมาตรา 14 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลตามวรรคหนึ่งนั้นเกิดจากความรู้เห็นยินยอม การสั่งการการกระทำ หรือไม่สั่งการ หรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น บุคคลดังกล่าวต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

บุคคลด้วย โดยจากการศึกษากฎหมายที่ใช้บังคับอยู่เกี่ยวกับสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมนั้น พบว่า กฎหมายที่เคยใช้บังคับเกี่ยวกับการควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์⁶² ได้บัญญัติให้ นิติบุคคล กรรมการ ผู้จัดการหรือผู้รับผิดชอบในการดำเนินการของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำของนิติ บุคคลนั้นได้กระทำไปโดยตนมิได้รู้เห็นยินยอมด้วย ซึ่งการบัญญัติในลักษณะดังกล่าวอาจ ส่งผลต่อการปราบปรามอาชญากรรมเกี่ยวกับการผลิตสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมได้อย่างมี ประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นโดยเป็นการจำกัดความรับผิดของนิติบุคคลเกี่ยวกับการยินยอม สั่ง การ การกระทำ หรือไม่สั่งการ หรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นไว้อย่างเด็ดขาด ซึ่งการ บัญญัติไว้ในลักษณะดังกล่าวนั้นอาจทำให้ผู้เป็นกรรมการ ผู้จัดการของนิติบุคคล มีความ ระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะดังกล่าวมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจส่งผลต่อการป้องกันการ กระทำความผิดเกี่ยวกับการผลิตและการทำให้แพร่หลายซึ่งสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมของ ผู้ประกอบการในรูปแบบของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁶² มาตรา 32 พระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. 2530

**(4) การกำหนดให้ผู้กระทำความผิดนอกราชอาณาจักรต้องรับโทษใน
ราชอาณาจักร (ร่างมาตรา 19⁶³)**

เป็นการบัญญัติกฎหมายในลักษณะเดียวกันกับที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมาย
อาญา มาตรา 8⁶⁴ ซึ่งบัญญัติให้ผู้กระทำความผิดแม้จะกระทำความผิดนอกราชอาณาจักรก็อาจ

⁶³ **มาตรา 19** ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุอันตราย พ.ศ.

“ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา 13 หรือมาตรา 14 แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักร ผู้นั้น
ต้องรับโทษในราชอาณาจักร ถ้าปรากฏว่า

(1) ผู้กระทำความผิดหรือผู้ร่วมกระทำความผิดคนใดคนหนึ่งเป็นคนไทยหรือมีถิ่นที่อยู่ใน
ประเทศไทย

(2) ผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าว และได้กระทำโดยประสงค์ให้ความผิดเกิดขึ้นใน
ราชอาณาจักร หรือเป็นความผิดที่รัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหาย หรือ

(3) ผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าว และการกระทำนั้นเป็นความผิดตามกฎหมายของรัฐที่
การกระทำเกิดขึ้นในเขตอำนาจของรัฐนั้น หากผู้กระทำความผิดนั้นมาปรากฏตัวอยู่ในราชอาณาจักรและมิได้มี
การส่งตัวผู้นั้นออกไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

ทั้งนี้ ให้นำมาตรา 10 แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม”

⁶⁴ **มาตรา 8** ประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า

“ผู้ใดกระทำความผิดนอกราชอาณาจักร และ

(ก) ผู้กระทำความผิดเป็นคนไทย และรัฐบาลแห่งประเทศที่ความผิดเกิดขึ้น หรือผู้เสียหาย
ได้ร้องขอให้ลงโทษ หรือ

(ข) ผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าว และรัฐบาลไทยหรือคนไทยผู้เสียหายได้ร้องขอให้
ลงโทษ

ถ้าเป็นความผิดดังต่อไปนี้ ต้องรับโทษในราชอาณาจักร คือ

(1) ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชน ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา
217 มาตรา 218 มาตรา 221 มาตรา 223 ทั้งนี้ เว้นแต่กรณีที่เกี่ยวข้องกับมาตรา 220 วรรคแรก และมาตรา 224 ,
มาตรา 226 มาตรา 228 ถึงมาตรา 232 มาตรา 237 และมาตรา 233 ถึงมาตรา 236 ทั้งนี้ เฉพาะกรณีต้องระวาง
โทษตามมาตรา 238

(2) ความผิดเกี่ยวกับเอกสาร ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 264 มาตรา 265 มาตรา
266(1) และ (2) มาตรา 268 ทั้งนี้ เว้นแต่กรณีที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 267 และ มาตรา 269

(2/1) ความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 269/1 ถึงมาตรา
269/7

(3) ความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 276 มาตรา 280 มาตรา 285 ทั้งนี้
เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับ มาตรา 276

ต้องรับโทษในราชอาณาจักรได้ หากเป็นการกระทำที่เข้าเงื่อนไขตามที่กฎหมายบัญญัติกรณีตามที่กฎหมายระบุไว้ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังกล่าวต่อไปนี้ คือ

(1) ผู้กระทำความผิดเป็นคนไทย และรัฐบาลแห่งประเทศที่ความผิดเกิดขึ้น หรือผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ หรือ

(2) ผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าว และรัฐบาลไทยหรือคนไทยผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ

(3) ต้องเป็นการกระทำความผิดลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่มาตรา 8 ได้บัญญัติไว้

ซึ่งการบัญญัติให้ผู้กระทำความผิดนอกราชอาณาจักรต้องรับโทษในราชอาณาจักรดังกล่าว นั้น ส่งผลต่อการปราบปรามธุรกิจการผลิตสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมได้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากธุรกิจดังกล่าวมีลักษณะเป็นอาชญากรรมทางธุรกิจ (Business Crime) และโดยส่วนใหญ่เป็นอาชญากรรมที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Crime)⁶⁵ และโดยมีการกระทำความผิดร่วมกันเป็นเครือข่ายในลักษณะองค์กรอาชญากรรม (Organized

(4) ความผิดเกี่ยวกับชีวิต ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 288 ถึงมาตรา 290

(5) ความผิดต่อร่างกาย ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 295 ถึงมาตรา 298

(6) ความผิดฐานทอดทิ้งเด็ก คนป่วยเจ็บ หรือคนชรา ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 306 ถึงมาตรา 308

(7) ความผิดต่อเสรีภาพ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 309 มาตรา 310 มาตรา 312 ถึงมาตรา 315 และมาตรา 317 ถึงมาตรา 320

(8) ความผิดฐานลักทรัพย์และชิงทรัพย์ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 334 ถึงมาตรา 336

(9) ความผิดฐานกรรโชก รีดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 337 ถึงมาตรา 340

(10) ความผิดฐานฉ้อโกง ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 341 ถึงมาตรา 344 มาตรา 346 และ

มาตรา 347

(11) ความผิดฐานยักยอก ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 352 ถึงมาตรา 354

(12) ความผิดฐานรับของโจร ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 357

(13) ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 358 ถึงมาตรา 360

⁶⁵ **อาชญากรรมข้ามชาติ (United Nations, 1995)** หมายถึง การกระทำตั้งแต่เริ่มต้นการกระทำความผิด การป้องกัน และ ผลกระทบทางตรงหรือทางอ้อม โดยมีความเกี่ยวข้องกับประเทศมากกว่าหนึ่งประเทศคำนิยามนี้ถูกกำหนดขึ้นเพื่อดำเนินการกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ โดยคำนึงถึงเขตอำนาจศาล

Crime)⁶⁶ ซึ่งการบัญญัติในลักษณะดังกล่าวที่กำหนดให้ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกนอกราชอาณาจักรต้องรับโทษในราชอาณาจักรนั้น อาจมีส่วนในการส่งเสริมให้การปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมมีความเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาบทบัญญัติประมวลกฎหมายอาญามาตรา 8 แล้วพบว่ามิได้บัญญัติให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับการทำการค้าและการทำให้แพร่หลายซึ่งสิ่งลามกเป็นการกระทำความผิดนอกราชอาณาจักรที่อาจได้รับโทษในราชอาณาจักรได้แต่อย่างใด ดังนั้น จึงมีอาจ

และกลไกตลอดจนโครงการต่างๆ และสนธิสัญญาขององค์การสหประชาชาติ โดยคณะกรรมการอำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดข้ามชาติ (กปอ.) นิยามอาชญากรรมข้ามชาติว่า เป็นการกระทำขององค์กรหรือกลุ่มบุคคลสมคบและร่วมมือกัน กระทำความผิดต่อเนื่องจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งหรือหลายประเทศ อันเป็นความผิดตามกฎหมายอาญาและบทลงโทษของประเทศที่องค์กร หรือกลุ่มบุคคลเหล่านั้นดำเนินการโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อมุ่งแสวงหาผลประโยชน์และอำนาจที่ขัดต่อหลักกฎหมายและศีลธรรม ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความสัมพันธ์และความมั่นคงของบุคคล องค์กร เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และอื่นๆ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

อาชญากรรมข้ามชาติ ในอีกความหมายหนึ่ง คือ การกระทำซึ่งประเทศที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 2 ประเทศ ถือว่าเป็นความผิดตามกฎหมายอาญา และกำหนดโทษไว้ โดยมีลักษณะเป็นการกระทำร่วมกันของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ในรูปแบบ ขององค์กร มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสวงหาอำนาจและผลประโยชน์ร่วมกัน โดยมีการเตรียมการ พยายาม และลงมือกระทำความผิดต่อเนื่องจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งหรือหลายประเทศ โดยความหมายของคำว่า “ข้ามชาติ” จากเอกสารประกอบการประชุมสภาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การสหประชาชาติ ณ เมืองเนเปิลส์ ประเทศอิตาลี ระหว่าง 21 – 23 พฤศจิกายน 2537 ระบุว่า “ข้ามชาติ” โดยทั่วไปนั้นหมายถึง การเคลื่อนย้าย ข้อมูล เงินตรา วัตถุประสงค์ของ บุคคล หรือสิ่งของ อื่นที่จับต้องได้ และจับต้องไม่ได้ ข้ามพรมแดน ของประเทศหนึ่ง โดยมีผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อย หนึ่งคนที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ

⁶⁶ **องค์กรอาชญากรรม** หรือที่ภาษาอังกฤษใช้คำว่า "Organize Crime" คือ กลุ่มบุคคลซึ่งจัดตั้งขึ้นตั้งแต่ 3 คนขึ้นไปที่รวมตัว หรือ ประสาน การดำเนินงานระหว่างกันในรูปแบบต่างๆ เป็นระยะเวลาหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อก่อหรือกระทำความผิดร้ายแรงฐานใดฐานหนึ่งหรือหลายฐาน หรือเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ทางการเงิน ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม องค์กรอาชญากรรมมีโครงสร้างของการดำเนินงานที่สลับซับซ้อนโดยมีการติดต่อประสานงานและกิจกรรมที่สำคัญขององค์กรอาชญากรรม คือ การสนองความต้องการสินค้าและบริการที่ผิดกฎหมาย เช่น การพนัน การค้าประเวณี การค้ายาเสพติด ฯลฯ

ดำเนินการกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการค้าและการทำให้แพร่หลายซึ่งสิ่งลามกนอก
ราชอาณาจักรต้องรับโทษในราชอาณาจักรตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา
8 ได้ เนื่องจากมิได้เป็นการกระทำความผิดตามที่ มาตรา 8 วรรคท้าย บัญญัติไว้ โดยการ
บัญญัติเนื้อความตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหลักการที่สำคัญใน
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 8 ด้วย ซึ่งผู้เขียนมีความเห็นว่าการแก้ไขเพิ่มเติมหลักการที่
สำคัญในร่างมาตรานี้จะเข้ามามีบทบาทจัดการกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการค้าและ
การทำให้แพร่หลายซึ่งสิ่งลามกที่มีการร่วมกระทำความผิดในลักษณะองค์ประกอบอาชญากรรมและ
อาชญากรรมข้ามชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

**(5) การกำหนดให้เจ้าพนักงานตามกฎหมายโรงแรม ภาพยนตร์ หรือ
สถานบริการเพิกถอนหรือพักใช้ใบอนุญาตหากผู้ประกอบการเป็นผู้รู้เห็นเป็นใจกับ
การกระทำความผิด (ร่างมาตรา 21⁶⁷)**

ร่างมาตรานี้ เป็นการกำหนดหน้าที่ให้ผู้ประกอบการโรงแรม ผู้ประกอบ
กิจการภาพยนตร์ หรือผู้ประกอบการสถานบริการมีหน้าที่ต้องคอยตรวจสอบและ
ควบคุมดูแลมิให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับวัตถุยุพฤติกรรมอันตรายในบริเวณสถาน
ประกอบการของตนด้วย โดยเป็นการกำหนดให้เจ้าพนักงานตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้
เป็นผู้แจ้งให้เจ้าพนักงานตามกฎหมายเฉพาะดำเนินการเพิกถอนใบอนุญาตเมื่อพบว่าการ
กระทำความผิดในสถานประกอบการ เช่น โรงแรม โรงภาพยนตร์ หรือสถานบริการ ซึ่งสถานที่
ดังกล่าวล้วนเป็นสถานที่ที่มีการขอใบอนุญาตการประกอบกิจการอยู่แล้ว ดังนั้น เพื่อเป็นการ
ควบคุมมิให้มีการประกอบธุรกิจการผลิตสิ่งลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมในสถานประกอบ
กิจการดังกล่าว การบัญญัติให้ผู้ประกอบการประเภทต่างๆ ตามกฎหมายเฉพาะมีหน้าที่
สอดส่องดูแลมิให้มีการกระทำความผิดและกำหนดให้เจ้าพนักงานตามกฎหมายเฉพาะ

⁶⁷ มาตรา 21 ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุยุพฤติกรรมอันตราย พ.ศ.

“ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 13 หรือมาตรา 14 ได้กระทำในโรงแรม โรงภาพยนตร์หรือ
สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยกรณีนั้น โดยผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการดังกล่าวรู้เห็นเป็นใจช่วยในการ
กระทำความผิดนั้น เมื่อได้มีการดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดแล้ว ก็ให้เจ้าพนักงานตามกฎหมายนั้นๆ มี
อำนาจเพิกถอนหรือพักใช้ใบอนุญาต หรือมีคำสั่งอื่นใดตามกฎหมายดังกล่าวด้วย แล้วแต่กรณี”

ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานตามกฎหมายนี้ แจ้งให้เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจหน้าที่ตาม
กฎหมายนั้นๆ เป็นผู้ดำเนินการเพิกถอนหรือพักใช้ใบอนุญาต หรือมีคำสั่งอื่นใดตามกฎหมายดังกล่าวตามวรรค
หนึ่ง

ดังกล่าวเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการนั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า บทบัญญัติในลักษณะดังกล่าวอาจเข้ามามีบทบาทในการควบคุมธุรกิจการผลิตสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากสถานประกอบกิจการโรงแรม ผู้ประกอบกิจการภาพยนตร์ หรือผู้ประกอบกิจการสถานบริการนั้น เป็นสถานประกอบการที่อาจมีสื่อที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับเพศเกิดขึ้นได้โดยง่าย หากจะมีการผลิตและการทำให้แพร่หลายซึ่งสื่อที่ไม่เหมาะสมดังกล่าวก็อาจเกิดขึ้นได้โดยง่ายเช่นเดียวกัน ซึ่งการที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ กำหนดหน้าที่ดังกล่าวต่อผู้ประกอบกิจการดังกล่าว นั้น เป็นการสร้างกลไกทางกฎหมายที่อาจเข้ามามีส่วนช่วยในการแก้ไขปัญหาสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นได้

(6) การกำหนดให้เจ้าพนักงานตรากฎหมายนี้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา (ร่างมาตรา 22⁶⁸) โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดไว้อย่างกว้างขวางอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานในการเข้าไปในเคหสถาน สถานที่ หรือยานพาหนะใด ๆ ที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า มีการกระทำความผิดตามกฎหมาย (ร่างมาตรา 23⁶⁹)

มาตราดังกล่าวนีเป็นการให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายมีอำนาจค้นได้โดยไม่มีหมายค้น ซึ่งเป็นการบัญญัติให้สอดคล้องกับหลักที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธี

มาตรา 22 ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุยุ้วฤติกรรมอันตราย พ.ศ.

“ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา”

⁶⁹ มาตรา 23 ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุยุ้วฤติกรรมอันตราย พ.ศ.

“เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในเคหสถาน สถานที่ หรือยานพาหนะใดๆ ที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า มีการกระทำความผิดตามมาตรา 13 หรือมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 287 เพื่อตรวจค้น ยึด หรืออายัดวัตถุยุ้วฤติกรรมอันตราย หรือวัตถุหรือสิ่งลามก หรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดดังกล่าว เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้วัตถุหรือสิ่งลามก หรือวัตถุยุ้วฤติกรรมอันตราย หรือพยานหลักฐานดังกล่าว นั้น จะถูกย้าย ซุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนแปลงสภาพไปจากเดิม

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง บัตรประจำตัวให้เป็นตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

พิจารณาความอาญา มาตรา 92⁷⁰ ซึ่งโดยหลักการค้ำในที่รโหฐานนั้นโดยหลักจะต้องมีหมายค้ำ ซึ่งการออกหมายค้ำจะต้องมีเหตุที่จะออกหมายค้ำด้วย⁷¹ เว้นแต่จะมีเหตุให้ค้ำได้โดยไม่มีหมาย ตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้

⁷⁰ **มาตรา 92 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา บัญญัติว่า**

“ห้ามมิให้ค้ำในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้ำหรือคำสั่งของศาล เว้นแต่พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจเป็นผู้ค้ำ และในกรณีดังต่อไปนี้

(1) เมื่อมีเสียงร้องให้ช่วยมาจากข้างในที่รโหฐาน หรือมีเสียงหรือพฤติกรรมอื่นใดอันแสดงได้ว่ามีเหตุร้ายเกิดขึ้นในที่รโหฐานนั้น

(2) เมื่อปรากฏความผิดซึ่งหน้ากำลังกระทำลงในที่รโหฐาน

(3) เมื่อบุคคลที่ได้กระทำความผิดซึ่งหน้า ขณะที่ถูกไล่จับหนีเข้าไปหรือมีเหตุอันแน่นแฟ้นควรสงสัยว่าได้เข้าไปซุกซ่อนตัวอยู่ในที่รโหฐานนั้น

(4) เมื่อมีพยานหลักฐานตามสมควรว่าสิ่งของที่มีไว้เป็นความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิดหรือได้ใช้หรือมีไว้เพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรืออาจเป็นพยานหลักฐานพิสูจน์การกระทำความผิดได้ซ่อนหรืออยู่ในนั้น ประกอบทั้งต้องมีเหตุอันควรเชื่อว่าการเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้ำมาได้ สิ่งของนั้นจะถูกโยกย้ายหรือทำลายเสียก่อน

(5) เมื่อที่รโหฐานนั้นผู้จะต้องถูกจับเป็นเจ้าบ้าน และการจับนั้นมีหมายจับหรือจับตามมาตรา

78

การใช้อำนาจตาม (4) ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจผู้ค้ำส่งมอบสำเนาบันทึกการตรวจค้นและบัญชีทรัพย์สินที่ได้จากการตรวจค้น รวมทั้งจัดทำบันทึกแสดงเหตุผลที่ทำให้สามารถเข้าค้ำได้เป็นหนังสือให้ไว้แก่ผู้ครอบครองสถานที่ที่ถูกตรวจค้น แต่ถ้าไม่มีผู้ครอบครองอยู่ ณ ที่นั้น ให้ส่งมอบหนังสือดังกล่าวแก่บุคคลเช่นว่านั้นในทันทีที่กระทำได้ และรีบรายงานเหตุผลและผลการตรวจค้นเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป”

⁷¹ **มาตรา 69 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา บัญญัติว่า**

“เหตุที่จะออกหมายค้ำได้มีดังต่อไปนี้

(1) เพื่อพบและยึดสิ่งของซึ่งจะเป็นพยานหลักฐานประกอบการสอบสวน ได้สวนมูลฟ้องหรือพิจารณา

(2) เพื่อพบและยึดสิ่งของซึ่งมีไว้เป็นความผิด หรือได้มาโดยผิดกฎหมาย หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้ใช้หรือตั้งใจจะใช้ในการกระทำความผิด

(3) เพื่อพบและช่วยบุคคลซึ่งได้ถูกหน่วงเหนี่ยวหรือกักขังโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

(4) เพื่อพบบุคคลซึ่งมีหมายให้จับ

(5) เพื่อพบและยึดสิ่งของตามคำพิพากษาหรือตามคำสั่งศาล ในกรณีที่จะพบหรือจะยึดโดย

อย่างไรก็ตาม การบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้การค้นของเจ้าพนักงานตามกฎหมาย เพื่อตรวจค้น ยึด หรืออายัดสื่อข้อมูลคอมพิวเตอร์อันตราย หรือวัตถุหรือสิ่งลามก หรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดดังกล่าว เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้วัตถุหรือสิ่งลามก หรือสื่อข้อมูลคอมพิวเตอร์อันตราย หรือพยานหลักฐานดังกล่าวนั้นจะถูกย้าย ชุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนแปลงสภาพไปจากเดิม เป็นการบัญญัติให้สอดคล้องกับหลักตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เรื่องหลักการค้นในที่รโหฐานจะต้องมีหมายค้น เว้นแต่เป็นกรณีที่บัญญัติยกเว้นไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 92 ซึ่งการบัญญัติในลักษณะนี้อาจมีส่วนช่วยในการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการได้อย่างรวดเร็วโดยไม่ต้องรอการออกหมายจากศาลก่อน ซึ่งอาจต้องมีขั้นตอนการดำเนินการที่ยุ่งยากและอาจใช้ระยะเวลาอันยาวนาน ซึ่งส่งผลให้ผู้กระทำความผิดหลบหนีจากการกระทำความผิดเสียก่อน โดยในกรณีของสิ่งลามกนั้นมีข้อพิจารณาว่า ถ้าพิจารณาตามที่มาตรา 92 (4) ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา บัญญัติไว้แล้วจะเห็นได้ว่าการมีไว้ซึ่งสิ่งลามกนั้น ไม่ถือว่าเป็นความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 92(4) แต่อย่างใด ดังนั้น สิ่งลามกจึงไม่อาจยึดหรืออายัดได้ อย่างไรก็ตาม หากพบการกระทำความผิดเกี่ยวกับสิ่งลามกแล้ว สิ่งที่ใช้ในการกระทำความผิด เช่น เครื่องมือและวัตถุต่างๆ ที่ใช้ในการผลิตสิ่งลามกย่อมเป็นสิ่งที่สามารถยึดได้ และสามารถเข้าค้นโดยไม่ต้องมีหมายค้นได้ เนื่องจากการค้นเพื่อยึดสิ่งของที่ได้ใช้หรือมีไว้เพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด ดังนั้น การบัญญัติให้เจ้าหน้าที่ตามกฎหมายมีอำนาจค้นได้โดยไม่มีหมายค้นเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในเคหสถาน สถานที่ หรือยานพาหนะใดๆ ที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า มีการกระทำความผิดตามมาตรา 13 หรือมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 287 เพื่อตรวจค้น ยึด หรืออายัดวัตถุข้อมูลคอมพิวเตอร์อันตราย หรือวัตถุหรือสิ่งลามก หรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดดังกล่าวเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้ วัตถุหรือสิ่งลามก หรือวัตถุข้อมูลคอมพิวเตอร์อันตราย หรือพยานหลักฐานดังกล่าว นั้น จะถูกย้าย ชุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนแปลงสภาพไปจากเดิมนั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า การบัญญัติในลักษณะดังกล่าวอาจส่งผลให้การปราบปรามการ

วิธีอื่นไม่ได้แล้ว”

กระทำความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมสามารถกระทำได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม วัตถุหรือสิ่งลามก รวมถึงบรรดาสื่อช่วยพฤติกรรมอันตรายน มิใช่สิ่งที่กฎหมายบัญญัติให้การมีไว้หรือครอบครองเป็นความผิด จึงมีอาจใช้หลักการค้นโดยไม่มีหมายค้นตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 92 (4) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ ซึ่งการบัญญัติให้ค้นได้โดยไม่ต้องมีหมายค้นตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เป็นการกระทบกระเทือนถึงสิทธิและเสรีภาพของบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิและเสรีภาพในความเป็นอยู่ส่วนตัวและสิทธิและเสรีภาพในทางทรัพย์สิน ซึ่งเป็นสิทธิที่บัญญัติรับรองไว้โดยรัฐธรรมนูญ ดังนั้น การค้นในกรณีดังกล่าวจึงสมควรกระทำด้วยความระมัดระวังและควรกำหนดกลไกและเงื่อนไขในการกระทำดังกล่าวเพื่อมิให้กระทบกระเทือนสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเกินสมควร

(7) อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานในการยึดหรืออายัดบรรดาสื่อช่วยพฤติกรรมอันตราย และทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องหรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือได้มาจากการกระทำความผิด (ร่างมาตรา 24⁷²) และกำหนดวิธีการดำเนินการกับสื่อช่วยพฤติกรรมอันตราย (ร่างมาตรา 27⁷³ และร่างมาตรา 28⁷⁴)

⁷² **มาตรา 24** ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุช่วยพฤติกรรมอันตราย พ.ศ.

“ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจยึดหรืออายัดบรรดาวัตถุหรือสิ่งลามกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 หรือวัตถุช่วยพฤติกรรมอันตราย และทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องหรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือได้มาจากการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 หรือตามพระราชบัญญัตินี้ไว้ เพื่อเป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้จนกว่าพนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องหรือจนกว่าคดีถึงที่สุดแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะเป็นของผู้กระทำความผิดหรือเป็นของผู้มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็ตาม”

⁷³ **มาตรา 27** ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุช่วยพฤติกรรมอันตราย พ.ศ.

“บรรดาวัตถุหรือสิ่งลามกตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 287 หรือวัตถุช่วยพฤติกรรมอันตราย รวมทั้งทรัพย์สินที่เกี่ยวข้อง หรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือได้มาจากการกระทำความผิดดังกล่าว ได้รับเสียทั้งสิ้น ไม่ว่าจะมีค่าขอหรือจะมีผู้ตกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่”

⁷⁴ **มาตรา 28** ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุช่วยพฤติกรรมอันตราย พ.ศ.

“ภายใต้บังคับมาตรา 20 บรรดาทรัพย์สินอื่นๆ นอกจากเงินที่ศาลพิพากษาหรือสั่งให้รับตาม มาตรา 27 ให้ตกเป็นของแผ่นดิน แต่บรรดาวัตถุหรือสิ่งลามกตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 287 หรือสื่อ

เป็นการบัญญัติยกเว้นหลักการในเรื่องดังกล่าวตามที่ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 32⁷⁵ เรื่องทรัพย์ที่กฎหมายกำหนดให้ริบ ซึ่งโดยหลักตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญานั้น ทรัพย์ที่จะริบได้จะต้องเป็นทรัพย์ที่ทำขึ้นหรือมีไว้เป็นความผิดเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ในส่วนของสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กนั้น มีเฉพาะกรณีสื่อลามกเท่านั้นที่กฎหมายกำหนดให้ริบได้ เนื่องจากเป็นทรัพย์ที่ประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติให้การผลิตเป็นความผิด อย่างไรก็ตาม ผู้ครอบครองสื่อลามกไว้กฎหมายย่อมคุ้มครองตามหลักสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวและสิทธิในทรัพย์สิน เนื่องจากกฎหมายมิได้บัญญัติให้การครอบครองสื่อลามกเป็นความผิด นอกจากนี้ ในกรณีของสื่อที่ไม่เหมาะสมนั้นก็ไม่พบว่ากฎหมายได้บัญญัติควบคุมหรือกำหนดให้เป็นความผิดแต่อย่างใด ดังนั้น การบัญญัติมาตรการดำเนินการเกี่ยวกับวัตถุวิญญูติกรรมอันตรายตามที่บัญญัติในกรณีดังกล่าวนี้ ผู้เขียนมีความเห็นว่าอาจเข้ามามีบทบาทในการแก้ไขปัญหาคาการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้าและการทำให้แพร่หลายซึ่งสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นได้ ซึ่งร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุวิญญูติกรรมอันตราย พ.ศ. ได้กำหนดมาตรการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

วัตถุวิญญูติกรรมอันตราย หรือทรัพย์สินที่มีไว้เป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นให้ทำลายเสียทั้งสิ้น”

⁷⁵ **มาตรา 32 ประมวลกฎหมายอาญา** บัญญัติว่า

“ทรัพย์สินใดที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่า ผู้ใดทำหรือมีไว้เป็นความผิด ให้ริบเสียทั้งสิ้น ไม่ว่าเป็นของผู้กระทำความผิด และมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่”

มาตรา 33 ประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า

“ในการริบทรัพย์สิน นอกจากศาลจะมีอำนาจริบตามกฎหมายที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ริบทรัพย์สินดังต่อไปนี้อีกด้วย คือ

- (1) ทรัพย์สินซึ่งบุคคลได้ใช้ หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด หรือ
- (2) ทรัพย์สินซึ่งบุคคลได้มาโดยได้กระทำความผิด

เว้นแต่ทรัพย์สินเหล่านั้นเป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจช่วยในการกระทำความผิด”

มาตรา 35 ประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า

“ทรัพย์สินซึ่งศาลพิพากษาให้ริบให้ตกเป็นของแผ่นดิน แต่ศาลจะพิพากษาให้ทำให้ทรัพย์สินนั้นใช้ไม่ได้หรือทำลายทรัพย์สินนั้นเสียก็ได้”

บรรดาวัตถุหรือสิ่งลามกตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 287 หรือวัตถุชั่ว
 ยุพฤติกรรมอันตราย รวมทั้งทรัพย์สินที่เกี่ยวข้อง หรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือได้มา
 จากการกระทำความผิดดังกล่าว ให้ริบเสียทั้งสิ้น (ร่างมาตรา 27)

ทรัพย์สินอื่นๆ นอกจากเงินที่ศาลพิพากษาหรือสั่งให้ริบตามมาตรา 27 ให้
 ทรัพย์สินเหล่านั้นตกเป็นของแผ่นดิน (ร่างมาตรา 28)

สื่อชั่ว ยุพฤติกรรมอันตราย หรือทรัพย์สินที่มีไว้เป็นความผิดตาม
 พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นให้ทำลายเสียทั้งสิ้น (ร่างมาตรา 28)

**(8) อำนาจศาลในการสั่งห้ามผู้กระทำความผิดประกอบอาชีพหรือให้
 รอกำหนดโทษไว้ หรือกำหนดโทษแต่รอกำหนดโทษไว้ ให้ศาลมีคำสั่งคุมประพฤติ
 (ร่างมาตรา 29 ⁷⁶)**

การกำหนดให้ศาลมีดุลพินิจในการสั่งห้ามประกอบอาชีพนั้นเมื่อจำเลยได้
 กระทำความผิดโดยอาศัยโอกาสจากการประกอบอาชีพนั้น กรณีดังกล่าวนี้เป็นการกำหนดให้
 ศาลเป็นองค์กรที่เข้ามามีบทบาทในการตรวจสอบและแก้ไขปัญหาดังกล่าว เนื่องจากใน
 ปัจจุบัน มีการผลิตสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมโดยอาศัยโอกาสจากการประกอบอาชีพ เช่น
 ผู้ผลิตสื่อประเภทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อประเภชดีและวีซีดีต่างๆ ซึ่งสื่อดังกล่าวนั้น
 สามารถซื้อหาได้โดยง่ายตามท้องตลาดและมีแพร่หลายโดยทั่วไป ซึ่งกรณีนี้สะท้อนให้เห็นถึง
 ความล้มเหลวในการใช้บังคับกฎหมายเพื่อควบคุมสื่อ ดังนั้น ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า การเปิด
 โอกาสให้องค์กรตุลาการ ซึ่งเป็นองค์กรที่มีความเป็นกลางเข้ามาตรวจสอบและใช้ดุลพินิจว่า
 จำเลยได้กระทำความผิดโดยอาศัยโอกาสจากการประกอบอาชีพหรือไม่จึงเป็นเรื่องที่มีความ
 เหมาะสมและจำเป็นในการที่จะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมาก
 ขึ้น ซึ่งการบัญญัติลักษณะดังกล่าวในร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุชั่วยุพฤติกรรม
 อันตราย พ.ศ. นี้ น่าจะเข้ามามีบทบาทลดสาเหตุการกระทำความผิดให้สามารถดำเนินการ

⁷⁶ **มาตรา 29** ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุชั่วยุพฤติกรรมอันตราย พ.ศ.

ในกรณีที่ศาลเห็นว่าจำเลยกระทำความผิดโดยอาศัยโอกาสจากการประกอบอาชีพหรือ
 วิชาชีพ หรือเนื่องจากการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ และเห็นว่าหากผู้นั้นประกอบอาชีพหรือวิชาชีพนั้นต่อไป
 อาจจะทำผิดเช่นนี้อีก เมื่อศาลเห็นสมควรหรือพนักงานอัยการมีคำขอศาลจะสั่งไว้ในคำพิพากษาห้าม
 ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพนั้นไม่เกินห้าปีนับแต่วันพ้นโทษไปแล้วก็ได้ในกรณีที่ศาลพิพากษาให้รอ
 การกำหนดโทษไว้หรือกำหนดโทษแต่รอกำหนดโทษ ให้ศาลมีคำสั่งให้ดำเนินการคุมประพฤติต่อไปด้วย

ถึงต้นเหตุของปัญหาได้ และเป็นกรณีการจำกัดสิทธิของประชาชนที่มีความเหมาะสมและชอบด้วยเหตุผล ถึงแม้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และรัฐธรรมนูญทุกฉบับจะบัญญัติรับรองเสรีภาพในการประกอบอาชีพ⁷⁷ ไว้ก็ตาม เนื่องจากโดยลักษณะของการผลิตและค้ารวมถึงการทำให้แพร่หลายซึ่งสื่อลามกนั้น เป็นเรื่องที่มีผลกระทบที่ร้ายแรงต่อสังคม ทั้งยังอาจมอมเมาเด็กและเยาวชนซึ่งจะเติบโตเป็นอนาคตที่สำคัญของประเทศต่อไปได้ โดยที่การจำกัดดังกล่าวนั้นเป็นการห้ามประกอบอาชีพโดยมีระยะเวลาจำกัดเพียงห้าปีเท่านั้น กรณีจึงไม่ถือว่าเป็นการจำกัดเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองไว้โดยเกินสมควรกว่าเหตุแต่อย่างใด นอกจากนี้ การบัญญัติให้นำมาตรการคุมประพฤติมาใช้กับผู้กระทำความผิดในกรณีที่ศาลพิพากษาให้รอการกำหนดโทษไว้ หรือกำหนดโทษแต่รอการลงโทษไว้ ให้ศาลมีคำสั่งให้ดำเนินการคุมความประพฤติต่อไปด้วย ก็น่าจะส่งผลให้สามารถแก้ไขปัญหาในกรณีดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกัน

(9) การกำหนดมาตรการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดและการกำหนดให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับสื่อช่วยยุติกรรมอันตรายเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายฟอกเงิน (ร่างมาตรา 30)

ผู้เขียนมีความเห็นว่า การบัญญัติกฎหมายในลักษณะดังกล่าวนี้จะส่งผลดีต่อการจัดการกับผู้กระทำความผิดในลักษณะองค์กรได้ เนื่องจากเมื่อการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นความผิดมูลฐานตามที่กฎหมายฟอกเงินระบุไว้แล้ว ก็จะส่งผลให้สามารถนำมาตรการต่างๆ ตามที่ระบุไว้ในกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้ด้วย ซึ่งมาตรการพิเศษตามกฎหมายฟอกเงินนั้น เช่น การกำหนดให้ผู้กระทำความผิดนอกราชอาณาจักรต้องรับโทษในราชอาณาจักร⁷⁸ ซึ่งมาตรการดังกล่าวนี้เป็นไปในลักษณะเดียวกับที่บัญญัติไว้ในร่างฯ มาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ ความรับผิดชอบของผู้สนับสนุนการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน⁷⁹ ความรับผิดชอบของผู้สมคบกันเพื่อกระทำความผิดตั้งแต่สองคนขึ้นไป มาตรการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน⁸⁰ ที่ระบุให้มีการตรวจสอบและรายงานธุรกรรมหาก

⁷⁷ มาตรา 43 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 บัญญัติว่า

⁷⁸ มาตรา 6 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

⁷⁹ มาตรา 7 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

⁸⁰ มาตรา 49 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

เหตุอันควรเชื่อว่ามีทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้คณะกรรมการธุรกรรมมีอำนาจสั่งยึดและอายัดทรัพย์สินนั้นไว้ได้ชั่วคราว และหากปรากฏหลักฐานว่าทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ให้เลขาธิการส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณาเพื่อยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินโดยเร็ว ซึ่งมาตรการดำเนินการทางทรัพย์สินดังกล่าวนี้จะส่งผลดีเป็นอย่างมากต่อการปราบปรามอาชญากรรมที่มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรมเนื่องจากส่งผลให้ผู้กระทำความผิดไม่มีทรัพย์สินเพื่อใช้ในการประกอบอาชญากรรมต่อไปได้อีกในอนาคต

อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า ร่าง มาตรา 28 มีลักษณะของการบัญญัติที่ใกล้เคียงกับ มาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ที่บัญญัติให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตกเป็นของแผ่นดิน อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้น สามารถเข้าไปดำเนินการทางทรัพย์สินถึงทรัพย์สินที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพหรือเปลี่ยนรูปไปแล้วด้วย ซึ่งร่างมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุช่วยยุติกรรมอันตรายไม่มีมาตรการดำเนินการดังกล่าว ดังนั้นจึงมีความเห็นว่าการบัญญัติให้การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จึงเป็นมาตรการที่จะเข้ามาแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

(10) การกำหนดให้มีคณะกรรมการเป็นองค์กรหลักในการดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับวัตถุช่วยยุติกรรมอันตราย (ร่างมาตรา 10⁸¹)

⁸¹ **มาตรา 10** คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดแผนงานและมาตรการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับวัตถุช่วยยุติกรรมอันตราย

(2) วางโครงการและดำเนินการ ตลอดจนสั่งให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับวัตถุช่วยยุติกรรมอันตราย

(3) เฝ้าระวังและประสานงานการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับวัตถุช่วยยุติกรรมอันตราย

(4) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการหรืองานแผนงานหรือโครงการของส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับวัตถุช่วยยุติกรรมอันตราย

การกำหนดให้มีคณะกรรมการดังกล่าวในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้นั้น เป็นการช่วยแก้ไขปัญหาการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมโดยเป็นการจัดตั้งองค์กรซึ่งเป็นกลไกในเชิงบริหารที่จะสามารถช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากคณะกรรมการดังกล่าวนั้น ประกอบด้วยตัวแทนบุคคลจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์จากหลากหลายอาชีพ โดยที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์แต่งตั้งไม่เกินห้าคน โดยอย่างน้อยสามคนโดยมีการแต่งตั้งจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านจิตวิทยา จิตเวช หรืออาชญาวิทยา

ซึ่งการกำหนดการบริหารในรูปแบบของคณะกรรมการนี้ ผู้เขียนมีความเห็นว่า อาจทำให้เกิดผลดีในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในทางปฏิบัติ โดยการประชุมปรึกษาและการแก้ไข

(5) วางหลักเกณฑ์การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(6) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับวัตถุอันตรายในสถานประกอบการหรือสถานที่อื่นใด และกำหนดให้สถานที่ซึ่งใช้ในการประกอบธุรกิจใดๆ เป็นสถานประกอบการที่อยู่ภายใต้บังคับของมาตรการดังกล่าว

(7) สนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน รวมทั้งประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามวัตถุอันตราย

(8) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

มาตรา 11 คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการหรือทำการใดๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งให้คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ให้นำบทบัญญัติมาตรา 9 มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานโดยอนุโลม

ปัญหาดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น โดยในร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการไว้ให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการวางนโยบายในเชิงบริหารไว้หลายประการ เช่น อำนาจหน้าที่ในเรื่องเกี่ยวกับการกำหนดแผนงานและมาตรการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับวัตถุอันตราย การวางโครงการและดำเนินการ ตลอดจนสั่งให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสิ่งวัตถุอันตราย เวิร์ดและประสานงานการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับวัตถุอันตราย เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการหรืองานแผนงาน หรือโครงการของส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับวัตถุอันตราย วางหลักเกณฑ์การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับสิ่งวัตถุอันตรายในสถานประกอบการหรือสถานที่อื่นใด และกำหนดให้สถานที่ซึ่งใช้ในการประกอบธุรกิจใดๆ เป็นสถานประกอบการที่อยู่ภายใต้บังคับของมาตรการดังกล่าว รวมถึงสนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน รวมทั้งประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามสิ่งวัตถุอันตราย นั้น เป็นการกำหนดโครงสร้างกลไกในเชิงบริหารที่สามารถส่งผลให้การปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้สามารถบรรลุผลในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ซึ่งการรวมกลุ่มในรูปแบบของคณะกรรมการนั้นมีข้อดีคือ ทำให้เกิดการรวมพลังจากกลุ่มบุคคลผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในเรื่องดังกล่าว (Synergy) ซึ่งทำให้เกิดผลรวมของงานที่เกิดจากการทำงานเป็นกลุ่มมากกว่าผลรวมของงานที่เกิดจากต่างคนต่างทำ ซึ่งโดยหลักการของการมี คณะกรรมการในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้นั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า การมี คณะกรรมการดังกล่าวจะสามารถที่จะช่วยแก้ไขปัญหาลักษณะการกระทำความผิดเกี่ยวกับสิ่งวัตถุอันตรายได้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากการมีบทบัญญัติให้คณะกรรมการเป็นองค์กรกลางที่คอยสอดส่องดูแลไม่ให้เกิดการกระทำความผิดรวมทั้งเป็นองค์กรหลักที่เป็นหน่วยงานที่คอยประสานงานและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงการกำหนดนโยบายในเชิงการป้องกันและการแก้ไขปัญหาไว้หลายประการ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุอันตราย พ.ศ. จะมีมาตรการทางกฎหมายหลายประการที่น่าจะเป็นประโยชน์ในการที่จะเข้ามาแก้ปัญหาและมีส่วนช่วยในการแก้ไขปัญหาที่ล้าสมัยและไม่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้อย่างมี

ประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นก็ตาม แต่ผู้เขียนมีข้อสังเกตและข้อควรพิจารณาเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุอันตราย พ.ศ. บางประการ ดังต่อไปนี้

(1) การกำหนดหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุอันตราย พ.ศ. ยังไม่มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติตามทีบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุอันตราย พ.ศ.

โดยหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีความมุ่งหมายเพื่อคุ้มครองเด็กจากการรับรู้ข้อมูลที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก ดังนั้นบทบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุอันตราย พ.ศ. ควรเป็นไปเพื่อคุ้มครองเด็กจากการรับรู้ข้อมูลที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กเท่านั้น โดยต้องเป็นการบัญญัติที่ไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิและเสรีภาพของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิและเสรีภาพของผู้บรรลุนิติภาวะแล้ว ในอันที่จะเลือกรับข้อมูลข่าวสาร เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น รวมถึงสิทธิในทางทรัพย์สิน ของบุคคลดังกล่าว เนื่องจากเป็นสิทธิเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติรับรองและคุ้มครองไว้ อีกทั้งผู้บรรลุนิติภาวะแล้วย่อมมีวิจรรย์ญาณในการที่จะพิจารณาว่าสื่อใดมีความเหมาะสมต่อการนำมาเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตหรือไม่ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้แล้ว เห็นว่า ในส่วนของการควบคุมสื่อลามกในส่วนของการผลิตและการทำให้แพร่หลายซึ่งสื่อลามกในกรณีทั่วไปนั้น มีประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 บัญญัติในเรื่องดังกล่าวไว้แล้ว โดยหากพิจารณาแล้วเห็นว่าบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวมีความไม่เหมาะสมในเรื่ององค์ประกอบของความผิดหรือเรื่องอัตราโทษ หรือไม่เหมาะสมด้วยประการอื่นใด ก็ควรบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัตินี้ดังกล่าวต่อไป โดยไม่ควรมีหลักการและเหตุผลในการควบคุมสื่อลามกเพื่อคุ้มครองบุคคลทั่วไปในสังคมไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ควรมีหลักการและเหตุผลในการเพื่อคุ้มครองเด็กจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเป็นการเฉพาะ โดยมีความเห็นเพิ่มเติมว่า มีร่างบทบัญญัติที่ไม่ต้องด้วยหลักการและเหตุผลที่มุ่งคุ้มครองเด็กจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม เช่น การบัญญัติกฎหมายในลักษณะที่กำหนดให้ผู้ครอบครองวัตถุอันตรายเป็นความผิดและต้องรับโทษตามที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ระบุไว้ (ร่างฯ มาตรา 13) ซึ่งเมื่อพิจารณาทบทบัญญัติดังกล่าวแล้ว จะเห็นได้ว่า การครอบครองวัตถุอันตรายไว้เพื่อใช้เป็นการส่วนตัวแล้วย่อมไม่ส่งผลให้เกิดการแพร่หลายหรือทำให้เกิดพฤติกรรมกรรมการลอกเลียนแบบ แต่อย่างใด ดังนั้น จึงไม่มีลักษณะเป็นการยั่วให้

พฤติกรรมอันตรายของเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นกรณีที่กฎหมายให้ความคุ้มครองและมุ่งหมายให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดตามกฎหมาย นอกจากนี้ การบัญญัติในลักษณะดังกล่าว อาจเป็นการบัญญัติกฎหมายที่ขัดต่อเสรีภาพในทางทรัพย์สินตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 41 บัญญัติรับรองไว้ นอกจากนี้ การครอบครองไว้เพียงเพื่อใช้เป็นการส่วนตัวโดยไม่มีวัตถุประสงค์ทำให้เผยแพร่ไปในวงกว้างแล้ว กรณีดังกล่าวย่อมไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคลอื่น กรณีจึงเป็นการไม่สมควรที่ผู้ครอบครองวัตถุช่วยุพฤติกรรมอันตรายจะต้องได้รับโทษตามที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้บัญญัติไว้ โดยมีความเห็นว่าในส่วนของบันทึกหลักการและเหตุผลควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้มีลักษณะมุ่งคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างชัดเจน โดยไม่กระทบกระเทือนต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลผู้บรรลุนิติภาวะแล้วตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติรับรองไว้ด้วย

(2) การกำหนดบทนิยามของสื่อที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นความผิดตามที่บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้นั้นยังไม่มี ความชัดเจนและอาจก่อให้เกิดปัญหาในการใช้บังคับกฎหมายและเข้าซ้อนของกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้

การบัญญัตินิยามของคำว่า “วัตถุช่วยุพฤติกรรมอันตราย” ตามที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา 3 นั้นยังไม่มี ความชัดเจน ซึ่งผู้เขียนมีความเห็นว่า ควรกำหนดนิยามของ “วัตถุช่วยุพฤติกรรมอันตราย” ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เนื่องจากการกำหนดบทนิยามดังกล่าวนั้นส่งผลโดยตรงต่อความรับผิดของบุคคลในทางอาญา จึงควรบัญญัติถึงลักษณะและประเภทของวัตถุช่วยุพฤติกรรมอันตราย ให้มีความชัดเจนและครอบคลุมถึงสื่อที่กฎหมายมีวัตถุประสงค์จะควบคุมให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งจากถ้อยคำในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ให้นิยามของคำว่า “วัตถุช่วยุพฤติกรรมอันตราย ” ไว้ว่า

“วัตถุช่วยุพฤติกรรมอันตราย” หมายความว่า เอกสาร ภาพ ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ รูปรอย ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ วัสดุบันทึกภาพ วัสดุบันทึกข้อมูล วัสดุบันทึกเสียง เสียงหรือถ้อยคำทางโทรทัศน์ ข้อความ ข้อมูล ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าจะอยู่ในสื่อชนิดใด ที่กระตุ้น ส่งเสริม หรือช่วยุให้เกิดหรือโดยประการที่ที่น่าก่อให้เกิด

- (1) การกระทำวิปริตทางเพศ
- (2) กิจกรรม ความสัมพันธ์หรือการกระทำทางเพศกับเด็ก หรือการกระทำทางเพศของเด็ก
- (3) การกระทำทารุณกรรมต่อเด็ก

(4) การฆ่าตัวตาย

(5) การใช้ยาเสพติด

(6) การกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ลักษณะ 1 ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ลักษณะ 1/1 ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย ลักษณะ 4 ความผิดเกี่ยวกับศาสนา และลักษณะ 9 ความผิดเกี่ยวกับเพศ หรือ

(7) การใช้ความรุนแรงที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต

ซึ่งจากนิยามของคำว่าวัตถุอันตราย พุทธิกกรรมอันตราย ตามที่กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เสนอนั้นยังไม่มีข้อความชัดเจนและมีปัญหาหลายประการ เช่น การบัญญัติว่า “โดยประการที่น่าจะก่อให้เกิด” พุทธิกกรรม ตาม (1) ถึง (7) นั้น อาจมีปัญหาตามมาว่า ทำให้กฎหมายขาดความชัดเจน เนื่องจากโดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดการกระทำความผิดทั้งเจ็ดประการดังกล่าว นั้น ขึ้นอยู่กับอัตวิสัยของแต่ละผู้ใช้และผู้ตีความกฎหมายแต่ละคน ซึ่งอาจก่อให้เกิดดุลพินิจในการใช้และการตีความกฎหมายที่มากเกินไป กรณีดังกล่าวจึงไม่อาจก่อให้เกิดความมั่นคงแห่งสิทธิของบุคคลได้ เช่น การมีรูปภาพรูปหนึ่งผู้ครอบครองไม่อาจแน่ใจได้ว่า ภาพดังกล่าวนี้เป็นภาพที่ส่งเสริม ยั่วยุ ก่อให้เกิดหรือโดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดการใช้ความรุนแรงหรือไม่ ทั้งนี้ เพราะขึ้นอยู่กับอัตวิสัยของแต่ละคน ดังนั้น ในกรณีนี้ ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า การกำหนดค่านิยามในลักษณะดังกล่าว นั้น ควรจะบัญญัติให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายที่มีโทษทางอาญา และมีอัตราโทษที่ค่อนข้างสูง ซึ่งลักษณะของการกระทำที่จะเป็นความผิดและมีโทษในทางอาญานั้น ควรลักษณะการกระทำจะเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ให้ชัดเจนด้วย

นอกจากนี้ การกำหนดบทนิยามของสื่อที่จะเป็นความผิดอาจก่อให้เกิดปัญหาในการใช้บังคับกฎหมายและอาจก่อให้เกิดความซ้ำซ้อนของกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้

เมื่อวิเคราะห์ในส่วนเนื้อหาของร่างฯ ฉบับดังกล่าวแล้วเห็นว่า เมื่อพิจารณาจากบทนิยามของคำว่า “วัตถุอันตราย พุทธิกกรรมอันตราย” หมายความว่า เอกสาร ภาพ ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ รูปรอย ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ วัสดุบันทึกภาพ วัสดุบันทึกข้อมูล วัสดุบันทึกเสียง เสียงหรือถ้อยคำทางโทรศัพท์ ข้อความ ข้อมูล ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าจะอยู่ในสื่อชนิดใดที่แสดงถึงลักษณะ และกระตุ้น ส่งเสริม หรือยั่วยุ ให้เกิดหรือโดยประการที่น่าจะก่อให้เกิด การกระทำความผิดดังกล่าว นั้น เห็นว่าอาจมีความซ้ำซ้อนกับกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ได้ เช่น ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 นอกจากนี้ อาจมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาว่า

การกำหนดบทนิยามในลักษณะดังกล่าวนั้นอาจมีความไม่ชัดเจนแน่นอนในเชิงของการใช้บังคับกฎหมาย เนื่องจากการที่จะพิจารณาว่าสื่อดังกล่าวได้ก่อให้เกิดผลเป็นการกระตุ้น ส่งเสริม หรือยับยู่ให้เกิดหรือโดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดการกระทำดังกล่าวหรือไม่นั้น ย่อมมิได้ขึ้นอยู่กับตัวสื่อดังกล่าวเพียงด้านเดียวแต่ยังขึ้นอยู่กับบุคคลผู้ได้รับข้อมูลจากสื่อดังกล่าวด้วย โดยผลที่เกิดจากการบริโภคสื่อที่มีลักษณะเดียวกันของบุคคลที่แตกต่างกันย่อมไม่เท่าเทียมกันในทุกกรณี ทั้งนี้ จึงไม่อาจกำหนดลักษณะเนื้อหาของสื่อให้ความชัดเจนแน่นอนได้ว่าสื่อที่มีร้ายแรงเพียงใดจึงจะก่อให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ดังนั้น ประเด็นเรื่องของการกำหนดขอบเขตในเชิงเนื้อหาของสื่อที่กฎหมายมีวัตถุประสงค์ในการควบคุมจึงเป็นประเด็นสำคัญที่จะต้องมีการพิจารณาวิเคราะห์โดยละเอียดต่อไป

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากสิ่งที่นิยามได้ระบุไว้นั้น ให้มีความหมายถึง ข้อมูล และข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ด้วยนั้น โดยลักษณะของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ด้วยนั้นเป็นเพียงชุดคำสั่งหรือพลังงานรูปแบบหนึ่ง ซึ่งอยู่ในรูปแบบของอิเล็กทรอนิกส์ โดยเป็นสิ่งที่ไม่มีรูปร่าง ไม่สามารถจับต้องได้ โดยพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายของคำว่า

“**สิ่ง**” หมายถึง ของต่างๆ โดยไม่จำกัดว่ามีชีวิตหรือไม่มีชีวิต ภาวะ ความมี ความเป็น

“**วัตถุ**” หมายถึง สิ่งของ

“**สิ่งของ**” หมายถึง วัตถุต่างๆ

“**สื่อ**” หมายถึง ติดต่อกันถึงกัน เช่น สื่อความหมาย ชักนำให้รู้จักกัน

ดังนั้น การใช้คำว่า “ วัตถุ ” อาจไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ในลักษณะดังกล่าว เนื่องจาก สิ่งของนั้น ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Thing ซึ่งจะต้องเป็นสิ่งที่มีความหมาย และสามารถจับต้องได้ด้วย ดังนั้น จึงเห็นควรใช้คำว่า “สื่อ” แทนที่คำว่า “วัตถุ” ในหลักการของกฎหมายฉบับนี้ รวมถึงในส่วนของเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุอันตรายด้วยพฤติกรรมอันตรายทั้งฉบับ เนื่องจากเห็นว่า จะทำให้ครอบคลุมในเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัตินี้ เนื่องจากทุกอย่างที่สามารถสื่อความหมายได้จะเข้านิยามของคำว่า “สื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม” ทั้งหมด ทั้งนี้ อีกทั้งสามารถสื่อความหมายได้ตรงกับการให้ความหมายของคำว่า “สื่อ” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ระบุไว้ อีกด้วย อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาในส่วนเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้แล้ว จะเห็นว่ามาตราทั้งในเชิงการป้องกันและปราบปราม ดังนั้น จึงเห็นควรแก้ไขชื่อร่างพระราชบัญญัติ รวมถึงเหตุผลให้รวมถึงการปราบปรามวัตถุอันตรายด้วย

โดยที่การกำหนดนิยามของถ้อยคำดังกล่าวมีผลโดยตรงต่อความรับผิดชอบทางอาญาของบุคคล ซึ่งเมื่อพิจารณาจากร่างพระราชบัญญัติฉบับที่กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เสนอมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว เห็นว่า เป็นการกำหนดนิยามที่ไม่ชัดเจน ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนในส่วนของถ้อยคำที่ว่า “ไม่ว่าจะอยู่ในสื่อชนิดใดที่กระตุ้น ส่งเสริม หรือยั่วยุ ให้เกิดหรือโดยประการที่น่าจะก่อให้เกิด” ซึ่งถ้อยคำดังกล่าวนั้นส่งผลให้นิยามไม่มีลักษณะที่ชัดเจนแน่นอนและอาจส่งผลให้เกิดที่ก่อให้เกิดดุลพินิจในการตีความมากเกินไป ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า เห็นควรกำหนดนิยามให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยตัดถ้อยคำที่ว่า “โดยประการที่น่าจะก่อให้เกิด” ออก เนื่องจากเห็นว่า การกำหนดคำนิยามในลักษณะดังกล่าวย่อมเป็นการยากที่จะวินิจฉัยว่าสื่อที่มีลักษณะเช่นใดน่าจะกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมดังกล่าวใน (1)-(7) ได้ นอกจากนี้ เห็นควรเพิ่มถ้อยคำที่ว่า “ที่แสดงถึงลักษณะและกระตุ้น ส่งเสริม หรือยั่วยุ ให้เกิด” เนื่องจากสิ่งที่จะเป็นสื่อยั่วยุพฤติกรรมอันตรายเป็นผลให้เกิดอันตรายต่อผู้รับรู้อีกดังกล่าวนั้นน่าจะเป็นสื่อที่มีการแสดงลักษณะ หรือแสดงออกให้เห็นถึงขั้นตอนและวิธีการอย่างชัดเจนด้วยแล้วเท่านั้น นอกจากนี้เห็นควรกำหนดให้ผลของการบริโภคสื่อดังกล่าวต้องมีผลทำให้เป็นการส่งเสริม หรือยั่วยุให้เกิดพฤติกรรมอันตรายด้วย เนื่องจากการกำหนดบทนิยามในกรณีดังกล่าวนี้มีผลโดยตรงต่อความรับผิดชอบทางอาญาและส่งผลให้ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษในอัตราที่ค่อนข้างสูงจากการกระทำความผิดดังกล่าว ดังนั้น จึงควรกำหนดบทนิยามให้มีความชัดเจนเพื่อให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าใจได้อย่างเป็นรูปธรรมว่า สื่อที่มีลักษณะอย่างไรเป็นวัตถุยั่วยุพฤติกรรมอันตราย ซึ่งอาจส่งผลให้ต้องรับผิดชอบหากได้กระทำการใดๆ ตามที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนแล้ว

นอกจากนี้ ตามที่ได้กล่าวไปแล้วเบื้องต้น ในส่วนของชื่อร่างและบันทึกเหตุผลว่า การใช้คำว่า “วัตถุ” อาจไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลบางประเภท เช่น ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ดังนั้น ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า ควรใช้คำว่า “สื่อ” แทนที่คำว่า “วัตถุ” ในบทนิยาม เนื่องจากจะครอบคลุมถึงสื่อทุกประเภทตามที่ได้ระบุไว้ในบทนิยามได้อย่างครบถ้วน

(3) การกำหนดบทนิยามของคำว่า “เด็ก” นั้น ไม่ต้องด้วยวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองเด็ก

สำหรับการกำหนดนิยามของคำว่า “เด็ก” นั้นตามร่างพระราชบัญญัติที่หน่วยงานเสนอมานั้น “เด็ก” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ และรวมถึงตัวแสดงในวัตถุยั่วยุพฤติกรรมอันตรายที่มีเนื้อหาหรือลักษณะทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นเด็ก นั้น เห็นว่าโดยที่

วัตถุประสงค์ของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองเด็กในสองกรณีคือ การคุ้มครองเด็กจากการเข้าไปเป็นตัวแสดงในสื่อลามก และเป็นการคุ้มครองเด็กจากการได้รับข้อมูลที่ ไม่เหมาะสมจากการบริโภคสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม ดังนั้น การที่กฎหมายให้คำนิยามของ เด็ก ให้หมายถึง บุคคลที่รวมถึงตัวแสดงในวิดีโอสิ่งยั่วยุพฤติกรรมอันตรายที่มีเนื้อหาหรือลักษณะ ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นเด็กนั้น เป็นการกำหนดให้สื่อสิ่งยั่วยุพฤติกรรมอันตรายที่ประกอบด้วยที่มีบุคคล ที่มีอายุสูงกว่าสิบแปดปีเป็นตัวแสดงในสื่อเป็นสื่อที่เป็นสื่อที่เป็นความผิดตามร่างพระราชบัญญัติฉบับ นี้ด้วย ซึ่งกรณีไม่ต้องด้วยวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองเด็กทั้งสองประการตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ข้างต้น ดังนั้น จึงเห็นควรกำหนดนิยามของคำว่า “เด็ก” ให้หมายถึงซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี บริบูรณ์เท่านั้น

(4) มีบทบัญญัติที่กระทบกระเทือนสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมากเกินไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวและสิทธิในการติดต่อสื่อสารถึงกัน โดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งเป็นสิทธิตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติรับรองไว้โดยการให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจอย่างกว้างขวาง เช่น
อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานในการเปิดหรือสั่งให้เปิดพัสดุภัณฑ์
จดหมาย หรือตู้ไปรษณีย์ภัณฑ์นั้น เพื่อเข้าถึง ตรวจสอบ และทำสำเนาข้อมูลหรือวัตถุที่มี
เหตุอันควรสงสัยว่าจะมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดหรือมีสื่อสิ่งยั่วยุพฤติกรรม
อันตราย (ร่างมาตรา 25)

โดยพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการเปิดหรือสั่งให้เปิดพัสดุภัณฑ์ จดหมาย หรือ ตู้ไปรษณีย์ภัณฑ์ เพื่อเข้าถึง ตรวจสอบ และทำสำเนาข้อมูลหรือวัตถุเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมี ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 287 หรือมีวัตถุสิ่งยั่วยุ พฤติกรรมอันตราย หรือมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการค้าการเผยแพร่วัตถุสิ่งยั่วยุพฤติกรรมอันตรายอยู่ในพัสดุ ภัณฑ์ จดหมาย หรือตู้ไปรษณีย์ภัณฑ์ไม่ว่าจะอยู่ในความครอบครองหรือควบคุมของบุคคลใด ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา 25 นั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ผ่านมาแทบทุกฉบับ ได้บัญญัติรับรองสิทธิ เสรีภาพของปวงชนชาวไทยในการติดต่อสื่อสารถึงกันโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งการจำกัดสิทธิและ เสรีภาพของปวงชนชาวไทยตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองไว้นั้น โดยหลักจะต้องกระทำโดย กฎหมายและจะต้องกระทำเท่าที่จำเป็นและสมควร ซึ่งโดยหลักแล้วการใช้อำนาจมหาชนในการที่ จะตรากฎหมายขึ้นเพื่อจำกัดสิทธิของประชาชนนั้น โดยคำนึงถึงประโยชน์ของสาธารณะเป็นหลัก

และประโยชน์ที่สาธารณะจะได้รับจะต้องคุ้มค่างับสิทธิเสรีภาพที่ปัจเจกชนสูญเสียไปด้วย สำหรับร่างมาตรานี้ ที่กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการเปิดหรือสั่งให้เปิดพัสดุภัณฑ์ จดหมายหรือตู้ไปรษณีย์ภักดิ์นั้น เพื่อเข้าถึง ตรวจสอบ และทำสำเนาข้อมูลหรือวัตถุที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 หรือมีสิ่งยั่วยุพฤติกรรมอันตราย หรือมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการค้าการเผยแพร่สิ่งยั่วยุพฤติกรรมอันตรายนั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า มีลักษณะที่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยเกินสมควรแก่เหตุ เนื่องจากการติดต่อสื่อสารระหว่างกันและสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวนั้นเป็นเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ และการบัญญัติให้เจ้าหน้าที่มีอำนาจในการเปิดหรือสั่งให้เปิดพัสดุภัณฑ์ จดหมายไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ระบบคอมพิวเตอร์ หรือฐานข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ของบุคคลใด หรือตู้ไปรษณีย์ภักดิ์นั้น เพื่อเข้าถึง ตรวจสอบ และทำสำเนาข้อมูลหรือวัตถุที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น เป็นเรื่องที่ไม่สมควรแก่เหตุและกระทบสาระสำคัญแห่งสิทธิของปัจเจกชนมากเกินไปและไม่สมควรมีบทบัญญัติในลักษณะดังกล่าว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

เนื่องจากในปัจจุบันมีสื่อที่มีลักษณะที่อาจช่วยทำให้เกิดพฤติกรรมอันตรายแพร่หลายอยู่ในสังคมทั่วไปเป็นจำนวนมาก โดยที่สื่อดังกล่าวนั้นสามารถซื้อขายได้ง่ายตามท้องตลาดไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ ซึ่งสื่อดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของเด็กบางคนให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม หรือการกระทำความผิดตามมาได้ โดยที่ปัญหาการกระทำความผิดของเด็กส่วนหนึ่งนั้นเป็นผลมาจากการที่เด็กได้รับข้อมูลที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก ซึ่งข้อมูลดังกล่าวนั้นสามารถส่งผลกระทบต่อเด็กทั้งด้านพฤติกรรมและพัฒนาการ จากที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อลามกกับความเสื่อมทางศีลธรรมในบทความของ Northwestern University School of Law พบว่า สื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมอาจมีส่วนก่อให้เกิดความเสื่อมทางศีลธรรมและเป็นสื่อที่ควรมีมาตรการทางกฎหมายในการควบคุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการออกกฎหมายควบคุมเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน เนื่องจากสื่อดังกล่าวอาจก่อให้เกิดความเสื่อมทางศีลธรรมต่อเด็กและเยาวชนและก่อให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมตามมาได้ เนื่องจากเด็กและเยาวชนเป็นบุคคลที่ยังไม่มีความสามารถในการปกป้องตนเองจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมดังกล่าว กรณีจะแตกต่างจากผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นบุคคลที่รัฐพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ใหญ่หรือบุคคลผู้บรรลุนิติภาวะแล้วเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการป้องกันตนเองและมีเสรีภาพเลือกที่จะตัดสินใจในการเลือกรับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยเจตจำนงที่เป็นอิสระ ซึ่งการจำกัดสิทธิดังกล่าวของผู้บรรลุนิติภาวะโดยหลักแล้วนั้น รัฐจะกระทำมิได้ เนื่องจากรัฐธรรมนูญได้บัญญัติรับรองเสรีภาพในทางทรัพย์สินและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการติดต่อสื่อสารถึงกันโดยชอบด้วยกฎหมายไว้ อีกทั้งยังรับรองในเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้ว่า เสรีภาพในการเลือกตัดสินใจเป็นส่วนหนึ่งของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Dignity Of Human)

อย่างไรก็ตาม การควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเพื่อวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนนั้น เป็นสิ่งที่มีความสมควรและจำเป็นในการที่รัฐจะต้องมีมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการคุ้มครองเด็ก ซึ่งอาจเลือกใช้มาตรการจัดประเภทของสื่อให้เหมาะสมกับผู้รับชมรับฟังในแต่ละช่วงอายุหรือที่เรียกกันว่าการจัดเรตติ้งและกำหนดให้มีการบังคับและส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ซึ่งการจัดประเภทของสื่อให้มีความเหมาะสมกับผู้รับฟังหรือรับชมในแต่ละช่วงอายุนั้นมีลักษณะเช่นเดียวกันกับที่พ่อแม่ใช้วิจารณญาณในการพิจารณาว่าสื่อใดที่มีคุณค่า มีความเหมาะสม หรือ

เป็นสื่อที่อาจก่อให้เกิดอันตรายในการรับรู้ต่อบุตรหลานของตน เนื่องจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเป็นสื่อที่เมื่อพิจารณาถึงสาระสำคัญของความเป็นเด็กแล้วมีลักษณะไม่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งอาจก่อให้เกิดการกระทำความผิดและพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กและเยาวชนตามมาได้

จากเหตุผลตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น สื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมจึงเป็นสื่อประเภทที่สมควรได้รับการควบคุมในทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นในขั้นตอนของการผลิตหรือการทำให้แพร่หลายและการเผยแพร่ไม่ว่าโดยวิธีการใดๆ ซึ่งจากที่ได้ศึกษาค้นคว้าในส่วนของกฎหมายสารบัญญัติของประเทศไทยนั้น ไม่พบว่ามีการกฎหมายที่เฉพาะระดับพระราชบัญญัติที่บัญญัติที่มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองเด็กจากการบริโภคสื่อที่มีลักษณะไม่เหมาะสมดังกล่าวโดยตรง โดยปรากฏแต่เพียงกฎหมายห้ามทำการค้าและการทำให้แพร่หลายซึ่งสื่อลามก ตามที่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 บัญญัติไว้เท่านั้น โดยบทบัญญัติมาตราดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการค้าและการทำให้แพร่หลายซึ่งสื่อลามกในกรณีทั่วไป โดยไม่มีมาตรการในการคุ้มครองเด็กโดยเฉพาะเป็นพิเศษแต่อย่างใด อีกทั้งยังมีมาตรฐานการคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่เท่าเทียมกับผู้ใหญ่ ซึ่งเมื่อศึกษาเปรียบเทียบกับตัวอย่างกฎหมายต่างประเทศ ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 3 นั้น พบว่า มีหลายประเทศได้บัญญัติควบคุมการค้าและการเผยแพร่สื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมให้แก่เด็กและเยาวชนไว้ในประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายเฉพาะระดับพระราชบัญญัติหลายฉบับ โดยมีลักษณะการกระทำความผิดและมีอัตราโทษที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังมีสื่อที่ไม่เหมาะสมอื่นๆ อีกหลายประเภทที่โดยลักษณะหรือเนื้อหาของสื่อดังกล่าวมิได้มีความรุนแรงถึงขนาดเป็นสื่อลามก อย่างไรก็ตาม อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อการรับรู้ของเด็กและเยาวชนเช่นเดียวกัน เช่น สื่อที่แสดงออกให้เห็นอย่างชัดเจนในเรื่องทางเพศ สื่อที่แสดงออกให้เห็นถึงการกระทำวิปริตทางเพศ สื่อที่แสดงให้เห็นถึงการใช้ความรุนแรงซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต สื่อที่แสดงถึงขั้นตอนและวิธีการใช้ยาเสพติด สื่อที่แสดงถึงขั้นตอนและวิธีการในการฆ่าตัวตาย เป็นต้น ซึ่งประเทศไทยยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายที่ชัดเจนและครอบคลุมเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อที่ไม่เหมาะสมตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นไว้ในประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายเฉพาะอื่นๆ แต่อย่างใด

นอกจากนี้ ในปัจจุบันยังไม่พบว่าประเทศไทยมีมาตรการอื่นใดเพื่อใช้ในการกีดกันกรองและป้องกันสิทธิของผู้บริโภคในได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อดังกล่าวไม่ให้สื่อดังกล่าวตกไปอยู่ในเงื้อมมือของเด็กและเยาวชน ซึ่งข้อมูลที่ไม่เหมาะสมเหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อจิตใจซึ่ง

อาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการที่เหมาะสมของเด็กและเยาวชนตามมาได้ ประกอบกับมาตรการจัดระดับลักษณะเนื้อหาของข้อมูลตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 ยังไม่สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในทางปฏิบัติ เนื่องจากไม่มีการกำหนดบทลงโทษทางอาญาในกรณีดังกล่าวไว้ อีกทั้งการจัดจำแนกประเภทของสื่อดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมถึงการควบคุมสื่อที่ไม่เหมาะสมในทุกประเภท โดยพบเพียงการกำหนดประเภทของสื่อให้เหมาะสมกับผู้รับฟังรับชมเพียงสื่อประเภทภาพยนตร์และวีดิทัศน์ตามที่พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 กำหนดให้มีโดยบัญญัติไว้ในกฎกระทรวงกำหนดประเภทของลักษณะภาพยนตร์ พ.ศ. 2552 เท่านั้น โดยสื่อสิ่งพิมพ์ซึ่งเป็นสื่อที่สามารถพบเห็นได้มากที่สุดนั้น ในปัจจุบันไม่มีกฎหมายเฉพาะควบคุมในเชิงเนื้อหาให้มีลักษณะลามกอนาจารหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีแต่อย่างใด สืบเนื่องจากการยกเลิกพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484 โดยพระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550 นอกจากนี้กฎหมายเฉพาะเพื่อควบคุมสื่อประเภทอื่นๆ ยังไม่มีกฎหมายที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพควบคุมในเชิงเนื้อหาของสื่อแต่อย่างใด ประกอบกับมาตรการทางกฎหมายในปัจจุบันที่ใช้ในการควบคุมสื่อดังกล่าวนั้น ยังไม่มีความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ไม่มีความครอบคลุม และไม่สามารถใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังจะเห็นได้จาก ธุรกิจการผลิตสื่อลามกประเภทต่างๆ ที่ยังคงเป็นธุรกิจที่ดำเนินกิจการกันอยู่อย่างต่อเนื่องและไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย สื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมประเภทต่างๆ ที่สามารถหาซื้อได้โดยง่าย และไม่มีแนวโน้มว่าปัญหาดังกล่าวจะหมดไปจากสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาพสังคมยุคปัจจุบันที่การติดต่อสื่อสารสามารถกระทำได้อย่างง่าย ผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อีกทั้งมีการกระทำความผิดกันเป็นกลุ่ม ขบวนการองค์กรในรูปแบบของการกระทำที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในรูปแบบขององค์กรอาชญากรรม และมีการนำเงินและทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดไปฟอกโดยการเปลี่ยนแปลงสภาพของทรัพย์สิน ทำให้ยากแก่การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะจับตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องร้องลงโทษ ประกอบกับโทษตามกฎหมายในการกระทำความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกในปัจจุบันมีอัตราโทษที่ต่ำมาก เมื่อเทียบกับผลประโยชน์ทางทรัพย์สินจำนวนมากมหาศาลที่จะได้รับตอบแทนจากการกระทำความผิดดังกล่าว อีกทั้ง ยังประสบปัญหาเกี่ยวกับเรื่องหลักเกณฑ์การตีความกฎหมายอาญาที่ศาลจะต้องตีความอย่างเคร่งครัด ซึ่งส่งผลให้เป็นการยากที่ผู้กระทำความผิดจะได้รับโทษตามกฎหมาย ดังนั้น จึงพบว่าผู้กระทำความผิดจำนวนมาก และมีผู้กระทำความผิดบางคนยังคงกระทำความผิดอยู่ต่อไปโดยเสี่ยงภัยที่จะรับโทษจากการกระทำความผิดดังกล่าว และแม้ว่าจะต้องรับโทษปรับหรือจำคุกจากการกระทำความผิดดังกล่าวก็ยังคงมีตัวการร่วมหรือให้บริวารกระทำความผิดดังกล่าวอยู่ต่อไปในระหว่างที่ตนได้รับโทษจำคุก

ดังนั้น จึงมีความเห็นว่า การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายหรือการเพิ่มมาตรการทางกฎหมายเพื่อเข้ามาเยียวยาหรือจัดการแก้ไขปัญหาในกรณีนี้ จึงเป็นเรื่องที่สมควรและจำเป็น เนื่องจากเห็นว่าปัญหาสังคมหลายประการเกิดจากการที่เด็กและเยาวชนได้รับข้อมูลข่าวสารหรือสื่อที่ไม่เหมาะสมโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศและความรุนแรงทางเพศ ซึ่งส่งผลมาจากการบริโภคสื่อลามก จนส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและการกระทำความผิดตามมาอีกหลายประการ เช่น ปัญหาความหมกมุ่นในเรื่องทางเพศ การตั้งครรภ์ในวัยเรียน เป็นต้น ซึ่งการมีกฎหมายเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมนั้น สามารถลดข้อบกพร่องของกฎหมายเฉพาะที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้ และจากการที่ได้ศึกษาร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุช่วยุพฤติกรรมอันตราย พ.ศ. ที่กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เสนอนั้น ได้มีการกำหนดบทนิยามของสื่อที่กฎหมายประสงค์จะควบคุม โดยบัญญัติคำนิยามของ “วัตถุช่วยุพฤติกรรมอันตราย” ไว้อย่างครอบคลุมและอาจก่อให้เกิดประโยชน์ในการควบคุมสื่อเพื่อวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น รวมถึงกำหนดบทลงโทษที่เหมาะสมกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีการกำหนดอัตราโทษปรับและจำคุกให้สูงขึ้น เพื่อเป็นการข่มขู่และป้องปรามมิให้มีการกระทำความผิดเนื่องจากการหวาดกลัวที่จะต้องถูกลงโทษในอัตราที่ค่อนข้างสูง นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดมาตรการทางอาญาอื่นๆ ที่สมควรและจำเป็นเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวอีกหลายกรณีในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนได้อย่างชัดเจน ครอบคลุม และมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น เช่น การกำหนดให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับวัตถุช่วยุพฤติกรรมอันตรายดังกล่าวเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซึ่งจะส่งผลให้มีการใช้มาตรการยึดและอายัดทรัพย์สินที่ได้มาและเกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดได้แม้ว่าทรัพย์สินนั้นจะได้เปลี่ยนแปลงสภาพหรือเปลี่ยนแปลงเจ้าของหรือผู้ครอบครองไปแล้วก็ตาม ซึ่งจะส่งผลให้ผู้กระทำความผิดไม่สามารถกระทำความผิดในครั้งต่อไปได้ เนื่องจากขาดปัจจัยที่จะใช้ในการกระทำความผิด เพราะได้มีการยึดอายัดทรัพย์สินที่มีและได้ใช้ในการกระทำความผิดไปหมดสิ้นแล้ว นอกจากนี้ ยังมีมาตรการอื่นๆ ที่สามารถเข้าไปจัดการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในเชิงป้องกันอีกหลายประการ เช่น มาตรการให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในเคหสถาน สถานที่หรือยานพาหนะใดๆ ที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า มีการกระทำความผิดเพื่อตรวจค้น ยึด หรืออายัดสื่อช่วยุพฤติกรรมอันตราย หรือวัตถุหรือสิ่งลามก หรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการ

กระทำความผิดดังกล่าว มาตรการให้ผู้กระทำความผิดนอกราชอาณาจักรต้องรับโทษในราชอาณาจักร มาตรการสมคบกันเพื่อกระทำความผิดต้องรับโทษ เป็นต้น

การมีพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามวัตถุร้ายวฤพฤติกรรมอันตรายนั้น อาจเข้ามามีบทบาทช่วยแก้ไขปัญหาและข้อบกพร่องของกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ซึ่งโดยหลักการของการมีกฎหมายฉบับดังกล่าวขึ้นมาเพื่อที่จะช่วยลดปัญหาความประพฤติเบี่ยงเบนและความประพฤติที่ไม่เหมาะสมของเด็กและเยาวชนในเรื่องความประพฤติที่ไม่เหมาะสมและการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนนั้น จึงเป็นเรื่องที่เหมาะสมประกอบกับกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน เช่น พระราชบัญญัติจัดการพิมพ์ พ.ศ.2550 พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 มีผลใช้บังคับกับสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเพียงบางลักษณะเท่านั้น อีกทั้งยังไม่พบว่า มีมาตรการเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพแต่อย่างใด ดังนั้น เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและการกระทำความผิดของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อการใช้บังคับกฎหมายให้ได้ผลจริงในทางปฏิบัติ จึงมีความเห็นว่า โดยหลักการของการมีร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้นเพื่อช่วยในการแก้ไขและเยียวยาปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนและการกระทำความผิดของเด็กจึงเป็นสิ่งที่สมควรและจำเป็นเพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ข้างต้นได้ โดยวัตถุประสงค์ของการมีร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวนี้ ควรเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเท่านั้น โดยมีควรก้าวล่วงไปจำกัดเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของบุคคลผู้บรรลุนิติภาวะแล้ว ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติรับรองสิทธิและเสรีภาพในเรื่องทรัพย์สิน เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเสรีภาพในเคหสถานไว้ ซึ่งรัฐก็มีหน้าที่จะต้องให้ความคุ้มครองโดยการไม่เข้าไปล่วงละเมิดสิทธิดังกล่าวด้วย

อย่างไรก็ตาม การแก้ไขปัญหามือถือลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมและการกระทำความผิดของเด็กและพฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กและเยาวชนนั้นไม่อาจแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างประสบความสำเร็จได้ด้วยวิธีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติกฎหมายให้มีความชัดเจน ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพแต่เพียงประการเดียว แต่ยังคงอาศัยมาตรการอื่นๆ ประกอบกันด้วย เช่น การใช้บังคับกฎหมายอย่างจริงจัง การส่งเสริมสถาบันครอบครัวให้มีความรักความอบอุ่นและมีการอบรมดูแลเด็กและเยาวชนในครอบครัวให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสม นอกจากนี้ยังต้องส่งเสริมสถาบันการศึกษาให้มีการอบรมสั่งสอนและให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนให้ตระหนักถึงพิษภัยของสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม โดยครูอาจารย์ย่อมมีหน้าที่ในการบอกกล่าวตักเตือนว่าสื่อดังกล่าวนี้ไม่เหมาะสมต่อการนำมาเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตอย่างไร เพราะเหตุใด

นอกจากนี้ ควรส่งเสริมการสร้างคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพให้แก่ผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อสารมวลชนให้มีวิจักษณ์ญาณในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อประเภทต่างๆ โดยไม่นำเสนอสื่อที่มีลักษณะที่ลามกและขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน นอกจากนี้ควรส่งเสริมบทบาทหน้าที่ให้หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างจริงจังเพื่อคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนและป้องกันเด็กและเยาวชนจากการกระทำความผิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจากการที่เด็กและเยาวชนได้รับข้อมูลที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีข้อเสนอและในเรื่องการแก้ไขปัญหาสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน ดังนี้

5.1. รัฐควรกำหนดขอบเขตของสื่อที่กฎหมายประสงค์จะควบคุมเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้ชัดเจนและมีมาตรฐานที่แตกต่างจากการคุ้มครองผู้บรรลุนิติภาวะแล้ว

การคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการได้รับข้อมูลที่มีลักษณะลามกและข้อมูลที่ไม่เหมาะสมนั้นควรมีมาตรฐานในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่แตกต่างจากผู้ใหญ่ เนื่องจากเมื่อพิจารณาลักษณะของความเป็นเด็กและเยาวชนแล้ว เด็กและเยาวชนเป็นบุคคลซึ่งมีความสามารถในการป้องกันตนเองจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมน้อยกว่าผู้ใหญ่ นอกจากนี้การพิจารณาว่าสื่อดังกล่าวนั้นเป็นสื่อลามกหรือสื่อที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กหรือไม่นั้น จึงไม่อาจใช้มาตรฐานเดียวกันกับผู้บรรลุนิติภาวะแล้วได้ ด้วยเหตุผลที่ว่าเด็กและเยาวชนไม่สามารถแยกแยะสิ่งปลอมแปลงหรือจินตนาการออกจากโลกของความเป็นจริงได้ดีเท่ากับผู้ใหญ่ อีกทั้งเด็กยังไม่สามารถแยกแยะความเป็นศิลปะหรือเรื่องราวที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาออกจากสื่อที่มีลักษณะลามกได้ อีกทั้งเป็นการยากที่จะระบุได้อย่างชัดเจนว่าสื่อที่มีลักษณะเช่นไรจึงจะมีผลก่อให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของบุคคล เนื่องจากขึ้นอยู่กับบุคคลผู้ได้รับข้อมูลจากสื่อดังกล่าวด้วยเช่นเดียวกัน จึงเป็นการยากที่จะระบุขอบเขตของสื่อว่าสื่อที่มีลักษณะเช่นใดจึงเป็นสื่อที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็กและเยาวชน อย่างไรก็ตาม เป็นที่ยอมรับกันจากการศึกษาและรายงานการวิจัยว่า สื่อลามก สื่อที่มีลักษณะอนาจาร และสื่อที่ไม่เหมาะสมทางเพศรวมถึงสื่อที่แสดงถึงความรุนแรงก็อาจก่อให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมซึ่งสมควรจำกัดควบคุมเพื่อวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองเด็ก ซึ่งเมื่อพิจารณาจากการศึกษากฎหมายต่างประเทศแล้วพบว่า มีการกำหนดบทนิยามของสื่อที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กไว้โดยตรงโดยกำหนดขอบเขตของสื่อที่กฎหมายกำหนดควบคุมไว้แตกต่างกัน เช่น บางประเทศบัญญัติ

ควบคุมสื่อลามก บางประเทศควบคุมไปถึงสื่อที่มีลักษณะอนาจารหรือสื่อที่แสดงในเห็นอย่างชัดเจนในเรื่องทางเพศด้วย

นอกจากนี้ยังพบว่ามีการบัญญัติบทนิยามเกี่ยวกับ “สื่อที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก” ไว้อย่างแตกต่างกันหลายหลายเช่นกัน โดยมีการใช้คำว่า “สื่อที่ไม่เหมาะสมต่อการรับรู้ของเด็กและเยาวชน” “สื่อที่มีเนื้อหาเป็นอันตรายต่อเด็กและเยาวชน (Harmful to Minors or Harmful to Juveniles)” หรือ “เนื้อหาต้องห้ามสำหรับเด็ก (Prohibited Content) ”

เมื่อพิจารณาจากกฎหมายของต่างประเทศแล้วเห็นว่าการกำหนดควบคุมสื่อที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็กและเยาวชนที่น่าสนใจและเห็นควรศึกษาเพิ่มเติมเพื่อกำหนดบทนิยามหรือขอบเขตของสื่อที่กฎหมายประสงค์จะบัญญัติควบคุมเพื่อวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมไว้ในกฎหมายไทย เช่น สิ่งที่น่าจะเป็นสิ่งซึ่งแสดงออกถึงการต่อต้านสังคมและความไร้ซึ่งจริยธรรมเหตุให้เกิดความรุนแรงหรือความป่าเถื่อนในตัวเด็ก หรือยุยงให้เด็กก่ออาชญากรรม สื่อที่แสดงให้เห็นถึงกิจกรรมที่มีลักษณะรุนแรงหรือโหดเหี้ยมอย่างมาก สิ่งที่น่าจะไปกระตุ้นหรือทำให้เด็กเห็นดีเห็นงามในการกระทำทั้งหลายที่จัดว่าเป็นความรุนแรง สื่อที่แสดงถึงการข่มขืนและการใช้ยาเสพติดที่ผิดกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น โดยไม่กระทบกระเทือนต่อสิทธิและเสรีภาพในการได้รับข้อมูลข่าวสารของบุคคลผู้บรรลุนิติภาวะแล้วซึ่งมีความสามารถในการป้องกันตนเองจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมอย่างเพียงพอ

นอกจากนี้ ผู้เขียนมีความเห็นว่า เห็นควรเพิ่มเติมสื่อบางลักษณะ เช่น

“สื่อที่ก่อให้เกิดความตื่นเต้นทางเพศ” เนื่องจากเรื่องทางเพศนั้นเป็นเรื่องใหม่สำหรับเด็กจึงอาจก่อให้เกิดความรู้สึกอยากรู้อยากเห็นและหากปรากฏสื่อที่มีลักษณะดังกล่าวไปถึงมือเด็กและเยาวชนแล้วย่อมทำให้เกิดความอยากรู้อยากลอง จนอาจส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่หมกมุ่นในเรื่องเพศ ดังนั้น การกำหนดนิยามในลักษณะดังกล่าวจึงเป็นกรณีที่น่าสนใจและน่าจะนำมาบัญญัติไว้เป็นส่วนหนึ่งของนิยามคำว่า “สิ่งยับยู่พฤติกรรมอันตราย” ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองเด็กจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.2 รัฐควรบัญญัติให้มีกฎหมายสารบัญญัติโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้ชัดเจนและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

ตามที่ได้กล่าวไปแล้วในส่วนของบทที่ 3 ว่าสาเหตุประการหนึ่งของการแพร่ระบาดของสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมนั้นมีสาเหตุประการหนึ่งมาจากการที่ยังไม่มีกฎหมายที่

ใช้บังคับที่ชัดเจนและครอบคลุมในการกระทำความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมใน
ทุกกรณี นอกจากนี้ กฎหมายที่มีอยู่ก็มีอัตราโทษต่ำและไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจ
ที่เปลี่ยนแปลงไปประกอบกับกฎหมายที่มีอยู่นั้นยังไม่มีการใช้บังคับอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น เพื่อให้การแก้ไขปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นได้อย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ
มากขึ้น จึงเห็นว่า รัฐควรบัญญัติกฎหมายขึ้นเพื่อใช้บังคับให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการ
แก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยอาจใช้แนวทางเดียวกับตัวอย่างกฎหมายต่างประเทศตามที่ได้ศึกษา
มาแล้วในบทที่ 3 ซึ่งผู้เขียนมีความเห็นว่า ประเทศไทยควรมีมาตรการทางกฎหมาย ดังต่อไปนี้

1. รัฐควรบัญญัติการห้ามการขายและเผยแพร่สื่อลามกและสื่อที่ไม่ เหมาะสมให้แก่เด็กและเยาวชนไว้ในประมวลกฎหมายอาญา

ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกันกับที่บัญญัติไว้ในตัวอย่างกฎหมายต่างประเทศตามที่ได้
ศึกษามา เช่น ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศสิงคโปร์ ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศ
เยอรมนี ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศฟินแลนด์ และประมวลกฎหมายอาญาของประเทศ
อินเดีย โดยบัญญัติในลักษณะดังนี้

-บัญญัติให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับการทำการค้าและการทำให้ แพร่หลายซึ่งสื่อลามกแก่เด็กและเยาวชนเป็นบทบัญญัติที่ทำให้ผู้กระทำความผิดต้องรับ โทษหนักขึ้น

โดยการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 287 เนื่องจากประเทศไทยมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการ
ห้ามทำการค้าและทำให้แพร่หลายซึ่งสื่อลามกอยู่แล้วตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา 287 อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยอาจเลือกบัญญัติกฎหมายอาญาเพื่อคุ้มครองเด็กและ
เยาวชนจากสื่อลามกโดยการบัญญัติในลักษณะเป็นการกระทำที่ทำให้ผู้กระทำความผิดต้องรับ
โทษหนักขึ้น โดยกฎหมายต่างประเทศตามที่ได้ศึกษามานั้นมีการมีการคุ้มครองเด็กและเยาวชน
โดยกำหนดอายุเด็กที่ได้รับความคุ้มครองไว้แตกต่างกัน ซึ่งหากมีการนำมาบัญญัติไว้ในประมวล
กฎหมายอาญาของประเทศไทย ผู้เขียนมีความเห็นว่า ควรบัญญัติอายุของเด็กและเยาวชนที่ได้รับ
ความคุ้มครองในเรื่องดังกล่าวไว้ให้มีความชัดเจนด้วย เนื่องจาก ประมวลกฎหมายอาญาของไทย
กำหนดช่วงอายุของเด็กไว้แตกต่างกันหลายช่วงอายุในเรื่องของการรับโทษ

โดยการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกนั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่าเด็กและ
เยาวชนที่ควรจะได้รับ ความคุ้มครองตามกฎหมายนั้น ควรีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ ทั้งนี้
เพื่อให้สอดคล้องกับที่อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่กำหนดอายุของเด็กที่ได้รับการคุ้มครองไว้ อีกทั้ง

ยังสอดคล้องกับการให้คำนิยามของคำว่า “เด็ก” ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 บัญญัติไว้อีกด้วย

อย่างไรก็ตาม อาจมีปัญหาเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกนั้นควรมีการกำหนดขอบเขตของสื่อที่กฎหมายประสงค์จะควบคุมเพื่อคุ้มครองเด็กไว้กว้างเพียงไร ซึ่งตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยในปัจจุบันนั้นกำหนดควบคุมไว้เฉพาะเพียงสื่อลามกเท่านั้น อย่างไรก็ตาม มีความเห็นว่ายังมีสื่ออีกหลายประเภทที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็กและเยาวชน เช่น สื่อที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนในเรื่องทางเพศ สื่อที่ก่อให้เกิดความตื่นเต้นทางเพศ สื่อที่มีลักษณะอนาจารและอาจยั่วให้เกิดความต้องการทางเพศ

-บัญญัติให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับการทำการค้าและการทำให้แพร่หลายซึ่งสื่อที่ไม่เหมาะสมอื่น ๆ เช่น สื่อที่แสดงถึงการใช้กำลังหรือความรุนแรงอันอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต สื่อที่แสดงให้เห็นถึงการใช้ยาเสพติด สื่อที่แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนและวิธีการฆ่าตัวตายต่อเด็กและเยาวชนเป็นความผิดตามกฎหมายอาญา

ซึ่งจากการศึกษากฎหมายต่างประเทศตามที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 3 พบว่ามีหลายประเทศบัญญัติให้การกระทำความผิดดังกล่าวเป็นความผิดตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายอาญา เช่น ประมวลกฎหมายอาญาฟินแลนด์ โดยที่สื่อประเภทดังกล่าวอาจเป็นอันตรายต่อเด็กและเยาวชนได้หากมีการรับรู้โดยไม่มีคำแนะนำที่เหมาะสม ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่าสื่อประเภทดังกล่าวสมควรบัญญัติให้มีการควบคุมการเข้าถึง การขาย การจำหน่าย และการทำให้แพร่หลายซึ่งสื่อประเภทดังกล่าวไว้ในประมวลกฎหมายอาญาด้วย

2. รัฐควรบัญญัติการห้ามขายสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมให้แก่เด็กและเยาวชนไว้ในกฎหมายเฉพาะเพื่อการคุ้มครองเด็ก

ทั้งนี้ เพื่อให้มีบทบัญญัติและมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากข้อมูลที่ไม่เหมาะสมโดยตรง ซึ่งจากการที่ได้ศึกษากฎหมายต่างประเทศพบว่าหลายประเทศมีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมในกฎหมายคุ้มครองเด็กโดยตรง เช่น กฎหมายคุ้มครองเด็กและเยาวชนของประเทศเกาหลีใต้ ที่บัญญัติให้มีการควบคุมสื่อที่มีเนื้อหาที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็กและเยาวชนที่มีอายุน้อยกว่า 19 ปี และกฎหมายคุ้มครองเด็กและเยาวชนของประเทศอังกฤษ ที่บัญญัติให้มีการห้ามแสดง ห้ามขายหรือเสนอขายสื่อลามกให้แก่เด็กและเยาวชนที่มีอายุน้อยกว่า 18 ปี โดยพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กของประเทศไทยยังไม่มีการบัญญัติคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการได้รับข้อมูลที่มีลักษณะเป็นข้อมูลลามกและไม่เหมาะสมโดยตรงแต่อย่างใด

3. รัฐควรมีบัญญัติการห้ามขายสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมให้แก่เด็กและเยาวชนไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมเนื้อหาของสื่อ

ทั้งนี้ เพื่อเป็นการกำหนดหน้าที่ให้ผู้ประกอบการสื่อแต่ละประเภทมีมาตรการเพื่อการคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ไม่เหมาะสมไว้ด้วย อย่างไรก็ตามเห็นว่าควรมีองค์กกลางเพื่อเข้ามามีบทบาทในการตรวจสอบในเชิงเนื้อหาของสื่อทุกประเภท โดยอาจจัดตั้งขึ้นมาในรูปแบบของคณะกรรมการตามกฎหมายเพื่อเป็นองค์กกลางในการตรวจสอบและควบคุมในเชิงเนื้อหาของสื่อเพื่อป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงข้อมูลที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนได้ ซึ่งจากการที่ได้ศึกษากฎหมายต่างประเทศพบว่าหลายประเทศมีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการควบคุมในเชิงเนื้อหาของสื่อเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม เช่น กฎหมายเฉพาะเพื่อควบคุมสื่อของประเทศเยอรมัน ที่กำหนดให้มีกระบวนการตรวจสอบว่าสิ่งพิมพ์ใดเป็นสิ่งพิมพ์ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายในทางศีลธรรมต่อเด็กและเยาวชน โดยมีการกำหนดให้ขึ้นบัญชีดำซึ่งสื่อที่มีลักษณะก่อให้เกิดอันตรายในทางศีลธรรมต่อเด็กและเยาวชนดังกล่าว และกฎหมายเฉพาะเพื่อคุ้มครองเด็กจากสื่อที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนในเรื่องทางเพศบนอินเทอร์เน็ตของประเทศสหรัฐอเมริกา มีการบัญญัตินิยามของสื่อที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้เยาว์ (Harmful to Minor) และกฎหมายเฉพาะเพื่อควบคุมสื่อที่ไม่เหมาะสมของประเทศอังกฤษ โดยมีการบัญญัติห้ามการแสดงออกซึ่งสิ่งที่ขัดต่อศีลธรรมโดยแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนในเรื่องทางเพศ

อย่างไรก็ตาม มีความเห็นว่าแม้กฎหมายของประเทศไทยจะไม่มีกฎหมายกลางในการควบคุมสื่อดังเช่นกฎหมายของต่างประเทศแต่ประเทศไทยก็มีกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวกับการควบคุมสื่อแต่ละประเภทอยู่แล้ว เช่น พระราชบัญญัติการพิมพ์ที่ควบคุมสื่อสิ่งพิมพ์ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ที่ควบคุมสื่ออินเทอร์เน็ตและข้อมูลคอมพิวเตอร์ พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ที่ควบคุมสื่อประเภทภาพยนตร์และเกมส์ พระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดีที่ควบคุมสื่อประเภทซีดี เป็นต้น ซึ่งอาจเลือกใช้วิธีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวให้มีกลไกในการตรวจสอบในเนื้อหาที่ปรากฏอยู่ในสื่อแต่ละประเภทมิให้มีเนื้อหาในเชิงลามก หรือมีลักษณะที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี โดยมีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองเด็กและเยาวชน ซึ่งการบัญญัติในลักษณะดังกล่าวอาจเข้ามามีบทบาทในการควบคุมสื่อแต่ละประเภทโดยตรง ซึ่งอาจส่งผลต่อการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นได้

กล่าวโดยสรุป จากการศึกษากฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในประเทศไทยนั้นพบว่า ยังไม่มีกฎหมายกฎหมายเพื่อคุ้มครองเด็กจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมไว้ในประมวลกฎหมายอาญาโดยตรง โดยมีเพียงกฎหมายควบคุมการจำหน่ายและทำให้แพร่หลายซึ่งสิ่งลามกโดยทั่วไป

เท่านั้น โดยให้ความคุ้มครองโดยการกำหนดโทษทางอาญาไว้เท่าเทียมกันไม่ว่าจะเป็นการจำหน่ายและทำให้แพร่หลายซึ่งสิ่งลามกต่อเด็กและเยาวชนหรือการจำหน่ายและทำให้แพร่หลายซึ่งสิ่งลามกต่อผู้บรรลุนิติภาวะแล้ว ซึ่งในกรณีดังกล่าวนี้ มีความเห็นว่าควรบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ให้การกระทำในลักษณะดังกล่าวต่อเด็กและเยาวชนเป็นการเป็นบทเพิ่มโทษให้ผู้กระทำความผิดรับโทษหนักขึ้นกว่าการกระทำความผิดในกรณีทั่วไป ทั้งนี้เพื่อป้องกันเด็กและเยาวชนจากการได้รับข้อมูลที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเพื่อให้ผู้กระทำความผิดหวาดกลัวต่อการที่จะได้รับโทษที่สูงขึ้น

นอกจากนี้ กฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กของประเทศไทย คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ก็ไม่มีมาตรการคุ้มครองเด็กจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม โดยมีเพียงการห้ามเกี่ยวกับการทำสื่อลามกเด็ก (Child Pornography) โดยบัญญัติห้ามเด็กเป็นตัวแสดงในสื่อลามกเท่านั้น และกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวกับการควบคุมในเรื่องเนื้อหาที่ปรากฏอยู่บนสื่อโดยจำแนกตามประเภทของสื่อ นั้น ยังไม่มีกฎหมายเฉพาะควบคุมเนื้อหาที่ปรากฏอยู่บนสื่อทุกประเภท โดยมีกฎหมายควบคุมเนื้อหาของสื่อประเภทภาพยนตร์และวีดิทัศน์ และสื่ออินเทอร์เน็ตเท่านั้น ซึ่งในส่วนของสื่อประเภทภาพยนตร์และวีดิทัศน์ เป็นการบัญญัติควบคุมในขั้นตอนของการสร้างภาพยนตร์มิให้ผู้สร้างภาพยนตร์สร้างภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาขัดต่อความสงบเรียบร้อย และในกรณีของสื่ออินเทอร์เน็ตมีบัญญัติห้ามการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์ลามกเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ และห้ามการส่งต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะลามก โดยผู้ฝ่าฝืนจะต้องรับโทษทางอาญา อย่างไรก็ตามยังมีสื่ออีกหลายประเภทที่ไม่มีกฎหมายบัญญัติควบคุมในเรื่องเนื้อหาที่ปรากฏอยู่บนสื่อ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์และสื่อประเภทผลิตภัณฑ์ซีดี ซึ่งเป็นสื่อที่แพร่หลายในกลุ่มเด็กและเยาวชน โดยการกำหนดให้ผู้ผลิตแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับผู้ผลิตและการผลิตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายเท่านั้น

นอกจากนี้ยังไม่พบว่ามีมาตรการอื่นใดที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม ดังนั้น ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า ควรมีการพิจารณาทบทวนเกี่ยวกับบทบัญญัติกฎหมายของที่ใช้บังคับอยู่ในประเทศไทยในปัจจุบัน เนื่องจากยังไม่มี ความครอบคลุมเพียงพอที่จะใช้ในการแก้ไขปัญหาสื่อลามกและสื่อไม่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีข้อเสนอแนะว่าควรมีการพิจารณานำบัญญัติกฎหมายให้มีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น โดยอาศัยแนวทางจากกฎหมายต่างประเทศตามที่ได้ศึกษาค้นคว้ามา ดังกล่าวข้างต้น โดยการบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญามาตรา 287 ให้มีบทบัญญัติให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นหากมีการจำหน่ายหรือทำให้แพร่หลายซึ่งสิ่งลามกต่อเด็ก

และเยาวชน นอกจากนี้ ควรแก้ไขเพิ่มเติมให้ครอบคลุมถึงสื่ออื่นๆ ที่ไม่เหมาะสมต่อการรับรู้ของเด็กและเยาวชนด้วย เช่น สื่อที่มีการใช้ความรุนแรงอันอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต สื่อที่แสดงถึงการใช้ยาเสพติด สื่อที่แสดงถึงวิธีการและขั้นตอนการฆ่าตัวตาย เป็นต้น

5.3 รัฐควรมีมาตรการอื่นนอกจากมาตรการทางกฎหมายเพื่อเข้ามามีบทบาทในการปกป้องเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม

เช่น

-การใช้มาตรการทางสังคม โดยอาจใช้วิธีการรณรงค์มิให้มีการนิยมบริโภคสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมและรณรงค์มิให้เด็กและเยาวชนหมกมุ่นในเรื่องทางเพศ

-การส่งเสริมสถาบันครอบครัว รวมถึงการส่งเสริมความสัมพันธ์ในสถาบันครอบครัวให้ดูแลเด็กและเยาวชนในครอบครัวให้ได้รับความรักความอบอุ่นอย่างเพียงพอโดยให้ผู้ใช้อำนาจปกครองอบรมสั่งสอนและให้ความรักความอบอุ่นรวมถึงการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในตัวของเด็กและดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีของเด็กและเยาวชน โดยการมาแสดงพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมให้เด็กและเยาวชนเห็นรวมถึงการแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยเหตุผลและไม่นิยมใช้ความรุนแรงภายในครอบครัวเพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้รับความรักความอบอุ่นอย่างเพียงพอและมีแบบอย่างที่ดีในการดำรงชีวิต

-การส่งเสริมการให้ความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับเพศและการใช้ยาเสพติดโดยสถาบันการศึกษา รวมถึงการให้สถาบันการศึกษาและครูอาจารย์เข้ามามีบทบาทในการปลูกฝังค่านิยมในเรื่องทางเพศและการใช้ความรุนแรงด้วย และส่งเสริมให้มีหลักสูตรเกี่ยวกับเรื่องทางเพศศึกษาและยาเสพติดเพิ่มมากขึ้นและส่งเสริมการให้ความรู้เพื่อให้เด็กและเยาวชนตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติด

-การส่งเสริมให้สื่อมวลชนประเภทต่างๆ ตระหนักในความสำคัญของวิชาชีพของตน และรณรงค์ให้มีการให้ความรู้และข้อมูลในเชิงสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชน โดยการรณรงค์ให้มีการส่งเสริมการรวมกลุ่ม ในรูปแบบขององค์กรวิชาชีพ เพื่อให้มีการควบคุมตรวจสอบซึ่งกันและกันในกลุ่มองค์กรวิชาชีพให้มีการนำเสนอข้อมูลที่เป็นลักษณะที่เป็นสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม รวมถึงการเผยแพร่สื่อที่มีลักษณะดังกล่าวแก่เด็กและเยาวชน

5.4 รัฐควรกำหนดวิธีการที่จะควบคุมและมาตรการบังคับทางกฎหมายให้ชัดเจนรวมถึงการกำหนดมาตรการและกลไกในการคุ้มครองสิทธิการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของผู้บรรลุนิติภาวะแล้วไปพร้อมกันด้วย

ในการที่จะควบคุมปัญหาเกี่ยวกับสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเพื่อการคุ้มครองเด็กให้ได้ผลจริงและมีความชัดเจนนั้น ควรกำหนดมาตรการที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้เกิดผลสัมฤทธิ์และสามารถทำให้เกิดผลในทางปฏิบัติได้จริง โดยอาจเลือกใช้มาตรการทางอาญา โดยการกำหนดลักษณะการกระทำที่เป็นการต้องห้ามไว้ในประมวลกฎหมายอาญา และกำหนดโทษทางอาญาไว้ หากมีการฝ่าฝืนการกระทำในลักษณะดังกล่าว การใช้มาตรการทางปกครองโดยอาจกำหนดโทษปรับทางปกครองหากมีการฝ่าฝืน หรืออาจใช้ทั้งสองมาตรการควบคู่กัน โดยจากการศึกษาตัวอย่างกฎหมายต่างประเทศพบว่ามีการใช้มาตรการต่างๆ อย่างหลากหลาย โดยอาจแบ่งแยกได้เป็นหลายลักษณะ เช่น

-การควบคุมการเข้าถึงข้อมูลที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน เช่น ตัวอย่างการควบคุมการเข้าถึงข้อมูลที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กบนอินเทอร์เน็ต เช่น การให้กรอกรหัสบัตรประจำตัวประจำตัวประชาชนที่ควบคุมการเข้าถึงข้อมูลที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนบนอินเทอร์เน็ต ของประเทศเกาหลีใต้

-การดำเนินการจัดประเภทของสื่อให้เหมาะสมกับผู้รับชมรับฟังในแต่ละช่วงอายุ เช่น การเรตติ้งและจัดประเภทของสื่อในกฎหมายควบคุมสื่อของประเทศออสเตรเลีย โดย The Classification Act หรือ The Broadcasting Service Act

-การขึ้นบัญชีดำของสื่อที่คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นสื่อที่ไม่เหมาะสมต่อการรับรู้ของเด็กและเยาวชน เช่น The Act on Dissemination of Publications Morally Harmful to Youth ของประเทศเยอรมัน เป็นต้น

ซึ่งจากตัวอย่างมาตรการทางกฎหมายตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ตามตัวอย่างกฎหมายต่างประเทศตามที่ได้ศึกษามาแล้วนั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า เป็นมาตรการที่น่าสนใจในการที่จะนำมาปรับใช้กับประเทศไทยเพื่อการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการได้รับข้อมูลที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนมีความเห็นว่า ควรทำการศึกษาวิจัยเพื่อหามาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมของประเทศไทยต่อไป

5.5 ควรกำหนดให้มีองค์กรกลางในการควบคุมดูแลเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม

โดยอาจใช้แนวทางการจัดรูปแบบองค์กรตามร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุ
 ยั่วยุพฤติกรรมอันตราย พ.ศ. ที่กำหนดให้มีคณะกรรมการปราบปรามวัตถุยั่วยุพฤติกรรม
 อันตราย อย่างไรก็ตาม ควรกำหนดให้คณะกรรมการมีบทบาทเกี่ยวกับอำนาจในการวินิจฉัยและ
 วางแนวทางว่าสื่อลักษณะใดเป็นสื่อที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กและเยาวชนด้วย โดยมีข้อสังเกต
 เกี่ยวกับคณะกรรมการตามร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุยั่วยุพฤติกรรมอันตราย พ.ศ.
 ว่าคณะกรรมการเป็นเพียงองค์กรที่ประสานนโยบายระหว่างหน่วยงานเท่านั้น แต่ไม่ได้กำหนด
 บทบาทของคณะกรรมการในเรื่องอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการวินิจฉัยการกระทำความผิดตามร่าง
 พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว แต่อย่างใด ซึ่งจากที่ได้ศึกษากฎหมายต่างประเทศจะพบว่า หลาย
 ประเทศมีการกำหนดให้ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ในการวินิจฉัยว่าสื่อประเภทใดเป็นสื่อที่ไม่
 มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนหรือไม่ เช่น คณะกรรมการของประเทศเกาหลีใต้
 ตามที่บัญญัติไว้ใน the Youth Protection Act 1997 ซึ่งกฎหมายฉบับนี้กำหนดให้มี
 คณะกรรมการคุ้มครองเด็กและเยาวชน (Juvenile Protection Committee) กับหน่วยงานที่
 เกี่ยวข้องเป็นผู้มีอำนาจในการวินิจฉัยว่าข้อมูลใดเป็นข้อมูลที่อันตรายต่อเด็กและเยาวชน
 (harmful to juveniles) โดยได้มีการวางกรอบความเป็นอันตรายต่อเด็กและเยาวชนไว้โดยมี
 ลักษณะที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

- (1) สิ่งที่มีลักษณะลามกอนาจารหรือยั่วยุอารมณ์ซึ่งอาจกระตุ้นให้เด็กเกิด
 ความต้องการทางเพศได้
- (2) สิ่งที่จะเป็นเหตุให้เกิดความรุนแรงหรือความป่าเถื่อนในตัวเด็ก หรือยุยง
 ให้เด็กก่ออาชญากรรม
- (3) สิ่งที่จะไปกระตุ้นหรือทำให้เด็กเห็นดีเห็นงามกับการกระทำทั้งหลายที่จัดว่า
 เป็นความรุนแรง รวมถึงการข่มขืนกระทำชำเราและการใช้ยาเสพติดด้วย
- (4) สิ่งที่แสดงออกถึงการต่อต้านสังคมและการไร้ซึ่งจริยธรรม ซึ่งสามารถที่จะ
 ชัดขวางความเจริญเติบโตด้านวัฒนธรรมอันดี และมีผลทำให้ขาดการตระหนักถึงหน้าที่พลเมืองที่
 ดีในเด็ก
- (5) สิ่งที่เกรงว่าอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพกายหรือสุขภาพจิตใจ
 ของเด็ก

โดยคณะกรรมการระบุให้การที่จะพิจารณาว่าสื่อสารสนเทศใดเป็นสื่อที่อันตราย
 ต่อเด็กหรือไม่ นั้น จะต้องพิจารณาประกอบกับพื้นฐานทางสังคม วัฒนธรรม ประเพณี ประกอบกับ
 คุณค่าทางวรรณกรรม ศิลปกรรม การศึกษา การแพทย์และวิทยาศาสตร์ประกอบไปด้วย

ถ้าสื่อสารสนเทศใดถูกพิจารณาว่าเป็นสื่อที่อันตรายต่อเด็กและเยาวชนแล้วก็จะถูกห้ามมิให้มีการจำหน่าย ให้เช่า หรือจำหน่ายแจกให้แก่เด็กและเยาวชน แล้วแต่กรณี

หรือ คณะกรรมการตามที่บัญญัติไว้ใน The Act on the Dissemination of Publications Morally Harmful to Youth ของประเทศเยอรมัน ที่มีอำนาจในการวินิจฉัยว่าสื่อที่มีลักษณะประการใดเป็นสื่อที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็กและเยาวชนและมีอำนาจในการสั่งให้ขึ้นบัญชีดำซึ่งสื่อที่อาจก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กและเยาวชนดังกล่าว

ซึ่งเมื่อพิจารณาจากการกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการในกรณีดังกล่าว น่าจะส่งผลต่อการวางนโยบายและการใช้บังคับกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า คณะกรรมการตามที่บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุอันตราย พฤติกรรมอันตรายนั้น ควร มีบทบาทเพิ่มเติมในการกำหนดและจัดระดับประเภทของข้อมูลว่าสื่อว่าประเภทใดเป็นสื่อที่มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ของเด็กหรือไม่ โดยคำนึงถึงความเป็นเด็ก และประโยชน์สูงสุดของเด็กประกอบด้วย ซึ่งการกำหนดอำนาจของคณะกรรมการในกรณีดังกล่าว นี้ น่าจะทำให้การแก้ไขปัญหายุ่งยากเกี่ยวกับสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเป็นไปอย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า หากประเทศไทยจะมีองค์กรในรูปแบบของ คณะกรรมการเข้ามา มีบทบาทควบคุมดูแลและแก้ไขปัญหาในเรื่องสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม นั้น ควรเพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการในการมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยว่าสื่อใดเป็นสื่อที่ก่อให้เกิด พฤติกรรมอันตรายหรือสื่อที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและวางหลักเกณฑ์และแนวทางในการวินิจฉัย ว่า สื่อที่มีลักษณะประการใดเป็นสื่อที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็กและเยาวชนด้วย โดยอาจนำ รูปแบบของคณะกรรมการตามร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุอันตรายมา เป็นแนวทางอย่างไรก็ตาม เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจของคณะกรรมการเพื่อให้สามารถดำเนินการ แก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้มีคณะกรรมการเป็นองค์กร กลางที่เข้ามา มีบทบาทในการวางนโยบายและกำหนดขอบเขตของสื่อที่ควรควบคุมเพื่อคุ้มครอง เด็กด้วย

กล่าวโดยสรุป ปัญหาสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมในสังคมไทยปัจจุบันนั้นเป็นปัญหาสำคัญที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เนื่องจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมอาจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นบุคคลที่จะเติบโตเป็นกำลังที่สำคัญของชาติต่อไปได้ในอนาคต จากการศึกษาพบว่า สื่อที่มีลักษณะลามกและสื่อประกอบด้วยข้อมูลที่ไม่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนนั้นเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งส่งผลโดยตรงต่อการกระทำความผิดและพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชน สื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมจึงเป็นสื่อที่สมควรจำกัดควบคุมไม่ว่าจะเป็นส่วนหนึ่งของการผลิตและการทำให้เผยแพร่ไม่ว่าในขั้นตอนใดๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการควบคุมการเข้าถึงสื่อดังกล่าวของเด็กและเยาวชน ทั้งนี้ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีและมีพัฒนาการที่เหมาะสมต่อไปได้ในอนาคต

จากการศึกษากฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ของประเทศไทยในปัจจุบันนี้ พบว่า มีกฎหมายบัญญัติควบคุมเฉพาะในกรณีการทำการค้าและการทำให้แพร่หลายซึ่งสิ่งลามกเท่านั้น โดยกฎหมายฉบับดังกล่าวมีมาตรฐานการคุ้มครองเด็กและผู้ใหญ่อ่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ ยังมีสื่อที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนในเรื่องทางเพศอื่นๆ ที่สมควรมีกฎหมายบัญญัติควบคุมในขั้นตอนของการผลิตและการทำให้แพร่หลายเพื่อวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองเด็กไปพร้อมกันด้วย เช่น สื่อที่กระตุ้นให้เกิดความรู้สึกทางเพศ สื่อที่แสดงให้เห็นถึงการกระทำวิปริตทางเพศ สื่อที่ก่อให้เกิดความรู้สึกตื่นเต้นทางเพศ รวมถึงสื่อลักษณะอื่นๆ ที่แม้จะมีสื่อที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทางเพศ เช่น สื่อที่แสดงถึงการใช้กำลังและความรุนแรง สื่อที่แสดงถึงขั้นตอนและวิธีการฆ่าตัวตาย สื่อที่แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนและวิธีการใช้ยาเสพติด ซึ่งเป็นสื่ออาจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการลอกเลียนแบบของเด็กและเยาวชนได้

ดังนั้น ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า ถึงเวลาแล้วที่ประเทศไทยสมควรมีกฎหมายเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการได้รับข้อมูลที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและควรมีกฎหมายควบคุมการเข้าถึงข้อมูลที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กไปพร้อมกัน ซึ่งผู้เขียนมีความเห็นว่ามาตรการทางกฎหมายตามร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุช่วยุพฤติกรรมอันตราาย พ.ศ. น่าจะเข้ามามีบทบาทแก้ไขปัญหามือลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก ตารางแสดงมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมของประเทศไทย

บทบัญญัติกฎหมาย	ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287	พระราชบัญญัติจตแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550	พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551	พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550	พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522	พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551	พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550
	มาตรา 287 ผู้ใด (1) เพื่อความประสงค์แห่งการค้า หรือโดยการค้า เพื่อการจำหน่าย หรือเพื่อการแสดงออกแก่ประชาชน ทำผลผลิตมีให้นำเข้า หรือยังให้	ไม่มี มาตรการควบคุมในเชิงเนื้อหาของสื่อ	มาตรา 23 ผู้สร้างภาพยนตร์ต้องดำเนินการสร้างภาพยนตร์ในลักษณะที่ไม่เป็นการบ่อนทำลายชาติต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี	มาตรา 14 ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (1) นำเข้าสู่ระบบ	มาตรา 22 การโฆษณาจะต้องไม่ใช่ข้อความที่เป็นการไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคหรือใช้ข้อความที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมเป็นอันรวมน ทั้งนี้	มาตรา 37 ห้ามมิให้ออกอากาศรายการที่มีเนื้อหาสาระที่ก่อให้เกิดการลุ่มลาม การปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย	มาตรา 26 ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่นไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้ (1) กระทำหรือละเว้นการกระทำ	มาตรา 52 “เด็กและเยาวชนมีสิทธิในการอยู่รอดและได้รับการพัฒนา ด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

บทบัญญัติกฎหมาย	ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287	พระราชบัญญัติ จดแจ้ง การพิมพ์ พ.ศ. 2550	พ ร ะ ร าช บั ญ ญ ติ ภา พ ย น ต ร์ และ วิ ตี ท ศ น์ พ.ศ. 2551	พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550	พระราชบัญญัติ คຸ້ ม ค ร อ ง ผู้ บ ริ โ ภ ค พ.ศ. 2522	พ ร ะ ร าช บั ญ ญ ติ การ ประกอบ กิจ การ กระจาย เสี่ยง และ กิจ การ โ ท ร ท ศ น์ พ.ศ. 2551	พระราชบัญญัติ คຸ້ ม ค ร อ ง เด็ ก พ.ศ. 2546	รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักร ไทย พ.ศ. 2550
	นำ เข้า ใน ราชอาณาจักร ส่งออกหรือยังให้ ส่ง ออก ไป นอก ราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้ พาไปหรือทำให้ แพ้หลายด้วย โดยประการใด ๆ ซึ่ง เอก ส าร ภา พ เชี ย น ภา พ พื ม พ์		ของประชาชน หรือ อ า จ กระทบกระเทือน ต่อความมั่นคง และเกียรติภูมิ ของประเทศไทย มาตรา 26 ในการตรวจ พื จ าร ณา ภา พ ย น ต ร์ ตามมาตรา 25 ให้คณะกรรมการ	คอมพิวเตอร์ ซึ่ง ขั อ มู ล คอมพิวเตอร์ ปล อ ม ไม่ ว่า ทั้ ง ห ม ด หรือ บาง ส่วน หรือ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ อัน เป็น เที จ โดยประการ ที่ น่า จะ เกิด ความเสียหายแก่ ผู้ อื่น หรือ	ไม่ว่าข้อความ ดังกล่าวนั้น จะเป็นข้อความ ที่ เกี่ยว กับ แหล่งกำเนิด สภาพ คุณภาพ หรือ ลักษณะ ของสินค้าหรือ บริการ ตลอดจน การส่งมอบ การจัดหา หรือ การใช้สินค้าหรือ	อัน น มี พระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข หรือ ที่ มี ผล กระทบ ต่อความมั่นคง ของรัฐ ความสงบ รียบร้อยหรือ ศีลธรรมอันดี ของประชาชน หรือมี การกระทำ ซึ่งเข้าลักษณะ	อันเป็นการทารุณ กรรมต่อร่างกาย หรือจิตใจของเด็ก (2)จงใจหรือละเลย ไม่ให้สิ่งจำเป็นแก่ การดำรงชีวิตหรือ รักษาพยาบาลแก่ เด็ก ที่ อยู่ ใน ความดูแลของตน จน น่า จะ เกิด อันตรายแก่ร่างกาย หรือจิตใจของเด็ก	โดยคำนึงถึงการ มีส่วนร่วมของเด็ก และเยาวชน เป็นสำคัญ เด็ก เยาวชน สตรี และบุคคลใน ครอบครัว มีสิทธิ ได้ รับ ความ คຸ້ ม ค ร อ ง จาก รัฐ ให้ปราศจากการ ใช้ความรุนแรง และการปฏิบัติ

บทบัญญัติกฎหมาย	ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287	พระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550	พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551	พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550	พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522	พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551	พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550
	ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่ายภาพยนตร์ แถบบันทึกภาพ หรือสิ่งอื่นใด อันลามก (2) ประกอบการค้า หรือมีส่วนหรือเข้าเกี่ยวข้องกับ	พิจารณา ภาพยนตร์และวีดิทัศน์กำหนดด้วยว่าภาพยนตร์ดังกล่าวควรจัดอยู่ใน ภาพยนตร์ประเภทใด ดังต่อไปนี้ (1) ภาพยนตร์ที่ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้	พิจารณา (2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความ	ประชาชน (2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความ	บริการ ข้อความดังต่อไปนี้ ถือว่าเป็นข้อความที่เป็น การไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคหรือ เป็นข้อความที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคม เป็นส่วนรวม (1) ข้อความ	ลามกอนาจาร หรือมีผลกระทบต่อการให้เกิด ความเสื่อมทางจิตใจหรือ สุขภาพของประชาชน อย่างร้ายแรง	(3) บังคับ ชูเชิญ ชักจูง ส่งเสริมหรือ ยินยอมให้เด็ก ประพฤติตนไม่สมควรหรือนำจะ ทำให้เด็กมีความ ประพฤติเสียดต่อการกระทำผิด (4) โฆษณาทาง สื่อมวลชนหรือเผยแพร่ด้วย ประการใดเพื่อรับ	อันไม่เป็นธรรม ทั้งมีสิทธิได้รับการ บำบัดฟื้นฟู ในกรณีที่มีเหตุ ดังกล่าว การแทรกแซง และการจำกัดสิทธิ ของเด็กเยาวชน และบุคคลใน ครอบครัว จะ กระทำมิได้ เว้นแต่ โดย

บทบัญญัติกฎหมาย	ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287	พระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550	พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551	พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550	พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522	พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551	พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550
	วัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าวดังกล่าวแล้วแจกหรือแสดงอวดแก่ประชาชนหรือให้เช่าวัตถุหรือสิ่งของเช่นนั้น (3) เพื่อจะช่วยให้แพร่หลายหรือการค้าวัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าวแล้ว	และควรส่งเสริมให้มีการดู (2) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ดูทั่วไป (3) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบสามปีขึ้นไป (4) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบห้าปี	และควรส่งเสริมให้มีการดู (2) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ดูทั่วไป (3) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบสามปีขึ้นไป (4) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบห้าปี	ต้นตระหนกแก่ประชาชน (3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการร้ายตาม	ที่เป็นเท็จหรือเกินความจริง (2) ข้อความที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการไม่ว่าจะกระทำโดยใช้หรืออ้างอิงรายงานทางวิชาการ		เด็กหรือยกเด็กให้แก่บุคคลอื่นที่มีโชติของเด็กเว้นแต่เป็นการกระทำของทางราชการหรือได้รับอนุญาตจากทางราชการแล้ว (5) บังคับ ชูเชิญ ชักจูง ส่งเสริม ยินยอมหรือกระทำด้วยประการใด	อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อสงวนและรักษาไว้ซึ่งสถานะของครอบครัวหรือประโยชน์สูงสุดของบุคคลนั้น

บทบัญญัติกฎหมาย	ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287	พระราชบัญญัติ จ ด แ จ้ ง การพิมพ์ พ.ศ. 2550	พ ร ะ ร า ช บ ัญ ญ ี ตี ภ า พ ย น ต ร และวิดิทัศน์ พ.ศ. 2551	พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550	พระราชบัญญัติ ค ุ้ ม ค ร อ ง ผู้ บ ริ โ ภ ค พ.ศ. 2522	พ ร ะ ร า ช บ ัญ ญ ี ตี ก ร ประกอบกิจการ กระจายเสียง และกิจการ โ ท ร ทั ศ น์ พ.ศ. 2551	พระราชบัญญัติ ค ุ้ ม ค ร อ ง เด็ ก พ.ศ. 2546	รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักร ไทย พ.ศ. 2550
	โฆษณาหรือไขข่าว ไม่ว่าประการใดๆ ว่ามีบุคคลกระทำ การอันเป็น ความผิดตาม มาตรานี้ หรือ โฆษณาหรือไขข่าว ว่าวัตถุหรือสิ่งของ ลามกดังกล่าวนั้นจะ หาได้จากบุคคลใด และโดยวิธีใด ต้องระวางโทษ		ขึ้นไป (5) ภาพยนตร์ ที่เหมาะสมกับ ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ สิบแปดปีขึ้นไป (6) ภาพยนตร์ ที่ห้ามผู้มีอายุ ต่ำกว่ายี่สิบปีดู (7) ภาพยนตร์ ที่ห้ามเผยแพร่ ในราชอาณาจักร ความใน (6)	ประมวลกฎหมาย อาญา (4) นำเข้าสู่ระบบ คอมพิวเตอร์ซึ่ง ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ใดๆ ที่มีลักษณะ อันลามก และ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ นั้น ประชาชน ทั่วไปอาจเข้าถึง ได้ (5) เผยแพร่หรือ	สถิติ หรือสิ่งใด สิ่งหนึ่งอันไม่เป็น ความจริงหรือ เกินความจริง หรือไม่ก็ตาม (3) ข้อความที่ เป็นกาสันนิษฐาน โดยตรง หรือ โดยอ้อมให้มีการ กระทำผิด กฎหมายหรือ ศีลธรรมหรือ		ให้เด็กไปเป็น ขอทาน เด็กเร่ร่อน หรือใช้เด็กเป็น เครื่องมือในการ ขอทานหรือการ กระทำผิด หรือ กระทำด้วยประการ ใดอันเป็นการ แสวงหาประโยชน์ โดยมิชอบจากเด็ก (6) ใช้จ้างหรือวาน เด็กให้ทำงานหรือ	

บทบัญญัติกฎหมาย	ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287	พระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550	พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551	พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550	พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522	พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551	พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550
	จำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ไม่ใช้กับผู้บรรลุนิติภาวะโดยการสมรส หลักเกณฑ์ในการกำหนดว่าภาพยนตร์ลักษณะใดควรจัดอยู่ภาพยนตร์ประเภทใดให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง	ไม่ใช้กับผู้บรรลุนิติภาวะโดยการสมรส หลักเกณฑ์ในการกำหนดว่าภาพยนตร์ลักษณะใดควรจัดอยู่ภาพยนตร์ประเภทใดให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง	ส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1)(2)(3)หรือ (4) <u>มาตรา 15</u> ผู้ให้บริการผู้ใดจงใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำ	นำไปสู่ความเสื่อมเสียในวัฒนธรรมของชาติ (4) ข้อความที่จะทำให้เกิดความแตกแยกหรือเสื่อมเสียความสามัคคีในหมู่ประชาชน (5) ข้อความอื่นตามที่		กระทำการอันอาจเป็นอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ มีผลกระทบต่อการเจริญเติบโต หรือขัดขวางต่อพัฒนาการของเด็ก (7) บังคับ ชูเชิญ ใช้ ชักจูง ยุยง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กเล่นกีฬาหรือ	

บทบัญญัติกฎหมาย	ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287	พระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550	พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551	พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550	พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522	พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551	พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550
		มาตรา 77 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 23 วรรคหนึ่ง หรือนำภาพยนตร์ตามมาตรา 26 (7) ออกเผยแพร่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา 77 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 23 วรรคหนึ่ง หรือนำภาพยนตร์ตามมาตรา 26 (7) ออกเผยแพร่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา 14 ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา 14	กำหนดในกฎกระทรวง ข้อความที่ใช้ในการโฆษณา ที่บุคคลทั่วไปสามารถรู้ได้ว่าเป็นข้อความที่ไม่อาจเป็นความจริงได้ โดยแน่แท้ ไม่เป็นข้อความที่ต้องห้ามในการ		ให้กระทำการใดเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางการค้าอันมีลักษณะเป็นการขัดขวางต่อการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็ก หรือมีลักษณะเป็นการทารุณกรรมต่อเด็ก (8) ใช้หรือยินยอม	

บทบัญญัติกฎหมาย	ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287	พระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550	พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551	พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550	พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522	พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551	พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550
					โฆษณาตาม (1)		ให้เด็กเล่นการพนันไม่ว่าชนิดใดหรือเข้าไปในสถานที่เล่นการพนันสถานค้าประเวณีหรือสถานที่ที่ห้ามมิให้เด็กเข้า (9) บังคับ ชูเชื้อยใช้ ชักจูง ยุยง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กแสดงหรือกระทำ	

บทบัญญัติกฎหมาย	ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287	พระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550	พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551	พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550	พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522	พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551	พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550
							การอันมีลักษณะลามกอนาจารไม่ว่าจะเป็นไปเพื่อให้ได้มาซึ่งค่าตอบแทนหรือเพื่อการใด (10) จำหน่าย แลกเปลี่ยน หรือให้สุราหรือบุหรี่แก่เด็ก เว้นแต่การปฏิบัติทางการแพทย์	

บทบัญญัติ กฎหมาย	ประมวลกฎหมาย อาญา มาตรา 287	พระราช บัญญัติ จัดแจ้ง การพิมพ์ พ.ศ. 2550	พ ร ะ ร าช บ ั ญ ญ ั ติ ภ า พ ย น ต ร์ และวิดิทัศน์ พ.ศ. 2551	พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550	พระราชบัญญัติ ค ุ้ ม ค ร อ ง ผู้ บ ริ โ ภ ก พ.ศ. 2522	พ ร ะ ร าช บ ั ญ ญ ั ติ ก า ร ปรกอบกิจการ กระจายเสียง และกิจการ โ ท ร ทั ศ น์ พ.ศ. 2551	พระราชบัญญัติ ค ุ้ ม ค ร อ ง เด็ ก พ.ศ. 2546	รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักร ไทย พ.ศ. 2550
							ถ้าการกระทำ ความผิดตาม วรรคหนึ่งมีโทษ ตามกฎหมายอื่น ที่หนักกว่าก็ให้ ลงโทษตาม กฎหมายนั้น มาตรา 79 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 27 มาตรา 50 หรือ มาตรา 61 ต้อง ระวางโทษจำคุกไม่	

บทบัญญัติกฎหมาย	ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287	พระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550	พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551	พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550	พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522	พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551	พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550
							เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ในกรณีของสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กนั้นพบว่ามีการคุ้มครองเด็กอยู่ในมาตรา 26(5) และ	

บทบัญญัติกฎหมาย	ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287	พระราชบัญญัติจัดตั้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550	พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551	พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550	พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522	พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551	พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550
							(7) ส่วนที่เกี่ยวกับการห้ามการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากเด็กและห้ามกระทำการใดเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางการค้าอันมีลักษณะเป็นการขัดขวางต่อการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็ก	

บทบัญญัติ กฎหมาย	ประมวลกฎหมาย อาญา มาตรา 287	พระราช บัญญัติ จัดแจ้ง การพิมพ์ พ.ศ. 2550	พ ร ะ ร า ช บ ั ญ ญ ี ตี ภ า พ ย น ต ร และวิดิทัศน์ พ.ศ. 2551	พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550	พระราชบัญญัติ คุ้มครอง ผู้บริโภค พ.ศ. 2522	พ ร ะ ร า ช บ ั ญ ญ ี ตี ก ร ประกอบกิจการ กระจายเสียง และกิจการ โทรทัศน์ พ.ศ. 2551	พระราชบัญญัติ คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักร ไทย พ.ศ. 2550
							ซึ่งการค้าสื่อลามก และสื่อที่ ไม่เหมาะสมให้แก่ เด็กนั้น สามารถ ตีความเข้า บทบัญญัติ ในส่วนนี้เพื่อ คุ้มครองเด็กได้	

ภาคผนวก ข ตารางเปรียบเทียบการมีมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมในการคุ้มครองเด็กของต่างประเทศ

มาตรการทางกฎหมาย	เกาหลีใต้	สิงคโปร์	อินเดีย	สหรัฐอเมริกา	อังกฤษ	ฟินแลนด์	เยอรมัน	ออสเตรเลีย
ประมวลกฎหมายอาญา		มาตรา 294 ¹	มาตรา 292 (2) a			มาตรา 20 ²	มาตรา 184 ³	
ลักษณะการกระทำที่เป็นความผิด	การจำหน่ายให้เช่าหรือจำหน่าย	มาตรา 294 ⁴	มาตรา 292	การเผยแพร่สื่อประเภทที่อาจเป็นอันตราย (Harmful to Minors)	การเผยแพร่สื่อประเภทที่อาจเป็นอันตราย (Indecent Display)	มาตรา 20	มาตรา 184 ⁵	การเผยแพร่สื่อประเภทที่มีเนื้อหา

¹ มาตรา 294 ห้ามการขาย ให้เช่า จำหน่าย นำออกแสดง ซึ่งสิ่งลามกตามที่มาตรา 292 บัญญัติไว้ ให้แก่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี บริบูรณ์ โดยการกระทำหรือพยายามกระทำความผิดดังกล่าวต้องได้รับโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ

² มาตรา 20 (1) บัญญัติห้ามการเป็นได้รับผลประโยชน์จากการทำการค้าหรือนำออกสู่ท้องตลาดซึ่งสื่อลามกให้แก่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบห้าปี โดยกำหนดให้การกระทำความผิดดังกล่าวต้องโทษปรับ หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ

³ มาตรา 184 (1) ห้ามการเผยแพร่สิ่งลามกโดยประการที่ว่าบุคคลอายุต่ำกว่าสิบแปดปีสามารถที่จะรับรู้ได้ หรือมีการเสนอให้แก่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี บุคคลที่กระทำความผิดข้างต้นไม่ว่าโดยวิธีการอย่างไร อันเป็นการเผยแพร่สิ่งลามกแก่เด็กอายุต่ำกว่าสิบแปดปี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตามที่กฎหมายกำหนด หรือทั้งจำทั้งปรับ

⁴ อ่างแล้ว

มาตรการทางกฎหมาย	เกาหลีใต้	สิงคโปร์	อินเดีย	สหรัฐอเมริกา	อังกฤษ	ฟินแลนด์	เยอรมัน	ออสเตรเลีย
	จ่ายแจกสื่อที่คดก. เห็นว่าอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่เด็กและเยาวชน			แก่เด็กและเยาวชน	แก่เด็กและเยาวชน			ต้องห้ามแก่เด็กและเยาวชน
กฎหมายเฉพาะที่คุ้มครองเด็ก	The Youth Protection Act 1997 ⁶			The Child online protection Act 1996 ⁷	The Protection of Children Act 1978 ⁸			

⁶ มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมการแพร่กระจายหรือแจกจ่ายสื่อสารสนเทศที่เป็นอันตรายแก่เด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่าสิบเก้าปี เพื่อคุ้มครองให้เด็กและเยาวชนสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีต่อไปในอนาคต โดยการกำหนดให้มี คณะกรรมการคุ้มครองเด็กและเยาวชน (Juvenile Protection Committee) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้มีอำนาจในการวินิจฉัยว่าข้อมูลใดเป็นข้อมูลที่เป็นอันตรายต่อเด็กและเยาวชน (harmful to juveniles) โดยได้มีการวางกรอบความเป็นอันตรายต่อเด็กและเยาวชนไว้ ดังต่อไปนี้

- (1) สิ่งที่มีลักษณะลามกอนาจารหรือยั่วยุการารมณซึ่งอาจกระตุ้นให้เด็กเกิดความต้องการทางเพศได้
- (2) สิ่งที่จะเป็นเหตุให้เกิดความรุนแรงหรือความป่าเถื่อนในตัวเด็ก หรือยุยงให้เด็กก่ออาชญากรรม
- (3) สิ่งที่จะไปกระตุ้นหรือทำให้เด็กเห็นดีเห็นงามกับการกระทำทั้งหลายที่จัดว่าเป็นความรุนแรง รวมถึงการข่มขืนกระทำชำเราและการใช้

ยาเสพติดด้วย

มาตรการทางกฎหมาย	เกาหลีใต้	สิงคโปร์	อินเดีย	สหรัฐอเมริกา	อังกฤษ	ฟินแลนด์	เยอรมัน	ออสเตรเลีย
กฎหมายควบคุมสื่อ		Internet Code of Practice 1997	Cinematography Act	Communication Decency Act 1996 ⁹	The Obscene Publications Act 1959 ¹⁰		The Act on the Dissemination of Publications	The Broadcasting Services Act

(4) สิ่ง que แสดงออกถึงการต่อต้านสังคมและการไร้ซึ่งจริยธรรม ซึ่งสามารถที่จะขัดขวางความเจริญเติบโตด้านวัฒนธรรมอันดี และมีผลทำให้ขาดการตระหนักถึงหน้าที่พลเมืองที่ดีในเด็ก

(5) สิ่ง que เกรงว่าอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพกายหรือสุขภาพจิตใจของเด็ก

⁷ Child Online protection Act 1996 เป็นกฎหมายที่ออกมาเพื่อคุ้มครองเด็กโดยตรงจากสื่อที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนในเรื่องทางเพศ โดยกฎหมายฉบับนี้ได้วางมาตรการทั้งทางแพ่งและทางอาญาสำหรับบุคคลซึ่งอาจรู้ได้ แสดงให้เห็นประจักษ์ชัดซึ่งสิ่งที่เป็นอันตรายต่อเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบสี่ปี โดยผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต โดยมีวัตถุประสงค์ทางการค้า

⁸ The Protection of Children Act 1978 มาตรการคุ้มครองเด็กจากเรื่อง que ขัดต่อศีลธรรมอันดี (Indecent Display) ซึ่งรวมถึงการคุ้มครองเด็กจากรับรู้สื่อลามกด้วย โดยการกำหนดคุ้มครองไม่ให้สื่อลามกตกถึงมือเด็กและการกำหนดความรับผิดชอบของผู้พิมพ์ ขาย ให้เช่าสิ่งพิมพ์ที่มีลักษณะอันตรายหรือมีภาพลามกเอาไว้ อีกทั้งยังกำหนดให้การเปิดเผยหรือแสดงภาพ que ขัดต่อศีลธรรมอันดีออกสู่สาธารณชนนั้นจะต้องมีข้อความที่แสดงถึงคำเตือนและกำหนดอายุของผู้ที่สามารถรับรู้หรือใช้สิ่งของหรือบริการเหล่านั้นได้ด้วย โดยกฎหมายไม่อนุญาตให้จำหน่ายสิ่ง que ไม่เหมาะสมแก่การรับรู้ให้เด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี

⁹ Communication Decency Act 1996 เป็นกฎหมายที่ออกมาเพื่อควบคุมข้อมูล que ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ต que ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนและเป็นข้อมูลที่มีลักษณะลามกอนาจาร โดยการวางมาตรการทางอาญาเพื่อลงโทษบุคคลใดก็ตามที่อาจรู้ได้ ใช้บริการผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์

มาตรการทางกฎหมาย	เกาหลีใต้	สิงคโปร์	อินเดีย	สหรัฐอเมริกา	อังกฤษ	ฟินแลนด์	เยอรมัน	ออสเตรเลีย
			1952	The Indecent Display Act 1981	The Indecent displays Act1981 ¹¹		Morally Harmful to Youth ¹²	1992 ¹³ Classification Act 1995

เพื่อส่งให้บุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี หรือใช้บริการใดๆ ผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์เพื่อให้บุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีสามารถเข้าถึงได้ซึ่งข้อมูลอันมีลักษณะลามกอนาจารหรือไม่เหมาะสม

¹⁰ The Obscene Publications Act 1959 ห้ามการเผยแพร่สื่อลามกในรูปของข้อความที่บรรจหรือปรากฏออกมาเป็นรูปร่างเพื่อให้สามารถอ่านหรือมองเห็นได้ รวมถึงการการบันทึกเสียง บันทึกภาพ รวมถึงการบันทึกภาพลงบนวัสดุอื่นใด

¹¹ The Indecent displays Act 1981 โดยกฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายที่มีหลักการเพื่อป้องกันสิ่งซึ่งแสดงออกที่ขัดต่อศีลธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนในเรื่องเพศ โดยมีมุ่งหมายที่จะใช้ควบคู่กับกฎหมายคุ้มครองเด็ก เนื่องจากกฎหมายคุ้มครองเด็กไม่ได้กำหนดหรืออธิบายเกี่ยวกับ Indecent Display ไว้

¹² เป็นกฎหมายที่กำหนดกระบวนการตรวจสอบว่าสิ่งพิมพ์ใดเป็นสิ่งพิมพ์ที่เป็นอันตรายต่อศีลธรรมกับเด็กและผู้เยาว์ โดยมีการกำหนดเป็นบัญชีรายชื่อของสิ่งที่ต้องห้าม (Black List) ที่จะต้องมีการต้องห้ามมิให้มีการเผยแพร่สิ่งพิมพ์เหล่านี้แก่เด็กและผู้เยาว์

¹³ เป็นกฎหมายควบคุมเนื้อหาการกระจายเสียงโดยวิธีการจัดเรตติ้งสำหรับผู้ชมผู้ฟังในแต่ละช่วงอายุไว้ โดยการกำหนดนิยามของเนื้อหาที่ ต้องห้าม (Prohibited Content) และเนื้อหาที่ถูกจัดลำดับหรือแบ่งประเภทไว้สำหรับแต่ละช่วงอายุ

มาตรการทางกฎหมาย	เกาหลีใต้	สิงคโปร์	อินเดีย	สหรัฐอเมริกา	อังกฤษ	ฟินแลนด์	เยอรมัน	ออสเตรเลีย
การกำหนดคำนิยาม	Harmful to Juveniles ¹⁴	มาตรา 42 ปอ ¹⁵ Internet Code of Practice 1997 ¹⁶		Harmful to minors ¹⁷	The Obscene Publications Act 1959 section 1 ¹⁸			Prohibited Content ¹⁹

¹⁴ การบัญญัติไว้ใน the Youth Protection Act 1997 โดยให้หมายความถึงสื่อที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. สื่อที่มีลักษณะลามก อนาจารหรือช่วยยุกามารมณ์ ซึ่งอาจจะกระตุ้นให้เด็กเกิดความต้องการทางเพศได้
2. สิ่งที่จะเป็นสิ่งซึ่งแสดงออกถึงการต่อต้านสังคมและความไร้ซึ่งจริยธรรมเหตุให้เกิดความรุนแรงหรือความป่าเถื่อนในตัวเด็ก หรือยุยงให้เด็กก่ออาชญากรรม
3. สิ่งที่จะไปกระตุ้นหรือทำให้เด็กเห็นดีเห็นงามในการกระทำทั้งหลายที่จัดว่าเป็นความรุนแรงซึ่งรวมถึงการข่มขืนและการใช้ยาในทางที่ผิด
4. สิ่งที่สามารถที่จะขัดขวางความเจริญเติบโตทางด้านวัฒนธรรมอันดีและการตระหนักถึงหน้าที่ของพลเมืองในเด็ก
5. สิ่งซึ่งเป็นที่เกรงว่าอาจจะส่งผลกระทบต่อเป็นอันตรายแก่สุขภาพกายหรือจิตใจของเด็ก

โดยคำนึงถึงพื้นฐานทางความคิดทางสังคม วรรณกรรม ศิลปกรรม การศึกษา การแพทย์และวิทยาศาสตร์ประกอบด้วย

¹⁵ มาตรา 42 "สื่อลามก"(Obscene) ให้ความหมายถึง สิ่งหรือวัตถุใด ๆ ที่แสดงถึงหรือเกี่ยวข้องกับสิ่งที่มีแนวโน้มว่าจะนำมาซึ่งความเสื่อมทรามทางศีลธรรมและทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่ตกต่ำลง ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของสื่อที่โดยการได้อ่าน ได้เห็นหรือได้ยินในรูปแบบของสื่อดังกล่าว

¹⁶ Internet Code of Practice 1997 กำหนดลักษณะของ เนื้อหาต้องห้าม (Prohibited Material) ซึ่งได้ให้คำจำกัดความว่า เป็นสิ่งซึ่งตามหลักของประโยชน์สาธารณะ ศีลธรรมอันดีของประชาชน ความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยสาธารณะ ความเป็นหนึ่งเดียวของชนชาติ เป็นสิ่งที่จะต้องถูกปฏิเสธหรือไม่ควรยอมรับ

มาตรการทางกฎหมาย	เกาหลีใต้	สิงคโปร์	อินเดีย	สหรัฐอเมริกา	อังกฤษ	ฟินแลนด์	เยอรมัน	ออสเตรเลีย
อายุเด็กที่ได้รับความคุ้มครอง	ต่ำกว่า 19 บริบูรณ์	ต่ำกว่า 21 ปี บริบูรณ์	ไม่ กำหนด เฉพาะ	ต่ำกว่า 18 ปี บริบูรณ์ ต่ำกว่า 14 ปี บริบูรณ์ กรณี เป็นสื่อ อินเทอร์เน็ต	ต่ำกว่า 18 ปี บริบูรณ์	ต่ำกว่า 15 ปี บริบูรณ์	ต่ำกว่า 18 ปี บริบูรณ์	มีการจัด ประเภทสื่อ โดยกำหนด ตามช่วง อายุ

¹⁷ มีการให้คำนิยามไว้ในกฎหมายระดับมลรัฐหลายฉบับ โดยให้ความหมายถึง รูปภาพ ภาพถ่าย ไฟล์ภาพ หรือ สิ่งที่แสดงให้ปรากฏซึ่ง

1. โดยคำนึงถึงความเป็นเด็กจะเป็นการแสดงถึงความสนใจในกามารมณ์ในเรื่องของการเปลือยผ้า เพศ หรือการข่มขืน
2. ภาพวาด การพรรณนาหรือการแสดงออกในลักษณะก้าวร้าวอย่างชัดเจน โดยคำนึงถึงสิ่งที่เหมาะสมสำหรับผู้เยาว์ มีการแสดงถึงการกระทำทางเพศการติดต่อกับเรื่องทางเพศหรือมีการกระทำ หรือการลอกเลียนหรือการกระทำที่เป็นกามวิตถาร หรือแสดงถึงอวัยวะสืบพันธุ์ในทางที่ลามกเลวทราม และ
3. เนื้อหาทั้งหมดขาดไปซึ่งคุณค่าในความเป็นวรรณคดี ศิลปะ การเมืองหรือวิทยาศาสตร์ที่แท้จริงสำหรับเด็ก;

¹⁸ Section 1 The Obscene Publications Act 1959¹⁸ provides that an article shall be deemed to be obscene if its effect or (where the article comprised to or more distinct items) the effect of any one of its items is, if taken as a whole, such as to tend to deprave and corrupt person who are likely .having regard to all relevant circumstances to read , to see or hear the matter contained or embodied in it

¹⁹ มีการกำหนดคำนิยามไว้ใน the Broadcasting Service Act หมายถึง ข้อมูลที่ถูกจัดอยู่ในระดับ MA15+ R18+ X18+ และ RC ตามที่คณะกรรมการได้จัดระดับไว้ ซึ่งระดับของข้อมูลที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก

มาตรการทางกฎหมาย	เกาหลีใต้	สิงคโปร์	อินเดีย	สหรัฐอเมริกา	อังกฤษ	ฟินแลนด์	เยอรมัน	ออสเตรเลีย
การกำหนดให้มีหน่วยงาน เฉพาะที่ควบคุมดูแลเกี่ยวกับ สื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสม	Juvenile Protection Committee	The Media Development Authority (MDA)		The Federal Communications Commission (FCC)				The Australian BroadcastingAuth ority and The Classification Board The Classification Review Board

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค ตารางเปรียบเทียบการมีมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมในการคุ้มครองเด็กของต่างประเทศ

มาตรการทาง กฎหมายในการ คุ้มครองเด็กจากสื่อ ลามกและสื่อที่ไม่ เหมาะสม	เกาหลีใต้	สิงคโปร์	อินเดีย	สหรัฐอเมริกา	อังกฤษ	ฟินแลนด์	เยอรมัน	ออสเตรเลีย
การกำหนดค่านิยมของ สื่อลามกไว้ในประมวล กฎหมายอาญา		✓	✓				✓	✓
การกำหนดค่านิยมของ สื่อที่ลามกไว้ใน กฎหมายเฉพาะ	✓	✓		✓	✓		✓	✓
กฎหมายควบคุมสื่อที่ไม่ เหมาะสม	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓
การมีมาตรการทาง กฎหมายควบคุมสื่อที่ ก่อให้เกิดความ รุนแรง	✓	✓	✓	✓		✓		

ภาคผนวก ง ตารางเปรียบเทียบการกำหนดบทนิยามในการควบคุมสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองเด็กของต่างประเทศ

มาตรการทางกฎหมาย ในการคุ้มครองเด็ก จากสื่อลามกและสื่อที่ ไม่เหมาะสม	เกาหลีใต้	สิงคโปร์	สหรัฐอเมริกา	ออสเตรเลีย
	<p><u>"Harmful to Juveniles"</u> หมายถึง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สื่อที่มีลักษณะลามก อนาจาร หรือยั่วยุกามารมณ์ ซึ่งอาจจะกระตุ้นให้เด็กเกิดความต้องการทางเพศได้ 2. สิ่งซึ่งแสดงออกถึงการต่อต้านสังคมและความไร้ซึ่งจริยธรรมเหตุให้เกิดความรุนแรงหรือความป่าเถื่อนในตัวเด็ก หรือยุยงให้เด็กก่ออาชญากรรม 3. สิ่งซึ่งอาจจะไปกระตุ้นหรือทำให้เด็กเห็นดีเห็นงามในการกระทำทั้งหลายที่จัดว่าเป็นความรุนแรง 	<p><u>สื่อลามก (Obscene)</u> ไว้ว่า หมายถึง สิ่งหรือวัตถุใดๆที่แสดงถึงหรือเกี่ยวพันถึงสิ่งที่มีแนวโน้มว่าจะนำมาซึ่งความเสื่อมทางศีลธรรมและทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่ตกต่ำลง ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของสื่อที่โดยการได้อ่าน ได้เห็นหรือได้ยินในรูปแบบของสื่อดังกล่าว</p> <p><u>"Prohibited Material"</u> ไว้ซึ่งให้มีความหมายถึง สิ่งซึ่งตามหลักของประโยชน์สาธารณะ ศีลธรรมอันดีของประชาชน ความสงบเรียบร้อยหรือความปลอดภัยสาธารณะ ความเป็นหนึ่งเดียวของชนชาติ เป็นสิ่งที่ควรจะถูกปฏิเสธหรือไม่</p>	<p><u>"Harmful to Minors"</u></p> <p>โดยให้มีความหมายถึง รูปภาพ ภาพถ่าย ฟิล์มภาพ หรือ สิ่งที่แสดงให้ปรากฏซึ่ง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. โดยคำนึงถึงความเป็นเด็กจะเป็นการแสดงถึงความสนใจในกามารมณ์ในเรื่องของการเปลือยผ้า เพศ หรือการขับถ่าย 2. ภาพวาด การพรรณนาหรือการแสดงออกในลักษณะก้าวร้าวอย่างชัดเจน โดยคำนึงถึงสิ่งที่เหมาะสมสำหรับผู้เยาว์ มีการแสดงถึงการกระทำทางเพศการติดต่อกับ 	<p><u>"Prohibited Content"</u> หมายถึง ข้อมูลที่ถูกจัดอยู่ในระดับ MA15+ R18+ X18+ และ RC ตามที่คณะกรรมการได้จัดระดับไว้ ซึ่งระดับของข้อมูลที่¹ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กคือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>MA 15+</u> คือไม่เหมาะกับผู้ที่อายุต่ำกว่า 15 ปี มีการใช้ภาษาที่รุนแรงหรือคำ พูดยที่ก้าวร้าวรุนแรงบ้าง รวมถึงสิ่งที่สื่อถึงกิจกรรมทางเพศ 2. <u>R 18+</u> คือไม่เหมาะกับผู้ที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ประกอบไปด้วย

มาตรการทางกฎหมาย ในการคุ้มครองเด็ก จากสื่อลามกและสื่อที่ ไม่เหมาะสม	เกาหลีใต้	สิงคโปร์	สหรัฐอเมริกา	ออสเตรเลีย
	<p>ซึ่งรวมถึงการข่มขืนและการใช้ยาในทางที่ผิด</p> <p>4. สิ่งที่สามารถที่จะขัดขวางความเจริญเติบโตทางด้านวัฒนธรรมอันดีและการตระหนักถึงหน้าที่ของพลเมืองในเด็ก</p> <p>5. สิ่งซึ่งเป็นที่เกรงว่าอาจจะส่งผลกระทบต่อที่เป็นอันตรายแก่สุขภาพกายหรือจิตใจของเด็ก โดยคำนึงถึงพื้นฐานทางความคิดทางสังคมวรรณกรรม ศิลปกรรม การศึกษา การแพทย์และวิทยาศาสตร์ประกอบด้วย</p>	<p>ควรยอมรับ หรือเป็นสิ่งที่ต้องห้ามตามกฎหมายของประเทศสิงคโปร์ โดยพิจารณาจากข้อมูลที่มีลักษณะ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แสดงถึงร่างกายที่โป๊เปลือยหรือเห็นอวัยวะเพศ หรือในลักษณะที่ชี้ชวนไปทางนั้น 2. ส่งเสริมความรุนแรงทางเพศ หรือกิจกรรมทางเพศที่แสดงถึงการบีบบังคับหรือความไม่สมัครใจในทุกรูปแบบ 3. แสดงให้เห็นถึงการร่วมเพศหรือกิจกรรมทางเพศอย่างโจ่งแจ้ง 4. แสดงให้เห็นบุคคลที่อายุต่ำกว่า 16 ปี ในกิจกรรมทางเพศหรือในลักษณะแสดงออกทางเพศอย่างโจ่งแจ้ง 5. แสดงให้เห็นหรือส่งเสริมการร่วมเพศ 	<p>เรื่องทางเพศหรือมีการกระทำ หรือการลอกเลียนหรือการกระทำที่เป็นกามวิตถาร หรือแสดงถึงอวัยวะสืบพันธุ์ในทางที่ลามกเลวทรามและ</p> <p>3. เนื้อหาทั้งหมดขาดไปซึ่งคุณค่าในความเป็นวรรณคดี ศิลปะการเมืองหรือวิทยาศาสตร์ที่แท้จริงสำหรับเด็ก</p>	<p>ความรุนแรง มีความรุนแรงทางเพศเป็นนัยๆ มีภาพของกิจกรรมทางเพศที่ไม่ใช่ของจริง มีการเปลือยกายหรือการใช้ยา</p> <p><u>3. X 18+</u> คือ ไม่เหมาะกับผู้ที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ประกอบไปด้วยเรื่องทางเพศอย่างโจ่งแจ้ง มีการแสดงถึงการร่วมเพศหรือกิจกรรมทางเพศอย่างเต็มใจของผู้ใหญ่แต่ต้องไม่ปรากฏถึงความรุนแรงทางเพศ ภาษาที่แสดงถึงการล่วงทางเพศวัตถุที่แสดงถึงความคลั่งไคล้ทางเพศหรือผู้แสดงที่ไม่ใช่ผู้ใหญ่หรือผู้ที่ดูแล้วยังไม่เป็นผู้ใหญ่หรือการแต่งกายผู้ใหญ่ให้มี</p>

มาตรการทางกฎหมาย ในการคุ้มครองเด็ก จากสื่อลามกและสื่อที่ ไม่เหมาะสม	เกาหลีใต้	สิงคโปร์	สหรัฐอเมริกา	ออสเตรเลีย
		<p>การมีเพศสัมพันธ์ในครอบครัว การมี ความสัมพันธ์ทางเพศกับเด็ก</p> <p>6. แสดงให้เห็นถึงกิจกรรมที่มีลักษณะ รุนแรงหรือโหดเหี้ยมอย่างมาก</p> <p>7. ยกย่อง ยั่วยุ หรือให้การสนับสนุน ความเกลียดชัง ความขัดแย้งหรือการไม่ ยอมรับยอมรับในเรื่องของมนุษยชาติ เชื้อ ชาติหรือศาสนาโดยพิจารณาประกอบกับ คุณค่าในทางการแพทย์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะและการศึกษาของสิ่งนั้น</p>		<p>ลักษณะคล้ายกับเด็ก</p> <p>4. RC คือสิ่งที่มีรุนแรงมากหรือเกิน กว่าที่ระบุไว้ใน R 18+ และ X 18+ จะ ถูกปฏิเสธการจัดระดับข้อมูล เป็นข้อมูลที่ไม่สมควรรับรู้</p>

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ปราบปรามวัตถุอันตราย
พ.ศ.

.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการปราบปรามวัตถุอันตราย

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่ง มาตรา 29 ประกอบมาตรา 35 มาตรา 37 มาตรา 39 มาตรา 48 และมาตรา 50 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุอันตราย พ.ศ.”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“วัตถุช่วยพฤติกรรมอันตราย” หมายความว่า เอกสาร ภาพ ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ รูปรอย ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ วัสดุบันทึกภาพ วัสดุบันทึกข้อมูล วัสดุบันทึกเสียง เสียงหรือด้อยคำทางโทรทัศน์ ข้อความ ข้อมูล ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ไม่ว่าจะอยู่ในสื่อชนิดใด ที่กระตุ้น ส่งเสริม หรือช่วย ให้เกิดหรือโดยประการที่จะนำก่อให้เกิด

- (1) การกระทำวิปริตทางเพศ
- (2) กิจกรรม ความสัมพันธ์หรือการกระทำทางเพศกับเด็ก หรือการกระทำทางเพศของเด็ก
- (3) การกระทำทารุณกรรมต่อเด็ก
- (4) การฆ่าตัวตาย
- (5) การใช้ยาเสพติด
- (6) การกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ลักษณะ 1 ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ลักษณะ 1/1

ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย ลักษณะ 4 ความผิดเกี่ยวกับศาสนา และลักษณะ 9 ความผิดเกี่ยวกับเพศ หรือ

- (7) การใช้ความรุนแรงที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต

“การกระทำวิปริตทางเพศ” หมายความว่า การกระทำหรือความสัมพันธ์ทางเพศ ในลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) ระหว่างบุพการีกับผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน หรือพี่น้องร่วมแต่บิดาหรือมารดาเดียวกัน
- (2) โดยใช้ความรุนแรงถึงขนาดที่น่าจะเป็นอันตรายต่อร่างกาย หรือโดยใช้อุปกรณ์หรือเครื่องมือที่อาจจะก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกายหรือ

ชีวิต

- (3) โดยการบังคับขู่เข็ญหรือข่มขืน
- (4) ระหว่างบุคคลตั้งแต่สามคนขึ้นไป และรวมถึงการร่วมประเวณีหมู่ด้วย

(5) การฆ่าเรอัสต์หรือฆ่าเรอศพ

(6) ลักษณะอื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“เด็ก” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ และรวมถึงตัวแสดงในวัดอุยัวยุพัตติกรรมอันตรายที่มีเนื้อหาหรือลักษณะทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นเด็ก

“การฆ่าตัวตาย” หมายความว่า ความรวมถึง ความต้องการที่จะฆ่าตัวตาย การแสดงขั้นตอนในการฆ่าตัวตาย และการลอกเลียนแบบการฆ่าตัวตายด้วย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามวัดอุยัวยุพัตติกรรมอันตราย

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการป้องกันและปราบปรามวัดอุยัวยุพัตติกรรมอันตราย

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ หรือข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ 3 ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 พระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบกระเทือนถึงอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการหรือของหน้าที่ของส่วนราชการใดตามกฎหมายเกี่ยวกับวัดอุยัวยุพัตติกรรมอันตราย

ในกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือเจ้าพนักงานและของส่วนราชการหรือเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการที่มีอำนาจเกี่ยวกับวัดอุยัวยุพัตติกรรมอันตราย ให้คณะกรรมการเป็นผู้วินิจฉัยและวางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการและการประสานงาน

มาตรา 5 ให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามวัตถุอันตรายพิบัติภัย เรียกโดยย่อว่า "ป.ป.อ." ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แต่งตั้งไม่เกินห้าคน โดยอย่างน้อยสามคนต้องแต่งตั้งจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านนิติวิทยา จิตเวช หรืออาชญาวิทยา

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ เป็นกรรมการและเลขานุการและให้แต่งตั้งข้าราชการไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการฯได้

มาตรา 6 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ เมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) รัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ หรือมีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ
- (4) เป็นคนไร้ความสามารถ เสมือนไร้ความสามารถหรือบุคคลล้มละลาย
- (5) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(6) ขาดการประชุมติดต่อกันสามครั้งโดยไม่มีเหตุอันควร

เมื่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ รัฐมนตรีอาจแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติเช่นเดียวกันเป็นกรรมการแทน และให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

มาตรา 8 ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งครบตามวาระแล้ว แต่ยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

มาตรา 9 ในการประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม หากรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 10 คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดแผนงานและมาตรการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับวัตถุอันตราย
- (2) วางโครงการและดำเนินการ ตลอดจนสั่งให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับวัตถุอันตราย

(6) ขาดการประชุมติดต่อกันสามครั้งโดยไม่มีเหตุอันควร

เมื่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ รัฐมนตรีอาจแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติเช่นเดียวกันเป็นกรรมการแทน และให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

มาตรา 8 ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งครบตามวาระแล้ว แต่ยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

มาตรา 9 ในการประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม หากรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 10 คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดแผนงานและมาตรการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับวัตถุอันตราย
- (2) วางโครงการและดำเนินการ ตลอดจนสั่งให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับวัตถุอันตราย
- (3) เฝ้าระวังและประสานงานการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับวัตถุอันตราย

(4) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการหรืองานแผนงาน หรือโครงการของส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติการตามกฎหมายเกี่ยวกับวัตถุอันตราย

(5) วางหลักเกณฑ์การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(6) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับวัตถุอันตรายในสถานประกอบการหรือสถานที่อื่นใด และกำหนดให้สถานที่ซึ่งใช้ในการประกอบธุรกิจใดๆ เป็นสถานประกอบการที่อยู่ภายใต้บังคับของมาตรการดังกล่าว

(7) สนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน รวมทั้งประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามวัตถุอันตราย

(8) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

มาตรา 11 คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการหรือทำการใดๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมายในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งให้คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ให้นำบทบัญญัติมาตรา 9 มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานโดยอนุโลม

มาตรา 12 ให้สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการและมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) ดำเนินงานในฐานะหน่วยงานปฏิบัติของคณะกรรมการตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนด

(2) ประสานนโยบาย แผน งบประมาณ และการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามวัตถุอันตรายกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

(3) สนับสนุนข้อมูล ข่าวสาร วิชาการ ตลอดจนพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

(4) ปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์ต่อต้านวัตถุอันตราย

- (5) ประสานความร่วมมือกับต่างประเทศและองค์ระหว่งประเทศในด้านการป้องกันและปราบปรามวัตถุอันตราย
- (6) ประสาน ตรวจสอบ ตลอดจนติดตามและประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามวัตถุอันตรายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (7) ปฏิบัติราชการอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมายหรือตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 13 ผู้ใดโดยเจตนา ผลิต ทำสำเนา หรือก่อให้เกิดการทำ การผลิตหรือการทำสำเนาซึ่งวัตถุอันตราย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำโดยมีภาพหรือเสียงของเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบห้าปีหรือมีลักษณะที่ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบห้าปีหรือมีข้อความที่เกี่ยวข้องกับการมีเพศสัมพันธ์ในลักษณะใดๆ กับเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบห้าปี บันทึบหรือปรากฏอยู่ในวัตถุอันตราย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดโดยเจตนามีไว้ในครอบครอง เผยแพร่ จำหน่าย นำเข้าหรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักรส่งออกหรือยังให้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้พาไป แจกจ่าย หรือทำให้แพร่หลาย เผยแพร่ต่อสาธารณชน หรือแสดงอวดแก่ประชาชนไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ ส่งผ่านหรือยังให้ส่งผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อสารสนเทศอย่างอื่น ซึ่งวัตถุอันตรายตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ผู้นั้นต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิด ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี

หากกระทำตามมาตรานี้เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ของการศึกษา การทดลองทางวิทยาศาสตร์ หรือการแพทย์ หรือการกระทำที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการ ไม่ถือว่าเป็นความผิด

มาตรา 14 ถ้าการกระทำตามมาตรา 13 เป็นการกระทำเพื่อความประสงค์แห่งการค้าหรือโดยการค้า ไม่ว่าจะโดยจำหน่าย มีไว้เพื่อจำหน่าย นำเข้าหรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออกหรือยังให้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้พาไป แจกแจก หรือทำให้แพร่หลาย เผยแพร่ต่อสาธารณชน หรือแสดงอวดแก่ประชาชนไม่ว่าด้วยวิธีใด ซึ่งวัตถุอยู่พฤติกรรมการอันตราย ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้กึ่งหนึ่ง

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำโดยมีภาพหรือเสียงของเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบห้าปีหรือมีลักษณะที่ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบห้าปีหรือมีข้อความที่เกี่ยวข้องถึงการมีเพศสัมพันธ์ในลักษณะใดๆ กับเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบห้าปี หรือปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดโดยเจตนามีไว้ในครอบครอง เผยแพร่ จำหน่าย นำเข้าหรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักรส่งออกหรือยังให้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้พาไป แจกแจก หรือทำให้แพร่หลาย เผยแพร่ต่อสาธารณชน หรือแสดงอวดแก่ประชาชนไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ ส่งผ่านหรือยังให้ส่งผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อสารสนเทศอย่างอื่น ซึ่งวัตถุอยู่พฤติกรรมการอันตรายตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ผู้นั้นต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิด ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี

หากกระทำตามมาตรานี้เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ของการศึกษา การทดลองทางวิทยาศาสตร์ หรือการแพทย์ หรือการกระทำที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการ ไม่ถือว่าเป็นความผิด

มาตรา 15 ผู้ใดสมคบกันตั้งแต่คนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิดตามมาตรา 13 หรือมาตรา 14 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งคนใดคนหนึ่งได้ลงมือกระทำความผิดตามที่ได้สมคบกันไปแล้ว ผู้ร่วมสมคบกันทุกคนต้องระวางโทษตามที่ได้บัญญัติไว้ สำหรับความผิดนั้นอีกกระทงหนึ่งด้วย

ในกรณีที่ความผิดได้กระทำถึงขั้นลงมือกระทำความผิด แต่เนื่องจากการเข้าขัดขวางของผู้สมคบทำให้การกระทำนั้นกระทำไปไม่ตลอดหรือกระทำตลอดแล้วแต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล ผู้สมคบที่กระทำการขัดขวางนั้น คงได้รับโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งเท่านั้น

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งกลับใจความจริงแห่งการสมคบต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนที่จะมีการกระทำความผิดตามที่ได้สมคบกัน ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือศาลจะไม่ลงโทษเลยก็ได้

มาตรา 16 ผู้ให้บริการตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ผู้ใดรู้ ว่ามีการกระทำความผิดตามมาตรา 13 หรือ มาตรา 14 ให้หรือส่งผ่านระบบคอมพิวเตอร์และมีได้จัดการถอนหรือกำจัดวัตถุช่วยพฤติกรรมอันตรายออกจากระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตนนั้นในทันที ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตราดังกล่าว

มาตรา 17 ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 13 หรือมาตรา 14 ได้กระทำโดยร่วมกันตั้งแต่สามคนขึ้นไป เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ทางการเงิน ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใด ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งล้านบาทห้าแสนบาทถึงสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 18 นิติบุคคลใดกระทำความผิดมาตรา 13 หรือมาตรา 14 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลตามวรรคหนึ่งนั้นเกิดจากความรู้เห็นยินยอม การสั่งการการกระทำ หรือไม่สั่งการ หรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น บุคคลดังกล่าวต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรา 19 ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา 13 หรือมาตรา 14 แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักร ผู้นั้นต้องรับโทษในราชอาณาจักร ถ้าปรากฏว่า

- (1) ผู้กระทำความผิดหรือผู้ร่วมกระทำความผิดคนใดคนหนึ่งเป็นคนไทยหรือมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย
- (2) ผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าว และได้กระทำโดยประสงค์ให้ความผิดเกิดขึ้นในราชอาณาจักร หรือเป็นความผิดที่รัฐบาลไทยหรือคน

ไทยเป็นผู้เสียหาย หรือ

(3) ผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าว และการกระทำนั้นเป็นความผิดตามกฎหมายของรัฐที่การกระทำเกิดขึ้นในเขตอำนาจของรัฐนั้น หากผู้กระทำความผิดนั้นมาปรากฏตัวอยู่ในราชอาณาจักรและมีได้มีการส่งตัวผู้นั้นออกไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

ทั้งนี้ ให้นำมาตรา 10 แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 20 บรรดาเงินค่าปรับและเงินที่รับตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ตกเป็นของกองทุนคุ้มครองเด็กตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก ร้อยละหกสิบ และตกเป็นของกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมร้อยละสี่สิบ

นอกจากโทษที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ ถ้าเป็นกรณีที่มีผู้นำจับผู้กระทำความผิดให้พนักงานอัยการร้องขอต่อศาลให้จำยสินบนแก่ผู้นำจับ และให้ศาลสั่งไว้ในคำพิพากษาให้ผู้กระทำความผิดใช้เงินสินบนแก่ผู้นำจับกึ่งหนึ่งของจำนวนเงินค่าปรับอีกโสดหนึ่งด้วย ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ชำระสินบนดังกล่าว ให้จ่ายเงินของกลางที่ได้รับจากของกลางซึ่งศาลสั่งให้ริบเมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว หรือจ่ายจากเงินค่าปรับที่ได้ชำระต่อศาล

มาตรา 21 ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 13 หรือมาตรา 14 ได้กระทำในโรงแรม โรงภาพยนตร์หรือสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น โดยผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการดังกล่าวรู้เป็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดนั้น เมื่อได้มีการดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดแล้ว ก็ให้เจ้าพนักงานตามกฎหมายนั้นๆ มีอำนาจเพิกถอนหรือพักใช้ใบอนุญาต หรือมีคำสั่งอื่นใดตามกฎหมายดังกล่าวด้วย แล้วแต่กรณี

ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานตามกฎหมายนี้ แจ้งให้เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายนั้นๆ เป็นผู้ดำเนินการเพิกถอนหรือพักใช้ใบอนุญาต หรือมีคำสั่งอื่นใดตามกฎหมายดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง

มาตรา 22 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 23 เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในเคหาสถาน สถานที่ หรือยานพาหนะใดๆ ที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า มีการกระทำความผิดตามมาตรา 13 หรือมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 เพื่อตรวจค้น ยึด หรืออายัดวัตถุอันตราย หรือวัตถุหรือสิ่งลามก หรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดดังกล่าว เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้วัตถุหรือสิ่งลามก หรือวัตถุอันตราย หรือพยานหลักฐานดังกล่าวนั้น จะถูกย้าย ซุก ซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนแปลงสภาพไปจากเดิม

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง บัตรประจำตัวให้เป็นตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 24 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจยึดหรืออายัดบรรดาวัตถุหรือสิ่งลามกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 หรือวัตถุอันตราย และทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องหรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือได้มาจากการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 หรือตามพระราชบัญญัตินี้ไว้ เพื่อเป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้จนกว่าพนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องหรือจนกว่าคดีถึงที่สุด แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะเป็นของผู้กระทำความผิดหรือเป็นของผู้มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็ตาม

มาตรา 25 เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 287 หรือมีวัตถุช่วยยุติกรรมอันตราย หรือมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการค้าการเผยแพร่วัตถุช่วยยุติกรรมอันตรายตามพระราชบัญญัตินี้อยู่ในพัสดุภัณฑ์ จดหมาย หรือตู้ไปรษณีย์ภัณฑ์ไม่ว่าจะอยู่ในความครอบครองหรือควบคุมของบุคคลใดก็ตาม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการเปิดหรือสั่งให้เปิดพัสดุภัณฑ์ จดหมาย หรือตู้ไปรษณีย์ภัณฑ์นั้น เพื่อเข้าถึง ตรวจสอบ และทำสำเนาข้อมูลหรือวัตถุดังกล่าวได้

ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าจะมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 287 หรือมีวัตถุช่วยยุติกรรมอันตรายตามวรรคหนึ่ง อยู่ในไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ระบบคอมพิวเตอร์ หรือฐานข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ของบุคคลใด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการเข้าถึง ตรวจสอบ และทำสำเนาข้อมูลหรือวัตถุดังกล่าวได้

มาตรา 26 เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการตามมาตรา 23 มาตรา 24 หรือมาตรา 25 แล้ว ต้องบันทึกรายละเอียดและเหตุผลแห่งการดำเนินการ และรายงานต่อศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจหรือศาลอาญาภายในสี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาลงมือดำเนินการ ในกรณีที่ศาลเห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวมิได้เป็นไปตามกฎหมาย ศาลจะสั่งระงับหรือเพิกถอนการดำเนินการนั้นก็ได้

มาตรา 27 บรรดาวัตถุหรือสิ่งลามกตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 287 หรือวัตถุช่วยยุติกรรมอันตราย รวมทั้งทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องหรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือได้มาจากการกระทำความผิดดังกล่าว ได้ริบเสียทั้งสิ้น ไม่ว่าจะมิคำขอหรือจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่

มาตรา 28 ภายใต้บังคับมาตรา 20 บรรดาทรัพย์สินอื่นๆ นอกจากเงินที่ศาลพิพากษาหรือสั่งให้ริบตามมาตรา 27 ให้ตกเป็นตกเป็นของแผ่นดิน แต่บรรดาวัตถุหรือสิ่งลามกตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 287 หรือวัตถุช่วยยุติกรรมอันตรายหรือทรัพย์สินที่มีไว้เป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นให้ทำลายเสียทั้งสิ้น

มาตรา 29 ในกรณีที่ศาลเห็นว่าจำเลยกระทำความผิดโดยอาศัยโอกาสจากการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ หรือเนื่องจากการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ และเห็นว่าหากผู้นั้นประกอบอาชีพหรือวิชาชีพนั้นต่อไป อาจจะกระทำความผิดเช่นนั้นอีก เมื่อศาลเห็นสมควรหรือพนักงานอัยการมีคำขอศาลจะสั่งไว้ในคำพิพากษาห้ามประกอบอาชีพหรือวิชาชีพนั้นเป็นเวลาไม่เกินห้าปีนับแต่วันพ้นโทษไปแล้วก็ได้ในกรณีที่ศาลพิพากษาให้รอการกำหนดโทษไว้หรือกำหนดโทษแต่รอการลงโทษ ให้ศาลมีคำสั่งให้ดำเนินการคุมความประพฤติต่อไปด้วย

มาตรา 30 ให้ถือว่าการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

มาตรา 31 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน สำนักงานพัฒนาระบบงานเด็กและเยาวชน, รายงานสถิติคดีประจำปี พ.ศ. 2549. กรุงเทพมหานคร, 2549

สำนักงานพัฒนาระบบงานเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, รายงานสถิติคดีประจำปี พ.ศ. 2550, 2550

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2552 : ออนไลน์ <http://polsci.chla.ac.t>

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน สำนักงานพัฒนาระบบงานเด็กและเยาวชน. รายงานสถิติคดีประจำปี พ.ศ. 2551. กรุงเทพมหานคร. 2551

จำนง อภิวัฒน์สิทธิ, เจลีย์ว ฤกษ์รุจิพิมล, ประพีร์ วิริยะสมบุรณ์, เสาวคนธ์ สุดสวาท, สุดา ภิรมย์แก้ว และสุรพันธ์ เพชรภา . สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ , 2540.

ธนะชัย ผดุงธิตติ. สื่อลามกกับผู้กระทำความผิดทางเพศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2545.

ธนะชัย มีผดุง. มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการผลิตและเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตยวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2539

เนติ รัตนากร. การให้ความคุ้มครองเด็กในกฎหมายควบคุมสื่อลามก ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายไทย อังกฤษ สหรัฐอเมริกา และเยอรมัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2542

มหาวิทยาลัยเที่ยงคืน Midnight university's Eurotic Art ไปโป๊เปลือยลามกอนาจาร(Pomography-Obscenity)
[ออนไลน์], 14 เมษายน 2553 แหล่งที่มา <http://www.midnightuni.org>

ยศเดช ศิลเดชะ. ความสัมพันธ์ของสื่อลามกกับการกระทำความผิดทางเพศของผู้ต้องหาชายใน
เรือนจำกลางนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาและงาน
ยุติธรรม ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล . 2551

วารุณี ภูริสินลลิตี. การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน. กรุงเทพมหานคร . 2531
ศิริกาญจน์ ยัมประยัติ .อิทธิพลของสื่อต่อวัยรุ่น. วารสารวิชาการคณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ , ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (กุมภาพันธ์ 2548) : 87-93

ศิริพร คำภูไทย. รายงานสถานการณ์พฤติกรรมสุขภาพในเด็กและเยาวชน สำนักงานพัฒนาระบบ
ข้อมูลข่าวสารสุขภาพ. 2551

สรรคร์วี คชาชีวะและพัฒน์นาเวศ ชูโต. อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อเยาวชน กรุงเทพมหานคร. คณะ
วารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2528

สันธิไชย สนธิไชย. มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองเด็กจากข้อมูลที่ไม่เหมาะสมบน
อินเทอร์เน็ต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย . 2551

สุกัญญา บุรณเดชาชัย. การสื่อสารมวลชน ชลบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยบูรพา. 2546

สุชา จันทร์เอม. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แพรวพินทยา. 2513

เสริม ปุณณะนิตานนท์. การกระทำผิดในสังคม : สังคมวิทยาอาชญากรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบน.
กรุงเทพมหานคร. คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2523.

โสภา ขปิลมันน์. อาชญากรรม : ปัญหาที่ควรแก้ไขในสังคมปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิชจำกัด. 2537

ภาษาอังกฤษ

Andrew Koppelman, Does Obscenity cause Moral harm ? Columbia Law Review 105.
MAY 2005 : 1639-1670

Carey Peter and Jo Sander, Media laws United Kingdom 2007

Convention on the Right of the Child

Universal Declaration of Children's Right

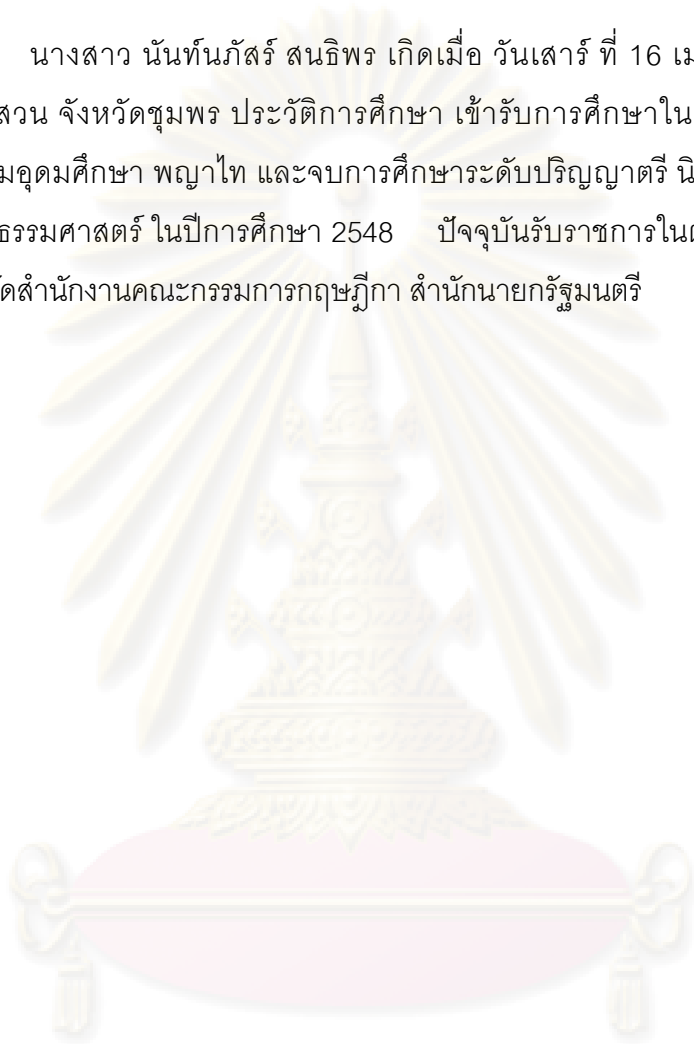
Warren and Brandeis, the Right to Privacy. Harvard Law Review 105. MAY 2005 : 1639-
1670 VOL 4 December

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาว นันทน์ภัสร์ สอนิพร เกิดเมื่อ วันเสาร์ ที่ 16 เมษายน พ.ศ. 2526
ที่อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร ประวัตินิติการศึกษาศึกษา เข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พญาไท และจบการศึกษาระดับปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต จาก
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปีการศึกษา 2548 ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่ง นักกฎหมาย
กฤษฎีกา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักนายกรัฐมนตรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย